# HIRSIZLAR VE RUH DÜNYASI

*William Crooks OM, FRS'nin ruhsal araştırma alanındaki çalışmalarına ilişkin veya bu çalışmalara ait yazıların bir koleksiyonu*

Tarafından toplandı

R. G. MEDHURST D.Sc.(İng), B.Sc., MIEE, C.Eng.

Genel Tanıtım

KM GOLDNEY, MBE

Malzemeyi tanıtan ve düzenleyen:

BAY BARRINGTON, MA (Oxon)

Taplinger Yayıncılık Şirketi New York

İlk olarak 1972 yılında Amerika Birleşik Devletleri'nde yayınlandı
TAPLINGER YAYINCILIK A.Ş.
New York.

Telif Hakkı ©1972 Souvenir Press Ltd., RG Medhurst,
KM Goldney ve Bay Barrington

Her hakkı saklıdır.

Büyük Britanya'da basılmıştır

Bu yayının hiçbir bölümü, fotokopi, kayıt veya şu anda bilinen veya icat edilecek herhangi bir bilgi depolama ve alma sistemi dahil olmak üzere elektronik veya mekanik herhangi bir biçimde veya herhangi bir araçla çoğaltılamaz veya iletilemez; ancak bir dergi, gazete veya yayında yayınlanmak üzere yazılmış bir incelemeyle bağlantılı olarak kısa pasajlar alıntılamak isteyen bir incelemeci tarafından yapılabilir.

Kongre Kütüphanesi Katalog Kartı Numarası: 78-185949

ISBN **0-8008-20** 40-1

# İÇİNDEKİLER

Genel Tanıtım

1. Spiritüalizm Fenomenleri Üzerine Araştırmalar
2. Daniel Dunglas ile Oturumlar Ana Sayfa
3. Crookes ve Hayatta Kalma

Ek I— PSR v34 1924 Crookes Life Review

Ek II—İngiliz Birliği Önündeki Başkanlık Konuşması

Ek III—Bağımsız Tanık AC Doyle 7. Baskı .

Ek IV—SPR “Ölüm İlanı”

# ÖNSÖZ

Yaklaşık on yıl önce Dr. George Medhurst, Sir William Crookes'un ruhsal araştırma alanındaki çalışmalarını toplamaya ve derlemeye başladı. Dr. Medhurst'ün Viktorya dönemi Spiritüalist sahnesi hakkındaki bilgisi muazzamdı ve bu ciltteki en ilginç maddelerden bazılarını bir araştırmacı olarak onun çalışkanlığına borçluyuz.

Psişik araştırmacıların bu en ünlüsünün eserlerini daha geniş bir kitleyle buluşturma fırsatını memnuniyetle karşıladı ve proje ortaya atıldığında geçirdiği büyük bir beyin ameliyatının etkilerini yaşıyor olmasına rağmen hangi materyalin seçilmesi gerektiğini düşünmeye koyuldu.

Ne yazık ki hastalığı tekrar nüksetti ve artık daha fazla yaşayamayacağını anlayınca, derginin editöryal işini tamamlama sorumluluğunu bize devretti; bu cildi onun anısına adıyoruz.

BAY BARRINGTON

KM ALTIN

Nisan 1971

# GENEL GİRİŞ

SIR WILLIAM CROOKES, OM, FRS (1832-1919), on dokuzuncu yüzyılın en seçkin isimlerinden biriydi.1 Üniversite eğitimi almamış ve düzenli bir okul eğitimi almamış olmasına rağmen , bilimsel onurlar ona yığılmıştı. 1863'te otuz bir yaşındayken Kraliyet Cemiyeti'ne Üye seçildi ve 1913'te Başkanı oldu. Uzun bilimsel kariyeri boyunca birçok başka bilgili cemiyetin de Başkanıydı: aslında, bilimsel başarıları ve onurları burada kataloglamak için **Kulak** çok fazlaydı. Sadece özellikle adıyla ilişkilendirilen bilimsel ilerlemelerin keşfedicisi ve destekçisi değildi, aynı zamanda verimli beyni daha sonra başkaları tarafından takip edilecek ve meyvesini verecek çok sayıda hipotez önerdi. İlgi alanları daha geniş bir alana yayılan bir bilim insanı nadiren olabilir, bunu kendi sözleriyle *Psychic Force and Modern Spiritualism: A Reply to the Quarterly Review* (Aralık 1871) makalesinde görebilirsiniz. Bilim dünyasındaki yeri sağlam ve tartışılmazdır.

Ancak ruhsal araştırma dünyasında durum farklıdır. Crookes'un ruhsal fenomenlerle ilgili yazı koleksiyonu, ünlü kitabı *Researches in the Pheno **mena** of Spiritualism2'de bir araya getirilmiştir* ve kendi evindeki laboratuvarda tüm fiziksel medyumların en ünlüsü olan DD Home ile yaptığı deneylerin raporlarından, genç medyum Florence Cook ile yaptığı seansların ve bu seanslarda göründüğü iddia edilen maddeleşmiş form "Katie King"in inanılmaz anlatımlarına kadar uzanır. Bu kesinlikle ruhsal araştırma literatüründeki en sıra dışı kitaptır. Önce kendi ifadelerinden bazılarını ve sonra onunla ilgili bazı tanıklıkları alıntılayayım. Crookes şöyle diyor:

> "Tüm bilimsel eğitimim gözlemin kesinliği konusunda uzun bir ders oldu ve bunun açıkça anlaşılmasını istiyorum.

> "Bu kesin kanaatin [araştırdığı fiziksel olguların geçerliliğiyle ilgili olarak] en dikkatli araştırmanın sonucu olduğu."

Crookes, 1896 yılında İngiliz Derneği'ne yaptığı çok daha sonraki Başkanlık Konuşmasında bu alandaki önceki *tüm tanıklıklarına kesin bir şekilde bağlı kalarak şunları söyledi:*

> "Geri çekeceğim hiçbir şey yok. Zaten yayınlanmış ifadelerime sadık kalıyorum. Sadece, şüphesiz haklı olarak, bilim dünyası tarafından kabul edilmelerine karşı çıkan o erken açıklamalardaki belirli bir kabalıktan pişmanlık duyuyorum."

O dönemde Spiritüalizmin iddialarına inanmayan ünlü bir kimyager, Crookes'un deneyleri hakkında şunları yazmıştır:

> "Ya yeni ve olağanüstü bir doğal güç keşfedildi ya da katı fiziksel araştırmalarda özel olarak eğitilmiş bazı çok seçkin adamlar son derece harikulade, benzeri görülmemiş ve açıklanamayan bir fiziksel yanılsamanın kurbanı oldular. Benzersiz diyorum çünkü benzer türde ve aynı büyüklükte birçok popüler yanılsamanın ve bilginler arasında spekülatif yanılsamanın kayıtları olmasına rağmen, yetenekli deney uzmanlarının, kendileri tarafından dikkatlice inşa edilmiş ve kullanılmış deneysel test cihazlarının mekanik hareketiyle tamamen ve tekrar tekrar aldatıldığına dair hiçbir örnek veremiyorum."

Ve Cambridge'den Profesör Challis şöyle yazdı:

> "Kısacası, tanıklıklar o kadar bol ve tutarlıdır ki, ya gerçeklerin bildirilenler gibi olduğu kabul edilmeli ya da gerçekleri insan tanıklığıyla doğrulama olasılığından vazgeçilmelidir."

*tüm iddialarına* koşulsuz inanacak önde gelen Psişik araştırmacıların sayısının az olması veya hiç olmaması nasıl mümkün olabilir ? Merak ediyorum, Psişik Araştırma Derneği'nde Crookes'un maddeleşmiş Katie King hakkındaki kendi açıklamasına itibar edecek tek bir saygın araştırmacı var mıdır?

> "Geçmiş hayatındaki acı deneyimlerden bazılarını anlatan, şimdi mutlu bir kız çocuğunun tüm masumiyetiyle gülümseyen

Çocuklarımı etrafına toplamıştı ve Hindistan'daki maceralarının anekdotlarını anlatarak onları eğlendiriyordu"*

**kendi evinde** gerçekleştiğini ve böylece herhangi bir suç ortağı veya aldatma olasılığına karşı önlem aldığını belirtmektedir. Sir Oliver Lodge'un şu sözlerini ne kadar iyi yansıtabiliriz: "Tanıklığa direnmek, tanıklık edilen şeyleri kabul etmek kadar zordur. U3

Birisi, ruh dünyasının sakinlerinin bu maddeleşme güçlerine sahip olduğunu ve bizimle bu kadar kolay sohbet ettiğini iddia edebilirse, Crookes ve Katie King'in altın çağından bu yana geçen yaklaşık 100 yıl boyunca (önde gelen Spiritüalist toplumlar tarafından sürdürülen geniş medyum kadrolarının yardımıyla) bu güçleri kullandıklarına dair güvenilir bir rapor olmamasının sebebi nedir? (Belki de önemli ölçüde) bu yıllar boyunca araştırma yardımcılarının ve yöntemlerinin önemli ölçüde geliştiği belirtilmelidir. Gerçekten de, eğer mümkün olsaydı **, SPR'nin** yeryüzündeki hayatlarını psişik bilgiyi ilerletmeye adamış eski liderlerinin -Hodgson **,** Myers, Lodge, Gurney, vb.- bu çabaları kesinlikle ruh dünyasında ilerletip, Crookes günlerinde Spiritüalist dergilerinin sayfalarını dolduran maddeleşme harikalarını, küçük de olsa, SPR haleflerine göstermiş olacaklarından emin olamaz mıyız? Tüm sahne merhum Dr. Medhurst ve ben tarafından ayrıntılı olarak bildirildi. 4 Konunun tüm öğrencileri bu dergileri *(The Spiritualist; The Medium ve Daybreak; Light)* okumalı ve bunları bugünkü sahneyle karşılaştırmalıdır. Bu karşıtlığı nasıl açıklayabiliriz?

Bir yazar, Trevor H. Hall, Crookes'un Florence Cook ile yasadışı bir aşk yaşadığı ve onun sahtekar olduğunu çok iyi bilmesine rağmen itibarını korumak ve onunla duygusal bağları nedeniyle onu desteklediği teorisini5 ortaya attı. Dr. Robert Thouless, böyle bir teori için "kanıtların aşırı zayıflığına" ve "Crookes'un bir bilim insanı olarak prensiplerini o kadar ihlal ettiği ve onun sahtekarlığına ortak olduğu yönündeki son derece olasılık dışı suçlamasına"6 işaret etti.

***Katie King, önceki dünyadaki yaşamında korsan Sir Henry Owen Morgan'ın kızı olan Annie Owen Morgan olduğunu, Charles U tarafından şövalye ilan edildiğini ve Jamaika Valisi olarak atandığını belirtmiştir.**

İlgilenenler Dr. Thouless'ın söz konusu kitap hakkındaki incelemesini ve yazarın cevaplarını okumak isteyebilirler. [7] Dahası, Crookes'un hayatı boyunca karısına çok bağlı olduğu biliniyordu. Kendisinden yirmi yaş büyük genç bir metresi, karısının burnunun dibinde kendi evine getirmeyi seçmesi olası mıdır -ve o sırada hamileydi-, bu suçlama doğruysa, onun oturumlarına katılmak ona bir "ilişki" için mükemmel bir mazeret vermiş olurdu. Dahası, Florrie 1874'te aniden kendi yaşından daha genç bir adamla evlendiğinde ve Bayan Corner olduğunda, Crookes'un yazışmaları her ikisiyle de en dostça ilişkileri sürdürdüğünü ve Florrie ile oturumların Crookes'un evinde bundan sonraki birkaç ay boyunca devam ettiğini, kocasının da zaman zaman orada bulunduğunu gösteriyor. Hayır; Dr. Thouless'ın bu varsayımı reddetmesine katılıyorum. Bu sıra dışı hikayeyi çözme çabalarımızda başka bir öneri aramalıyız.

*Researches'ı* okurken içeriğini kabaca üç bölüme ayırabiliriz: birincisi Crookes'un Temmuz 1870 ile Aralık 1871 arasındaki yazılarını verir ve DD Home ile yaptığı deneyleri ve bunun Crookes ile bazı bilimsel rakipleri arasında yol açtığı tartışmaları ele alır. İkinci bölüm DD Home ve Kate Fox'un isimlerinin belirgin olduğu 1874'e kadarki yılları kapsayan bir incelemedir . Sonra Crookes'un Şubat ve Haziran 1874 tarihli raporlarında anlatılan Florence Cook ve Katie King ile ilgili bölüm gelir. Daha sonraki baskılar Crookes'un 1898'de İngiliz Derneğine Hitabı'nın bir kısmını içerir, yaklaşık çeyrek yüzyıl sonra, burada daha önceki ifadesinden " geri çekecek hiçbir şeyi olmadığını" (italikler bana ait) beyan eder.

Florence Cook'un medyumluğuyla ilgili bölümün, Home ve diğerleriyle yapılan önceki deneylerin açıklamaları kadar ayrıntılı olmadığı görülecektir. Crookes, "Daha dindar takipçileri arasındaki spiritüalizm bir dindir. Medyumlar ... bir yabancının zorlukla nüfuz edebileceği bir inziva ve kıskançlıkla korunmaktadır ... bilimsel araştırmanın varlığını tapınağın bir saygısızlığı olarak görüyor gibi görünüyorlar." Gördüğümüz gibi, Crookes yeterli deneysel koşulları sağlama çabaları sırasında zamanı gelince Florrie'yi kendi evine alabilmiş olsa da, daha yakın zamanlardaki herhangi bir araştırmacı, fiziksel medyumların araştırmalarının medyumun Kontrolü ve onun Spiritüalist müritlerinin emirlerine tabi olduğu ölçüde tanıklık edecektir. [1]Crookes, deneyleri hakkında genel olarak "karanlığın fenomenler için elzem olduğu durumlar haricinde ışıkta" gerçekleştiğini ve maddeleşme oturumlarının Crookes'un başka yerlerde elde ettiği kadar "ışık" içermediğini söylüyor.

Ünlü bir diğer araştırmacı, tanınmış Fransız fizyolog Profesör Charles Richet, kendisi için "gerçek bir acı" olduğunu yazmıştır - bir materyalist - "gerçekten acı verici entelektüel bir çaba" - maddeleşme olgusunun gerçekliğini kabul etmek zorunda kalmak. [8] Kişisel deneyimleri bilim tarafından tanınanların ötesindeki kuvvetlerin gerçekliğini kabul etmekle sonuçlanan Richet dışındaki diğer bilim insanları da benzer şekilde "şaşkına dönmüş" olabilir.

1Dikkat çekici bir istisna, medyum Rudi Schneider'di. Herhangi bir deneysel kuruluma itiraz ettiği veya bunun ne olacağını önceden **bilmek istediği hiçbir örnek bilmiyorum** . Doğal olarak, trans halindeyken onu yeterli şekilde kontrol etmeleri için deneycilere güveniyordu.

Crookes'un bu tür olasılıklara Richet'den çok daha açık fikirli görünmesine rağmen, Home ile yaptığı deneyler, şimdiye kadarki katı bilimsel bakış açısının sarkacını psişik harikalara inanmaya hazır olma yönünde çok fazla sallamış olamaz mıydı? Katie King ile ilgili olarak sonucun bir yanılsama olabileceği savunulabilir bir teori değil midir? Crookes'un maddeleşmiş "Katie King" ile ilgili nihai inançlarında gerçekten de yanılgıya düşmüş olması, bana göre her varsayımın kendi zorlu dezavantajlarının olduğu bir hikayedeki en olası hipotez gibi görünüyor. Dr. Medhurst ve benim raporumuzdan alıntı yapayım [9] (s. 147)

> "Crookes kandırıldı mı? ... Crookes, Richet ve benzer olguları doğrulayan diğer birçok yetenekli bilim insanı, hilebazlar tarafından mı kandırıldı? Yoksa biz ve onlar, psişik araştırma olgularına yaklaşırken, Dr. WF Prince tarafından çok farklı bir anlamda varsayılan 'büyülü bir sınır'ı aştığımıza, aklı başında olanların alanında eşi benzeri olmayan halüsinasyonlar gördüğümüze ve gerçek anlamda büyülendiğimize mi inanmalıyız?"

Crookes'un deneylerine dair raporları, günümüz standartlarına göre sıklıkla yetersizdir. O, kendini beğenmiş, benmerkezci bir adamdı ve sözünün, bildirdiği şeyin kabul edilmesini sağlamak için yeterli olduğunu varsayıyordu. Ancak geçmişi bugüne göre yargılamak yanlıştır. O uzak günlere, kâr elde etmek için yüz yıl daha araştırma geliştirmeleri yaparak kendi gözlerimizden değil, Crookes'un gözlerinden bakmalıyız.

Crookes aynı zamanda çok hırslı bir adamdı. Psişik maceralarının birçok bilimsel meslektaşından olumsuz tepkiler almasının ardından, yavaş yavaş (ancak protesto ederek) acil bilimsel çalışmaları dışındaki tüm faaliyetleri bıraktı. 1896-99 yılları arasında Psişik Araştırma Derneği'nin Başkanı olarak atandığında, kibar Viktorya dönemi meslektaşlarından hiçbiri Florence Cook ile görüşmeleri konusunda ona çok fazla baskı yapmamış gibi görünüyordu. Bize yardımcı olacak açıklayıcı belge veya anılarımız yok. Ancak Lord Rayleigh, Crookes'un çalışmaları hakkında yorum yaparken şunları yazdı:

> "Görüşlerinin gördüğü ilgiden hayal kırıklığına uğradığını düşünüyorum, fizik veya kimya ile uğraşırken olduğu gibi psişik konularda yazdığında da aynı itibarı elde edeceğini bekleyecek kadar iyimserdi. Daha sonraki yıllarda konuyu pek açmadığını anlıyorum, ancak sorulduğunda geri çekecek hiçbir şeyi olmadığı konusunda kararlıydı."

Ancak şaşkınlığımız Crookes'un garip hikayesinden daha öteye gidiyor ve yukarıda belirttiğim gibi, bu ülkedeki bugünkü duruma kadar uzanıyor; burada, daha önceki araştırmacıların aksine, psişik fenomenler incelemeye açık değilken, son otuz yıldır neredeyse tam bir durgunluk hali yaşıyoruz . Araştırması için gereken zaman ve paraya değecek kadar az materyal var veya hiç yok. Bazen Spiritualistler ve çokça reklamı yapılan medyumlar, "bilim insanlarını" ikna etmek için iddialarının doğruluğunu kanıtlamakla "ilgilenmediklerini" ilan ediyorlar. Böyle iddia edenler, savunduklarını iddia ettikleri gerçeklere ihanet ediyorlar! Onlara, Myers ve Barrett'ın DD Home günlerinde

geri planda kalanlara sert bir şekilde çıkışırken söylediklerini hatırlatmak isterim: "Tartışılan fenomenler ne Home'un kendisine ne de onun modellerine aitti, ancak insanlığın emanetçisi olarak bilime aitti."10

Yine de bu çok sayıdaki önceki ciltlerdeki raporları okurken *Tutanaklar,* tüm bu keskin, entelektüel araştırmacıların gerçekte saf, beceriksiz, aldatılmış olduklarını varsaymak kesinlikle imkansızdır. Gerçekten, o kadar eleştirildiler ki, "SPR araştırmacılarının" hiçbir şeye inanmayacağına dair bir efsane ortaya çıktı. Bu tür yorumlar hem aptalca hem de bilgisizce. Gerçekten eleştirel bir tutum, incelenen fenomenlerin geçerliliği için yapılan olumlu iddialar için mümkün olan en iyi öneridir. Spiritüalist iddialar lehine en iyi kanıtın -gerçekten değerli *tek kanıtın- açık ara SPR Tutanakları'nda* bulunduğu yer burasıdır (Hodgson, Bayan Piper'ın zihinsel medyumluğu hakkında;11 Eusapia Palladino'nun fiziksel medyumluğu hakkındaki sözde Napoli Komitesi'nin Raporu.)12 O erken araştırmacılar kesinlikle eleştirildi, tıpkı **o** büyük Amerikalı psikolog ve filozof Will **James'in** yazdığı gibi:

> „ inatçılığın ve hata kaynaklarına dair asla uyumayan şüphelerin tam olarak görülebileceği bir bilimsel dergiyi göstermem istenseydi , sanırım Psişik Araştırmalar Derneği'nin *Bildirilerine geri dönmem gerekirdi. Diğer profesyonel organlarda bulunan, fizyolojik konularla ilgili yaygın makaleler, çok daha düşük düzeyde eleştirel bilinç gösterme* **eğilimindedir** .". 13

Atalarımızın araştırdığı fenomenler nereye kayboldu ve neden? Bulmacalardan hoşlananlar, Crookes'un bu kafa karıştırıcı hikayesi ve bu ülkedeki psişik araştırmanın tarihi üzerine kafa yoran kişiler, bu kitaptan çok keyif **alacaktır .**

KM GOLDNEY, Ruhsal Araştırmalar Derneği
Başkan Yardımcısı.

*KAYNAKLAR*


1 Sir William Barrett, FRS, *Crookes'un ölüm ilanı.* SPR *Tutanakları,* 31, 1920.

2 Sir William Crookes, OM, FRS, *Fenomenlerdeki Araştırmalar Spiritüalizm,* J. Burns, Londra, 1874.

3 **Sir** Oliver Lodge, FRS, *Başkanlık Konuşması,* SPR *Tutanakları,* 17, 1902

4 **R G.** Medhurst, D.Sc. ve KM Goldner, MBE, *William Crookes ve Medyumluğun* ***Fiziksel Olayları,*** SPR *Bildirileri,* 54, 1964.

5 Trevor H. Hall, *Spiritüalistler: Florence Cook ve William Crookes'un Hikayesi,* Gerald Duckworth, Londra, 1902.

6 RH Thouless, D.Sc., *Crookes ve Cook,* SPR *Dergisi,* 42, 1963.

7 RH Thouless, D.Sc. ve Trevor H. Hall, *Parapsikoloji Dergisi,* 27, Durham, NC, ABD

8 Profesör Charles Richer, *Otuz Yıllık Psişik Araştırma,* çev. Stan ley de Brath, W. Collins & Co., Londra, 1923.

9 Lord Rayleigh, OM, FRS, *Başkanlık Konuşması,* SPR *Tutanakları,* 30, 1919.

10 FWH Myers, *DD Evinin Hediyesi (inceleme),* SPR *dergisi,* 4,

1890.
11 Richard Hodgson, LL.D., *Bayan Piper Hakkında Raporlar,* SPR *Tutanakları,* 6, 8, 13, 1890, 1892, 1898.
12 Sayın Everard Feilding, WW Baggally, Hereward Carrington, *Eusapia Palladino ile Bir Dizi Oturum Hakkında Rapor,* SPR *Tutanakları,* 23, 1909.
13 William James, *İnanma İsteği ve Popüler Felsefede Diğer Denemeler'de Psişik Araştırma Üzerine Deneme,* Longmans *Green* , Londra, 1921.
14 EE Fournier d'Albe, *Sir William Crookes'un Hayatı, OM, FRS,* Londra, 1923.
15 Nandor Fodor, LL.D., *Psişik Bilim Ansiklopedisi,* Arthurs Press, Londra, 1934.
16 Sir Oliver Lodge, *Crookes'un Hayatı,* SPR *Tutanakları,* 34, 1924.

# OLAYLARDAKİ ARAŞTIRMALAR RUHÇULUK

THE *Researches* , Temmuz 1871 ile Haziran 1874 arasında yazılmış makalelerden oluşur. Büyük kısmı DD Home'un telekinetik güçlerinin araştırılmasıyla ilgilidir ve o zamanlar Crookes'un kendi yönetimi altında olan *Quarterly Journal of Science'dan yeniden basımlardan oluşur; koleksiyon, Spiritualist dergilerden yeniden basılan Florence Cook'un maddeleşmeleriyle ilgili bazı mektuplarla sona erer. Bu raporların tek bir* **ciltte** işlenmesi, bazıları tarafından bir uyumsuzluk, diğerleri tarafından ise farklı yaklaşım biçimleri arasında verimli bir bağ olarak düşünülebilir.

Crookes, bilimsel bir dergi için yazarken, fiziksel fenomenleri ruhların amaçlı davranışlarına atfetme eğilimine sahip olmayan açık fikirli bir tarafsızlık sergilemek için büyük çaba sarf etti. Ancak, paranormal tezahürlerin meydana gelmesi konusunda "kimyadaki en temel gerçek" konusunda olduğu kadar emin olduğunu ifade etmekte oldukça açıktı.

Bunlar cesur sözlerdi ve Crookes, ne kadar gülünç görünürlerse görünsünler, kendisinin tanık olduğuna inandığı olayları bildirirken cesurdu. Ancak *Researches'te* , daha ölçülebilir olguların gerçekleştiği spiritüalist arka planı bir dereceye kadar bastırma eğilimindeydi (oldukça makul bir şekilde). Bu nedenle, ikinci makalede anlatılan oturumda "mesajların" çoğu çıkarılmıştı;2 Crookes, bazı sıradan iletişimlerin dikkatli bir şekilde bildirilmesinin,

1 Telekinezi, bilinen hiçbir kuvvet uygulanmadan nesnelerin hareket ettirilmesidir.

2 bu cildin ikinci kısmında *yeniden üretilen* oturumlarda bulunacaktır .

saf bir insandı ve makalelerin gerçek amacından, yani Home'un ürettiği anormal fiziksel etkilerden uzaklaşıyordu.

Crookes için, sokaktaki bilim insanına çağdaş fiziğe ciddi bir katkı olarak çarpacak bir akordeonun kendi kendine çalması hakkında bir rapor yazmak aslında kolay bir iş olamazdı ve onun Home'un (ilk başta dokunarak, ancak daha sonra sadece ellerini üzerine koyarak) etkisi altında bir tahtanın "ağırlığındaki değişim" olarak tanımladığı deney, her iki prosedürde de ortak olan önermenin, yani Home'un yerçekiminin etkilerini tersine çevirebileceği önermesinin oldukça açık bir ifadesiydi. Home, her bakımdan çok daha fazlasını yapabilirdi - başını ateşe sokabilir, pencerelerden içeri ve dışarı uçabilir, hayaletler yaratabilir, mobilyaları hareket ettirebilir ve hatta tüm odayı sallayabilirdi - ancak tahtanın hareketi son derece basitti ve Crookes, Kraliyet Cemiyeti sekreterlerini deneyi izlemek için harekete geçmeye ikna etmek için elinden geleni yaptı. Sadece bilimsel olmayan değil, neredeyse insanlık dışı görünen bir merak eksikliği gösterdiler ve bir kimyager olarak kendi üstünlüğüne rağmen bilimsel kuruluştan bir duruşma kazanmayı asla başaramadı.

Kaçınılmaz olarak Crookes, fiziksel olgular ile ruhsal faaliyet arasındaki ilişkiyi ele alırken çok dikkatli bir tutum sergilemesine rağmen, huysuz spiritist inançlara bağlı, kafası karışık bir taraftar olarak saldırıya uğradı. Araştırmaların önemli bir kısmı *kendini* savunma ve karşı saldırıya ayrılmıştır; başlıca rakibi, Crookes'u itibarsızlaştırmak için büyük çaba sarf eden Dr. WB Carpenter'dır. Bu tür polemikler güncelliğini yitirme eğiliminde olsa da, Crookes tarafından ileri sürülen argümanların hepsi dikkate değerdir, çünkü yetersizlik suçlamalarına yanıt verirken, aksi takdirde şüphe altında kalabilecek noktaları açıklığa kavuşturur; ayrıca, davasını savunmak zorunda kalmak yerine yalnızca davasını açıklamış olsaydı, çeşitli anlaşmazlıklardan çok daha canlı bir şekilde ortaya çıkar.

Açık fikirli okuyucu (bu bağlamda, eğer kanıtlar yeterince ikna ediciyse "imkansıza" ikna olmaya hazır olan kişi anlamına gelir) muhtemelen Crookes'un Home'un güçlerine ilişkin tanıklığını kabul etmek zorunda kalacaktır, ancak dolandırıcılık, halüsinasyon, çoklu histeri vb. gibi hayali bir açıklamayı tercih ederse; "imkansıza" makul bir inanç için



(olasılık açısından değerlendirilemeyen) paradoksal olarak, son derece olası olmayan bir şeye inanmaktan daha mantıklı ve daha az hayal ürünü olabilir **.** Yine de, çoğu insan Katie King'in cisimleşmesine bir çizgi çeker ve Bayan Goldney, Crookes'un bu kadar yakın mesafede aldatılmış olduğu iddiasını açıklamak için öne sürülen oldukça zorlama açıklamadan bahsetmiştir. Bu cildin üçüncü bölümünde, Crookes'un laboratuvar asistanı CH Gimingham'a yazdığı bir mektup alıntılanmıştır ve bu mektuptan Crookes'un aslında Florence Cook'un "dipsiz bir kuyudan" gelen bir iblisin zulmünün kurbanı olduğuna inandığı anlaşılmaktadır. Crooke'un Florence Cook'u desteklemesinin açıklaması ne olursa olsun, iblisiyle işbirliği yapması en olası

görünmemektedir.

Prensip olarak, maddeleşmiş bir deveyi yutmak, maddeleşmiş bir sivrisineği yutmaktan daha zor değildir ve 1874'te Crookes, o yılın Ocak ayında *Quarterly Journal of Science'da yeniden basılan makalede özetlenen deneyimlerden o kadar ikna olmuş olmalı* ki, eğer şahsen gözlemlediğinden emin olsaydı, en çirkin olguya tanıklık etmeye hazır hissetti.

# ARAŞTIRMALAR

İÇİNDE

# OLAYLAR

İLE İLGİLİ

# RUHÇULUK.

İLE

*WILLIAM CROOKES, Rahip*

[THE QUARTERLY JOURNAL OF SCIENCE'DAN YENİDEN BASILMIŞTIR.]

LONDRA :
J. BURNS, 15 SOUTHAMPTON SIRASI, HOLBORN, WC
/0'7./.

## MODERN BİLİMİN IŞIĞI.

araştırmakla meşgul olduğum çağdaş bir gazetede duyuruldu :* ve o zamandan beri aldığım birçok iletişim sonucunda, başlattığım araştırma hakkında biraz şey söylemenin yararlı olduğunu düşünüyorum. Anladığımı iddia etmediğim bir konu hakkında görüş veya düşüncelerim olduğu söylenemez. Kesin çalışma biçimlerini öğrenmiş bilim adamlarının, kamuoyunun dikkatini çeken olguları inceleyerek bunların gerçekliğini doğrulamayı veya mümkünse dürüstlerin sanrılarını açıklamayı ve aldatıcıların hilelerini açığa çıkarmayı görev sayıyorum. Ancak bir adamın araştırmasının kamuoyuna duyurulmasının, o kişi konuşmaya istekli olana kadar yapılmasının üzücü olduğunu düşünüyorum.

Bir adam gerçek bir bilim adamı olabilir ve yine de Profesör De Morgan'ın şu sözlerine katılabilir: " İnançsızlığı imkansız kılacak bir şekilde , ruhsal denilen ve akılcı bir varlık tarafından sahtecilik, tesadüf veya hata ile açıklanamayacak şeyleri hem gördüm hem de duydum. Şimdiye kadar ayaklarımın altındaki zeminin sağlam olduğunu hissediyorum; ancak bu fenomenlerin nedeninin ne olduğuna gelince, şimdiye kadar öne sürülen hiçbir açıklamayı benimseyemiyorum. . . . Gördüğüm fiziksel açıklamalar kolay, ancak acınacak derecede yetersiz. Ruhsal hipotez yeterli, ancak ağır bir şekilde zor ."

Açıklamanın yeterliliği konusunda konuşamıyorum. Maddi maddelerin hareketi ve elektrik deşarjlarına benzeyen seslerin üretimi gibi bazı fiziksel olayların, çevre koşulları altında meydana gelmesi

Şu anda bilinen hiçbir fiziksel yasayla açıklanamayan *Athenauih. durumları, kimyadaki en temel gerçek kadar emin olduğum bir gerçektir. Tüm bilimsel eğitimim, gözlemin kesinliği konusunda uzun bir ders olmuştur ve bu kesin kanaatin en dikkatli araştırmanın sonucu olduğunun açıkça anlaşılmasını istiyorum.* Ancak şu anda, fenomenlerin nedenine ilişkin en belirsiz hipotezi bile göze alamam . Şimdiye kadar beni "manevi" teorinin doğruluğuna ikna edecek hiçbir şey görmedim . Böyle bir soruşturmada, akıl, manevi kanıtın kesinlikle açıklanamayacak kadar çarpıcı ve ikna edici olması gerektiğini talep eder ; o kadar çarpıcı ve ikna edici bir şekilde doğru olmalıdır ki, bunu inkar edemeyiz, etmeye cesaret edemeyiz.

Faraday şöyle diyor: "Fiziksel prensipleri içeren herhangi bir soruyu ele almadan önce , doğal olarak mümkün ve imkansız olanın net fikirleriyle yola çıkmalıyız." Fakat bu, bir kısır döngü içinde akıl yürütmeye benziyor: Hiçbir şeyi *mümkün*

*olduğunu bilene kadar araştırmamalıyız, ancak* her şeyi bilene kadar, saf matematik dışında neyin *imkansız* olduğunu söyleyemeyiz .

Mevcut durumda, neyin olabileceği veya olamayacağı konusunda önceden edinilmiş hiçbir düşüncem olmadan, tüm duyularım uyanık ve beyne bilgi aktarmaya hazır bir şekilde soruşturmaya girmeyi tercih ediyorum; inandığım gibi, hiçbir şekilde tüm insan bilgisini tüketmediğimize veya tüm fiziksel kuvvetlerin derinliklerini kavramadığımıza inanıyorum ve daha önce alıntılanan büyük filozofun, çekim kuvvetiyle ilgili bazı spekülasyonlara atıfta bulunarak, "Doğa yasalarıyla tutarlıysa, gerçek olamayacak kadar harika hiçbir şey yoktur; ve bu gibi şeylerde, deney böyle bir tutarlılığın en iyi testidir." dediğini hatırlıyorum.

Bilim adamlarının akıl yürütme biçimleri, görüştüğüm spiritualistler tarafından genel olarak yanlış anlaşılıyor ve eğitimli bilimsel zihnin bu konuyu araştırma konusundaki isteksizliği sıklıkla değersiz nedenlere bağlanıyor. Bu nedenle, burada bilimi araştıranlar arasında yaygın olan düşünce biçimlerini örneklendirmem ve bilimin yeni bir bilgi bölümünü saflarına kabul etmeden önce ne tür deneysel kanıt talep etme hakkına sahip olduğunu söylemem faydalı olacaktır diye düşünüyorum. Kesin ve kesin olmayanı karıştırmamalıyız. Doğruluğun üstünlüğü mutlak olmalıdır.

İlk gereklilik gerçeklerden emin olmaktır; sonra koşulları belirlemek; sonra da yasalar. Doğruluk ve ayrıntı bilgisi, modern bilim adamlarının büyük amaçları arasında en başta gelir. Bilim öğrencisi için hiçbir gözlem, doğru olmadıkça ve test koşulları altında yapılmadıkça pek işe yaramaz ; ve burada büyük miktarda spiritüel kanıtın başarısız olduğunu görüyorum . Belki de diğer her şeyden daha fazla hile ve aldatmacaya yatkın olan bir konuda, dolandırıcılığa karşı alınan önlemler, çoğu durumda, tamamen yetersiz görünüyor, çünkü bu tür güvenlik önlemlerini istemenin, orada bulunan birinin dürüstlüğünden şüphe etmek anlamına geldiği gibi yanlış bir fikre dayanıyor gibi görünüyor. Kendi yardımsız duyularımızı kullanabiliriz, ancak heyecan ve zorluk koşullarında keskinliklerini, kesinliklerini ve güvenilirliklerini artırmak için araçsal araçlar istediğimizde ve kişinin doğal duyuları dengelerinden çıkmaya meyilli olduğunda, güçsüz oluruz.

Okuduğum sayısız kayıtlı gözlemde, fenomenleri test koşulları altında elde etmek için, bilimsel eğitimle uygun şekilde yetkilendirilmiş kişilerin huzurunda, ortaya çıkabilecek kanıtların değerini tartmak ve ayarlamak amacıyla düzenlenen toplantılara dair çok az örnek var gibi görünüyor. Karşılaştığım tek iyi test deneyi serisi Kont de Gasparin tarafından denendi ve o, fenomenlerin gerçekliğini kabul ederken, bunların

doğaüstü bir etkenden kaynaklanmadığı sonucuna vardı.

Sahte bilimsel spiritüalist her şeyi bildiğini iddia eder : hiçbir hesaplama dinginliğini bozmaz, hiçbir zor deney , uzun ve zahmetli okumalar; kalbi sevindiren ve zihni yükselten şeyleri kelimelerle açıklamak için yorucu girişimler yoktur. Tüm bilimler ve sanatlar hakkında yüzeysel bir şekilde konuşur, araştırmacıyı "elektro-biyoloji", "psikoloji", "hayvan manyetizması" gibi terimlerle boğar - sadece bir kelime oyunu, anlayıştan çok cehaleti gösterir . Bunun gibi popüler bilim, keşifleri bilinmeyen bir geleceğe doğru hızla ilerletmede pek yetenekli değildir; ve bilimin gerçek çalışanları dizginlerin uygunsuz ve becerİksiz ellere geçmesine izin vermemek için son derece dikkatli olmalıdır.

Sıradan bir gözlemciyi tamamen şaşkına çeviren araştırmalarda, titiz bilim adamı büyük bir avantaja sahiptir. Bilimi başından beri uzun bir öğrenme çizgisi boyunca takip etmiştir ve bu nedenle hangi yöne gittiğini bilir; bir tarafta tehlikeler, diğer tarafta belirsizlikler ve üçüncü tarafta neredeyse mutlak bir kesinlik olduğunu bilir: belli bir ölçüde önceden görür. Ancak, her adım harikulade ve beklenmedik olana doğru olduğunda, ön uyarılar ve testler azaltılmak - yerine çoğaltılmalıdır . Araştırmacılar çalışmalıdır; çalışmaları onun yerini alabilecek bir şey olsa da, laboratuvarında bu tür bazı güç gösterilerinin ortaya çıkmasını ister, burada tartabilir, ölçebilir ve uygun testlere tabi tutabilir.[2]

Bu sebeplerden ve bu hislerle, ülkenin düşüncesi üzerinde büyük etkisi olan seçkin kişiler tarafından bana önerilen bir soruşturmaya başladım. İlk başta, meseleyi pek düşünmeyen ve pek az şey gören diğer kişiler gibi, tüm meselenin bir batıl inanç veya en azından açıklanamayan bir hile olduğuna inandım. Şu anda bile başka bir şey olduğunu *kanıtlayamayacağım durumlarla karşılaşıyorum* ; ve bazı durumlarda bunun duyuların bir yanılsaması olduğundan eminim.

Bu konuya tam olarak gireceğime dair hiçbir şekilde söz vermiyorum; fırsat elde etmek çok zor görünüyor ve sayısız başarısızlık kesinlikle herkesi cesaretsizlendirebilir. Bu fenomenlerin gerçekleştiği kişilerin sayısı çok azdır ve önceden düzenlenmiş cihazlarla deney yapma fırsatları daha da nadirdir. Herhangi bir yönde ışık tutabilirsem bunun büyük bir memnuniyet olacağını hissederim ve hangi yönde olduğunu umursamadığımı rahatlıkla söyleyebilirim. Bu amaçla, bu garip fenomenlere dair bir anahtara sahip olabilecek okuyucularımdan, araştırmalarımda bana yardımcı olarak gerçeğin

2Konumuza adaletli olmak adına, bu görüşleri İngiltere'deki önde gelen "spiritüalistler" ve en güvenilir "medyumlar" dan bazılarıyla tekrarladığımda , burada örneklenen ruhla dürüstçe yürütülürse soruşturmanın başarısına dair mükemmel bir güven ifade ettiklerini belirtmeliyim; ve bana, kendilerine özgü güçlerini emrime vererek ellerinden gelenin en iyisini yaparak yardım etmeyi teklif ettiler. İlerlediğim kadarıyla, ön testlerin tatmin edici olduğunu da ekleyebilirim;

ilerlemesini ilerletmelerini rica ediyorum . . . - Konunun garip fizyolojik durumlarla ilgili olduğu açıktır ve bunlar bir anlamda zihnimizde belirli sonuçlar ürettiklerinde "manevi" olarak adlandırılabilir . Şu anda gözlemlediğim fenomenler açıklamayı engelliyor ; aynı şekilde, aynı zamanda manevi olan ve henüz hiçbir filozofun anlamadığı düşünce fenomenleri de öyle. Ancak hiç kimse onları inkar etmiyor.

Bana sözlü olarak ve okuduğum kitapların çoğunda verilen açıklamalar, yapmacık bir üslup zenginliğiyle, fikirlerin yoksulluğunu görkemli bir dille gizleme çabasıyla örtülüdür; kopuklu seyreltiçiyi sürdükten sonra, kristal bir anlam kalıntısı seçmenin imkansız olduğunu hissediyorum. Bazı spiritüalistlerin akıl yürütmelerinin, Faraday'ın sert ifadesini -birçok köpeğin çok daha mantıklı sonuçlara varma gücüne sahip olduğu- neredeyse haklı çıkaracağını itiraf ediyorum. Onların spekülasyonları, kuvvetin yalnızca bir moleküler hareket biçimi olduğu yönündeki tüm teorileri tamamen göz ardı ediyor ve Kuvvet, Madde ve Ruh'tan, her biri diğerleri olmadan var olabilen üç ayrı varlık olarak bahsediyorlar; ancak bazen bunların karşılıklı olarak dönüştürülebilir olduğunu kabul ediyorlar .

Bu spiritüalistler, şunu söyleyen bir simya yazarından çok da ileride değiller:

> "Felsefe'ye başka ne isterdim diye sordum. Suyu yumuşatabildiğimde bana cevap verdi, Ya da bir metre rüzgarı ölçebildiğimde; O zaman sen kendi istediğine kavuşacaksın, Bir ons Ateşi tartabildiğinde; Bu üçünü yapamadığın sürece, Kendini tatmin et, beni elde edemezsin."

Bilimin takipçilerini yavaş yavaş özen ve doğruluğun temsilcileri haline getirdiğini göstermek istedim. İnkar edilemez gerçeği dile getirmek güzel bir niteliktir. Öyleyse, bu konum düşürülmesin, ancak sözcüklerin gerçeklere, gerçeklerin kendilerinin tespit edilebileceği doğrulukla uymasına izin verin; ve safdillik ve batıl inançlarla kaplı bir konuda, güvenilebilecek bir gerçek sınıfının bulunduğunu, o kadar ki, asla *değişmeyeceklerinden emin* olabileceğimizi gösterelim . Genel meselelerde bir hatanın ömrü kısa olabilir, ancak doğa çalışmasında kusurlu bir gözlem binlerce kişiye sonsuz sıkıntıya neden olabilir. Bilimsel yöntemlerin artan kullanımı, araştırmacılar arasında kesin gözlemi ve gerçeğe olan sevgiyi teşvik edecek ve spiritüalizmin değersiz kalıntılarını buradan büyü ve büyücülüğün bilinmeyen belirsizliğine sürükleyecek bir gözlemci ırkı üretecektir.

Eğer spiritüalistler kendi peygamberlerinin öğretilerine kulak verselerdi, Bilim'in düşmanca tavrından artık şikâyet etmek zorunda kalmazlardı; Thomas L. Harris'in "Altın Çağın Lirik Şiiri!" adlı eserinde ne dediğine kulak verin!

> "Pratik adamlar ne kadar yakın dururlarsa—
> Belirsiz ve soyut şeylerle ne kadar az uğraşırlarsa,
> Büyük ve gizemli kelimelerle ne kadar az uğraşırlarsa,

Güçleri o kadar büyük olur.

Bir gerçeği gözlemleyen. Ve bir olgudan ilke çıkaran en basit köylü, kamu servetine sağlam bir hazine katar.
Gökkuşağı rüyası gören. Ve hipoteze felsefe diyen teorisyen, En iyi ihtimalle sadece bir kağıt finansçıdır, Sahte vaatlerini altına yatıran. Gerçekler felsefenin temelidir:
Felsefe olguların uyumu
Doğru ilişkilerinde görüldü.

# YENİ BİR GÜCÜN DENEYSEL ARAŞTIRILMASI.

TON İKİ ay önce bu dergide* bir makale yazdım. Bu makalede, bilinen hiçbir doğa yasasıyla açıklanamayan olayların belirli koşullar altında meydana geldiğine olan inancımı en açık şekilde dile getirdikten sonra , bilim adamlarının bu olayların gerçekliğine inanmadan önce talep etme hakkına sahip oldukları birkaç teste işaret ettim. İşaret edilen testler arasında, "hassas bir şekilde dengelenmiş bir terazinin test koşulları altında hareket ettirilmesi"; ve "deneycinin tartabileceği, ölçebileceği ve uygun testlere tabi tutabileceği laboratuvarında" çok sayıda "ayak-libre"ye eşdeğer bir güç gösterisinin "ortaya konması" vardı. Ayrıca, fırsat elde etmenin zorlukları ve soruşturmaya eşlik eden sayısız başarısızlık nedeniyle bu konuya tam olarak girmeyeceğimi de söyledim ; ayrıca, "bu olayların gerçekleştiği kişilerin sayısı az ve önceden düzenlenmiş cihazlarla deney yapma fırsatları daha da nadirdir."

araştırmayı sürdürmek için fırsatlar sunulduğundan , bu fenomenlere dikkatli bilimsel test deneyleri uygulamak için memnuniyetle bunlardan yararlandım ve böylece yayınlanması gerektiğini düşündüğüm kesin sonuçlara ulaştım. Bu deneyler, insan organizasyonuyla bilinmeyen bir şekilde bağlantılı olan yeni bir kuvvetin varlığını kesin olarak ortaya koyuyor gibi görünüyor , bu kuvvete kolaylık olması açısından Psişik Kuvvet denilebilir.

Bu Psişik Gücün güçlü bir gelişimine sahip olan ve kökenine dair tamamen farklı bir teoriye göre "medyumlar" olarak adlandırılan tüm kişiler arasında, Bay Daniel Dunglas Home en dikkat çekici olanıdır ve bu esas olarak şu nedenden kaynaklanmaktadır:

Bkz. Quarterly Journal of Science, cilt vii., s. 316, Temmuz, 1870.

*Deneysel Araştırma* onun huzurunda araştırmamı sürdürme fırsatım olduğu için bu Kuvvetin varlığını kesin olarak doğrulayabildim. Denediğim deneyler çok sayıdaydı, ancak bu kuvvetin tezahürlerini destekleyen veya karşı çıkan koşullara ilişkin eksik bilgim, görünüşte kaprisli bir şekilde uygulanması ve Bay Home'un kendisinin kuvvetin açıklanamayan iniş çıkışlarına maruz kalması nedeniyle, bir seferde elde edilen bir sonucun daha sonra bu amaç için özel olarak tasarlanmış bir cihazla doğrulanması ve test edilmesi nadiren oldu .

Bay Home'un etkisi altında gerçekleşen dikkate değer olgular arasında en çarpıcı ve bilimsel doğrulukla en kolay test edilebilenler şunlardır: (i) cisimlerin ağırlığındaki değişim ve (2) müzik aletlerinde (genellikle taşınabilirlik kolaylığı için akordeon) doğrudan insan müdahalesi olmadan, tuşlarla temas veya bağlantı kurmayı imkansız kılan koşullar altında melodi çalınması. Bu olgulara yarım düzine kez tanık olana ve sahip olduğum tüm eleştirel zekâyla inceleyene kadar, nesnel gerçekliklerine ikna olmadım. Yine de, konuyu şüphe gölgesinden uzak tutmak isteyerek, Bay Home'u birkaç kez kendi evime davet ettim ve birkaç bilimsel araştırmacının huzurunda, bu olgular kritik deneylere tabi tutulabilirdi.

Toplantılar akşamları, gazla aydınlatılan büyük bir odada gerçekleşti. Akordeonun hareketlerini test etmek amacıyla hazırlanan cihaz, sırasıyla 1 fit 10 inç ve 2 fit çapında iki tahta çemberden oluşan bir kafesten oluşuyordu, her biri 1 fit 10 inç uzunluğunda 12 dar çita ile birbirine bağlanmıştı, böylece üstte ve altta açık davul şeklinde bir çerçeve oluşturuyordu; bunun etrafına 50 yarda yalıtımlı bakır tel 24 turda sarılmıştı, her biri komşusundan bir inçten biraz daha azdı. Daha sonra bu yatay tel şeritleri, 2 inçten biraz daha kısa ve 1 inç yüksekliğinde ağlar oluşturacak şekilde sıcım ile sıkıca birbirine bağlandı. Bu kafesin yüksekliği, yemek masamın altına tam olarak sığacak şekildeydi, ancak elin içeriye sokulmasına veya altına bir ayağın itilmesine izin vermeyecek kadar tepeye yakındı . Başka bir odada Grove'un iki hücresi vardı; bunlardan yemek odasına kablolar geçirilerek, istenirse kafesi çevreleyen kabloyla bağlantı sağlanıyordu.

Akordeon yeni bir akordeondu, satın alınmıştı.

Bu deneyler için kendimi Conduit Caddesi'ndeki Wheatstone'da kullandım. Bay Home, test deneyleri başlamadan önce aleti ne elledi ne de gördü.

Odanın başka bir bölümünde, bir cismin ağırlığındaki değişiklik üzerinde deney yapmak için bir cihaz kurulmuştu. 36 inç uzunluğunda, 9 inç genişliğinde ve 1 inç kalınlığında bir maun tahtadan oluşuyordu. Her iki ucuna 11 inç genişliğinde bir maun şeridi vidalanarak ayaklar oluşturulmuştu. Tahtanın bir ucu sağlam bir masaya dayanırken, diğer ucu sağlam bir uçayak standından sarkan bir yaylı terazi tarafından destekleniyordu. Terazi, işaretçinin gösterdiği maksimum ağırlığı kaydedecek şekilde kendi kendini kaydeden bir endeksle donatılmıştı. Cihaz, maun tahta yatay olacak ve ayağı destek üzerinde düz duracak şekilde ayarlanmıştı. Bu pozisyonda ağırlığı, terazinin işaretçisinin işaretlediği gibi 3 libreydi.

Bay Home odaya girmeden önce, cihaz konumlandırılmıştı ve oturmadan önce bazı parçalarının amacını bile açıklamamıştı. Belki de, yapılması muhtemel bazı eleştirel yorumları önceden tahmin etmek amacıyla, öğleden sonra Bay Home'u dairesine çağırdığımı ve oradayken, elbisesini değiştirmesi gerektiği için, belki de konuşmamıza yatak odasında devam etmeme itiraz etmeyeceğimi söylediğini eklemeye değer. Bu nedenle, kesinlikle, etrafında herhangi bir makine, cihaz veya düzenek gizlenmediğini söyleyebilirim.

Sınav sırasında hazır bulunan araştırmacılar arasında, Kraliyet Cemiyeti'nin üst düzeylerinde yer alan, Dr. AB diye adlandıracağım seçkin bir fizikçi; Çavuş CD diye adlandıracağım tanınmış bir avukat; kardeşim; ve kimya asistanım vardı . *

Bay Home masanın kenarındaki alçak bir sandalyede oturuyordu. Önünde, masanın altında, bahsi geçen kafes vardı, bacaklarından biri kafesin her iki yanındaydı. Ben solunda ona yakın bir yere oturdum ve bir başka gözlemci de sağında ona yakın bir yere otürdü, grubun geri kalanı masanın etrafında uygun mesafelerde oturuyordu.

* Bilim adamları arasında övündükleri fikir özgürlüğü için kötü bir argüman, bu kadar uzun süredir çok sayıda yetenekli ve güvenilir tanık tarafından iddia edilen ve istedikleri zaman ve istedikleri yerde incelemeye özgürce davet edildikleri gerçeklerin varlığı ve doğası hakkında bilimsel bir araştırma başlatmayı reddetmeleridir. Kendi adıma, gerçeğin peşinde koşmaya ve doğada herhangi bir yeni gerçeği keşfetmeye çok fazla değer veriyorum, hakim görüşlerle çatışıyor gibi göründüğü için soruşturmadan kaçınmıyorum. Ancak başkalarının da bunu yapmaya eşit derecede istekli olduğunu varsayma hakkım olmadığı için, arkadaşlarımın isimlerini onların izni olmadan anmaktan kaçınıyorum.

Akşamın büyük bölümünde, özellikle önemli bir şey olduğunda, Bay Home'un her iki yanındaki gözlemciler, en ufak bir hareketini bile fark edebilmek için, ayaklarını sırasıyla onun ayaklarının üzerinde tutuyorlardı.

Odanın sıcaklığı 20°C ile 21°C arasında değişiyordu.

Bay Home, akordeonu bir elinin başparmağı ile orta parmağı arasına aldı ve tuşların ters ucuna getirdi (bkz. tahta baskı, Şekil 1), (tekrarı önlemek için bundan sonra buna "her zamanki şekilde"

denilecektir.)

FIG. 1.

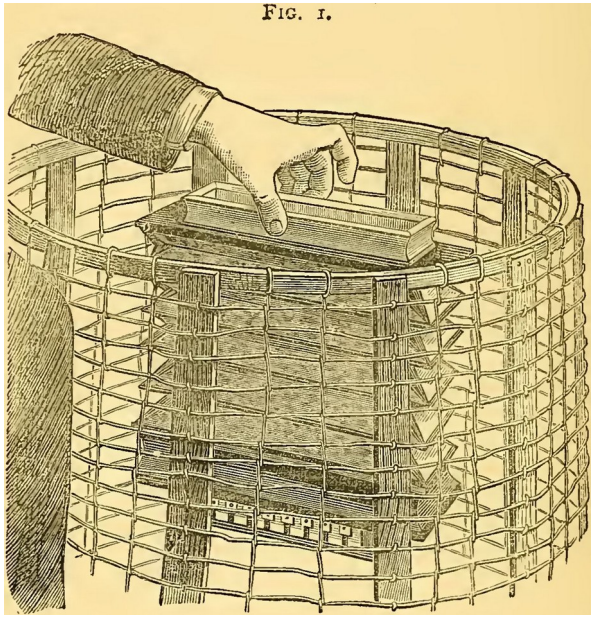

Daha önce bas anahtarını kendim açtım ve kafes masanın altından çekilerek akordeonun tuşları aşağıya doğru geçirilebilmesine izin verildi, Bay Home'un kolunun izin verdiği kadar geriye doğru itildi, ancak elini yanındakilerden gizlemeden (bkz. Şekil 2). Çok geçmeden akordeonun her iki taraftakiler tarafından biraz tuhaf bir şekilde sallandığı görüldü; sonra ondan sesler geldi ve sonunda birkaç nota üst üste çalındı. Bu devam ederken, asistanım masanın altına girdi ve akordeonun genişleyip daraldığını bildirdi; aynı zamanda Bay Home'un tuttuğu elinin oldukça hareketsiz olduğu, diğer elinin masanın üzerinde durduğu görüldü.

Şu anda akordeonun Bay Home'un her iki yanındakiler tarafından hareket ettiği, salındığı ve kafesin etrafında dönüp durduğu ve aynı zamanda çaldığı görüldü. Dr. AB şimdi masanın altına baktı ve akordeon hareket ederken ve belirgin sesler çıkarırken Bay Home'un elinin oldukça hareketsiz göründüğünü söyledi.

Bay Home hala kafeste her zamanki gibi akordeonu tutuyordu, ayakları yanındakiler tarafından tutuluyordu ve diğer eli masanın üzerinde duruyordu, birbiri ardına gelen belirgin ve ayrı notaların duyulduğunu ve ardından basit bir hava sesi duyduk.

FIG. 2.

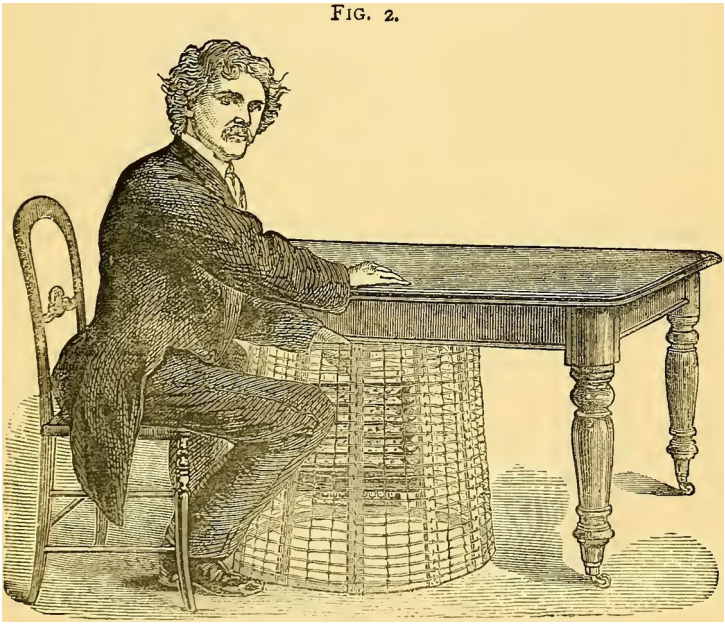

çalındı. Böyle bir sonuç ancak enstrümanın çeşitli tuşlarının uyumlu bir şekilde sırayla çalınmasıyla elde edilebilirdi , bu da orada bulunanlar tarafından önemli bir deney olarak değerlendirildi. Ancak devamı daha da çarpıcıydı, çünkü Bay Home daha sonra elini akordeondan tamamen çekti, onu kafesten tamamen çıkardı ve yanındaki kişinin eline koydu. Enstrüman daha sonra çalmaya devam etti, ona dokunan kimse yoktu ve yakınında hiçbir el yoktu.

Şimdi pil akımını kafesin yalıtılmış telinin etrafından geçirmenin etkisinin ne olacağını denemek istiyordum ve yardımcım buna göre iki Grove hücresinden gelen tellerle bağlantıyı kurdu. Bay Home aleti daha önce olduğu gibi kafesin içinde tekrar tuttu, hemen ses çıkardı ve kuvvetlice hareket etti. Ancak kafesin etrafından geçen elektrik akımının içerideki kuvvetin tezahürüne yardımcı olup olmadığını söylemek imkansız.

Akordeon şimdi Bay Home'un elinden görünür bir dokunuş olmadan tekrar alındı, tamamen çıkarıldı ve masanın üzerine konuldu, yanındaki kişi tarafından alındı ve şimdi iki eli de orada bulunan herkes tarafından görüldü. Ben ve orada bulunan diğer iki kişi akordeonun kafesin içinde görünür bir destek olmadan açıkça yüzdüğünü gördük. Bu, kısa bir aradan sonra ikinci kez tekrarlandı. Bay Home hemen elini kafese tekrar soktu ve akordeonu tekrar tuttu, Daha sonra çalmaya başladı, önce akorlar ve koşular, sonra da çok güzel bir şekilde mükemmel bir şekilde

icra ettiği iyi bilinen tatlı ve hüzünlü bir melodi. Bu melodi çalınırken Bay Home'un kolunu dirseğinin altından kavradım ve akordeonun tepesine dokunana kadar elimi yavaşça aşağı doğru kaydırdım. Kasını bile oynatmıyordu. Diğer eli masanın üzerindeydi, herkes tarafından görülebiliyordu ve ayakları yanındakilerin ayaklarının altındaydı.

Kafesteki akordeonla yapılan deneylerde bu kadar çarpıcı sonuçlarla karşılaşınca, daha önce anlatılan denge aparatına yöneldik. Bay Home parmak uçlarını hafifçe destek üzerinde duran maun tahtanın en uç noktasına koydu, Dr. AB ve ben ise tahtanın her iki yanında oturup, üretilebilecek herhangi bir etkiyi izledik. Neredeyse hemen terazinin göstergesinin aşağı indiği görüldü. Birkaç saniye sonra tekrar yükseldi. Bu hareket, sanki Psişik Kuvvetin ardışık dalgalarıymış gibi birkaç kez tekrarlandı. Tahtanın ucunun deney sırasında yavaşça yukarı aşağı salındığı gözlemlendi.

Bay Home şimdi kendi isteğiyle küçük bir el zili ve tesadüfen yakınında bulunan küçük bir kibrit kutusu aldı ve her birini elinin altına koydu, böylece bize, söylediğine göre, aşağı doğru basınç üretmediğine ikna oldu (bkz. Şekil 3). Yaylı terazinin çok yavaş salınımı daha belirgin hale geldi ve endeksi izleyen Dr. AB, endeksin 6j lbs'ye düştüğünü gördüğünü söyledi. Tahtanın bu şekilde asılı haldeki normal ağırlığı 3 lbs olduğundan, ek aşağı doğru çekiş 3J lbs idi. Hemen ardından otomatik kayıt cihazına baktığımızda, endeksin bir anda 9 lbs'ye kadar düştüğünü ve normal ağırlığı 3 lbs olan bir tahtada maksimum 6 lbs'lik bir çekiş gösterdiğini gördük.

Bay Home'un parmaklarının olduğu yerdeki basınçla yaylı terazide çok fazla etki yaratmanın mümkün olup olmadığını görmek için masaya çıktım ve tahtanın ucunda tek ayağımın üzerinde durdum. Terazinin endeksini inceleyen Dr. AB, vücudumun tüm ağırlığının (140 lbs.) yukarı aşağı hareket ettiğimde endeksi yalnızca 1 lbs. veya 2 lbs. düşürdüğünü söyledi. Bay Home alçak bir koltukta oturuyordu ve bu nedenle elinden geleni yapsa bile bu sonuçlar üzerinde önemli bir etki yaratamazdı. Ayaklarının ve ellerinin odadaki herkes tarafından yakından korunduğunu söylememe gerek yok.

Bu deney bana akordeonlu olandan daha çarpıcı görünüyor, mümkünse. Kesime (Şekil 3) atıfta bulunulduğunda görüleceği gibi, tahta mükemmel bir şekilde yatay olarak düzenlenmişti ve özellikle Bay

FXG.3 .

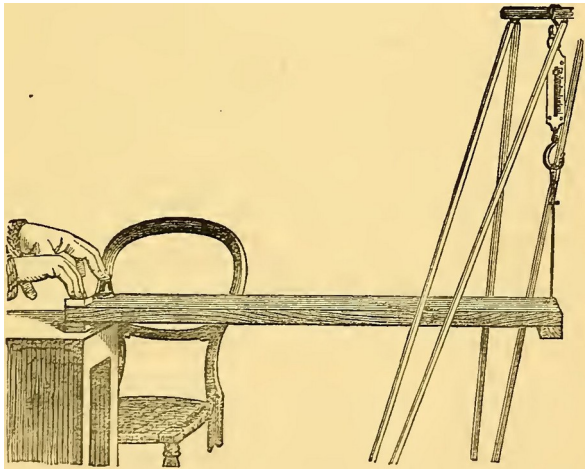

H ome'un parmakları hiçbir zaman en uç noktadan 11 inçten fazla uzaklaşmamıştı, Dr. AB'nin onayıyla o sırada yaptığım bir kalem işaretiyle gösterildiği gibi. Şimdi, tahta ayak da 1 inç genişliğinde ve masanın üzerinde düz bir şekilde durduğundan, bu 1 inçlik alanda uygulanan hiçbir basınç miktarının terazide herhangi bir etkı yaratamayacağı açıktır. Yine, Bay Home'dan en uzaktaki uç battığında, tahtanın bu ayağın diğer kenarında bir dayanak noktasındaymış gibi döneceği de açıktır. Düzenleme, dolayısıyla 36 inç uzunluğunda bir tahterevalliye benziyordu, dayanak noktası bir uçtan 1 inç uzaktaydı; bu nedenle aşağı doğru bir basınç uygulamış olsaydı, tahtanın diğer ucunun aşağı doğru hareket etmesine neden olan kuvvete karşı olurdu.

Tahtanın üzerinde durduğumda terazinin gösterdiği hafif aşağı yönlü baskı, muhtemelen ayağımın bu destek noktasından öteye uzanmasından kaynaklanıyordu.

Şimdi, olayların gerçekleştiği sırada yazılmış ve hemen sonrasında tam olarak kopyalanmış bol miktarda nottan gerçeklerin yalın, cilasız bir ifadesini verdim. Gerçekten de, bu fenomenlerin bilimsel araştırmasını teşvik etme amacım için çok az abartmam ölümcül olurdu; çünkü okuyucularım için Dr. AB şu anda maddi olmayan baş harflerle temsil ediliyor olsa da, benim için harfler, eğer güvenilmez bir anlatıcı olduğumu kanıtlarsam beni kesinlikle mahkûm edecek bilimsel dünyadaki bir gücü temsil ediyor.

Bu konu ile ilgili olarak bilim adamlarının gösterdikleri çekingenlik veya ilgisizlik karşısında şaşırdığımı ve üzüldüğümü itiraf ediyorum. Kısa bir süre önce, bana ilk kez bir inceleme fırsatı sunulduğunda, sistematik bir araştırmada bazı bilim adamlarının işbirliğini davet ettim; ancak kısa süre sonra bu tür olguların araştırılması için bilimsel bir komite edinmenin söz konusu

olmadığını ve zaman zaman araştırmaya katılmaya istekli birkaç bilim adamı ve bilgili arkadaşımın işbirliğiyle kendi çabalarıma güvenmek zorunda olduğumu gördüm. Hâlâ, Bay Home ile adil ve tarafsız bir şekilde görüşecek tanınmış adamlardan oluşan böyle bir komitenin kurulmasının daha iyi olacağını düşünüyorum ve ben de bu komitenin oluşumuna memnuniyetle yardımcı olurum; ancak yoldaki zorluklar çok büyük.

Bilim adamlarından oluşan bir komite birkaç ay önce St. Petersburg'da Bay Home ile görüştü. Sadece bir toplantı yaptılar ve bu toplantıda olumsuz sonuçlar alındı; ve bu toplantının gücüne dayanarak Bay Home için oldukça olumsuz bir rapor yayınladılar. *Kendisini suçladıkları tek şey olan* bu başarısızlığın açıklaması bana oldukça basit görünüyor. Bay Home'un gücünün doğası ne olursa olsun, çok değişkendir ve bazen tamamen yoktur. Rus deneyinin kuvvet en düşük seviyedeyken denendiği açıktır. Aynı şey benim kendi deneyimimde de sık sık oldu. Bir grup bilim adamı Bay Home ile evimde görüştü ve sonuçlar St. Petersburg'daki kadar olumsuzdu. Ancak,

( z < /^X.z,yG y

Soruşturmayı sabırla ikinci ve üçüncü kez tekrarladık ve olumlu sonuçlarla karşılaştık.

Bu sonuçlara aceleyle veya yetersiz kanıtlarla varılmadı. Alan yalnızca bir denemenin ayrıntılarının yayınlanmasına izin verse de, bir süredir benzer deneyler yaptığım ve benzer sonuçlar elde ettiğim açıkça anlaşılmalıdır. Burada anlatılan vesileyle yapılan toplantı, kritik testlerin uygulanması, dikkatlice düzenlenmiş cihazlar ve kusursuz tanıkların huzurunda önceki gözlemlerin doğrulanması amacıyladı.

Bu olguların nedenine, lafı dolandırmamak için *Psişik adını vermeye cesaret ettiğim kuvvetin doğasına* ve bu kuvvetle diğer doğa kuvvetleri arasındaki ilişkiye saygı duyarak, en belirsiz hipotezi ortaya atmak yanlış olur. Gerçekten de, nadir fizyolojik ve psikolojik durumlarla bu kadar yakından bağlantılı soruşturmalarda, araştırmacının, üzerinde akıl yürütebileceği sağlam bir temel oluşturacak yeterli sayıda olgu biriktirene kadar teoriler oluşturmaktan tamamen kaçınması görevidir. Henüz keşfedilmemiş ve açıklanmamış garip olguların bu kadar hızlı bir şekilde birbirini takip etmesi karşısında, kayıtlarını sansasyonel bir karakterde bir dille örtmekten kaçınmanın zor olduğunu itiraf ediyorum. Ancak, başarılı olmak için, bu tür bir soruşturma filozof tarafından önyargısız ve duygusallıktan uzak bir şekilde yapılmalıdır. Romantik ve batıl inançlı fikirler tamamen ortadan kaldırılmalı ve araştırmasının adımları, kullandığı araçlar kadar soğuk ve duygusuz bir zeka tarafından yönlendirilmelidir. Bir kez yeni bir gerçeğin izinde olduğuna kanaat getirdikten sonra, o tek nesne, gözlerinin önünde beliren olguların "doğal olarak mümkün veya imkânsız" olup olmadığına bakmaksızın, onu bu gerçeği takip etmeye teşvik

etmelidir.

Bu makale daktiloda olduğundan, Yazar Dr. Huggins ve Bay Çavuş Cox'un aşağıdaki mektuplarıyla onurlandırılmıştır—burada Dr. AB ve Çavuş CD'ye atıfta bulunulmuştur:—

Yukarı Tube Tepesi, Güneybatı,
9 Haziran 1871.

SAYIN BAY CROOKES, —Kanıtınız bana evinizde benim huzurumda gerçekleşenlerin doğru bir ifadesini içeriyor gibi görünüyor. Masadaki pozisyonum bana izin vermedi

B

Bay Home'un elinin akordeondan çekildiğine tanıklık etmediniz, ancak o sırada hem siz hem de Bay Home'un diğer tarafında oturan kişi durumun böyle olduğunu söyledi.

Deneyler bana daha fazla araştırmanın önemini gösteriyor gibi görünüyor; ancak gerçekleşen olayların nedenine ilişkin hiçbir görüş belirtmediğimin anlaşılmasını istiyorum.

Saygılarımla,

WILLIAM HUGGINS.

WM. CROOKES, Av., FRS

36, Russell Meydanı,
8 Haziran 1871.

SAYIN BAYIM, —Bu makalede bildirilen deneylerin duruşmasında inceleme amacıyla hazır bulunmuş olmam nedeniyle, bu deneylere ilişkin açıklamalarınızın mükemmel doğruluğuna ve çeşitli önemli testlerin uygulanmasındaki özen ve ihtimama rahatlıkla tanıklık edebilirim.

Sonuçlar bana, sinir sisteminden kaynaklanan ve etki alanı içindeki katı cisimlere hareket ve ağırlık verebilen bir kuvvetin var olduğu önemli gerçeğini kesin olarak ortaya koymaktadır.

Kuvvetin titrek titreşimler halinde sergilendiğini ve sabit sürekli basınç biçiminde olmadığını, göstergenin deney boyunca durmaksızın yükselip alçaldığını fark ettim. Bu gerçek bana büyük önem taşıyor, çünkü kaynağını sinir organizasyonuna bağlayan görüşü doğrulama eğiliminde ve Dr. Richardson'ın insan yapısını saran çeşitli yoğunluktaki bir sinir atmosferine ilişkin önemli keşfini kanıtlamak için çok önemli.

Deneyleriniz, Diyalektik Cemiyeti Araştırma Komisyonu'nun kırktan fazla deneme ve test toplantısı sonucunda vardığı sonucu tam olarak doğrulamaktadır.

Sunu da eklememe izin verin: Bu kuvvetin, insan örgütlenmesinden kaynaklanan veya doğrudan ona bağımlı bir kuvvetten başka bir şey olduğunu kanıtlamaya yönelik hiçbir kanıt bulamadığımı ve bu nedenle, doğanın diğer tüm kuvvetleri gibi, sizin ilk kez tabi tuttuğunuz o kesinlikle bilimsel araştırmanın alanına tamamen girdiğini belirtmeme izin verin.

Psikoloji henüz neredeyse tamamen keşfedilmemiş bir bilim dalıdır ve bu bilim dalının ihmal edilmesinin nedeni muhtemelen bu sinir gücünün varlığının uzun süre test edilmemiş, -incelenmemiş ve neredeyse tanınmamış olması gibi garip bir gerçeğin ortaya çıkmasıdır.

Artık mekanik testlerle doğada bir gerçek olduğu kanıtlandığına göre (ve "eğer bir gerçekse, fizyoloji için önemini ve yaşamın, zihnin ve tıp biliminin belirsiz yasalarına ışık tutması gerektiğini abartmak imkansızdır ) fizyologlar ve "insan" bilgisine ilgi duyan herkes tarafından derhal ve en ciddi inceleme ve tartışmayı emretmekten geri kalamaz; bu bilgi gerçekten de "insanlığın en asil çalışması" olarak adlandırılmıştır. Önceden varılmış bir sonucun ortaya çıkmasını önlemek için, bunun için uygun bir isim benimsenmesini tavsiye ederim ve güce Psişik Güç ; olaganüstü güçte tezahür ettiği kişilere *Psişikler;* ve bununla ilgili bilime de Psikolojinin bir dalı olan *Psişiklik denmesini önermeye cüret ediyorum .*

şimdiye kadar ihmal edilmiş olan Bilimin incelenmesinin deneyler, makaleler ve tartışmalar yoluyla teşvik edilmesi amacıyla, bir *Psikoloji Derneği'nin* erken kurulmasını önermeme izin verin. — Ben, vb.

EDWD.WM COX.

W. CROOKES, Esq., FRS'ye

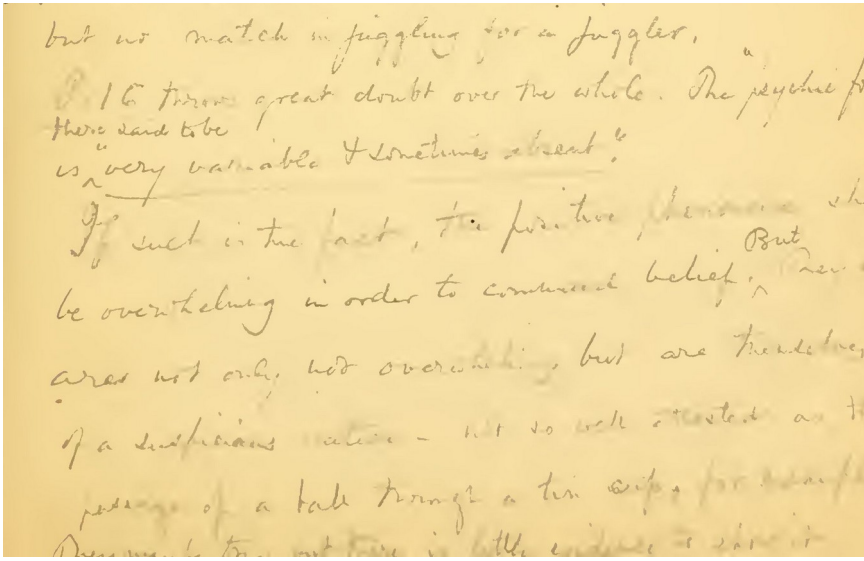

# BAZI EK DENEYLER

.

**“İki tamamen zıt mezhep tarafından saldırıya uğruyorum: Bilim insanları ve cahiller. İkisi de bana gülüyor, bana 'kurbağaların dans ustası' diyorlar. Yine de doğadaki en büyük güçlerden birini keşfettiğimi biliyorum.”— GALVANI.-/**

BEN Bu dergide "Psişik Güç" konusunu tekrar yazmadan önce daha uzun bir zaman geçmesine izin vermeyi düşünüyordum. Bu kararı almamın nedeni yeni materyal ve taze sonuçların eksikliği değildi, aksine, önceki sonuçlarımı destekleyen deneysel kanıtlar açısından çok fazla yeni şeye sahibim, ancak "Quarterly Journal of Science" okuyucularına pek de olumlu bakamayacakları bir konuyu dayatma konusunda biraz isteksizlik hissettim. Bilimsel bir derginin editörü aynı zamanda deneysel bir araştırmacı veya herhangi bir özel bilgi dalının öğrencisi olduğunda, o sırada düşüncelerini meşgul eden şeyin önemini gereksiz yere yüceltme konusunda doğal bir eğilimi vardır; ve bu nedenle yönettiği dergi, temelinin genişliğini kaybetme, belirli görüşlerin savunucusu olma veya özel düşünce biçimleriyle renklendirilme tehlikesi altındadır.

Son “Çevreklik Dergi”de açıklanan deneysel araştırmanın alınma biçimi, bu konuda beslediğim her türlü şüpheyi ortadan kaldırıyor. Bu derginin ofisine gönderilen çok sayıda iletişim, aynı konu hakkında başka bir makalenin, önceki makalemi okuma onurunu bana bahşeden çok sayıda kişi için tatsız olmayacağını gösteriyor; ancak genel olarak, açıkladığım deneysel sonuçların dikkate değer karakterinin uyandırdığı eleştirilerden

bazılarını yanıtlamak için erken bir fırsattan yararlanmam gerektiği varsayılıyor.

... Önceki deneylerime yöneltilen itirazların çoğu, ilişkilendirilecek olan dizi tarafından yanıtlanıyor. Maruz kaldığım eleştirilerin çoğu tamamen adil ve nazikti ve bunları mümkün olan en kapsamlı şekilde karşılamaya çalışacağım. Ancak bazı eleştirmenler, beni belirli *görüşlerin savunucusu olarak görme hatasına düştüler ve* bu görüşleri bana atfetmeyi seçtiler, oysa gerçekte tek amacım adil bir şekilde ifade etmek ve hiçbir görüş sunmamaktı. Kendi hayal güçlerinden saman adamlar geliştirerek, onları öldürmek için şiddetle ilerliyorlar,

/vr- . < *J* beni yok ettikleri izlenimi altında. Diğerleri, -ve çok az olduklarını söylemekten mutluluk duyuyorum- benim doğruluğumu sorgulayacak kadar ileri gittiler: -"Bay Crookes inanılmadan önce daha iyi tanıklar bulmalı!" Sözlerimin tanıklar olmadan inanılmasına alışkın olduğum için, bu cevaplamaya tenezzül edemeyeceğim bir argüman. Beni tanıyan ve makalelerimi okuyan herkes, umarım, önlerine koyduğum *gerçeklerin* doğru olduğunu ve deneylerin dürüstçe, tek amacı *gerçeği ortaya çıkarmak olduğunu varsayacaktır.*

Mevcut eleştirilerden bazılarını on iki ay önce yazılmış olanlarla karşılaştırmak öğreticidir. Bu dergide ilk kez sözde spiritualizm fenomenini araştıracağımı belirttiğimde, duyuru evrensel onay ifadelerini ortaya çıkardı. Biri, "ifadelerimin saygılı bir değerlendirmeyi hak ettiğini" söyledi; bir diğeri, "konunun, vb. gibi kapsamlı bir şekilde kalifiye bir adam tarafından araştırılmak üzere olmasından derin bir memnuniyet duyduğunu" ifade etti; üçüncüsü, "konunun artık bilimde tanınmış bir konumda olan soğukkanlı ve açık fikirli adamların dikkatini çektiğini öğrenmekten memnuniyet duyduğunu"; dördüncüsü, Bay Crookes'un araştırmayı katı felsefi tarafsızlıkla yürütme yeteneğinden kimsenin şüphe edemeyeceğini " iddia etti; ve beşincisi, okuyucularına "Bay Crookes gibi adamlar, kanıtlanana kadar hiçbir şeyi hafife almadan. konuyla boğuşurlarsa, ne kadar inanmamız gerektiğini yakında öğreneceğiz" diyecek kadar nazikti.

deneylerimin sonuçlarının kendi önyargılarına uygun olacağını varsaymışlardı . Gerçekten istedikleri şey *gerçek değildi,* kendi önceden vardıkları sonucu destekleyen ek bir tanıklıktı. Bu soruşturmanın ortaya koyduğu gerçeklerin bu görüşlere uymadığını gördüklerinde, neden, — "gerçekler için çok daha kötü." Soruşturmanın kendi kendine güvenen önerilerinden, "Bay Home hepimizi kandıran kurnaz bir sihirbaz." "Bay

Crookes, aynı şekilde, bir Kızılderili hokkabazının performanslarını inceleyebilir." "Bay Crookes, inanılabilmesi için daha iyi tanıklar bulmalı." "Bu şey ciddiye alınmayacak kadar saçma." "İmkansız ve bu nedenle olamaz." * "Gözlemcilerin hepsi biyolojik olarak incelendi (!) ve aslında hiç gerçekleşmemiş şeylerin gerçekleştiğini gördüklerini hayal ettiler," vb., vb.

* Aklıma şu alıntı geliyor: "Bunun mümkün olduğunu asla söylemedim, sadece doğru olduğunu söyledim."

*JU.* ,-c. ᵥ *Ksr* a-. *vA.cf*

işlevlerin tuhaf bir şekilde unutulduğunu ima eder . İtiraz edenler, kişisel araştırma yapmadan ikna olmadıkları için aldatıldığımı söylediklerinde pek şaşırmam , çünkü aynı bilimsel olmayan *a priori* argüman süreci tüm büyük keşiflere karşı çıkmıştır. Anlattığım şeyin doğa yasalarının önceden tasarlanmış fikirlerine göre açıklanamayacağı söylendiğinde, itiraz eden aslında söz konusu soruyu sorar ve bilimi durma noktasına getiren bir akıl yürütme biçimine başvurur. Tartışma kısır bir döngü içinde ilerler: doğa yasalarıyla uyumlu olduğunu bilene kadar bir gerçeği iddia etmemeliyiz, doğa yasaları hakkındaki tek bilgimiz ise gerçeklerin kapsamlı bir şekilde gözlemlenmesine dayanmalıdır. Yeni bir gerçek, doğa yasası denen şeye karşı çıkıyor gibi görünüyorsa, bu iddia edilen gerçeğin yanlış olduğunu kanıtlamaz, sadece doğa yasalarının hepsini henüz saptamadığımızı veya doğru bir şekilde öğrenmediğimizi kanıtlar.

Sir William Thomson bu yıl Edinburgh'daki İngiliz Derneği önündeki açılış konuşmasında, "Bilim, kendisine adil bir şekilde sunulabilecek her problemle korkusuzca yüzleşmek için ebedi şeref yasasıyla bağlıdır." dedi. Çok dikkat çekici bir dizi deneyin sonuçlarını bu şekilde kayda geçirmemdeki amacım , Sir William Thomson'a göre "Bilim, korkusuzca yüzleşmek için ebedi şeref yasasıyla bağlıdır." olan böyle bir problemi sunmaktır . Sadece varlığını inkar etmek veya onu küçümsemeye çalışmak işe yaramayacaktır. Unutmayın, hiçbir hipotez veya teoriye girişmiyorum ; sadece belirli gerçekleri garanti ediyorum, tek amacım gerçek . Şüphe edin, ancak inkar etmeyin; deneysel testlerimde yanılgı olarak kabul edilen şeyleri en sert eleştiriyle belirtin ve daha kesin denemeler önerin; ancak önyargılara karşı tanıklık ettikleri için duyularımızı aceleyle yalancı tanık olarak adlandırmamıza izin vermeyin . Eleştirmenlerime diyorum ki, Deneyleri deneyin; benim yaptığım gibi özen ve sabırla araştırın. Eğer incelediğinizde bir aldatmaca veya yanılgı bulursanız, bunu ilan edin ve nasıl yapıldığını anlatın. ^- Fakat bunun bir gerçek olduğunu görürseniz, "ebedi şeref yasası gereği" yapmak zorunda olduğunuz gibi, bunu korkmadan itiraf edin.

Birkaç çevrede yapılan bir itiraza hemen cevap verebilirim, yani, sonuçlarım Bay Home'un yanı sıra daha fazla sayıda kişiyle denenmiş olsaydı daha fazla ağırlık taşıyacaktı. Gerçek şu ki, bu

konu üzerinde iki yıldır çalışıyorum ve psişik güce sahip dokuz veya on farklı kişi buldum.

Y nT, t ey { az ya da çok derecede; ancak Bay DD Home'daki gelişimi o kadar güçlüdür ki, gözlemlenen fenomenlerin gerçek olduğundan dikkatli deneylerle emin olduktan sonra, yalnızca kolaylık olsun diye, gücün daha az çarpıcı bir derecede var olduğu başkalarıyla çalışmak yerine, deneylerimi onunla sürdürdüm. Ancak, tarif edeceğim deneylerin çoğu, Bay Home dışındaki başka bir kişiyle ve onun yokluğunda denenmiştir.

Yeni deneylerimi anlatmaya başlamadan önce, daha önce anlatılanlar hakkında birkaç söz söylemek istiyorum. Bu büyüklükteki duyuruların aceleyle yapılmış bir veya iki deneye dayanarak yapılmaması gerektiği itirazı dile getirildi . Ben de sonuçların aceleyle veya sadece iki veya üç deneyin sonuçlarına dayanarak varılmadığını söylüyorum. Önceki „makalemde (“Quarterly Journal of Science,” sayfa 340), şunu belirtmiştim:—“ Bu gerçeklere yarım düzine kez tanık olana ve sahip olduğum tüm eleştirel zekâyla inceleyene kadar, nesnel gerçekliklerine ikna olmadım.” Bu deneyler için özel bir aparat takmadan önce, beş ayrı durumda, 25 ila 100 libre ağırlığındaki nesnelerin geçici olarak öyle bir şekilde etkilendiğini gördüm ki, ben ve orada bulunan diğerleri onları yerden kaldırmakta zorluk çekiyorduk. Bunun fiziksel bir gerçek mi yoksa sadece hayal gücümüzün etkisi altında kendi gücümüzün gücündeki bir değişiklikten mi kaynaklandığını tespit etmek isteyerek, bir arkadaşımın evinde Bay Home ile buluşma fırsatı bulduğumda, iki ardışık durumda bu fenomeni bir tartı makinesiyle test ettim. İlk durumda, ağırlık artışı normalde 8 libre iken, sıkı inceleme altında denenen üç ardışık deneyde 36 libre, 48 libre ve 46 libreye çıktı. Yaklaşık iki hafta sonra, diğer gözlemcilerin huzurunda denediğim ikinci durumda, ağırlık artışının 8 libre olduğunu buldum. 23 lbs., 43 lbs. ve 27 lbs. olmak üzere üç ardışık denemede, koşulları değiştirerek . Yukarıda belirtilen deneysel denemelerin tüm yönetimini üstlendiğim , büyük doğrulukta bir araç kullandığım ve sonuçların hile ile etkilenme olasılığını dışlamak için her türlü özeni gösterdiğim için, gerçek kendi laboratuvarımda uygun şekilde test edildiğinde tatmin edici bir sonuca hazırlıksız değildim. Bu nedenle, daha önce açıklanan vesileyle yapılan toplantı, daha da hassas bir yapıya sahip dikkatlice düzenlenmiş cihazlarla kritik testlerin uygulanmasıyla önceki gözlemlerimi doğrulamak amacıyladı.

Bunun bilimsel araştırma için meşru bir konu olduğunu iddia etmeye pek gerek yok. Faraday'ın

kendisi de benzer olguları incelemeyi onuruna aykırı görmedi; ve 1861'de Bay Home'un huzurunda gerçekleşen olguların deneysel bir araştırma önerisi üzerine Sir Emerson Tennent'e yazdığı bir mektupta şöyle yazdı: "O (Bay Home) bir filozof olarak araştırmaya istekli mi ve bu nedenle hiçbir gizlilige, karanlığa sahip olmamalı, iletişimde açık olmalı ve soruşturmaya elinden geldiğince yardımcı olmalı mı? Etkileri doğal mı yoksa doğaüstü mü olarak görüyor? Eğer bunlar henüz yasaya indirgenmemiş doğal eylemin anlık görüntüleriyse, bu tür eylemlerde en ufak bir etkisi olan herkesin bunları kişisel olarak geliştirmesi ve başkalarının da bu gelişmelere en üst düzeyde açıklık ve yardımla ve insan zihninin tasarlayabileceği her türlü eleştirel yöntemi, ister zihinsel ister deneysel olsun, uygulamasıyla yardımcı olması gerekmez mi?"

Eğer koşullar Faraday'ın Bay Home ile görüşmesini engellemeseydi, şüphesiz ki tarif edeceğim olaylara benzer olaylara tanık olurdu ve bunların "henüz yasaya indirgenmemiş doğal eylemin anlık görüntülerini" sunduğunu fark etmemiş olamazdı.

St. Petersburg Komitesi üyelerinin karşılaştığı kötü başarının yayımlanmasına daha önce değinmiştim . Sonuçlar tatmin edici olsaydı, üyelerin başarılarının bir raporunu yayımlamaya eşit derecede hazır olacakları adil bir şekilde varsayılmalıdır .

Arkadaşım Profesör Boutlerow'un bana bildirdiğine göre, [3]geçen kış burada ayrıntılı olarak anlatılanlarla hemen hemen aynı deneyleri denemiş ve daha da çarpıcı sonuçlar elde etmiş. Dinamometre üzerindeki normal gerginlik 100 libre iken, yaklaşık 150 libreye çıkarılmış, Bay Home'un elleri cihazla öyle bir şekilde temas ettirilmiş ki, onun herhangi bir güç uygulaması gerginliği artırmak yerine azaltmış.

1854'te Kont Agenor de Gasparin, bu kuvvetin güçlü bir şekilde geliştiği bazı özel arkadaşlarıyla denediği büyük bir dizi fiziksel deneyin tüm ayrıntılarını veren bir kitap yayınladı. Deneyleri çok sayıdaydı ve en katı test koşulları altında yürütüldü. Ağır cisimlerin mekanik temas olmadan hareket ettiği gerçeği tekrar tekrar gösterildi

3St. Petersburg Üniversitesi Kimya Profesörü; "Lehrbuch der Organischen Chemie" Leipzig 1868" adlı kimya eserinin yazarı.

Tekrar. Deney altındaki maddelere iletilen hem yer çekimi hem de levitasyon kuvvetini ölçmek için dikkatli deneyler yapıldı ve Kont de Gasparin'in her bireydeki psişik kuvvetin gücünün kaba bir sayısal tahminini elde etmesini sağlayan ustaca bir plan benimsendi. Yazar sonunda tüm bu fenomenlerin doğal nedenlerin etkisiyle açıklanabileceği ve mucizelerin varsayımını veya ruhların veya şeytanı etkilerin müdahalesini gerektirmediği sonucuna vardı. Deneyleriyle tamamen kanıtlanmış bir gerçek olarak, iradenin organizmanın belirli hallerinde hareketsiz madde üzerinde uzaktan etki edebileceğini düşünüyor ve çalışmalarının çoğunu bu eylemin kendini gösterdiği yasaları ve koşulları belirlemeye adadı.

1855'te Cenevre Akademisi'nde profesör olan M. Thury, Kont de Gasparin'in deneylerini gözden geçirdiği ve aynı anda yürüttüğü araştırmaların tüm ayrıntılarına girdiği bir eser* yayınladı. Burada da özel arkadaşlarla deneyler yapıldı ve bir bilim insanının konuya getirebileceği tüm özenle yürütüldü. M. Thury tarafından elde edilen değerli sayısal sonuçları aktarmama yer yetmeyecek, ancak bazı bölümlerinin aşağıdaki başlıklarından, soruşturmanın yüzeysel olarak yürütülmediği görülecektir:—Yeni Olayın Gerçekliğini Oluşturan Gerçekler; İmkansız Kılınan Mekanik Eylem; Temas Olmadan Gerçekleştirilen Hareketler; Nedenler; Kuvvetin Üretimi ve Eylemi için Gerekli Koşullar; Operatörlerle İlgili Eylem Koşulları; İrade; Birden Fazla Operatör Gerekli midir? Ön Koşullar; Operatörlerin Zihinsel Durumu; Meteorolojik Koşullar; Aletlerle İlgili Koşullar; Aletler Üzerindeki Operatörlerin Eylem Modüna İlişkin Koşullar; Araya Giren Maddelerin Eylemi; - Kuvvetin Üretimi ve İletimi; Atanmış Nedenlerin İncelenmesi; Sahtekarlık; Belirli Bir Sinirsel Durumda Üretilen Bilinçsiz Kas Eylemi; Elektrik; Sinirsel Manyetizma; M. de Gasparin'in Özel Bir Sıvı Teorisi; Zihnin Madde Üzerindeki Eylemine İlişkin Genel Soru. 1. Önerme; Vücudun olağan koşullarında irade yalnızca organizmanın küresi içinde doğrudan eylemde bulunur. 2. Önerme; Organizmanın kendi içinde bir dizi dolaylı eylem vardır. 3. Önerme: Zihnin üzerinde bulunduğu madde

♦ Cenevre; J. Kessmann'ın Alman kitabevi. 1855.

- Sarımsak

J Ui. '

doğrudan hareket eder— *XP&psychode* —sadece zihnin etkisi altında çok basit bir değişiklige açıktır; Ruhların Müdahalesine dayanan açıklamalar. M. Thury tüm bu açıklamaları çürütür ve bilim adamının ışıklı eterine benzer bir şekilde tüm sinirsel, organik veya inorganik maddeleri kaplayan özel bir madde, sıvı veya etkenden kaynaklanan etkileri ele alır—bunlara *psychode adını verir.* Bu madde halinin veya formunun

özellikleri hakkında tam bir tartışmaya girer ve zihin psychode'nin etkisi aracılığıyla uzaktan hareket ettiğinde ortaya çıkan güç için *ektenik kuvvet (fcdvfa,* uzantı) terimini önerir.*

Benzer test deneylerinin, kabaca yetkin bir gözlemci tarafından denendiği ve benzer sonuçlar elde edildiği başka bir vaka da kayıtlarda bulunmaktadır . . . Merhum Dr. Robert Hare, çalışmalarından birinde, benimkine çok benzeyen bir cihazın grayürünü verir; bu gravürde, deney yaptığı genç adamın cihazla su dışında başka bir iletişim kurması engellenmiştir; ancak bu koşullar altında, yaylı terazi 18 libreye eşit bir kuvvetin uygulandığını göstermiştir. Bu deneyin ayrıntıları Dr. Hare tarafından Ağustos 1855'teki toplantıda Amerikan Bilim Derlemesi Derneği'ne iletilmiştir.

Şimdi verdiğim referanslar, bu sonuçların başkaları tarafından doğrulanması gerektiği ifadesine bir cevap sağlıyor. Bunlar tekrar tekrar doğrulandı. Aslında, benim kendi deneylerim, bu ve diğer ülkelerdeki seçkin bilim adamları tarafından elde edilmiş ve yayınlanmış sonuçların doğrulamaları olarak kabul edilebilir.

Ama ben bununla yetinmedim. Bu fenomenleri başkalarına gösterme fırsatına sahip olmanın,

* Profesör Thury'nin ektenik ve benim psisik gücüm açıkça eşdeğer terimlerdir. Çalışmalarını üç ay önce görmüş olsaydım, terimini benimserdim. Benzer bir varsayımsal sinir sıvısı önerisi artık bize tamamen farklı bir kaynaktan ulaştı, belirgin görüşlerle açıklandı ve en önemli meslekler den birinin dilyle ifade edildi - Dr. Benjamin W. Richard son, MD, FRS tarafından "Medical Times" No. 1088, 6 Mayıs 1871'de ileri sürülen sinir atmosferi teorisine atıfta bulunuyorum.

† "Deneysel Araştırma:" Robert Hare, MD, Pennsylvania Üniversitesi Kimya Bölümü Emeritus Profesörü, &c. tarafından. New York: Partridge ve Britton, 1858.

‡ Diyalektik Topluluğu'nun Spiritüalizm Raporu birkaç gün içinde yayınlanacak ve "Araştırma Komitesi'nin, bir sahtekarlığı ortaya çıkarmak gerektiği inancıyla deneylerine başlamalarına rağmen, insan örgütlenmesinden kaynaklanan ve ağır maddelere hareket kazandırılabilen ve kas teması olmadan katı cisimler üzerinde duyulabilir sesler çıkarabilen bir kuvvetin varlığına ikna oldukları ileri sürerek sonuçlandırdıkları görülecektir; ayrıca bu kuvvetin çoğu zaman bazı zeki kişiler tarafından yönetildiğini de belirtmektedirler." - Gelecekte, onları bilim dünyasının dikkatine sunmak için bir kez ve herkes için en iyi yolu seçmediğim için suçlanacaklardır. Buna göre, 15 Haziran 1871'de, deneylerimle ilgili bir raporu Kraliyet Cemiyeti'ne ilettim ve Kraliyet Cemiyeti'nin iki sekreteri olan Profesör Sharpey ve Profesör Stokes'a hitaben onları Bay Home ile görüşmek üzere evime davet ettim; aynı zamanda onlardan olumsuz sonuçlara hazırlıklı olmalarını ve bir karara varmadan önce ikinci veya gerekirse üçüncü kez gelmelerini istedim.

Dr. Sharpey daveti nazikçe reddetti.

Profesör Stokes, cihazımda bir yanılgı olduğunu düşündüğünü söyledi ve sözlerini şöyle tamamladı:

"Makalede bahsettiğiniz gerçekler ilk bakışta kesinlikle çok garipti, ancak yine de gazetede okuduklarım tarafından engellenmeyen olası açıklama yolları aklıma geldi. Londra'ya gittiğimde zamanım olursa evinize uğramaya çalışacağım. Kimseyle görüşmek istemiyorum; amacım aygıtı incelemek, etkilerine tanık olmak değil."

Buna 20 Haziran'da cevap verdim; cevabımın aşağıdaki bölümleri alınmıştır:

"Şimdi, mekanik hareketin tahtaya iletilmesinin imkansız olduğu şekilde, temasın yalnızca su yoluyla sağlandığı bir cihaz takıyorum; ayrıca Bay Home'un cihaza hiç dokunmayacağı bir deney ayarlıyorum. Bu, yalnızca güç çok güçlü olduğunda işe yarayacaktır; ancak dün gece bu tür bir deney denedim ve Bay Home'un elleri üç inç uzaktayken yaylı terazide önemli bir gerilim artışı elde ettim. Onunla güç o kadar büyük ki, büyük ve kaba malzemelerle çalışabilir ve kuvveti pound cinsinden ölçebilirim. Ancak, tanelerin kesirlerini göstermek için bir ayna ve yansıtılmış ışık hüzmesi olan hassas bir cihaz yapmayı düşünüyorum. Sonra bu kuvvetin birkaç kişiyle sınırlı olmadığını, manyetik durum gibi evrensel olduğunu bulmayı umuyorum. Konu, 'en titiz fiziksel incelemeden geçecek ve elde

ettiğim sonuçlar yayınlanacak. Öncelikle Kraliyet Cemiyeti'ne göndermeyi görevim olarak görüyorum, çünkü bunu yaparak, gönderdiğim şeyin doğruluğuna itibarımı bilerek riske atıyorum. Ancak Dernek (veya Komite [4]) benim gerçeklerimi gerçek olarak kabul edecek mi, yoksa dürüstlüğüm için kefil mi isteyecekler? Gerçek ifadelerim doğru kabul edilirse ve yalnızca yorumlamam veya aygıt düzenlemelerime itiraz edilirse, o zaman nihai karar vermeden önce bu itirazları yanıtlamam için bana bir fırsat verilmesi doğru görünüyor. Diğer varsayım -gerçeklerimin yanlış olduğu- bunun kesinlikle kabul edildiğinden emin olana kadar tartışmaya izin veremem.

"Bay Home Çarşamba ve Cuma akşamları buraya geliyor: Eğer her iki seferde de saat 20.00'de gelebilirseniz, sizi görmekten mutluluk duyarım veya sadece aparatı incelemek isterseniz, istediğiniz zaman burada olurum."

28 Haziran'da Royal Society'ye başka bir makale gönderildi. Iki gün sonra, Profesör Stokes bir mektup yazdı, bu mektuptan alıntı yapıyorum:
—

"Evinize rahatça gidemeyeceğim için başka bir işle meşgul olduğumdan, ilk aygıtınızla ilgili aklıma gelen olası hata kaynaklarından da bahsedebilirim. Hepsinin var olduğunu sanmıyorum; ancak, sizin de özgürce kabul edeceğiniz gibi, yeni bir gücün *iddiacısının* tüm makul itiraz kaynaklarını ortadan kaldırması gerektiği açıktır.

"Tahtanın ayağının genişliği, sanırım, il veya 2 inçi ve üzerine yerleştirilen can, belki de 2 veya 3 inç genişliğindeydi. (Tam rakamları kafamda taşıyamıyorum.) Canın tepesinin sol kenarını *a*, canın tabanının sağ kenarı, *b ile birleştirin ve e* ' birleştirme çizgisi olsun. O zaman parmakların, sınırlayıcı çizgi e f'den daha kısa herhangi bir yöne bastırdığını varsayabiliriz. *Ayrıca tahta sert olduğundan, bildiğimiz kadarıyla, dayanak noktası c'de* olabilir c'den *ef* çizgisine dik bir *cm* düşsün. O zaman parmağın basıncı, dayanak noktasından *cm* uzaklıkta etki etmiş olabilir. Ayrıca, taban masanın üzerinde düz bir şekilde durduğundan ve her ikisi de bildiğimiz kadarıyla sert olduğundan, deneyi deneme anında masaya iletilen sonsuz küçük ve dolayısıyla algılanamayan bir eğim, dayanak noktasını *d* kenarından *c* kenarına kaydırmış olabilir ; böylece elin ağırlığı, öncekinden daha uzun bir kol tarafından *cd kadar etki edilmiş olabilir* ve bu da sonuca katkıda bulunmuş olabilir.

"İkinci makalenizde geniş yatakla ilgili belirsizlik ortadan kaldırılmıştır. Ancak el suya daldırıldığında cam kabın tabanındaki basınç (eğer bağlantı deliği darsa kısa bir süre sonra) yerinden oynatılan suyun ağırlığıyla artar ve bu da elbette terazinin dengesini bozar.

şirket çalışanlarından birinin vücudundaki ..... titremeden kaynaklanmadığını kanıtlamak için çok ayrıntılı cihazlara ihtiyaç duyulurdu.
Kağıtlarla ne yapılmasını istiyorsun?"

Buna 1 Temmuz'da şu cevabı verdim:

"30 Haziran tarihli mektubunuzda, yeni aldığınızda, ' yeni bir gücün *iddiacısının* tüm makul itiraz kaynaklarını ortadan kaldırması gerektiğini' özgürce kabul edeceğimi söylemekte oldukça haklısınız, 19 Haziran tarihli önceki mektubunuzda, aynı şekilde adil bir şekilde, 'sizin (RS'nin) şimdiye kadar şüphelenilmemiş bir varlığın kanıtını kabul etmeyi reddetmemeniz gerektiği' görüşünü yazıyorsunuz.

ŞEKİL I (yarım ölçek).

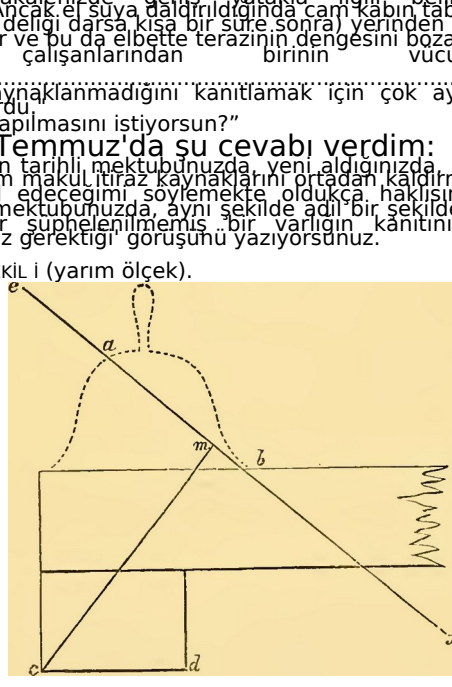


4Kraliyet Cemiyeti Komitesi'nin makalemi reddettiği yönündeki söylentilere gönderme yapıyorum.

5Burada bahsi geçen diyagram, daha sonraki cevabımda ölçekli olarak çizilmiş olarak gösterilmiştir. Tartışılan deney, "Quarterly Journal of Science"ın son sayısında, sayfa 345'te şekillenen ve açıklanan deneydir.

'Güç; ancak böyle bir konu hakkında herhangi bir şey başmadan önce, böyle bir gücün varlığı lehine ileri sürülen delillerin çok titiz bir fiziksel incelemesini talep etmelisiniz.'

ilk deneylerimde var olduğunu düşündüğünüz yanılgının ne olduğunu ve sonraki denemelerimde olası hata kaynaklarının neler olduğunu ayrıntılı olarak açıklayacak kadar nazik davrandınız .

"Mektubunuzda verdiğiniz diyagramı , Şekil i'i, eksik verileri, yani omuzun *a konumunu ve b* noktasını sağlayarak tam boyutta yeniden çizdiğinizde, *cm* çizginiz yaklaşık 2'9 inç uzunluğunda görünüyor; ve destek noktasının c'de olacağını varsaydığınızda , kaldıraç üçüncü dereceden bir kaldıraç haline gelir, iki kuvvet sırasıyla / = 2'9 inçte ve y = 3b inçte c'den etki eder . *Kaldıracın y uçundaki 6 librelik bir direnç veya ağırlık, Q'yu yenmek için p* noktasında hangi güç, P, uygulanmalıdır ?

$$P = \frac{Q \times y}{l}$$

Dolayısıyla P4-2-9 — Q + 36.

l' = 74'5 lbs.

Bu nedenle, tüm varsayımlarınız doğru olsa bile, Bay Home'un sonuçları üretebilmesi için 74-5 lbs.'lik kuvvet uygulaması gerekirdi; ve alçak, rahat bir sandalyede oturduğunu ve dört çift keskin, şüpheli gözün hiç kuvvet uygulamadığını, ancak parmak uçlarını alet üzerinde hafifçe tuttuğunu göz önünde bulundurarak, bu basıncın uygulanmasının imkansız olduğu yeterince açıktır. Sadece birkaç pond dikey basınç uygulayabilirdi.

"Yine, dayanak noktasının c'de olduğunu varsaymanız haklı değil. 'Sonsuz derecede küçük ve dolayısıyla algılanamayan bir eğimin' ilk hareketle onu *d' den* c'ye fırlatmış olabileceğini kabul edersek , *hareketin* onu hemen tekrar *c'den d*'ye ileri fırlatacağı açıktır . Bunu başaramamış olmak için, eğimin hemen algılanacak kadar belirgin olması gerekir.

"Ancak, son makalemde dediğim gibi, eskileri tartışmaktansa yeni deneylere başvurmayı tercih ediyorum ve bu nedenle kuvveti iletmek için suyu kullanıyorum. Bakır yarımküredeki suyun derinliği sadece iki inç iken, cam kabın çapı 9 inçti.* Az önce elimi bakır kabın içine daldırma deneyini denedim. (Bay Home sadece parmak uçlarını daldırdı) ve su seviyesinin yükselmesi terazinin endeksinde herhangi bir hareket yaratmaya yetmiyor, aparatın surtunmesi ağırlığa eklenen bir veya iki onsu emmeye yetiyor. Daha hassas aparatımda, bu hidrostatik basınç artışı ışık noktasının belirgin bir şekilde hareket etmesine neden oluyor, ancak bu zorlugun üstesinden su kabini dayanak noktasının üzerine veya kısa tarafına yerleştirerek geleceğim.

"İkinci makalemde anlatılan diğer deneylerde cihazın hareketleri yalnızca bu türdenmiş gibi, sadece titremeleri pek önemsemiyorsunuz diyorsunuz . Durum böyle değil; cihazın titremesi her zaman endeks hareket etmeden önce gerçekleşiyordu ve tahtanın ve endeksin yukarı ve aşağı hareketi çok yavaş ve kasıtlı bir karakterdeydi, her yükseliş ve düşüş için birkaç saniye sürüyordu; geçen araçların ürettiği bir titreme, birkaç saniye süren 4 ila 8 librelik sabit bir dikey çekişten çok farklı bir şeydir.

Oturumun bittiğini söylüyorsunuz ve evrakların ne yapılmasını istediğimi soruyorsunuz.

Üç yıl önce (27 Haziran 1868), oturum kapandıktan hemen sonra Derneğe Işığın Yoğunluğunun Ölçülmesi Üzerine başlıklı bir bildiri gönderdim. 17 Aralık'a kadar okunmadı. Benim isteğim, bu bildirilerin bu kadar dikkate alınacağını bekleyecek kadar iyimser olmasam da, şimdiki durumda da benzer bir yolun benimsenmesi yönünde. Şu anda çok sayıda bilim adamı bu garip fenomenleri inceliyor (Derneğin birçok Üyesi de dahil), bu yüzden konunun bilim dünyasının dikkatini çekecek bir şekilde gündeme getirilmesi için yıllar geçmesi mümkün değil. Bu bildirileri Derneğe gönderirken, ilk bilimsel deneyci olma arzusuyla daha çok harekete geçtiğimi itiraf ediyorum.

Bu aygıtın açıklaması için bkz. s. 484. Böyle bir yola girmeye cesaret eden, bunların hemen dikkate alınmasını isteyen herhangi bir özel istekten daha fazlasıdır. Derneğe önemli bilimsel sonuçların ilk bildirimini borçluyum ve bunları , başka bir sebep olmasa bile, ' *poic-prendre date' olarak* göndermeye devam edeceğim .

"The Spectator"ın 22 Temmuz sayısında, komitenin makalemi reddettiğini iddia eden bir editor notu yer alıyordu:—

"Kraliyet Cemiyeti'nin, henüz bilinmeyen bir doğada var olan bir kuvvetin varlığını savunan iletişimlere, eğer bu iletişimler onun olasılığını ortaya koymaya yetecek bilimsel kanıt içeriyorsa, oldukça açık olduğunu; ancak, Bay Crookes'un belirttiği gibi, olayın içsel olarak imkansız olduğu ve onun ileri sürdüğü kanıtlardaki *bilimsel kesinliğin tamamen* eksik olduğu göz önüne alındığında , makalenin Kraliyet Cemiyeti'nin, dikkatini çekmeye değer bir makale olarak görülmediğini söylüyorlar."

Bu paragraf sadece makalelerimin reddedildiğini belirtmekle kalmıyor, aynı zamanda reddedilmelerinin gerekçelerini de belirtiyor . Gerçek şu ki, makale komitesinin yeter sayısı hazır olmadığı için, soru Kasım ayındaki bir sonraki oturuma ertelendi ve Burlington House'da yapılan soruşturmada, Royal Society'nin Yardımcı Sekreteri tarafından makalelerimin diğerleriyle birlikte hala

komitenin kararını beklediği bildirildi. Sonuç olarak, bir ret beyanı sadece erken değil, aynı zamanda tamamen hayal ürünüydü.

Ancak bu ifadenin bazı dayanakları olduğu anlaşılıyor, zira 29 Temmuz 1871 tarihli "The Spectator" gazetesinin editörü şu cevabı veriyor:

"Notumuz herhangi bir söylentiye dayanmıyordu. Kullandığımız kelimeler komite tarafından, yanlışlıkla belirttiğimiz gibi değil, sekreterlerden biri olan Profesör Stokes tarafından kullanılan, bize iletilen kelimelerin tam bir kopyasını içeriyordu. Çoğunluk sağlanamadığında, sunulan makaleler" konusunda olağan takdir yetkisini *geçici olarak kullanan kişi oydu."*

Royal Society'nin yazı işleri komitesinin kararını bana ilk iletmek için haftalık bir gazetenin seçildiğini açıklayamıyorum .

Bölüm A komitesindeki beyefendilerin acil talebi üzerine, İngiliz Derneği'ne, mevcut makalede açıklanan deneylerden bazılarını anlattığım, yaklaşık on altı sayfadan oluşan sıkı bir şekilde yazılmış bir makale ilettim. Bölüm A, makaleyi okunup okunmayacağına karar vermek üzere bir komiteye gönderdi. Profesör Stokes daha sonra bana aşağıdaki belgeyi verdi:—

*"Bay Crookes'un Makalesi Üzerine Rapor.*

7 Ağustos 1871.

"Kâğıt elime saat on civarında verildiğinden ve kararın on bire çeyrek kala yazılı hale getirilmesi gerektiğinden acele etmek zorunda kaldım.

"Konu *felsefi bir ruhla araştırılıyor gibi görünüyor* ve ilk deney sınıfının sonucunun açıklamasını göremiyorum, aynı zamanda birden fazla kişi tarafından kapsamlı bir eleme yapılmadan bağlılığımı teslim etmeye hazır değilim. Zaten kalabalık olduğumuz için konuyu bölümlerde tartışmanın pek bir faydası olduğunu düşünmüyorum; ancak halkın güven duyacağı az sayıda kişi konuyu araştırmak için bir komitenin üyesi olarak gönüllü olmayı seçerse, böyle bir komite atamaya itirazım yok. Spiritualistlerin hilelerini o kadar çok duydum ki, böyle bir komiteye kendim zamanımı vermeye razı oldum.

"GG STOKES."

Profesör Stokes gibi seçkin bir fizikçinin, fiziksel olarak bir kez bile okumasının mümkün olmadığı bir makalenin değerleri hakkında karar verirken "aceleci davranması"na üzülmekten kendimi alamıyorum; ancak benim tarafımdan "ileri sürülen kanıtlardaki bilimsel kesinliğin tamamen eksikliğinden" bahsetmeyi bırakıp, bunun yerine "konunun felsefi bir ruhla araştırılmış gibi göründüğünü" kabul ettiğini görmek beni mutlu ediyor.

Bu deneyleri sunarken, gerçeklerden çıkarılan argümanlarla çürütülene kadar bunları kesin olarak kabul etmem ve karşıt ifadelerin hangi gerekçelerle temellendirildiğini öğrenmeye çalışmam garip görünmeyecektir. Profesör Allen Thomson, İngiliz Derneği'nin son toplantısında, önümüzdeki meseleye ilişkin hiçbir soruşturma yolunun "çalışma veya araştırma adını hak edemeyeceğini" belirtti. Ve neden olmasın? Öte yandan, Cambridge'den Profesör Challis, "Kısacası, tanıklıklar o kadar bol ve mutabıktır ki, ya gerçeklerin bildirilenler gibi olduğu kabul edilmeli ya da gerçekleri insan tanıklığıyla doğrulama olasılığından vazgeçilmelidir." diye yazıyor. Dr. Thomson'ın ifadesi için bazı gerekçelere sahip olduğunu varsaymak kesinlikle fazla değildir; ve aslında, "Tekrarlanan incelemelerle," itiraf ediyor, "buna (maneyi gösterinin yanılgılarına ) tamamen ikna oldum;" ancak araştırmalarının sonuçları nerede bulunabilir? "Bilimin bazı bölümlerinde tanınmış birkaç adam, akıl sağlığı sınırları içindeymiş *gibi görünen* bu aptalca hayallere yargılarını teslim

ettiler " gibi ifadeleri kullanmasını haklı çıkarmak için çok kesin olmaları gerekir . Eğer Dr. Thomson'ın dogmatik inkarı, ortaya koyduğum gerçeklerin sadece tuhaflığından kaynaklanıyorsa, Başkan'ın bu yılki konuşması hakkında ne düşünebilir? Elbette bir sinir gücünün kavramı, "atomun iç mekanizması" kavramından daha zor değildir; ve yine, ismine layık olsun ya da olmasın, seçkin insanların inançlarını ilan ettikleri, günümüzün toplumsal sorunları arasında önde gelen bir sırayı alan bir konuyla ilgili herhangi bir araştırma,

and which numbers its adherents by millions, is surely as full of merit, and as instructive to all, as hypothetical inquiries into "interatomic atmospheres" and "gyrating interatomic atoms." Professor Huxley has observed, "If there is one thing clear about the progress of modern science, it is the tendency to reduce all scientific problems, except those that are purely mathematical, to

moleküler fizikteki problemler—yani, maddenin nihai parçacıklarının çekimlerine itmelerine, hareketlerine ve koordinasyonuna ! Yine de bu nihai parçacıklar, moleküller veya atomlar, hayal gücünün yaratıklarıdır ye spiritüalistin ruhları kadar saf varsayımlardır." Ancak ■ belki de Dr. Allen Thomson'ın matematiğe olan saygısı o kadar büyüktür ki gerçekliğe kördür. Son on yılda spektroskopun şaşırtıcı ifşaatlarından sonra, araştırmaların, şu anda çok az fikrimizin olduğu şeylerin daha sonraki bir durumuyla ilgili olduğu için araştırılması modern bilimsel felsefe için iyi bir şey ifade etmiyor. Psişik kuvvetin dinamik bir eşdeğerini sunmadım veya Bay Home'un değişken yoğunluğu için hiçbir formül vermedim

Profesör Balfour Stewart'ın, Bay Home'un büyük

power, is certainly no argument whatever against the existence of such a force. Men thought before the syllogism was invented, and, strange as it may seem to some minds, force existed before its demonstration in mathematical formulae.

bir elektro-biyolojik güce sahip olduğu (bu ne anlama gelirse gelsin) ve bu güçle orada bulunanları etkilediği yönündeki oldukça cüretkar varsayımına yanıt olarak, bu makaleyi örnekleyen eğrilere işaret ediyorum; odadaki *kişiler* bu varsayılan etkiye ne kadar duyarlı olursa olsun, Bay Home'un kayıt cihazlarını biyolojikleştirdiği iddia edilemez.

Kişisel meselelerle veya haksız yanlış beyanlara dayanan nezaketsiz yorumlara karşı kendimi savunmak için zorla yaptırdığım açıklamalarla daha fazla vakit geçirmeyeceğim ; ancak , davetlerimi kabul etmiş olsalardı, Profesör Stokes ve Profesör Sharpey'nin çoğuna tanıklık edebilecekleri deneyleri anlatmaya devam edeceğim .

Bu deneyleri ilk kez yaptığımda, Bay Home'un elleri ile ağırlığı değiştirilecek olan asılı gövde arasındaki gerçek teması kuvvetin sergilenmesi için gerekli olduğunu düşündüm; ancak daha sonra bunun gerekli bir koşul olmadığını keşfettim ve bu nedenle cihazımı aşağıdaki şekilde düzenledim:

Eşlik eden kesitler (Şekil 2, 3, 4) düzenlemeyi açıklar. Şekil 2 genel bir görünümdür ve Şekil 3 ve 4

temel parçaları daha ayrıntılı olarak gösterir. Referans harfleri her çizimde aynıdır. AB, 36 inç uzunluğunda, 91 inç genişliğinde ve 1 inç kalınlığında bir maun tahtasıdır. Uçta, B, bir yaylı terazi, C, ile asılıdır.

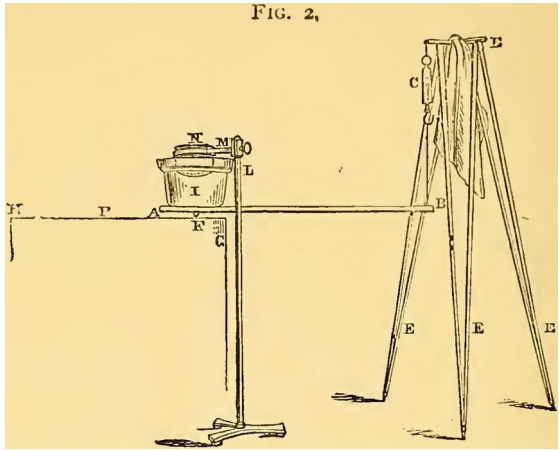


Otomatik bir kayıt cihazı ile donatılmıştır, D. Terazi çok sağlam bir uçayak desteğine asılmıştır, E.

Aşağıdaki aparat parçası şekillerde gösterilmemiştir. Yaylı terazinin hareketli indeksi o'ya göre,

ŞEKİL **3**

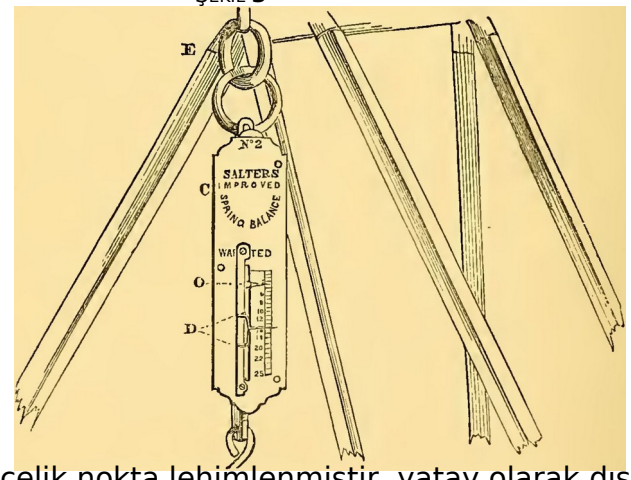


ince çelik nokta lehimlenmiştir, yatay olarak dışarı doğru çıkıntı yapar. Terazinin önünde ve ona sıkıca tutturulmuş, bir

Fotoğraf makinesinin koyu renkli kutusuna benzer düz bir kutu taşıyan oluklu çerçeve. Bu kutu, hareket eden indeksin önünde yatay olarak saat mekanizmasıyla hareket edecek şekilde yapılmıştır ve bir alev üzerinde dumanlanmış bir levha cam içerir. Çıkıntılı çelik uç, bu dumanlanmış yüzeyde bir iz bırakır. Terazi hareketsizse ve saat çalışıyorsa,

sonuç mükemmel düz bir yatay çizgidir. Saat durdurulursa ve ağırlıklar üzerine yerleştirilirse

ŞEKİL **4.**

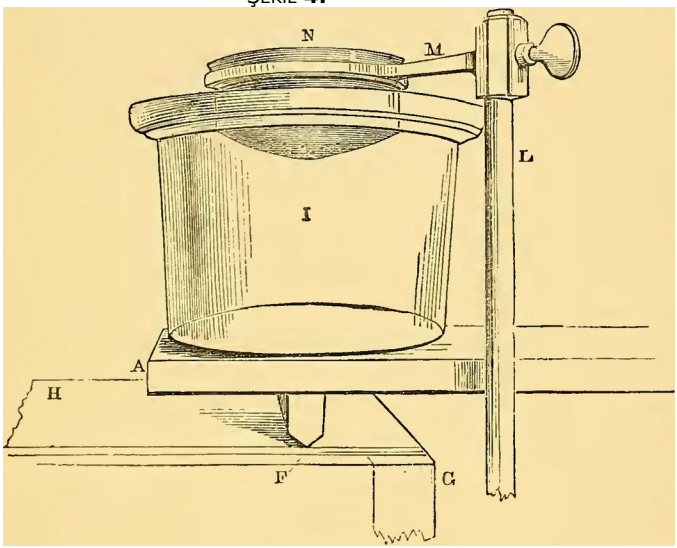


Tahtanın B ucu, sonuç, uzunluğu uygulanan ağırlığa bağlı olan dikey bir çizgidir. Saat levhayı çekerken, tahtanın ağırlığı (veya terazinin gerginliği ) değişirse, sonuç, deneylerin devamı sırasında herhangi bir anda, tanelerdeki gerginliğin hesaplanabileceği eğri bir çizgidir.

artışını kaydedebiliyordu ; böyle bir azalmanın kayıtları sıklıkla elde ediliyordu. Ancak, karmaşıklığı önlemek için, burada yalnızca yerçekiminin arttığı sonuçlara değineceğim.

Tahtanın B ucu yaylı terazi tarafından desteklenirken, A ucu alt tarafına vidalanmış ve bıçak ağzı şeklinde kesilmiş bir tahta şerit F üzerinde desteklenir (bkz. Şekil 4). Bu dayanak noktası sağlam ve ağır bir tahta sehpa, G H üzerinde durur. Tahtanın üzerinde, dayanak noktasının tam üzerinde* suyla dolu büyük bir cam kap, I, yerleştirilir. L, bir kol ve bir halka, MN ile donatılmış, içinde alt kısmında birkaç delik bulunan yarım küre şeklinde bir bakır kabın durduğu büyük bir demir sehpadır.

Demir sehpa AB tahtasından 2 inç uzaklıktadır ve kol ve bakır kap, MN, ikincisinin suya il inç daldırılması için ayarlanmıştır, bu da I'in tabanından inç ve çevresinden 2 inç uzaklıktadır. Kolu M veya kabı N sallamak veya vurmak, AB tahtasında dengeyi etkileyebilecek gözle görülür bir mekanik etki yaratmaz. Eli N'deki suya sonuna kadar daldırmak denge üzerinde en ufak bir gözle görülür etki yaratmaz.

Bu şekilde bakır kap ile AB levhası arasındaki mekanik güç iletimi tamamen kesildiğinden, kas kontrolünün gücü de tamamen ortadan kalkmış olur.

Kolaylık olması açısından deneyleri i, 2, 3, &c. gruplarına ayıracağım ve her birinde ayrıntılı olarak

açıklamak için özel bir örnek seçtim. Ancak, Bay Home'un yokluğunda, benzer güçlere sahip başka bir kişi tarafından birden fazla kez tekrarlanmamış ve bazı durumlarda doğrulanmamış hiçbir şeyden bahsedilmiyor.

Deneylerin yapıldığı odada (benim yemek odam) olup biteni görebilmek için her zaman yeterli ışık vardı.

*Deney* I.— Bay Home odaya girmeden önce cihaz düzgün bir şekilde ayarlandıktan sonra içeri getirildi ve parmaklarını bakır kaptaki suya koyması istendi, N. Ayağa kalktı ve sağ elinin parmak uçlarını suya daldırdı, diğer eli ve ayakları tutulmuştu. Elinden gelen bir güç, kuvvet veya etki hissettiğini söylediğinde saati çalıştırdım ve hemen hemen hemen tahtanın B ucunun yavaşça alçaldığı ve yaklaşık 10 saniye aşağıda kaldığı görüldü; sonra biraz daha alçaldı ve sonra normal yüksekliğine yükseldi. Sonra tekrar alçaldı, aniden yükseldi, 17 saniye boyunca kademeli olarak battı ve sonunda normal yüksekliğine yükseldi ve deney tamamlanana kadar orada kaldı. Camda işaretlenen en düşük nokta yaklaşık 5000 tanelik doğrudan bir çekmeye eşdeğerdi. Eşlik eden şekil (5), cam üzerine çizilen eğrinin bir kopyasıdır.

♦ Profesör Stokes'un mektubunda ve cevabımda (sayfa 479) bahsi geçen bu cihazla yaptığım ilk deneylerde, cam kap tam olarak destek noktasının üzerinde değildi, fakat B'ye daha yakındı .

*Deney* II.—Su yoluyla temasın gerçek mekanik temas kadar etkili olduğu kanıtlandığımdan, gücün veya kuvvetin ağırlığı, cihazın diğer kısımları veya hava yoluyla etkileyip etkileyemeyeceğini görmek istedim. Bu nedenle cam kap ve demir sehpa vb. kaldırıldı.

ŞEKİL 5.

**Saniye Ölçeği.**

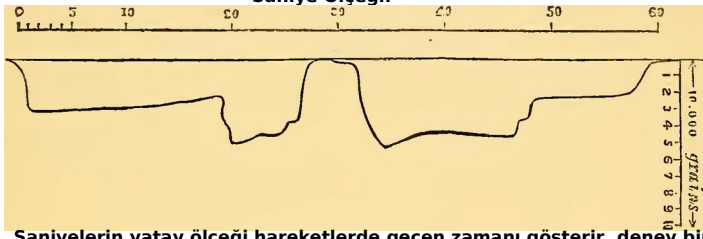


**Saniyelerin yatay ölçeği hareketlerde geçen zamanı gösterir, deney bir dakika sürer. Dikey ölçek herhangi bir anda teraziye uygulanan tanelerdeki gerilimi gösterir.**

gereksiz bir komplikasyon olarak ve Bay Home'un elleri P'deki cihazın standına yerleştirildi (Şekil 2). Orada bulunan bir beyefendi elini Bay Home'un ellerine, ayağını da Bay Home'un her iki ayağına koydu ve ben de onu her zaman yakından izledim. Uygun zamanda saat

ŞEKİL 6.

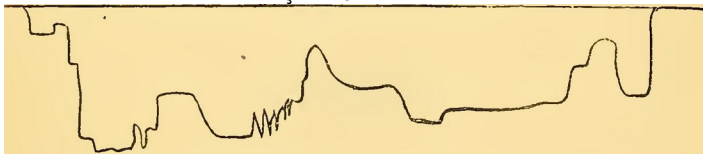

**Bu ve takip eden iki şekilde hem dikey hem de yatay ölçekler Şekil 5'tekiyle aynıdır.**

Tekrar yola koyuldu; tahta düzensiz bir şekilde alçalıp yükseldi, sonuç olarak cam üzerinde kavisli bir iz oluştu, Şekil 6 da bunun bir kopyasıdır.

*Deney* III.—Bay Home şimdi AB tahtasının bir ayağından, tahtanın bir tarafına yerleştirildi. Elleri ve ayakları

ŞEKİL 7.

HA Op-

Bir izleyici tarafından sıkıca tutulup, Şekil 7'nin bir kopyası olan başka bir çizim hareket eden cam levha üzerine alındı.

*, ■ Ben !' '*

*Deney* IV.—(Gücün önceki seferlerden daha güçlü olduğu bir durumda denendi). Bay Home şimdi cihazdan 3 feet uzağa yerleştirildi, elleri ve ayakları sıkıca tutuluyordu. Saat, o kelimeyi söylediğinde çalışmaya başladı ve tahtanın B ucu kısa sürede alçaldı ve Şekil 8'de gösterildiği gibi düzensiz bir şekilde tekrar yükseldi.

Aşağıdaki deney dizisi daha hassas cihazlarla ve başka bir kişi, bir hanımla denendi, Bay Home orada değildi. Hanım profesyonel olmadığı için,

ŞEKİL 8.

ismini anmadım. Ancak, araştırma amaçlı olarak tanıtabileceğim herhangi bir bilim adamıyla görüşmeyi kabul etti.

İnce bir parşömen parçası, A, Şekil 9 ve 10, dairesel bir ahşap kasnağın üzerine sıkıca gerilmiştir. BC, D'de dönen hafif bir kaldıraçtır. B ucunda, A zarına dokunan dikey bir iğne ucu ve C'de, çıkıntı yapan başka bir iğne ucu vardır.

ŞEKİL 9. (Plan.)

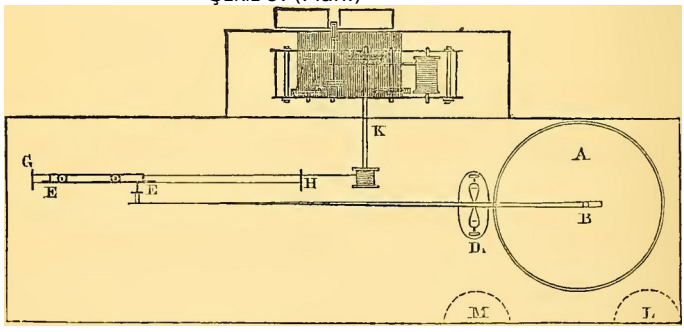

yatay olarak ve dumanlı bir cam levhaya dokunarak, E F. Bu cam levha saat çalışması, K tarafından HG yönünde çekilir. Kolun B ucu, diskin merkezinin, A, hareketlerini hızla takip edecek şekilde ağırlıklandırılır. Bu hareketler, kol ve iğne ucu C vasıtasıyla cam levha EF üzerine iletilir ve kaydedilir. Çemberin yan tarafına, membranın alt tarafına havanın serbestçe geçmesini sağlamak için delikler açılır. Cihaz, masa veya destek üzerinde hiçbir sallanma veya sarsıntının sonuçları etkilemeyeceğini görmek için önceden kendim ve başkaları tarafından iyice test edildi: nokta C tarafından çizilen çizgi

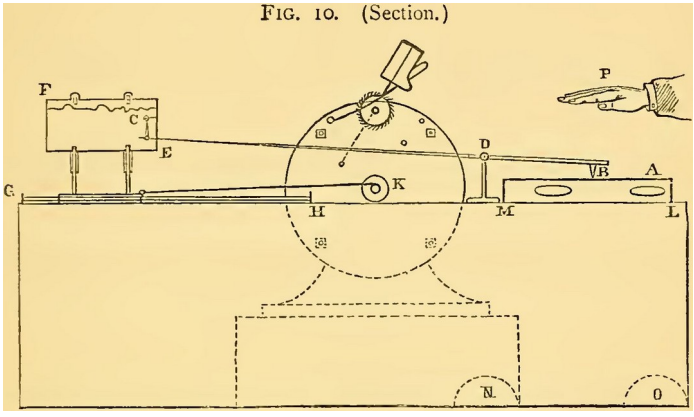

FIG. 10. (Section.)

Tüm sehpayı sallayarak veya yere vurarak kolu etkileme çabalarımıza rağmen, füme camın üzerindeki ışık mükemmel bir şekilde düzdü.

*Deney* V.—Aletin nesnesi kendisine açıklanmadan, hanımefendi odaya getirildi ve parmaklarını Şekil 9'daki LM noktalarındaki tahta standa koyması istendi. Daha sonra ellerimi onun ellerinin üzerine koydum, böylece onun bilinçli veya bilinçsiz herhangi bir hareketini tespit edebildim . O anda parşömenin üzerinde kum tanelerinin yüzeyine düşmesine benzeyen vurmalı sesler duyuldu. Her vurmalıda, zarın üzerine yerleştirdiğim bir grafit parçasının yaklaşık 1-50 inç yukarı doğru çıkıntı yaptığı ve kolun C ucunun hafifçe yukarı ve aşağı hareket ettiği görüldü. Bazen sesler bir indüksiyon bobininden gelen sesler kadar hızlıydı, bazen de bir saniyeden daha uzun aralıklarla geliyordu. Beş veya altı izleme yapıldı ve her durumda, zarın her titreşiminde kolun C ucunun bir hareketinin meydana geldiği görüldü.

Bazı durumlarda hanımın elleri LM kadar zarın yakınında değildi, fakat NO'daydı, Şekil 10.

Eşlik eden Şekil II, bu durumlarda kullanılan plakalardan alınan çizimleri göstermektedir.

*Deney* VI.—Bay Home'un yokluğunda bu sonuçlarla karşılaştığımdan, onun huzurunda alet üzerinde nasıl bir eylem üretileceğini merak ediyordum.

Bunun üzerine kendisine aleti anlatmadan denemesini rica ettim.

FIG. ii.
**Scale of Seconds.**

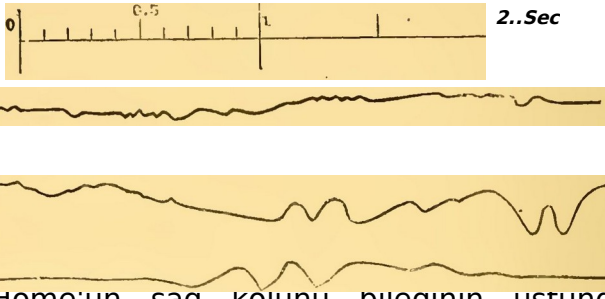


Bay Home'un sağ kolunu bileğinin üstünden kavradım ve elini zarın üzerinde, yüzeyinden yaklaşık 10 inç uzakta , Şekil 10'da p'de gösterilen pozisyonda tuttum. Diğer eli bir arkadaşı tarafından tutuluyordu. Bay Home bu pozisyonda yaklaşık yarım dakika kaldıktan sonra, bir miktar etki hissettiğini söyledi. Sonra saati çalıştırdım ve hepimiz endeksin, C'nin yukarı aşağı hareket ettiğini gördük. Hareketler, ilk durumdakinden çok daha yavaştı ve o zaman fark edilen vurmalı titreşimler neredeyse hiç eşlik etmiyordu.

Şekil 12 ve 13'te bu iki durumda cam üzerinde oluşan eğriler gösterilmektedir.

Şekil 11, 12, 13 büyütülmüştür.

Bu deneyler, önceki makalemde vardığım sonuçları, yani henüz açıklanmamış bir şekilde, insan organizasyonuyla ilişkili bir kuvvetin varlığını, kuvvetin, artan ağırlığın fiziksel temas olmadan katı cisimlere iletilebilmesini şüpheye yer bırakmayacak şekilde doğrulamaktadır. Bay Home durumunda, *bu* kuvvetin gelişimi sadece haftadan haftaya değil, saatten saate de büyük ölçüde değişmektedir; bazı durumlarda kuvvet testlerim tarafından bir saat veya daha uzun süre fark edilemez ve sonra aniden büyük bir güçle yeniden ortaya çıkar. Bay Home'dan uzakta etki edebilir (sık sık iki veya üç fit kadar), ancak ona yakınken her zaman en güçlüdür.

Bir kuvvet biçiminin ortaya çıkması için, başka bir kuvvet biçiminin harcanması gerektiğine kesin olarak inandığımdan , bu sonuçların üretilmesinde herhangi bir kuvvetin veya gücün kullanıldığına dair kanıtları uzun süre boşuna aradım.

Ancak şimdi, Bay Home'u daha fazla gördükten sonra, bu psişik gücün gelişimi için ne kullandığını algıladığımı düşünüyorum. *Hayati güç* veya *sinirsel enerji* terimlerini kullanırken, birçok araştırmacıya çok farklı anlamlar taşıyan kelimeler kullandığımın farkındayım; ancak bu deneylerden bazılarının beni terk ettiği sinirsel ve bedensel bitkinliğin acı dolu durumuna tanık olduktan sonra,

Bay Home'u yerde baygınlık geçirecek bir halde, solgun ve konuşamaz halde yatarken gördükten sonra, psişik gücün evriminin, yaşam gücünde buna karşılık gelen bir azalmaya eşlik ettiğinden neredeyse hiç şüphem yoktu.

belirli psikolojik durumlarla olan belirgin ilişkisi ve başlıkta ima edilen önceden varılan sonuçlardan kaçınmak istediğim için, *Psişik Güç* adını vermeyi göze aldım .

ŞEKİL **13.**

deney ve tartışmanın ötesinde bir bölgeye ait olduğu iddia edilen . Ancak bunun tamamen bilimsel araştırmanın sınırları içinde olduğu bulununca , bilimsel bir adla bilinmeye hak kazanmıştır ve bundan daha uygun bir ad seçilebileceğini sanmıyorum.

Bu gücün sergilerine tanık olmak için bilinen medyumlara erişiminiz olması gerekmez. Gücün kendisi muhtemelen tüm insanlarda vardır, ancak bu güce olağanüstü miktarda sahip olan bireyler şüphesiz çok azdır. Son on iki ay içinde özel ailelerde, burada kaydedilenlere benzer sonuçların onların aracılığıyla üretilebileceğine dair güven duymamı sağlayacak kadar güçlü bir gelişime sahip beş veya altı kişiyle tanıştım, ancak deneycinin yalnızca pound ve ons kaydetmek yerine bir tanenin kesrini gösterebilen daha hassas bir cihazla çalışması gerekir.

Diğer uğraşlarımın izin verdiği ölçüde, deneyleri çeşitli biçimlerde sürdürmeyi amaçlıyorum ve zaman zaman sonuçlarını bildireceğim. Bu arada başkalarının da araştırmayı bilimsel biçiminde sürdürmeye ikna edileceğine inanıyorum. Ancak, diğer tüm bilimsel deneylerde olduğu gibi, bu araştırmaların da kuvvetin geliştirildiği koşullara sıkı sıkıya bağlı kalınarak yürütülmesi gerektiği anlaşılmalıdır. Şurtunmeli elektrikle yapılan deneylerde atmosferin aşırı nemden arındırılmış olması ve kuvvet üretilirken hiçbir iletken ortamın cihaza temas etmemesi vazgeçilmez bir koşul olduğundan, Psişik kuvvetin üretimi ve çalışması için belirli koşulların elzem olduğu bulunmuştur ve bu önlemlere uyulmadığı takdirde deneyler başarısız olacaktır. Bu noktada ısrarcıyım çünkü bazen Psişik Kuvvetin deneyci tarafından dikte edilen olumsuz

koşullar altında geliştirilmediği yönünde mantıksız itirazlar yapılmıştır , yine de deneyci kendi bilimsel sonuçlarından herhangi birinin sergilenmesinde kendisine koşulların dayatılmasına itiraz ederdi. Ancak şunu da ekleyebilirim ki, gerekli koşullar çok azdır, çok makuldur ve hiçbir şekilde en mükemmel gözlemi ve en katı ve doğru testlerin uygulanmasını engellemez.

Baskıya girmeden hemen önce arkadaşım Profesör Morton'dan, Amerika Birleşik Devletleri'nin önde gelen bilimsel mühendislerinden Bay Coleman Sellers'ın son makalemle ilgili bazı yorumlarını içeren "Journal of the Franklin Institute" adlı bir on yazı aldım. Eleştirisinin özü aşağıdaki alıntıda yer almaktadır:—

"Sayfa 341"de (Quarterly Journal of Science'ın), "'36 inç uzunluğunda, 9 inç genişliğinde ve 1 inç kalınlığında bir maun tahta verdik, her iki ucunda ayaklar oluşturan, inç genişliğinde bir maun şeridi vidalandı." Bu tahta, bir ucu masaya gelecek şekilde yerleştirildi, diğeri yaylı bir terazi ile asılıydı ve bu şekilde asılıyken 3 poundluk bir ağırlık kaydetti; z.<?.. yukarıdaki boyutlardaki bir *maun* tahtanın 6 pound ağırlığında olduğu gösterilmiştir - terazide 3 pound ve masada 3 pound. Tahta işlemeye ilişkin bir tamirci bunun nasıl olabileceğini merak eder. Sınırlı kütüphanesine bakar ve bilim insanlarının kendisine böyle bir tahtanın yaklaşık 131 pound ağırlığında olması gerektiğini söylediğini görür. Bay Crookes bu tahtayı kendisi mi yaptı? Yoksa Bay Home bunu kendi aparatlarından biri olarak mı sağladı?.... Bay Crookes bu tahtayla ilgili olarak onu kimin yaptığını söyleseydi daha tatmin edici olurdu. . . 6 poundluk maun tahtanın Bay Home tarafından sağlandığı keşfedilsin ve deneyler o kadar ikna edici olmayacaktır."

deneylerim gerçekten ikna edici olmalı.. alıntıladığım yorumlarda ifade edilenden daha kötü bir kusur bulamaz. O kadar gerçekçi bir şekilde yazıyor ve boyutlar ve ağırlıklarla o kadar makul bir şekilde ilgileniyor ki, çoğu kişi benim gerçekten de onun işaret ettiği korkunç hatayı yaptığımı *yarsayar* .

*yalnızca 6 pound ağırlığında olduğuna inanılacak mı?* Kendi *evimdeki* dört ayrı terazi bana bunu söylüyor ve manavım da gerçeği doğruluyor.

Bir "mekanikçinin" gerçek deneyime başvurmak yerine "sınırlı" kütüphanesindeki" pratik bilgiye güvendiğinde ne gibi hatalara düşebileceğini algılamak kolaydır.

Maun tahtamı kimin yaptığını Bay Sellers'a bildiremediğim için üzgünüm. Yaklaşık on altı yıldır bende; başlangıçta bir odunlukta bir boy kesilmiş ; bir spektrum kamerasının sehpası olmuş ve bu şekilde 21 Ocak 1856 tarihli "Fotoğrafçılık Derneği Dergisi "nde (cilt ii, s. 293) bir kesimle tanımlanmıştır. O zamandan beri fiziksel laboratuvarımdaki çeşitli aparatların düzenlenmesinde geçici bir görev gördü ve şekli diğer mevcut ahşap parçalarından daha kullanışlı olduğu için bu özel deneyler için seçildi.

Ama "Bay Home tahtayı döşedi mi?" gibi bir soruyu cevaplamam gerçekten bekleniyor mu? Eleştirmenlerim bana biraz sağduyu sahibi olduğumu kabul etmeyecekler mi? Ve deneylerimdeki hataları bulmak için oturdukları anda akıllarına gelen bariz önlemlerin, uzun ve sabırlı bir araştırma sırasında benim de aklıma gelmiş olma ihtimalinin düşük olmadığını hayal edemiyorlar mı?

Buna ve diğer tüm benzer itirazlara verilecek cevap şudur: Hatanın nerede olduğunu göstererek hata olduğunu kanıtlayın veya bir hile varsa hilenin

*nasıl* yapıldığını göstererek. Deneyi tam ve adil bir şekilde deneyin. Eğer hile bulunursa, onu ifşa edin; eğer bir gerçekse, ilan edin. Bu tek bilimsel prosedürdür ve ben bunu istikrarlı bir şekilde takip etmeyi amaçlıyorum.

# PSİKİK GÜÇ VE MODERN RUHÇULUK:

## “ÇEYREKLİK DEĞERLENDİRMEYE” BİR CEVAP.

[Bu makaleyi kamuoyuna sunarken, Psişik Güç ve Modern Spiritüalizm konusuyla ilgili olarak işgal etmek istediğim kesin konumu açıklama fırsatını değerlendireyim. Fenomenleri, doğalarının izin verdiği ölçüde kesinlikle fiziksel bir bakış açısından incelemek istedim . Şu anda neredeyse inanılmaz bir ölçüde meydana gelen çok dikkat çekici fenomenlerin . ortaya çıkışını yöneten yasaları belirlemek istiyorum. Şimdiye kadar tanınmayan bir Güç biçiminin -ister psişik güç ister *x* gücü olarak adlandırılsın- bu olayda yer alması benim için bir görüş meselesi değil, mutlak bir bilgi meselesidir; ancak o gücün doğası veya aktivitesini hemen harekete geçiren neden, şu anda bir görüş sunmaya yetkili hissetmediğim bir konudur. En azından şimdilik, uygun test aletleri aracılığıyla Atlantik kablosundan geçen belirli elektrik akımlarını ve titreşimleri inceleyen Valentia'daki bir elektrikçi konumunda düşünülmek istiyorum; nedenselliklerinden bağımsız olarak ve bu olguların test aletlerindeki kusurlardan mı, topraklama akımlarından mı, yalıtımdaki hatalardan mı kaynaklandığı, yoksa hattın diğer ucundaki akıllı bir operatör tarafından mı üretildiği göz ardı edilerek.

WİLLİAM CROOKES.

LONDRA, *Aralık* 1871.]

THE *Quarterly Review* Ekim sayısında “Spiritüalizm ve Son Dönemdeki Dönüşümleri” başlığı altında bir makale yayınladı . Bu makalede benim ve diğer bilim insanlarının araştırmaları , bu dergiyi daha önce karakterize eden ve mutlu bir şekilde geçtiğini düşündüğüm o kötü, eski, kinci üslupla sert bir şekilde ele alınıyor. Gerçeği bireylerin karakterine göre test etme gibi haksız bir moda geri döndü. Yazar, ne kadar sert bir şekilde yönetilirse yönetilsin, adil eleştiriyle yetinseydi, bunu kamuoyuna duyurmazdım, ancak elimden gelen en iyi nezaketle sunardım. Ancak kendimle ilgili olarak araştırmalarımın

amacını ve doğasını daha da yanlış ifade etti ve çarpıttı ve sanki beni çocukluğumdan beri tanıyormuş ve eğitim ve bilimsel kariyerimin her koşuluyla tamamen tanışmış gibi kişisel olarak benim hakkımda kendinden emin bir şekilde yazdı, bu yüzden onun açık adaletsizliğine, önyargısına ve konuyla ve benim onunla olan bağlantımla başa çıkma konusundaki yetersizliğine itiraz etmek zorunda hissediyorum. Dr. Huggins, Çavuş Cox, Bay Varley ve Lord Lindsay dahil olmak üzere diğer soruşturmacılar iddianameye dahil edilmiş ve hafifletici sebeplerle suçlu bulunmuş olsalar da, bana karşı hiçbir şefkat hissedemiyor; yakın zamandaki günahlarım olmasaydı, "önceki kariyerinde çok sınırlı fırsatlarını saygın bir şekilde kullanmış bir adama karşı hissedebileceği" bir şefkati de gözlemleyecek kadar nazik. Saldırıya uğrayan diğer suçlular kendi başlarının çaresine bakabilirler; şimdi kendimi temize çıkarayım.

Duruma göre, iyi ya da kötü talihim, Quarterly Reviewer'la bir saatlik bir konuşma yapmaktı, eğer buna böyle denebilirse, ve konuşmanın tamamı bir taraftayken, onun zihninin tuhaf dogmatik tonunu gözlemleme ve önyargıları ve önyargılarıyla çelişen herhangi bir konuyla başa çıkma konusundaki yetersizliğini tahmin etme fırsatım oldu. Edinburgh'daki İngiliz Derneği'nin son toplantısında tanıştırıldık - o, konuyu on beş veya yirmi yıl önce araştırmış bir fizyologdu; ben, konunun belirli bir bölümünün bilimsel araştırmacısıydım ; işte, dil olarak aynı olmasa da öz olarak doğru olan görüşmemizin bir taslağı.

"Ah! Bay Crookes," dedi, "sizinle bu Spiritüalizm hakkında konuşma fırsatı bulduğum için mutluyum. Sadece zamanınızı boşa harcıyorsunuz. Yıllar önce mesmerizm , duru görü, elektro-biyoloji, masa çevirme, ruh-rapping ve diğer tüm konulara çok zaman ayırdım ve bunların hiçbirinin olmadığını gördüm. *Quarterly Review'da yazdığım makalede hepsini açıkladım.* Yazılarım ve konuyla ilgili görüşlerimle yakından tanışmadan önce bu konu hakkında bir şey yazmış olmanız üzücü . Bunu tükettim."

"Ama efendim," diye araya girdim, "yanıldığınızı söylememe izin verin, eğer—"

"Hayır, hayır!" diye sözünü kesti, "Yanılmıyorum. Ne söyleyeceğini biliyorum. Ama az önce söylediklerinden, benim ve en zor sorunlarla başa çıkmak için fazlasıyla yeterli olan diğer yetenekli adamların bu fenomenleri araştırırken gösterdiği azim hakkında hiçbir şey bilmezken, bu insanların seni kandırmasına izin verdiğin oldukça açık. Gördüğün her şeyi bilinçsiz beyinsel faaliyet ve bilinçsiz kas hareketi' ile açıkladığımı bilmeliydin; ve eğer bu iki ifadenin tam anlamı hakkında zihninde net bir fikir olsaydı, her şeyi açıklamak için yeterli olduklarını görürdün."

"Fakat efendim-"

karşılaştığınız tüm zorlukları ortadan kaldıracaktır . Çok sayıda mesmerist ve durugörücü gördüm ve bunların hepsi bilinçsiz

beyinsel faaliyet' ile yapıldı. Masa çevirmeye gelince, herkes Faraday'ın bunu nasıl ifade ettiğini biliyor. Faraday'ın güzel göstergesine aşina olmamanız üzücü; ancak elbette yazılarım hakkında hiçbir şey bilmeyen bir kişi, onun bilinçsiz kas hareketinin tüm bu hareketleri açıklamaya yeterli olduğunu nasıl gösterdiğini bilemezdi."

"Affedersiniz," diye sözünü kestim, "ama Faraday'ın kendisi gösterdi." Ama boşunaydı ve bilinçsiz egoizm akıntışı devam etti.

"Evet, elbette; dediğim buydu. Faraday'ın göstergesini bilseydiniz ve bunu Bay Home ile kullansaydınız, performansını inceleyemezdi."

"Ama," diye sormayı başardım, "bu gösterge nasıl işe yaramış olabilir ki, ne Bay Home ne de başka biri—"

"İşte mesele bu. Gösterge hakkında hiçbir şey bilmediğin açık. Gördüğün her şeyin makalelerimi ve açıklamalarını okumadın ve konunun önceki tarihi hakkında hiçbir şey bilmiyorsun. Kraliyet Cemiyeti'ne söz verdiğimi düşünmüyor musun? On yıl önce makalelerimde ortaya koyduğum konuları yeniden canlandırmama izin verilmesi ve makale göndermeme izin verilmemesi çok yazık. Ancak, onlarla başa çıkabiliriz." Burada sessiz kalmaya çalıştım. Bu arada, yanılmaz muhatabım devam etti -

"Bay Crookes, bu açıklamaları sizden duyma fırsatını yakaladığım için çok mutluyum. Böyle bir sohbette çok şey öğreniliyor ve sizin söylediklerinizi daha önce şüphe ettiğim birkaç noktada beni doğruladı. Şimdi, her şeyi sizin ağzınızdan duyma ayrıcalığına eriştikten sonra, her zaman haklı olduğumdan ve bunda bilinçsiz beyinsel faaliyet ve kas hareketinden başka bir şey olmadığından her zamankinden daha fazla memnunum."

Bu noktada iyi bir Samiriyeli söz selini kendine yöneltti; ben de şükürler olsun ki rahat bir nefes alarak kurtuldum ve hafızam Faraday ile ilk görüşmemizi hatırladı, masa çevirmeyi ve bu olgunun üretiminde istemsiz kas eforunun oynadığı rolü tespit etmedeki ustalığını tartışmıştık. Benzer durumlarda bana karşı nazik, şefkatli, açık sözlü tavrı Quarterly Reviewer'ınkinden ne kadar farklıydı!

Şimdi, sunu sorayım, beni Spiritüalizme yeni dönmüş biri olarak adlandırmak için eleştirmenin yetkisi nedir? Yazdığım hiçbir şey böylesine temelsiz bir varsayımı haklı çıkaramaz. Gerçekten de birçok spiritüalistin makalelerimi aldığında duyduğu memnuniyetsizlik, onların beni kendi kardeşliklerine katılmaya layık görmediklerini açıkça kanıtlıyor. İlk yayınlanan makalemde şu cümleler geçiyor:—

> "Şimdiye kadar beni 'manevi' teoriye ikna edecek hiçbir şey görmedim. Böyle bir soruşturmada akıl, manevi kanıtın kesinlikle açıklanamayacak durumda olması gerektiğini talep eder; o kadar çarpıcı ve ikna edici bir şekilde doğru olmalıdır ki, onu inkar edemeyiz, inkar etmeye cesaret edemeyiz.

> "Doğruluk ve ayrıntı bilgisi, modern bilim adamlarının büyük amaçları arasında en başta gelir. Hiçbir gözlem, doğru olmadıkça ve test koşulları altında yapılmadıkça bilim öğrencisi için fazla faydalı değildir; ve burada, spiritüel kanıtların büyük kütlesinin başarısız olduğunu görüyorum.

> Belki de, diğer her şeyden daha fazla hile ve aldatmacaya müsait olan bir konuda, şahitlerliğa karşı önlemler çoğu durumda tamamen yetersiz görünüyor.
>
> "Bazı spiritüalistlerin akıl yürütmesinin, Faraday'ın birçok köpeğin çok daha mantıklı sonuçlara varma gücüne sahip olduğu yönündeki sert ifadesini neredeyse haklı çıkaracak gibi göründüğünü itiraf ediyorum. Onların spekülasyonları, kuvvetin yalnızca bir moleküler hareket biçimi olduğu yönündeki tüm teorileri tamamen göz ardı ediyor ve Kuvvet, Madde ve Ruh'tan üç ayrı varlık olarak bahsediyorlar."

, bilinmeyen bir şekilde insan organizasyonuyla bağlantılı yeni bir kuvvetin varlığını ortaya koyduğunu söyledim ; ancak, fenomenlerin nedeni, bu kuvvetin doğası ve onunla diğer doğa kuvvetleri arasındaki ilişki hakkında en belirsiz hipotezi ortaya atmanın yanlış olacağını söyledim. "Gerçekten de," dedim, "sorgulayıcının, üzerinde akıl yürütebileceği sağlam bir temel oluşturacak yeterli sayıda olgu biriktirene kadar teoriler oluşturmaktan tamamen kaçınması görevidir." Yeni kuvvetler bulunmalı, aksi takdirde insanlık doğanın gizemlerinden üzücü bir şekilde habersiz kalacaktır. Evrenin işini yapacak yeterli sayıda kuvvetle tanışık değiliz.

Üçüncü bir makalede, önceki deneycilerden birçok alıntı yaptım ve bu da fenomeni Spiritüalizme atfetmediklerini gösterdi. Daha sonra, konu için Psişik ismînin seçildiğini söyledim, "çünkü *şimdiye* kadar deney ve tartışmanın ötesinde bir bölgeye ait olduğu iddia edilen başlıkta ima edilen önceden varılan sonuçlardan kaçınmak istiyordum."

Bu alıntılar Spiritüalizme benziyor mu? İçlerinden geçen düşünce dizisi, Quarterly Reviewer'ın "bu büyük deneysel felsefe ustasının (Faraday) izlediği gerçek, bilimsel yöntemle verilen ders ... onun müritleri olduğunu iddia edenler tarafından kaçırılmamalıydı. Ancak, daha iyi şeyler beklenebilecek kişiler tarafından tamamen göz ardı edildi" demesini haklı çıkarıyor mu?

Soruşturmamı tamamen, olayın koşulları nedeniyle bilinçsiz kas hareketinin, kendini aldatmanın veya hatta kasıtlı dolandırıcılığın etkisiz hale getirileceği fiziksel olgulara adadım. Sadece yer, kişi, ışık, pozisyon ve gözlem koşulları altında araştırmayı denedim, bu koşullar altında temas fiziksel olarak imkansızdı veya yalnızca ellerin bilinçsiz veya kasıtlı hareketinin deneyi bozamayacağı koşullar altında gerçekleşebilirdi. Deneyler kendi evimde denendiği için, "ortama" yardımcı olmak için önceden düzenlenmiş mekanik düzeneklerin varsayılması söz konusu değildi.

*Quarterly'deki* bu makaleyle ilgili en ilginç şey, yazarın kendisinin *yeni bir güce inanması* ve başka bir güç ortaya koymaya yönelik her türlü girişimi kibirli bir şekilde bastırmaya çalışmasıdır. Çeşitli hipotezlere atıfta bulunur - Sir William Hamilton'un "gizli düşüncesi", Dr. Laycock'un "beynin refleks eylemi" ve Carpenter'ın "ideo-motor ilkesi". İncelemeci, bu Hipotez Tezi'nin onu yargılamak için en yetkin fizyologlar tarafından reddedilmesine rağmen, Carpenter'ın hipotezini söz konusu fenomenin gerçek ve evrensel

çözücüsü olarak tereddüt etmeden benimser.

Makalenin genel havası, çeşitli "manevi" olgulara yapılan sayısız atıf ve değerlendiricinin kendi deneyimlerinden bazılarının anlatımı, onun benim anlattığım türden olgular hakkında çok az şey bildiğini veya hiçbir şey bilmediğini gösteriyor.

D

APR 2

*50 Psişik Güç ve Modern Spiritüalizm:* araştırmaya başladı. Hipnozdan, büyü etkisinden, "planchette" yazısından, masa devirmesinden, masa turmag'dan ve bu araçlarla elde edilen mesajlardan bahsediyor. \\ Sahtekarlık atfetmese de, fiziksel hareketleri "bilinçdışı kas hareketi" hipoteziyle ve bazen bu hareketleri kontrol eden, mesajları ileten zekayı, "bilinçdışı beyin hareketi" veya "ideo-motor eylem" ile açıklıyor .

* Şimdi bu açıklamalar, muhtemelen, incelemecinin kişisel bilgisine giren birçok şeyi açıklamak için yeterlidir. Ona, kendisinin de iddia ettiği gibi, "Spiritualizm"in daha yüksek fenomenlerine tanıklık etmek için erişebildiği her fırsatı değerlendirdiğine ve çeşitli durumlarda tamamen tatmin edici olmayan sonuçlarla karşılaştığına inanarak adaletli davranacağım. Düştüğü hata şudur: Takip etmeye değer olduğunu düşündüğü hiçbir şey görmediği için , başka birinin ondan daha şanslı olması imkansızdır. Çünkü kendisi ve bilimsel arkadaşları konuyu bir düzine yıldan fazla bir süredir takip ediyorlardı, bu nedenle kendi arkadaşlarım ve ben, yaklaşık olarak aynı aylar boyunca soruşturmayı sürdürdüğümüz için kınanmayı hak ediyoruz.

Bu akıl yürütmeye göre bilim çok yavaş ilerlerdi. Terk edilmiş bir araştırmanın, fırsatları açısından daha şanslı olan başka bir araştırmacı tarafından ele alınıp başarılı bir sonuca ulaştırıldığına ne kadar sık rastlıyoruz.

İncelemecinin bunu iddia etmek için hiçbir dayanağı yoktur.

> "O (Bay Crookes), en yüksek bilimsel düzeydeki insanları, şimdi başka isimler altında 'ruhsal' veya 'psişik' etkenlerin sonuçları olarak sunulan 'hipnoz' gibi daha yüksek fenomenlerin tümünü sorgusuz sualsiz reddetmeye götüren titiz ve dikkatli bir şekilde yürütülen araştırmaları tamamen göz ardı ediyor."

Şimdi, bu araştırmalara ve Dr. Carpenter ve diğerleri tarafından ayrıntılı bir şekilde ortaya konan çeşitli açıklamalara oldukça aşinayım. Onlara hiç değinmedim, çünkü dikkatlerini çeken olgular benim incelediğim olgulardan tamamen farklıydı. Deneylerim sırasında planchette yazma, masa çevirme, masa eğme olaylarının birçok örneğini gördüm ve sayısız mesaj aldım, ancak esas olarak iki nedenden dolayı bunları araştırmaya kalkışmadım; birincisi, fizikselden daha fizyolojik bir soruşturmayı yürütmek için gereken muazzam zorluktan ve zaman tüketiminden çekindiğim için; ve ikincisi, açıklayamadığım mesajlar veya masa eğmeleri konusunda dikkatimi çeken çok az şey olduğu için.

İncelemeci, akordeonun masanın altında bir kafeste denenmesine itiraz ediyor. Amacım kolayca açıklanabilir. Kendi deney yöntemlerimi kullanmalıyım. Koşullar altında iyi olduklarını düşündüm ve incelemeci şikayet etmeden önce deneyi görmüş olsaydı daha çok bir bilim adamına benzerdi. Ancak kafes hiçbir şekilde gerekli değildir, ancak bir test deneyinde ek bir güvenlik önlemidir. Birkaç sonraki durumda

akordeon masanın üzerinde ve odamın masadan uzaktaki diğer kısımlarında, tuşları hareket ederken ve körük hareketi devam ederken çaldı. Bir akordeon seçildi çünkü belirtilen şekilde tutulduğunda onunla oyun oynamak kesinlikle mümkün değildi. Tuşlardan uzakta uçtan tutulduğunda, *tek elle akordeon 11 üzerinde yapılan performansın,* özel bir mekanizma olmadığı sürece, ülke panayırlarında sıklıkla sergilenen bir hokkabazlık numarası olduğunu kesinlikle reddediyorum. İncelemeci veya başka biri bu olguya bir ülke panayırında veya başka bir yerde tanık oldu mu ? Bu ifade, yalnızca yakın zamanda yaşamış bir yazarın, Bay. Home'un havada asılı kalma olaylarının doğru olamayacağını kanıtlamak için , "Bir Hintli hokkabaz Trafalgar Meydanı'nın ortasına oturabilir ve sonra yavaşça ve istikrarlı bir şekilde beş veya altı fit yüksekliğe, hala otururken, yükselebilir ve yavaşça tekrar aşağı inebilir." şeklindeki argümanıyla saçmalıkta eşdeğerdir. Bay Home'un belirli bir fenomeni, bir taşralı veya bir Hintli hokkabaz üretebildiği için gerçekleştiremeyeceğini iddia etmek tuhaf bir mantıktır.

*gerçekte aşağıya doğru uyguladığı basıncın* belirlenememesi nedeniyle bozulduğunu " söylüyor.

Bu belirlemenin, oturduğu sandalyeye veya ayakta dururken botlarına uyguladığı "aşağı doğru baskı" belirlemesi kadar gereksiz olduğunu savunuyorum. Bu noktayla ilgili olarak şunu söyledim:—

> "Bay Home parmak uçlarını hafifçe desteğin üzerinde duran maun tahtanın *en üç noktasına koydu."*
>
> "Bay Home'un parmaklarının olduğu yerdeki basınçla yaylı terazide çok fazla etki yaratmanın mümkün olup olmadığını görmek için masaya çıktım ve tahtanın ucunda tek ayağımın üzerinde durdum. Terazinin endeksini inceleyen Dr. Huggins, vücudumun tüm ağırlığının (140 libre) yukarı aşağı hareket ettiğimde sadece endeks libresini veya 2 libreyi batırdığını söyledi. Bay Home alçak bir koltukta oturuyordu ve bu nedenle elimden gelen yapsa bile bu sonuçlar üzerinde önemli bir etki yaratamazdı. Ayaklarının ve ellerinin odadaki herkes tarafından yakından korunduğunu söylememe gerek yok."

*hiçbir basıncın* terazide herhangi bir etki yaratamayacağı

açıktır ."

Fakat bu itiraz birçok kişi tarafından yapılmış olduğundan, mekanik teması tamamen ortadan kaldıracak bazı deneyler tasarladım ve bu deneyler son makalemde ayrıntılı olarak anlatıldı.

İncelemecinin ifadelerinin ve çıkarımlarının benzersiz yanlışlığını göstermek için, aşağıda, paralel sütunlarda, Quarterly Journal of Science'da basılan kendi gerçek dilimle onun haksız ifadeleri arasındaki karşıtlığı vurgulamak amacıyla *Quarterly Review'dan alıntılar sunuyorum .*

(*Quarterly Review*, Oct., 1871.)

"He admitted that he had not employed the tests which men of science had a right to demand before giving credence to the genuineness of those phenomena."

"He entered upon the inquiry, of which he now makes public the results, *with an avowed foregone conclusion of his own.*"

"This obviously deprives his conviction of their objective reality of even that small measure of value to which his scientific character might have given it a claim if his testimony had been impartial."

(*Quarterly Journal of Science* July, 1870.)

"My whole scientific education has been one long lesson in exactness of observation, and I wish it to be distinctly understood that this firm conviction [of the genuineness of certain phenomena] is the *result of most careful investigation.*"

"In the present case I prefer to enter upon the inquiry with no preconceived notions whatever as to what can or cannot be."

"At first I believed that the whole affair was a superstition, or at least an unexplained trick." "I should feel it to be a great satisfaction if I could bring out light in any direction, and I may safely say that *I care not in what direction.*" "I cannot, at present, hazard even the most vague hypothesis as to the cause of the phenomena."

"*Views or opinions I cannot*

Sayfa 351'de incelemeci, benim ve meslektaşlarımın erken bilimsel eğitiminin yetersiz olduğunu ima ediyor. Kendi adıma konuşacak olursam, bilimsel eğitimimin bundan daha erken başlamasının mümkün olmadığını söyleyebilirim. On altı yaşıma gelmeden bir süre önce özel bir fiziksel laboratuvarda deneysel çalışmalarla meşguldüm. Sonra Dr. Hofmann'ın gözetiminde Royal College of Chemistry'ye girdim ve orada altı yıl kaldım. Karmaşık ve zor bir konu üzerine ilk özgün araştırmam on dokuz yaşındayken yayınlandı; ve o zamandan bugüne,

bilimsel eğitimim gözlemin kesinliği konusunda sürekli bir ders oldu.

Aşağıdaki paralel pasajlar, incelemecimin ve benim, bilimsel araştırma için gerekli niteliklere ilişkin tahminlerimizde pek az farklılık olduğunu göstermektedir:

*(Quarterly Review, Oct., 1871.)*

"Part at least of this predisposition" [towards Spiritualism] "depends on *the deficiency of early scientific training.* Such training ought to include—1. The acquirement of habits of correct *observation* of the phenomena daily taking place around us; 2. The cultivation of the power of *reasoning* upon these phenomena, so as to arrive at *general principles* by the *inductive* process; 3. The study of the method of testing the validity of such inductions by *experiment*; and 4. The *deductive* application of principles thus acquired to the *prediction* of phenomena which can be verified by observation."

*( Quarterly Journal of Science, Temmuz, 1870)*

Bilim araştırmaların arasında geçerli olan düşünce biçimlerini burada, örneklendirirsem ve bilimin yeni bir bilgi dalını saflarına kabul etmeden önce ne tür deneysel kanıt talep etme hakkına sahip olduğunu söylersem faydalı olacaktır. Kesin ve kesin olmayanı karıştırmamalıyız. Doğruluğun üstünlüğü mutlak olmalıdır. . . . "İlk gereklilik - *gerçeklerden emin olmaktır; sonra* koşulları belirlemek; sonra *yasalar.* Doğruluk ve ayrıntı bilgisi, modern bilim adamlarının büyük amaçları arasında en başta gelir. Bilim öğrencisi için, doğru olmadıkça ve test koşulları altında yapılmadıkça hiçbir gözlem fazla işe yaramaz." "Sıradan gözlemciyi tamamen saskına çeviren araştırmalarda, titiz bilim adamı büyük bir avantaja sahiptir. Bilimi başından itibaren uzun bir öğrenme çizgisi boyunca takip etmiştir; bu nedenle, hangi yöne gittiğini bilir; bir tarafta tehlikeler, diğer tarafta belirsizlikler ve üçüncü tarafta neredeyse mutlak kesinlik olduğunu bilir; bir dereceye kadar önceden görür. Ancak, her adım harikulade ve beklenmedik olana doğru olduğunda, önlemler ve testler azaltılmak yerine çoğaltılmalıdır. . . . "Araştırmacılar çalışmalıdır; ancak, yalnızca içsel mükemmelliğiyle telafi edilirse, çalışmaları miktar olarak çok küçük olabilir.

İnceleme o kadar sapkın, önyargılı veya haksız yanlış ifadelerle dolu ki hepsini not etmek imkansız. Kötülemek için işaretlediğim bir kaçını atlayarak, kendimi bunlardan birkaçını örneklendirmekle sınırlamalıyım.

İncelemeci, Temmuz 1870 tarihli makalemde sonucumun "bilimsel olarak eksik olduğunu kabul ettiğim kanıtlara dayandığını" söylüyor. Şimdi o makalede hiçbir deneysel kanıt sunmadım. İki olgunun gerçekliğini kesin bir şekilde ifade ettikten sonra, fikrime göre uygulanması gereken belirli testlerin bir taslağını verdim ve bir dipnotta, bu yöndeki ön testlerimin tatmin edici olduğunu söyledim. Bu, bu tür testleri kullanmadığımı kabul etmek midir? Sonuçlarımın "bilimsel olarak eksik olduğunu kabul ettiğim kanıtlara dayandığını" söylemek adil midir?

Sayfa 346'da, tahta ve terazi ile elde edilen sonuçlara atıfta bulunan değerlendiricim, "aynı sonuçların, tahtayı *kasıtlı* bir kas hareketi ile ritmik titreşime sokarak elde edilip edilemeyeceğini test etmek" hiç aklıma gelmemiş gibi görünüyor! diyor. Yine de sayfa 344'te benim kendi sözlerimle bu aynı deneyi yapmamla ilgili bir açıklama yaptığına inanılacak mı; ve eğer Quarterly Journal of Science'ın sayfa 486'sındaki diğer makaleme başvurma zahmetine girseydi, Bahsettiği özel aygıtı da aynı şekilde test ettiğimi görmüş olurdu. İncelemeci hem sıcak hem de soğuk üflemeyi mi öğrendi? Hafızası mı kayboldu? Yoksa uzun araştırmalarında gerçeği kaçırdığı için duyduğu üzüntü öfkesini mi bozdu?

Sayfa 347'de sözü edilen "gerçek", yani benim

ve arkadaşlarımın bir havzadaki suyun yüzeyindeki dalgalanmayı, aslında geçen bir trenin titremesiyle oluştuğu halde, psişik bir güce bağlamamız, eleştirmenin diğer birçok "gerçek"i gibi, tamamen temelsizdir; ancak bu özel durumda "gerçek"in kendi uydurması *olmadığını bize söylemeye özen gösterdiğine göre* , "çok zeki tanığına" inanma konusundaki ihtiyatlılığı hakkında ne söylenebilir? Böyle bir olay gerçekleşmedi; ayrıca geçen bir tren de odamdaki havzadaki suyun yüzeyinde bir dalgalanma yaratmayacak. "Çok zeki tanığı" gerçeği doğrulamaya davet ediyorum.

348. sayfada, Bay Varley'den bahsederken, eleştirmen onun "bilimsel başarılarının, bunları yargılamak için en nitelikli olanlar tarafından o kadar uçuza tahmin edildiğini, bu yüzden Kraliyet Cemiyeti'ne hiç kabul edilmediğini" söylüyor. Bundan, Bay Varley'nin Kraliyet Cemiyeti Üyesi *olması doğal görünüyor* ; geçen Haziran ayında seçildi. Ben de eleştirmenin tam tersini söylemekte kendimi güvende hissediyorum.

Okuyucuyu yormamak için, yalnızca üç yanlış ifadeyle ilgileneceğim, eleştirmenin gerçeklerden tamamen emin olduğunu düşündüğü örnekleri seçeceğim. Bu üç örnekte eleştirmen, bana saldırışına "dikkatlice konuşuyoruz" gibi uğursuz sözlerle başlıyor. Bu ifadenin herhangi bir anlamı varsa, yazarın önsözünde belirttiği ifadeden olağandan daha fazla emin olduğu anlamına gelir ; yani kasıtlı ve dikkatli bir şekilde konuşuyor. Şimdi, elimdeki kanıtla, bana yöneltilen bu üç suçlamanın ikisinin, hatta hepsinin ya dikkâtsizce ya da kasıtlı yanlış - temsiller olduğunu teyit ettiğimde de "dikkatlice" konuşuyorum .

İlk suçlama şöyledir:

> "Şimdi, Bay Crookes'un, daha önce benzer konularda uzun deneyimlere sahip olan, kendisiyle hiç ilişki kurma ayrıcalığına sahip olmadığı bilim adamlarının bu fenomenleri araştırmak için ne kadar isrârcı olduklarından hiçbir şey bilmediğini söylediğimizde akıllıca konuşuyoruz."

Bu kin dolu ifade tamamen yanlıştır. Bu ülkede konuyla ilgili literatürü daha dikkatli inceleyen veya Spiritüalizm, demonoloji, büyücülük, hayvan manyetizması, spiritüel teoloji, büyü ve tıbbi psikoloji üzerine İngilizce, Fransızca ve Latince daha fazla kitap okuyan çok az kişi olduğunu düşünüyorum. Bu listeye, Ekim 1853 tarihli - *Quarterly Review'da* Dr. Carpenter'ın Elektro-Biyoloji ve Mesmerizm üzerine yazdığı makaleyi bile ekledim .

İkinci iyi düşünülmüş suçlama ise şöyle:

> "Ayrıca, Bay Crookes'un konunun önceki tarihi hakkında tamamen bilgisiz olduğunu ve Profesör Faraday'ın masayı çevirmenin gerçek doğasını nasıl gösterdiğini bile bilmediğini söylediğimizde dikkatli konuşuyoruz."

Konunun daha önceki tarihiyle ilgili tüm cehaletim, sanırım bir önceki paragrafta gayet iyi bir şekilde ortadan kaldırıldı .

1853'te merhum Robert Murray ile yakından tanıştım, o zamanlar Bay Newman'ın, Felsefe - Üstası, Regent Caddesi'ndeki müdürüydü.

Haftada birkaç kez dükkanına gidiyordum ve o yılın Mayıs ve Haziran aylarında Murray ve ben masa döndürme konusu hakkında birçok sohbet ettik. Bir gün bana Profesör Faraday'ın kendisine masanın dönüşünün bilinçsiz kas hareketinden kaynaklandığını kanıtlamayı umduğu bir test cihazının tasarımını verdiğini söylediğini çok iyi hatırlıyorum. Bir veya iki gün sonra, Profesör Faraday'a göndermek üzere olduğu aleti bana gösterdi. O zamanlar merhum Rahip J. Barlow, Sec. RI tarafından Berkeley Caddesi'ndeki evine davetlerle sık sık lütuflandırılırdım ve bu vesilelerden birinde odaya girdiğimde bana şöyle seslendi:—"Bay. Crookes, geldiğin için mutluyum, biraz masa çevirme yapıyoruz ve Faraday'ın yeni aletini deniyorduk. O burada, seni onunla tanıştırayım." Profesör Faraday, nazik ve cana yakın tavrıyla , aletinin hareketini bana tam olarak açıkladı ve sıradan bir çocuğun sözlerini küçümsemek yerine -çünkü ben sadece 21 yaşındaydım- aletinin, ellerden gelen varsayılan etki eden kuvvetin cam silindirlerden geçeceği varsayımına dayandığına dair itirazımı dinledi ve bunu düşündüğünü ve iki tahtayı birbirine bağlayarak onları sertleştirerek zorluğun üstesinden geldiğini, ancak masanın aletle olduğu kadar aletsiz de döndüğünü bulduğunu söyledi. O zamandan beri, küçük hareketleri büyütmek için sık sık bu uzun, hassas gösterge cihazını kullandım. Belki de yorumcum, bu cihazın fizik laboratuvarlarında en yaygın olanlardan biri olduğunu ve günümüz neslinden herhangi birinin ışığı görmesinden çok önce sık sık kullanıldığını bilmiyor. Bunu 1853'ten bugüne kadar benimsedim. İlk deneylerimde Profesör Faraday'in test aletinden yararlandım, ancak son zamanlarda, HL, IV., VL Deneylerinde olduğu gibi, operatörün masaya veya aletin herhangi bir kısmına dokunmaması gerektiğini sık sık bir[6] *zorunluluk haline getirdiğimde, Faraday'ın aletinin nasıl uygulanacağını söylemek* izleyicimin bile yaratıcılığını şaşırtacaktır . Bu gibi durumlarda, iyi bilinen ve son derece hassas endeksi, bir ışık ışınını benimsiyorum.

Quarterly , Faraday'ın masa çevirme deneyini abartmaya devam ediyor ve Faraday'in eleştirmenle benzer bir sonuca varmadığını tamamen unutuyor; en azından, eğer varsa, çok daha belirsiz bir şekilde ifade edilmişti. Faraday, bildiğim kadarıyla, içimizde bilinçsiz olduğumuz, kaslarımızda çalışan ve onları bir masanın hareketleriyle bir konuşma veya yazma biçimine ulaşan eylemlere yönlendiren gizli bir güçten hiç bahsetmedi . Faraday, *Quarterly'nin makalesini* okuduktan sonra bunu kendisine sunmaya çalıştığım gibi, bunu yeterince büyük bir yenilik olarak kabul ederdi . Ancak, inancım, Faraday'in - yalnızca şüpheli fenomenlerle deneyler yaptığıdır. İncelemecinin "bilinçli bir şekilde" konuştuğu üçüncü suçlama şu şekildedir:

"Bu keşfi [Talyum] nedeniyle Kraliyet Cemiyeti Üyeliği ile ödüllendirildi, ancak bu ayrıcalığın kendisine büyük bir

6*Quarterly Journal of Science,* Ekim 1871, s. 487 *ve devamı.*

tereddütle verildiğini söylediğimizde dikkatli konuşuyoruz.”

Ocak 1863'te, Talyum elementinin keşfine duyulan ilgi bilim insanlarının zihninde tazeyken, Profesör Williamson'dan gelen şu notu aldığımda hem şaşırdım hem de memnun oldum:

“Londra Üniversitesi,
Burlington Evi, B.,
16 Ocak 1863.

•'Sevgili Bevefendi —Adınızı Kraliyet Cemiyeti Üyeleri listesinde görmekten mutluluk duyarım ve eğer bunu yapmama itirazınız yoksa, sizi Cemiyete seçilmek üzere önermek benim için bir onurdur. Pazartesi öğleden sonra University College'da benimle bu konuyu görüşmek için çeyrek saat ayırabilir misiniz ve bana yardımcı olmak ister misiniz?

"Saygılarımla,
"ALEX. W. WILLIAMSON."

Bu nezaket tamamen istenmemiş olduğu için benim için daha da hoştu. Mülakat sırasında sertifikam kısmen doldurulduğu ve gerekli imzaların alınması amacıyla Profesör Williamson'ın eline bırakıldı. Profesör Williamson ile bu görüşmeden sonra bu konuda başka bir adım atmadım ve konu hakkında kimseyle konuşmadım; ancak zamanı gelince Profesör Williamson sertifikamın Kraliyet Cemiyeti'ne usulüne uygun olarak ulaştığını ve toplantıda okunduğunu yazdı ve ekledi—

Şu anda Konseyde bulunan Kimyagerler arasında sizin yüksek iddialarınıza karşı samimi bir takdir var .”

Daha sonra aynı nazik arkadaş şunu yazdı:

“Kraliyet Cemiyeti Konseyi tarafından seçilmek üzere seçilen on beş kişiden biri olmanızdan dolayı „ sizi ve kendimizi kutlamaktan büyük mutluluk duyuyorum.”

Resmen 4 Haziran 1863'te seçildim.

Bu tartışma, adımın Konşey'e getirilmesiyle başladı. Yaklaşık elli aday arasından sadece on beş kişi seçilecekse, her birinin iddialarının katı bir şekilde incelenmesi beklenir; ancak anonim değerlendiricim bu konuda "akıllıca" ne derse desin, ilk başvuruda seçildiğim *gerçeği* ortadadır; bu kadar genç bir adam için neredeyse duyulmamış bir onurdur. Seçimleri yıldan yıla (bazen on yıla) ertelenen seçkin adayların büyük çoğunluğunu göz önünde bulundurduğumuzda, bu ayrıcalığın bana verilmesinde "önemli bir tereddüt" gösterildiği ifadesinde doğruluk payı olsaydı, seçimimin en azından bir yıl ertelenmemesi için hiçbir neden yoktur.

*teknik* bir değeri olmasına rağmen beni kabul ettiği yönündeki isnadın kabalığı , üyelerin değerleri genel olarak düşünüldüğünde şaşırtıcıdır , Herhangi bir iş yapmış olsalar bile, neredeyse hepsini bilimde tamamen teknik çalışanlar olarak görmeliyim; ancak söz konusu soruşturmanın tamamen teknik olduğunu gördüğümüzde merak büyüktür. İddiaya göre, bu bir cihaz meselesidir. Geniş, elle tutulur ve kolayca kanıtlanabilir gerçekler sınırları içinde tutmaya çalıştığım bir soruşturmaya girerken, sağduyu bir araştırmacıda hangi nitelikleri isterdi ? Saatlerce teori üretebilen ve kimyasal sembollerle dönümlerce kağıt kaplayabilen, ancak bir laboratuvarda en basit analizi bile yapamayan veya bir parça kimyasal cihaz inşa edemeyen bir kimya hayalperesti tarafından yürütülen bir soruşturma güvenilir kabul edilir miydi ? Ancak, Hofmann, Williamson

ve diğerlerinin Kimya Felsefesi alanındaki felsefi ve verimli çalışmalarını göz ardı ettiğim varsayılmasın. Ancak bu soruşturmaya gelince, kesinlikle "başarılı bir şekilde yürütülmesi için teknik bilgi gerektiren bir soruşturmada güvenilir olan" biri tarafından yürütülmelidir.

İncelemeci, havadaki ağır cisimlerin askıya alınması, tahta bir levhanın yukarı aşağı hareketleri ve yaylı bir terazide değişen gerginliğin kaydı olgusunun fiziksel değil *ruhsal olduğunu varsayıyor ;* ve benim elde ettiğim bu tür gerçekçi sonuçlarda, kişinin kendi gözlerine güvenilmemesi gerektiğini, çünkü böyle bir durumda "görmek inanmaktan başka bir şey değildir" diye bir hüküm koyuyor. Bir tahta parçasının ağırlığını belirlemeye uygun olmadığımı göstermek için, beni Kimya Felsefesi bilgisinden habersiz olmakla suçluyor! Ancak, Olimpos'taki yüksekliğinden, yeteneğimin *teknik olduğunu,* çok sınırlı fırsatlarımı saygın bir şekilde kullandığımı küçümseyerek kabul ediyor ve başarılı bir şekilde yürütülmesi için teknik bilgi gerektiren herhangi bir soruşturma konusunda güvenilir olduğumu ima ediyor. Şimdi tüm bunlarla ne demek istiyor? Bana bu kadar küçümseyici bir şekilde bahsedilen bu niteliklerin, bu ülkede en yüksek değere sahip nitelikler olduğunu her zaman düşünmüşümdür. İngiltere'yi endüstriyel açıdan şu anki konumuna getiren şey teknik bilim ve özel araştırmalardan başka nedir?

Ama en büyük suçum "uzmanların uzmanı" olmam gibi görünüyor! Ben uzmanların uzmanıyım! Bu benim için gerçekten yeni bir haber; dikkatimi sadece tek bir özel konuya yoğunlaştırdım. İncelemecim lütfen bu konunun ne olduğunu söyleyebilir mi? 1859'da "Kimya Haberleri"nin başlangıcından beri tarihçiliğini yaptığım genel kimya mı? Halkın muhtemelen umursadığı kadar duyduğu Talyum mu? Yakın zamanda yayınlanan "Seçilmiş Yöntemler"imin on iki yıllık çalışmamın sonucu olduğu Kimyasal Analiz mi? Karbolik Asit'i popülerleştirdiği söylenebilecek yayınlanmış raporum olan Dezenfeksiyon ve Sığır Vebasının Önlenmesi ve Tedavisi mi? Teorisi ve pratiği hakkında çok sayıda makale yazdığım Fotoğrafçılık mı? Amalgamasyon sürecinde Sodyumun değerini keşfettiğim ve bunun artık Avustralya, Kaliforniya ve Güney Amerika'da büyük ölçüde kullanıldığı Altın ve Gümüş Metalurjisi mi? Fiziksel Optik bölümünde mi, sadece yirmi bir yaşıma gelmeden önce yayınlanmış Polarize Işık Olayları üzerine makalelere; Spektroskopun ayrıntılı tanımına ve İngiltere'de neredeyse bilinmediği bir zamanda bu aletle ilgili çalışmalarıma; Güneş ve Dünya Spektrumları üzerine makalelerime; Opallerin Optik Olayları üzerine incelemelerime ve Spektrum Mikroskobunun yapımına; Işığın Işık Şiddetinin Ölçümü üzerine makalelerime; ve Polarizasyon Fotometremin tanımına atıfta bulunabileceğim bir yer var mı? Yoksa uzmanlık alanım Astronomi ve Meteoroloji mi, zira

Oxford'daki Radcliffe Gözlemevi'nde on iki ay kaldım, orada asıl işim olan meteoroloji bölümünü düzenlemenin yanı sıra boş zamanımı Magdalen Hall'da Homeros ve matematik, şimdi Madras Gözlemevi'nin Müdürü olan Bay Pogson ile gezegen avcılığı ve transit gözlemciliği ve Gözlemevi'ne bağlı muhteşem heliometre ile göksel fotografçılık arasında bölüyordum? 1855'te Liverpool'daki Bay Hartnup Gözlemevi'nde çektiğim Ay fotoğrafları yıllarca en iyi fotoğraflar arasındaydı ve bunlarla bağlantılı olarak daha fazla çalışma yapmam için Kraliyet Cemiyeti'nden bir para hibe ile onurlandırıldım. Bu gerçekler, geçen yıl Hükümet Jutulma Seferi'nden biri olarak Oran'a yaptığım seyahat ve yakın zamanda aynı amaçla Seylan'ı ziyaret etmem için aldığım davetle birlikte, Astronomi'nin uzmanlık alanım olduğunu neredeyse gösteriyor. Gerçekte, çok az bilim adamı "uzmanların uzmanı" olma suçlamasına bu kadar açık olur.

Bu eleştirmenin, isimlerini ve kesin olgulara ilişkin ayrıntılı ifadelerini veren seçkin tanıkların güvenilirliğine ilişkin şüpheciliği tüm makul sınırları aşarken, başkalarının doğrulanmamış ifadelerine inanması veya okuyucularının kendi deneyiminin tüm saçma hikayelerine itibar etmesini beklemesi, basitliğiyle ferahlatıcıdır. Bir şeyin gerçekleştiğini gördüğü belirli *seanslar hakkında beş ayrı açıklama yapar, ancak* çok az ayrıntıya iner ; bir istisna dışında, hiçbir isim veya test verilmez ve ifadelerinin doğruluğunun doğrulanabileceği tek bir ipucu yoktur. Bir ismin ve benzeri bir ayrıntının verildiği tek durum, Bay Foster'a yapılan bir ziyaretin açıklamasıdır. Burada kaydedilen ancak eleştirmenimiz tarafından bile hiçbir şekilde tatmin edici bir şekilde açıklanmayan diğer garip şeyler arasında şunlar yer alır:

> "Kendisine isimiyle tanıtılmadık ve şahsımızı tanıma fırsatına sahip olduğunu düşünmüyoruz. Yine de, kendisine birkaç ölmüş arkadaşımız ve akrabamızın ölüm zamanı ve nedeni hakkında sorduğumuz soruları çeşitli şekillerde cevaplamakla kalmadı; isimlerini katlayıp ellerine vermeden önce buruşturduğumuz kağıt parçalarına yazdığımız isimleri ve tarihleri çıplak koluna büyük kırmızı harflerle doğru bir şekilde yazdı, kızarıklık derinin minik damarlarının şişkinliğinden kaynaklanıyordu ve birkaç dakika sonra bir kızarıklık gibi geçti."

İncelemecinin sorularına verilen doğru yanıtların, "bilinçdışı ideo-motor eylem" ile açıklanması gerekir; bu, "bilinçdışı beyin" gibi, geçmiş, şimdi ve gelecek tüm olguları açıklar. Son olguya ilişkin olarak şöyle der: " Kırmızı harflerin üretildiği hile, tıp dostlarımızın soruşturmalarıyla keşfedildi." İncelemeci, seçkin tanıklar tarafından desteklenen açık gerçek ifadelerime inanmıyorsa, okuyucularının bu ifadelere anonim bir yazarın basit sözleriyle inanmasını nasıl bekliyor? Kendi kaba ama anlamlı kelimesini kullanacak olursak, onun "saflığı ", iyi bilinen Robert Houdin in kendisi ve oğlunun bazı numaralarını nasıl gerçekleştirdikleri konusunda verdiği abartılı bir açıklamaya olan örtük inancında güçlü bir şekilde gösterilmektedir .

*Quarterly Review* makalesine nasıl bulaştığını görmek ilginçtir . İncelemeci, makale boyunca, -

Dr. Carpenter'ın sözde spiritüalist fenomenlerde yer alan ince psikolojik sorulara ilişkin olarak en üstün otorite olarak kabul edilmesi gerektiği yönündeki örtük inancını bilinçsizce ortaya koymaktadır. Almanya'nın derin psikologlarının teorileri, kendi vatandaşlarımızın teorilerinden bahsetmeye bile gerek yok, Dr. William Carpenter'ın hipotezlerine oldukça ikincil hale getirilmiştir . Dr. Carpenter'ın zihinsel operasyonlarımızla ilgili söylediklerine olan sorgusuz sualsiz ve saplantılı inanç, incelemeciyi, bu spekülasyonların psikolojik araştırmalara - adanmış en iyi beyinler tarafından kabul edilmediği gerçeğini tamamen görmezden gelmeye yöneltmiştir . Dr. Carpenter'a saygısızlık etmek istemiyorum, o, bazı bölümlerde, her zaman basit ve dogmatik olmayan bir ruhla olmasa da, mükemmel bilimsel çalışmalar yapmıştır; "tavsiyeli bir şekilde" onun zihninin, insan beyninin yapısında gizli yatan karmaşık sorunları çözmesini sağlayacak keskin, genelleyici, felsefi nitelikten yoksun olduğunu söylüyorum.

Burada bu zorunlu haklı çıkarmayı sonlandırmak zorundayım. Zorlandığım öz-referans benim için fazlasıyla tatsız. Bilimsel bir çalışana yönelik bu saldırının ruhunu uygun terimlerle nitelendirmekten kaçınıyorum; on ayrı örnekte eleştirmenin beni kasten karaladığını kanıtlamış olmam yeterlidir. Bilimsel insanlar arasında eleştirmenin pozisyonunu işgal eden herhangi birine karşı yöneltilecek ağır ve gerçek bir suçlamadır.

*Birmingham Morning Nezvs*'den , kendisi de "Spiritualizm"e inanmayan seçkin bir kimyagerin kaleminden çıkan şu keskin eleştiriyi - alıntılamaktan kendimi alamıyorum . Bu, *Quarterly* Review'daki makalenin bilim insanları arasında, bu konu hakkındaki görüşleri ne olursa olsun, uyandırdığı iğrenme duygusunu göstermek için birçok örnekten biri olarak hizmet edecektir . Birkaç önsözden sonra yazar şöyle devam ediyor: —

"Ya yeni ve olağanüstü bir doğal güç keşfedildi ya da katı fiziksel araştırmalarda özel olarak eğitilmiş bazı çok seçkin adamlar en harikulade, benzeri görülmemiş ve açıklanamayan bir fiziksel yanılsamanın kurbanı oldular. Benzersiz diyorum çünkü benzer türde ve aynı büyüklükte birçok popüler yanılsamanın ve bilginler arasında spekülatif yanılsamanın kayıtları olmasına rağmen, yetenekli deneysel uzmanların, kendileri tarafından dikkatlice inşa edilmiş ve kullanılmış deneysel test cihazlarının mekanik eylemi tarafından tamamen, aşırı derecede ve tekrar tekrar aldatıldığına dair hiçbir örnek veremiyorum.

"Konuya olan ilgi hızla hem daha geniş hem de daha derin bir şekilde artarken, çok sıcak bir tartışma sürerken ve daha da olağanüstü deneysel keşifler saklıyken, okuyucularım muhtemelen bu konuda normalde tek bir konuya

ayırdığımdan daha uzun bir dedikoduyu memnuniyetle karşılayacaklardır.

I Böyle bir uzantı şimdiye kadar çıkan gazete ve dergi makalelerinin *Quarterly Review'un öncülüğünü izleyerek*, tüm konuyu saçma bir şekilde karıştırdığı ve Bay Crookes ve diğerlerinin pozisyonunu gülünç bir şekilde yanlış ifade ettiği için daha fazla talep edilmektedir. İlk olarak, Quarterly'yi takip eden tüm bu yazarlar, *Temmuz* 1870'te yayınlanan ancak tüm konu üzerinde çok önemli bir etkisi olan, tüm sonraki araştırmaların amacını açıklayan Bay Crookes'un ön makalesine herhangi bir atıfta bulunmayı veya göndermede bulunmayı ihmal etmektedir.

"Bay Crookes orada şöyle diyor: 'Birkaç hafta önce, sözde Spiritualizm'i araştırdığım gerçeği, çağdaş bir dergide *(The Athenæum)* duyuruldu ve o zamandan beri aldığım birçok iletişim sonucunda, başlattığım araştırmalar hakkında biraz şey söylemenin uygun olduğunu düşünüyorum. Anlamak istemediğim bir konu hakkında görüş veya düşüncelere sahip olduğum söylenemez. Kesin çalışma biçimlerini öğrenmiş bilim adamlarının, kamuoyunun dikkatini çeken fenomenleri inceleyerek bunların gerçekliğini doğrulamayı veya mümkünse dürüstlerin sanrılarını açıklamayı ve aldatıcıların hilelerini açığa çıkarmayı görev sayıyorum.' Daha sonra Bilim *ile* Spiritualizm arasındaki durumu şöyle ifade etmeye devam ediyor: 'Spiritualist, bilinen herhangi bir kuvvetin müdahalesi olmadan havaya kaldırılan 50 veya 100 libre ağırlığındaki cisimlerden bahsediyor; Ancak bilimsel kimyager, bir gren tartmak için on bin tanesinin gerekeceği kadar küçük bir ağırlığı hissedilir hale getirecek bir terazi kullanmaya alışkındır; bu nedenle, zeka tarafından yönlendirildiğini iddia eden ve ağır bir govdeyi tavana fırlatacak bir gücün, hassas bir şekilde dengelenmiş terazisinin test koşulları altında da hareket etmesini istemekte haklıdır. 'Spiritualist, odaların ve evlerin insanüstü bir güç tarafından, hatta yaralanmaya kadar sarsıldığından bahseder. Bilim adamı, yalnızca cam bir kutunun içinde ve sağlam bir duvarcılık üzerine desteklendiğinde titreşen bir sarkaç gönderilmesini ister.' Spiritualist, ağır mobilya parçalarının insan müdahalesi olmadan bir odadan diğerine hareket ettiğinden bahseder. Ancak bilim adamı, bir inç'i bir milyon parçaya bölecek aletler yapmıştır ve aynı güç aletinin endeksini bir derece bile hareket ettiremiyorsa, önceki gözlemlerin doğruluğundan şüphe etmekte haklıdır.' Spiritualist, üzerinde taze çiğ bulunan çiçeklerden, meyvelerden ve kapalı pencerelerden ve hatta sağlam tuğla duvarlardan taşınan canlı nesnelerden bahseder. Bilimsel araştırmacı, kasa kilitliyken terazisinin bir kefesine ek bir ağırlık (sadece bir tanenin 100'de biri kadar olsa bile) konulmasını ister. Ve kimyager, saf suyun hermetik olarak kapatıldığı bir cam tüpün yanlarından bir tanenin 100'de biri kadar arsenik taşınmasını ister."

“Bu ve diğer gereklilikler, Bay Crookes tarafından, böyle bir soruşturmaya nasıl uygulanması gerektiği konusunda sıkı tümevarımsal araştırmanın ilkelerinin daha fazla açıklamasıyla birlikte belirtilmiştir. Bundan bir yıl sonra, önceki bir mektupta anlattığım deneylerin bir hesabını yayınladı ve kendi tanıklığına seçkin fizikçi ve astronom Dr. Huggins ve Serjeant Cox'un tanıklığını ekledi. Daha sonra , *Quarterly Journal of Science'in* son sayısında , başka bir dizi deneyin ayrıntılarını yayınladı.

"Şimdi bunların ayrıntılarına girmeyeceğim, sadece Bay Crookes'un sonuçlarının doğrudan spiritualistlerin sonuçlarına zıt olduğunu söyleyeceğim. O, sözde ruhların veya herhangi bir doğaüstü etkenin işleyişine olan tüm inancı tamamen, kesin olarak, açıkça ve tekrar tekrar reddeder ve tanık olduğu olguları tamamen farklı bir kökene, yani doğrudan medyumun etkenliğine bağlar. Sinirlerin gangliyonik merkezlerinden kaslara iletilen kuvvete benzer kuvvetin, kas kasılmasını üretirken, iradenin bir çabasıyla, çekim gücünü bir dereceye kadar etkileyecek ve titreşimli hareket üretecek şekilde dışsal cansız maddeye iletilebileceğini varsayar. Buna psişik *kuvvet adını verir.*

"Şimdi, bu doğrudan ve kesin zw/z-Spiritualizm'dir. Spiritualistlerin doğaüstü hipotezlerine karşı kurulan bir teoridir ve Bay Crookes'un Spiritüalizm'e ilişkin pozisyonu, Faraday'ın masa çevirme konusundaki pozisyonuna tam olarak benzemektedir. Yukarıda alıntılananlarla tam olarak aynı sebeplerden dolayı, deneysel araştırmanın büyük ustası masa çevirme adı verilen fenomenleri inceledi ve bunların kas kuvvetinden kaynaklandığı sonucuna vardı , tıpkı Bay Crookes'un incelediği daha karmaşık fenomenlerin psişik kuvvetten kaynaklandığı sonucuna varması gibi .

“Ruhanilerin teorilerinden bahseden Bay Crookes, ilk makalesinde (Temmuz 1870) şöyle diyor:—

“'Sahte bilimsel spiritüalist her şeyi bildiğini iddia eder. Hiçbir hesaplama onun dinginliğini bozmaz; hiçbir zor deney, hiçbir zahmetli okuma; kalbi sevindiren ve zihni yükselten şeyi kelimelerle açıklamak için yorucu girişimler yoktur. Tüm bilimlerden ve sanatlardan yüzeysel bir şekilde bahseder, araştırmacıyı "elektro-biyolojileştirme", "psikoloji", "hayvansal manyetizma" gibi terimlerle boğar, bunlar sadece kelime oyunlarıdır ve anlayıştan çok cehaleti gösterir.' •

"Ve devamında şöyle diyor:—

"Bazı spiritüalistlerin akıl yürütmesinin, Faraday'ın sert ifadesini, yani birçok köpeğin daha mantıklı sonuçlara varma gücüne sahip olduğunu neredeyse doğrular gibi göründüğünü itiraf ediyorum."

"Gazete yazarlarının Bay Crookes'un pozisyonunu neredeyse oybirliğiyle, onu ve Dr. Huggins'i yakın zamanda Spiritualizme dönmüş iki seçkin bilim adamı olarak tanımladıkları, karışık bir şekilde yanlış ifade etmelerine daha önce değinmiştim . Eğer yer kalırsa, Bay Crookes'un spiritualistlerin hayallerini kesin ve kararlı bir şekilde çürüttüğü birinci, ikinci veya üçüncü makalelerinden bir düzine daha ekleyebileceğim yukarıdaki alıntılar, bu yazarların ne kadar büyük bir şekilde aldatıldıklarını

gösterecektir. *Quarterly Review'un* yerleşik saygınlığına çok doğal bir şekilde güvendiler ve böylece hem kendilerini hem de okuyucularını kandırdılar. Bu yazarların ele almak zorunda oldukları konuların muhteşem yelpazesini ve günlük olarak ele aldıkları kağıt yığınlarını düşündüğümüzde, onları olağan yollarından önemli ölçüde uzaklaştıran bir konu hakkında böylesine yanıltmış olmaları şaşırtıcı değildir; ancak Quarterly'nin suçu *o* kadar da hafife alınacak bir şey değildir. Aslında daha detaylı incelendiğinde çok ciddi bir tablo ortaya çıktığı anlaşılıyor.

"Makalenin başlığı 'Spiritüalizm ve Son Dönemdeki Dönüşümleri' ve en özel ve belirgin şekilde adı geçen [1] *son dönemde* dönüşmüş biri olarak değil; çünkü eleştirmen onu yaşlı ve umutsuzca tutkulu bir spiritüalist olarak tanımlıyor. [7] Çavuş Cox hakkında hiçbir şey bilmediğimden, eleştirmenin onunla ilgili çok güçlü kişisel ifadelerinin doğru mu yanlış mı olduğunu söyleyemem - gerçekten 'sahtekârların en sahtekârlarından biri' mi, vb., ancak bu beyefendiye yapılan saldırıda sergilenen iğrenç kötü zevkten nefret ettiğimi ifade etmeliyim. Suçlamasının başı ve ön yüzü, Bay Crookes'un belirli deneyler hakkındaki açıklamasının doğruluğunu onaylamaktan ibarettir; ve bunu basitçe yapmış olmasına rağmen, eleştirmen, Old Bailey savunuculuğunun en aşağılık taktiklerine uygun olarak, tanığı zorbalıkla sindirmeye ve yirmi beş yıl önce yaptığı şeyin aşağılayıcı kişisel ayrıntılarını yayınlamaya devam ediyor.

"Konuyla sadece Bay Crookes'un anlattıklarına tanık olduğunu söylemekten öte bir ilgisi olmayan ve olguyu açıklayacak tek bir kelime söylemeye bile cesaret edemeyen Dr. Huggins de aynı küstahlıkla karşılanıyor.

"İncelemeci, Dr. Huggins'in sonuçta sadece bir bira üreticisi olduğunu kamuoyuna bildirmek için elinden geleni yapar ve bunu da ustaca şöyle belirtir: 'Air. Whitbread, Bay Lassell ve adını anabileceğimiz diğer bira üreticileri gibi Dr. Huggins de ilk etapta Astronomi çalışmasına kendini adadı.' Daha sonra, kamuoyuna 'bu tür bilimsel amatörlere' alaycı bir şekilde bakmaya başlar ve 'kural olarak, onları sınırlı bir uzmanlık alanının daraltıcı ve sapkın etkisinden koruyabilecek tek şey olan geniş bilimsel kültür temelinin eksikliğinde ciddi bir dezavantaj altında çalıştıklarını' bildirir . *İncelemeci, 'Dr. Huggins'in*

[1] son dönüşüm Bay Crookes ve Dr. Huggins'tir. Çavuş Cox da adı geçiyor, ancak

7Bay Serjeant Cox'un, eski bir spiritüalist olmaktan çok uzak olduğunu, Dİyalektik Toplumun Araştırma Komitesine katılana kadar Spiritüalizm hakkında hiçbir şey görmediğini, böylece bir sahteyi dağıtmaya veya bir sahtekârlığı tespit etmeye yardımcı olacağından emin olduğunu belirtmesi gerekir; ancak bu ayrıntılı incelemeyle (Raporunda belirttiği gibi) iddia edilen olguların çoğunun gerçek olduğuna ikna oldu, ancak Spiritüalizm teorisini destekleyecek hiçbir kanıt yoktu: gördükleriyle Güç'ün tamamen psişik olduğuna ve hiçbir şekilde ölülerin ruhları tarafından üretilmediğine ikna oldu. Aslında, spiritüalistlerin teorisinin kararlı bir muhalifidir ve deneylerini ayrıntılarıyla anlatan "Bilim Tarafından Cevaplanan Spiritüalizm" başlıklı bir kitap yayınladı. *Quarterly'deki* makalenin yazarı bu gerçeğin gayet farkında olmalı ki, bana yazdığı mektupta Bay Serjeant Cox'un Spiritüalizm teorisini açıkça reddettiği bir bölümü alıntılıyor. —WC

*bu kuralın bir istisnası olduğuna inanmak için hiçbir nedeni olmadığını söylemeye devam eder ve ayrıca Dr. Huggins'in kendisini bu kadar değerli bir şekilde adadığı bir dalın küçük alt bölümünden* başka her bilim dalından habersiz olduğu sonucuna varmakta haklı olduğunu ileri sürer. 'Bir dalın küçük bir alt bölümü' sözcüklerini işaretleyin. Bu en yalancı yazara göre, Dr. Huggins'in incelediği tek şey, bilim ağacının sadece bir dalıdır.

"Bu mektubun konusu kişisel bir haklı çıkarma olsaydı, Dr. Huggins'in mevcut uğraşları, bilimsel eğitimi ve gerçek başarıları hakkındaki bu - ifadelerin çok kaba ve korkunç yanlış beyanlar olduğunu kolayca gösterebilirdim; ancak Dr. Huggins'in benim şampiyonluğuma ihtiyacı yok; onun yüksek bilimsel konumu ve genel başarılarının genişliği ve derinliği, *Quarterly* eleştirmeni hariç, bilim dünyasındaki herkes tarafından yeterince bilinmektedir. Amacım, kitap yapımı ve taramanın, modern gözlemevi ve laboratuvarın harikulade kesin ve son derece hassas manipülasyonlarından daha iyi veya daha kötü deneysel araştırma eğitimi sağlayıp sağlamadığı konusundaki kişisel soruyu tartışmak değil, araştırmanın ilerlemesini durdurma, bilimin gerçek çıkarlarına ve hakikat davasına zarar verme girişimine karşı çıkmak ve böylece sıradan araştırmanın dövülmüş yollarından biraz olsun uzaklaşan herkese alçakça iftira niteliğinde çamur atmaktır. Bilimin gerçek işi gerçeği keşfetmektir, nerede bulunursa bulunsun onu aramak, bu arayışı ara yollardan ve ana yollardan takip etmek ve bulduktan sonra onu otoriteye, modaya veya önyargıya aldırmadan açıkça ve korkusuzca ilan etmektir. Ancak, *Quarterly Review gibi etkili dergiler, bilimsel görevini bu şekilde yapan herhangi bir adamın bilimsel itibarını baltalamak* için kurnazca ve ayrıntılı çabaların araçlarına dönüştürülecekse, açık konuşma ve güçlü protesto zamanı gelmiştir. Tüm okuyucular bunun metropolün önde gelen bilim adamlarının genel hissiyatı olduğunu öğrenmekten mutluluk duyacaktır; Air. Crookes'un özel araştırmaları hakkında ne düşünürlerse düşünsünler. - Quarterly'deki bu makaleye yönelik kınamalarını dile getirmede oybirliğiyle hareket ediyorlar.

"Bay Crookes'a yapılan saldırı, Dr. Huggins'e yapılan saldırıdan daha da kötü niyetli. Air'den bahsederken, Crookes'un Kraliyet Cemiyeti Üyeliği, eleştirmen şöyle diyor: 'Bu ayrıcalığın *kendisine 'büyük bir tereddütle' verildiğini söylediğimizde dikkatli konuşuyoruz;' ve ayrıca, 'En yüksek otoriteye göre, kimyacılar arasında, - kimya felsefesi hakkında hiçbir bilgiden tamamen yoksun ve başarılı bir şekilde yürütülmesi için teknik bilgiden daha fazlasını gerektiren herhangi bir soruşturma konusunda tamamen güvenilmez olduğu konusunda* güvence verildi ! Bu alıntılardaki italikler bana aittir ve yanlışlıktan daha hafif bir terimin uygulanamayacağı belirli ifadeleri belirtmek için oraya yerleştirilmiştir.

* « «- «- *

"Eğer yer izin verseydi, bu tekil olarak doğru olmayan makaleden uzun bir dizi yanlış olgusal ifadeyi alıntılamaya devam edebilirdim. Yazar, genel karakterinin farkında gibi görünüyor, çünkü anlatılarından birinin ortasında, bir dipnotta *'Bu bizim kendi uydurmamız değil, Bay Crookes'un seanslarından birine kabul edilen son derece zeki bir tanık tarafından bize iletilen bir gerçektir !' diyor.* Bu çok açıklayıcı notta uygun kelimeyi vurgulama özgürlüğünü aldım.

Dr. Huggins ve Bay Crookes'u Spiritüalizme 'yeni dönmüşler' olarak öne çıkarmanın - adaletsizliğinin *tam* ölçüsü, eleştirmenin Spiritüalizm tanımının yukarıda alıntılanan Bay Crookes'un açıklamalarıyla karşılaştırılmasıyla görülecektir. Eleştirmen, 'Spiritüalistin temel ilkesi, ayrılanların ruhları ile yaşayanların ruhları arasındaki eski iletişim doktrinidir' diyor. Bu, eleştirmenin tanımıdır ve mantıksal sonucu, Bay Crookes'un Spiritualizmin temel ilkesini açıkça reddettiği için bir spiritüalist olduğu ve Dr. Huggins'in spiritualist olduğu çünkü bu konuda hiçbir şey söylemediğidir.

"Spiritüalistlerin 'temel ilkelerini' inşa ettikleri olguları incelemek ve bunları başka bir şekilde açıklamak, Spiritualizme dönüşümü oluşturuyorsa, o zaman eleştirmen, yalnızca kendi deneylerinin hafif olgularını açıklamaya çalışan Bay Crookes'tan çok daha kapsamlı bir dönüşüm geçirmiş demektir."

Altı ay boyunca, benim ve son araştırmalarımın hakkında yanlış ve zararlı raporlar bilimsel çevrelerde titizlikle dolaştırıldı. Bunların varlığının ve kökenlerinin farkında olmama rağmen, bunların içsel yanlışlığının onları uzun süre yüzüstü bırakmaya yetecek kadar ağır basacağını düşünerek bunları kamuoyuna duyurmaktan kaçındım. Ancak *Quarterly* eleştirmeninin bana yönelik saldırısının ortaya çıkması, yorumcumu cesaretlendirmiş gibi görünüyor ve uzun süren sessizliğimden cesaret alarak, *Echo* gazetesine "B." imzalı bir mektup gönderildi;[8] yazar, bu çirkin söylentilerden bazılarını kesin bir şekilde ortaya koydu ve yetkisi olarak belirli bir "Bay J."yi verdi. İsimsiz bir iftiracı ile kağıt üstünde bir savaş sürdürmek istemediğimden, maskenin düşürülmesini talep ettim, ancak Bay John Spiller, FCS, hızla öne çıktı ve 6 Kasım tarihli *Echo'da* "B."nin iftiralarının sorumluluğunu kabul etti ve bunları doğrulamak için bana altı ay önce gönderdiği uzun bir mektubu gösterdi ; bu mektubun "B." tarafından anlatılan yalanlarla hiçbir ilgisi yoktu.

Kimya dünyasında belli bir üne sahip bir adamın yaptığı kesin suçlamalara verilecek cevap kesinlikle gereklidir ve kendi ünüme olan saygım, haklılığımın ne dilde duraklamalı ne de anlamda şüpheli olmasına karar vermemi sağlıyor. Ve önce Bay Spiller'in bu kadar olumlu konuştuğu konu hakkında ne kadar az şey bildiğini göstereyim.

Geçtiğimiz nisan ayında bir akşam, Bay Home ve birkaç arkadaşım benimle yemek yerken beklenmedik bir şekilde evime geldi. • O olayda kayda değer hiçbir şey olmadı: aslında, akordeonum satın alınana ve deneysel aygıtım - tasarlanana kadar birkaç hafta geçmedi. Ancak Bay Spiller gördüğü az şeyden o kadar etkilenmiş görünüyordu ki, benzer durumlarda onu olabildiğince sık davet etmemi rica etti. Bay Çavuş Cox, konuyla ilgilenen herhangi bir beyefendiyi eyime getirmem için bana genel bir izin verdiğinden, bu izne uygun olarak Bay Spiller'ı 25 Nisan'da Bay Home'un beklendiği tamamen özel bir partiye benimle birlikte gelmeye davet ettim. Eğer onun misafirperverlik ve nezaket kurallarını bu kadar büyük bir şekilde ihlal edebileceğini ve bir beyefendinin yemek odasının mahremiyetinde olup bitenler hakkında çarpıtılmış ve gerçek dışı bir açıklama yayınlayabileceğini düşünseydim, kesinlikle onu bu genel izinde dahil etmemiş sayardım. Ancak, toplandık ve oturmadan önce, hazır bulunan beyefendiler tarafından, hile şüphesiyle ilgili herhangi bir itirazın anında kabul edilmesi ve böylece anında kanıtlanması veya çürütülmesinin sağlanması konusunda anlaşmaya varıldı. Bay Spiller bu koşulu tamamen kabul etti.

Bay Serjeant Cox'taki toplantı, Bay Spiller'ın iddia etmeye çalıştığı gibi benim bir dizi "test *seansım" dan biri değildi, tamamen özeldi ve Quarterly Journal of Science'da anlatılan deneylerle hiçbir ilgisi yoktu.* Hangi fenomen sınıfının en kolay doğrulanabileceğini ve ne tür bir test aygıtı tasarlamam gerektiğini değerlendirmemi sağlayacak bir ön denemeydi. Bay Spiller hiçbir test deneyinde bulunmadı ve Bay Home'u yalnızca bahsettiğim iki durumda gördü.

Bay Serjeant Cox'un toplantısında birçok çarpıcı olgu meydana geldi ve Bay Spiller, yabancı biri olduğu için, Bay Home tarafından her şeyi gönlünce incelemeye ve istediği zaman hareket etmeye veya masanın altına girmeye özel olarak davet edildi. Not alma alışkanlığım gereği, olayları incelemediğim zamanlarda sürekli yazıyordum ve bu nedenle, sadece olayların gerçekleştiği şekliyle bir açıklamasını not etmek değil, aynı zamanda orada bulunan her kişinin kullandığı gerçek kelimeleri veya yorumları kaydetmek de kolaydı. Zaman zaman yazdıklarımı yüksek sesle tekrarladım ve şirkete doğru olup olmadığını sordum; herhangi bir düzeltme yapıldığında, her zaman kabul edildi. İşlemlerin anlatımı hemen ardından tam olarak yazıldı ve bir kopyası Bay Spiller'a ve orada bulunan diğerlerine onay vermeleri veya değiştirmeleri için gönderildi. Bay Spiller bu belgeyi bir yeminli ifade olarak adlandırdı, oysa bu tamamen özel bir muhtıraydı, asla kamuya açıklanması amaçlanmamıştı ve yalnızca her kişinin o dönemde çok dikkat çekici bir olaylar dizisi olarak kabul edilen bir olayın tamamen doğru bir açıklamasına sahip olabilmesi için düzenlenmişti.

Önümde Bay Spiller'in geri gönderdiği, kalemle düzeltilmiş ve her düzeltmeyi baş harfleriyle imzalanmış kağıt var. Düzeltmediği yerlerde, zımnen onayladığı açık. İtirazları tamamen önemsiz türden ve kabul ettiğiyle reddettiği karşılaştırıldığında, develeri yutarken sivrisinekleri süzdüğü görülecektir.

Simdi öyle görünüyor ki, Air. Spiller, orada bulunan herkesin onayladığı anlaşmayı tamamen hiçe saymış - o anda konuşmak ve böylece en kapsamlı soruşturmayı davet etmek ve kolaylaştırmak. Dürüst bir sorgulayıcı yerine yanılmaz bir yargıç pozisyonunu kendine mal ediyor. Açıkça ve dürüstçe hareket ettiğini iddia ederken, aslında kendi gizli gözlemlerini sürdürüyordu. Orada bulunan diğer tanıkları pervasızca itibarsızlaştırıyor ve dünyanın kendi desteksiz iddiasına inanmasını bekliyor. O zamanlar ortaya atılsa, gözlemleri işe yarayabilirdi, ancak bu uzak tarihte değersizler. Bay Spiller, doğadaki her şeyin dikkatli deneylerle test edileceğini düşünürken, kendi aceleci sonuçlarının sorgulanmadan kabul edilmesi gerektiğini düşünüyor gibi görünüyor.

Air tarafından bana yöneltilen ilk suçlama, Spiller gerçeği gizlemektir. *Quarterly Journal of Science*'da bazı olguları kaydettiğim ve bunların üretimini Air'in altı ay önce bana bu şeylerin yapıldığı "hileleri" açıklamış olmasına rağmen, daha önce bilinmeyen bir kuvvet biçiminin etkisine bağladığım söylenir.*

Bu suçlamanın tekrarlandığı çeşitli biçimlerden, Bay Spiller'ın *Quarterly Journal of Science*'daki makalelerimin dayandığı test deneylerinde hazır bulunduğunu veya bu makalelerin Bay Serjeant Cox'un evinde onun huzurunda gerçekleşenlerin bir anlatımı olduğunu kanıtlamaya çalıştığı anlaşılıyor. Şimdi, Air. Spiller'ın hazır bulunduğu herhangi bir deneyle ilgili hiçbir anlatım yayınlamadım, ayrıca makalelerimin hiçbirinde bunlara atıfta bulunmadım. Bu nedenle, hangi biçimde ele alınırsa alınsın, iddiası yanlıştır.

Echo'da bu çeşitli suçlamaların analizini ayrıntılı olarak ele aldım ve Bay Spiller'in basılı mektuplarından ve açıklamalarından paralel sütunlara alıntılar yerleştirerek, onu her durumda doğrudan bir olgu yanlış beyanında bulunmaktan açıkça mahkum ettim.

Bay Serjeant Cox'un evinde bulduğunu düşündüğü birkaç önemsiz şey hakkındaki iddia edilen açıklamalarından ne kadar habersiz olduğumu ve şimdi bildiğimi söylediği bilgileri vermesi için ne kadar başarısız bir şekilde yalvardığımı göstermek için, kendisine geçen Alay 24'ünde yazdığım bir mektuptan alıntı yapmam yeterli. Şöyle:

> "Şimdi üçüncü kez, Bay Home hakkındaki fikrimi tamamen değiştirecek bir gerçeğe sahip olduğunuza dair çok gizemli bir ipucu verdiniz. Şimdi size, bunun Bay Home hakkındaki fikrimle daha tutarlı olup olmayacağını soruyorum.

dostluğumuzu bana dürüstçe ve açık bir şekilde anlatmanız için, beni haftalarca merakta bırakmaktansa. Bunun hakkında yazmanızın imkansız olduğunu söylüyorsunuz. Bu anlamadığım bir kelime. Bana açık bir gerçekler beyanında bulunursanız ve kendim ve ailem adına dürüst olmayan davranışlarda bulunmazsanız, size yalnızca çok minnettar olmayacağımı, aynı zamanda bana söylediklerinize en ciddi ilgiyi göstereceğimi garanti ediyorum.

Bay Spiller hiç gelmedi ve gizli gerçeklerini bana bildirmem için yaptığım içten çağrıya hiçbir cevap alamadım. Ve yine de, tanık olduğu fenomenin açıklamasının tamamen farkında olduğumu söyleme cüretini gösteriyor!

Ancak Bay Spiller'in test deneylerim sırasında asistanım olduğu ve akordeon "numarasının" nasıl yapıldığını evimde öğrendiği daha ileri bir raporda yer alıyor. Bay Spiller benim asistanım değildi ve akordeon veya herhangi bir aparat kullanıldığında evimde hiçbir zaman bulunmadı. Bay Home ile aynı odada bir akordeon gördüğü tek durum hakkında söylediklerine atıfta bulunuyorum. Bana 3 Mayıs'ta yazdığı bir mektuptan alıntı yapıyorum: f — "Akordeon işi [Bay Serjeant Cox'ta] oldukça tuhaftı, ama ben 'The Last Rose of Summer' çalınırken masanın altında *değildim*." *Bay Spiller'in mantıksal yöntemini deneyimledikten sonra* bunun masanın altında olmak ve numaranın nasıl yapıldığını öğrenmekle aynı şey olduğu sonucuna varmama şaşırmadım.

Akordeon sorununu yeniden ifade etmek çok fazla yer kaplar, ancak ilgilenen herkesi *Quarterly Journal of Science'ın* geçen Temmuz sayısındaki açıklamama yönlendireceğim . Eğer Air. Spiller bu "numaranın" nasıl yapıldığını gerçekten bulduysa, neden yayınlamıyor? Çünkü o zaman şimdiye kadar kendisine sunulan en kafa karıştırıcı sorunlardan birini çözmüş olurdu; kendisinden çok daha akıllı kafalar tarafından hala çözülememiş bir sorun.

*Echo'nun* editörü tarafından o derginin sütunlarını daha fazla kullanmaktan men edilen Bay Spiller, *English Mechanic'in* sayfalarına çekilir *ve* burada daha önce kendi mektupları aracılığıyla yanlışlığını ortaya koyduğum suçlamaları yineler. Daha önceki sapkın yanlış ifadelerinin ve kişisel yanlış temsillerinin kendisini sert bir şekilde eleştirdiğinden yakınır. Elbette eleştirmiştir; ancak bu eleştiri yalnızca kendi haksız saldırısının bir sonucudur. Karşı çıkanımla psişik güç veya test seanslarımda kaydedilen fenomenlerin açıklaması konusunda tartışamam , çünkü bu deneylerin hiçbirinde hiç bulunmamıştır ve yayınlanmış makalelerim dışında konuyla ilgili hiçbir şey öğrenme fırsatı olmamıştır. Araştırmalarımı eleştirdiğini iddia ederek, bu makalelerden herhangi birine atıfta bulunmaktan dikkatlice kaçınır ve Air'e bağlı bir "canavar" madalyonun

---

9İngiliz Mekanik, 3 Kasım 1871.

+ Bay Spiller tarafından 6 Kasım 1871'de .the Echo'da yayımlandı.

$ İngiliz Mekanik, Aralık, 1, 1871.

boyutu hakkında kendi zayıf yorumunu tekrar tekrar dile getirir. Evin saat zinciri. Koşullara yabancı biri, bu biblonun tam boyutlarına ve yansıtma gücüne bağlı olarak çok önemli bir şeyin dondüğünü düşünebilir. Peki gerçekler neler?[10] Bay Spiller, 3 Mayıs'ta bana yazdığı mektupta, Bay Serjeant Cox'un evinde Bay Home'un elinde çalan bir akordeondan bahsederken, "yemek odası masasının altında bir ışık parıltısı gördüğünü" söylüyor - bu madalyonun *"parlayan yüzeyinden" yansıyan bir ışık* ; ve 31 Ekim-J*'de arkadaşı "B", bu ışık hakkında tamamen farklı bir hikaye anlatıyor (ve onaylıyor), şimdi bize ilk kez anlatılan "Bay Home'un kucağında yatan parmaklarında çalıyordu" - söz konusu madalyonun *"cılalı arka yüzünden"* gelen yansımadan kaynaklanıyordu. Kendi adıma konuşacak olursam, bu sözde ışıktan hiçbir şey görmedim ve Bay Home da buna dikkat çekmedi. İşlemdeki tek rol basitti. Hava. Spiller bu sefer masanın altında eleştirel bir gözlemciydi ve ben sadece onun söylediklerini yazmakla yetindim. O sırada tuttuğum ve dokuz tanığın da onayladığı notlarımda şunu okudum: "Hava. Spiller akordeonun çalarken kendi kendine ışık saçtığını beyan etti." Daha sonra bunu reddetti. Bunu yapmasına izin verildi, çünkü bir ışık görüp görmemesi önemli değil; asıl soru, akordeon çalıyor muydu ve nasıl çalıyordu? Bay Spiller'ın herhangi bir ışık görüp görmediği, gördüğünü söylediği ışığın kaynağı veya Bay Home'un biblolarından birinin büyüklüğü, benim araştırmalarımın konusuyla hiçbir ilgisi yoktur. Madalyon bir yemek tabağı kadar büyük olabilir ve bir spekulum kadar parlak olabilir; Yansıttığı ışık öğle güneşi kadar parlak olabilirdi ve kanıtlayacağı tek şey, onu fark etmemiş olması nedeniyle iftiracımın bir gözlemci olarak yetersizliği ya da anında doğrulamanın veya çürütmenin mümkün olduğu bir zamanda bundan bahsetmemiş olması nedeniyle bir tanık olarak yanlışlığı olurdu.

A'lr. Spiller bir vesileyle bu madalyonun *" parlak yüzeyinden "* söz ediyor; bir başka vesileyle de *" cılalanmış tersinden "* söz ediyor.

+ Echo, 31 Ekim 1871.

10Echo, 6 Kasım 1871.

*yan;* " üçüncü bir vesileyle platinin "bazen reflektör olarak kullanılan beyaz bir metal" olduğuna dikkat çekerken. Şimdi bu önemsiz iddialara karşı gerçekleri savunacağım. Söz konusu madalyon şimdi önümde. Ön ve arka yüzü neredeyse aynı ve tamamı o kadar süslü gravürle kaplı ki etrafında cilalı platinden tek bir parça yok. Dahası, her iki tarafta farklı şekillerde on beş kabartmalı metal süs var ve bunlar yüzeyden yansıyan ışık miktarını daha da azaltıyor. Ayrıca, bu madalyonun optik özelliklerini dikkatlice inceledim. Hassas bir fotometrede test edildiğinde, her bir tarafın yansıtma gücünün r8 milimetre (bir inçin i-loth'undan az) karelik gümüş kaplı bir cam aynanınkine eşit olduğu bulundu! Bay Spiller'a gelecekte bu "canavar" madalyon hakkında sessiz kalmasını tavsiye ediyorum, aksi takdirde ikinci bir Frankenstein gibi, kendi içsel bilincinden itibarını yıyip bitirecek bir canavar yarattığını görecek .

sahtekâr saldırganımın yaydığı asılsız ifadelerin en çirkini , Bay Çavuş Cox'un evindeki *seansında* kendisine gönderdiğim duruşma tutanağını imzalamayı reddettiği için kendisine yasal işlem tehdidinde bulunulmasıydı [11]. Şimdi, hukuk konusunda bilgili bir çavuşun gözleri önünde yapılan böyle bir tehdidin içsel saçmalığı herkes tarafından açıkça bilinse de, bu utanç verici suçlamanın tamamen gerçek dışı olduğunu en açık şekilde belirtmem gerekiyor . Bay Spiller'ı hiçbir zaman yasal işlemle tehdit etmedim; ona böyle bir şeyin en ufak bir imasında bulunmadım; aklıma böyle bir düşünce hiç gelmedi; ve bu tartışmayla bağlantılı olarak söylediği veya yazdığı hiçbir şey, beni bir an bile yasal işlem fikrini düşünmeye sevk edemedi.

Umarım, benim için pek de hoş olmayan çarpık yanlış ifadelerle mücadele etme ve kişisel yanlış beyanları çürütme görevini tamamlamışımdır; ve kendimi bir kez daha sessiz araştırmalara adayabilirim.

---

## *YAZIŞMALAR*

### DR. CARPENTER'IN, BAY W. CROOKES'UN *şimdiye kadar keşfedilmemiş bir kuvvetin varlığına ilişkin deneysel kanıtını çürüttüğü iddiası üzerine .*

DR. WB CARPENTER, FRS, bir Kamu Konferansına, daha önce tespit edilememiş bir kuvvetin varlığının kanıtı olarak dayandığımı iddia ettiği bir deneyi tanıttı. Bu benim deneyimim değildi, ancak bunun haklı gösterilemeyecek bir şekilde yanlış tanıtılmasıydı. Bana karşı yaptığı bu yanlıştan dolayı özür dilemesi istendiğinde, Dr. Carpenter - sorumluluğu kendisinden alıp, muhbirleri olduğunu

11İngiliz Mekanik, 1 Aralık 1871.

+ Bu yazıldığından beri Bay Spiller suçlamasını geri çekti (English Mechanic, 22 Aralık 1871). Saldırgan sözlerini yerkenki kaba tavrı "*yasal işlemle tehdit edildi.*" onun kin dolu bir şey söyleme kaygısının onu kin dolu olmayan bir şey söylemeye yönelttiğini gösteriyor.

söylediği diğerlerine attı. Yazışmaları basıyorum ve bunu bilim dünyasının yargısına bırakıyorum.

WILLIAM CROOKES.

20, MORNİNGTON YOLU, Kuzeybatı
*2 Şubat* 1872.

PROFESÖR GG STOKES, SEKRETER RS

SAYIN BAY

Dr. WB Carpenter, FRS'nin, şahsımla ilgili bazı ciddi yanlış beyanlarda bulunma yetkisini size verdiği bazı kamuya açık açıklamaları dikkatimi çekti.

19 Ocak 1872 Cuma günü, Dr. Carpenter, Chelsea'deki Vestry Salonu'nda verdiği bir konferansta şunları söyledi:

> "Psişik Güç ile ilgili olarak boğuşacağı bu türden bir gerçek vardı. Bay William Crookes geçen yaz Kraliyet Cemiyeti'ne yeni bir güç olarak adlandırdığı şeyle ilgili araştırmaları içeren bir makale göndermişti. Sekreter tarafından kendisine, Cemiyet'in bu konu hakkında makaleleri reddetmeyeceğini ancak bir tür bilimsel kanıt sunulması gerektiğini söyleyen bir mektupla geri gönderildi. Bay Crookes daha sonra ikinci bir dizi deney gönderdi. Sekreter bu makaleyi kendi sorumluluğu altında reddetmek istemedi, bu yüzden Kraliyet Cemiyeti Konseyi'ne geldi; Konseyin bir üye tarafından gönderilen bir makaleyi reddetmesi çok sıra dışı bir şeydi. Bay Crookes'un ikinci makalesi bir ay önce Konsey'e geldi ve incelemek üzere iki kişilik bir Komite atandı. Dün Konsey'e Raporlarını verdiler ve - Kraliyet Cemiyeti'nin görüşüne göre hiçbir işe yaramadığı için makalenin kendisine geri gönderilmesine oybirliğiyle karar verildi. Evde bir terazisi olan herkes, Bay Crookes'un makalesindeki noktalardan birinin yanlışlığını kanıtlamak için bir deney yapabilirdi."

Dr. Carpenter burada, mekaniğin en temel ilkelerinden habersiz olduğumu göstermeyi amaçlayan (ve izleyicilerinin bir kısmının gerçekten de gösterdiğine inanmış olması gereken) bir deney sergiledi ve zeki bir okul çocuğunun işaret edebileceği bir yanılgıya kapıldım. Bir terazinin üzerinde eşit bir ağırlığa karşı dengelenmiş bir bardak su sergiledi ve bir parmağı suya batırarak -yani, batırılan parmağın yerinden oynattığı suyun ağırlığına tam olarak eşit bir kuvvetle *bastırarak*- terazinin o tarafındaki ağırlığı artırdığını gösterdi. Şimdi, izleyicilerin bu çocukça basit gerçeği bilmediğime ve dahası, bunun deneyimin sonucunu tamamen açıkladığına inanmaları amaçlanmadığı sürece, bu deney hangi amaçla gösterildi?

Araştırmalarımın bir hesabını okuyan hazır bulunan bir beyefendi daha sonra Dr. Carpenter'a yazarak, denediğim şeyi adil bir şekilde temsil ettiği öne sürülen bu yanlış yönlendirici deneye karşı itiraz etti. Dr. Carpenter bu pro teste verdiği yanıtta şöyle diyor:—

> "Kraliyet Cemiyeti'nde Bay Crookes'u önyargılı bir şekilde yargılamaktan çok uzak olduğumdan, Konsey tarafından reddedilene kadar ikinci bir makale gönderdiğini bile bilmiyordum. Bu ret perşembe öğleden sonra gerçekleşti ve bunu ve gerekçelerini akşam toplantısında Profesör Stokes ve Sir Charles Wheatstone'dan duydum. Bay Crookes'un terazisiyle yaptığı deneyle ilgili söylediklerim *onların yetkisindeydi,"* * bu ifadenin doğruluğuna itiraz edilirse kanıtlamaya hazırım."

Şimdi makalelerimin reddedilmesine karar veren Komitenin bir üyesi olarak, elbette, Dr. Carpenter'ın terazi deneyinin benim deneyimi tamamen yanlış temsil ettiğinin farkındasınız. Resimlerim size su kabının dayanak noktasının merkezine yerleştirildiğini gösterdi. Aynı şekilde son makalemde yazdıklarımı da okumuştunuz, "eli suya sonuna kadar daldırmak, terazinin endeksinde herhangi bir hareket yaratmaya yetecek kadar su seviyesini yükseltmez."

Aletin, çeşitli çizimler ve fotoğraflarla gösterildiği ve sözcüklerle ayrıntılı olarak anlatıldığı gibi yapılmasından, böyle bir etkinin gerçekleşmesinin imkânsız olduğu gibi, su teması kullandığım tek deneyin, sizin erken dönem deneylerimden birine karşı ortaya koyduğunuz bazı savunulamaz itirazları aşmak amacıyla özel olarak tasarladığım bir deney olduğunu da görmüş olmalısınız.

Dolayısıyla, belgelerim ve onlara eşlik eden resimler, Dr. Carpenter'ın kamuoyunda yaptığını söylediği hatayı benim yapmış olamayacağımı açıkça kanıtlıyor; ve Dr. Carpenter'ın, bu konu üzerinde baskı altında olması nedeniyle, yanlış beyanın yükünü sizin omuzlarınıza yüklemeye çalıştığı için, gerçekten de size atfettiği ifadeyi yapıp yapmadığınızı bana bildirmenizden mutluluk duyacağım.

- Ben kalıyorum

Saygılarımla,

*(İmza)* WILLIAM CROOKES.

Benzer bir mektup Sir Charles Wheatstone'a da gönderildi. Zamanı gelince şu yanıtları aldım:—

ATHENÆUM KULÜBÜ, PALL MALL.
*19 Şubat* 1872.

SAYIN BAY,

Sir Charles Wheatstone, Dr. Carpenter ve benim aramdaki konuşma, 21. tarihli mektubunuzda değindiğiniz, tamamen hafızamdan silindi. Benim açımdan özel bir ilgi çekmedi, çünkü Kraliyet Cemiyeti'nin çay odasındaki sıradan bir konuşmanın, daha fazla veya daha az doğrulukla, kamuya açık bir yerde yeniden üretileceğine dair hiçbir fikrim yoktu.

---

**İtalikler Dr. Carpenter'ın toplantısıdır** . O zamanlar bildiklerimle ilgili net hatıralarımdan yola çıkarak, söyleyebileceğim veya söyleyemediğim şeyleri güvenle konuşabilirim.

İlk makalenizin konusu hakkında size yazarken, kendi fikrim olarak, bir makalenin şimdiye kadar tanınmayan bir kuvvetin varlığını kanıtladığını iddia etmesinin bilimsel bir topluluğun bunu kabul etmeyi reddetmesi için bir sebep olmadığını, ancak deneylerin en titiz incelemeye tabi tutulması için bir sebep *olduğunu belirttiğimi hatırlayabilirsiniz* . Bu pozisyonu tamamen adil ve makul olarak kabul ettiniz. Ayrıca, açıkladığınız bazı deneylerin sonuçlarını, bunları tamamen iyi bilinen nedenlerin eylemine atıfta bulunarak açıklamanın düşünülebilir yollarını da belirttim. Sonuçların *gerçekten önerdiğim belirli şekilde üretildiğini iddia* etmedim, yalnızca makul bir şekilde *böyle üretilmiş olabilecekleri düşünülebileceğini,* böylece yeni bir kuvvetin varlığını kanıtladığını iddia eden bir kişinin gösterisini bu tür itirazlardan uzak yapmak zorunda olduğunu söyledim:

Diğer şeylerin yanı sıra, deneylerinizden birinde kullandığınız su dolu cam kabın, destek noktasından belirli bir uzaklıkta tahtanın üzerinde durduğunu; ve sonuç olarak, el sağlam bir bağımsız destek üzerinde duran ve cam kabın içindeki suya daldırıldığında, cam kabın iç kısmıyla bir delik aracılığıyla iletişim halinde olan suya daldırıldığında, suyun içinden akması için zaman verildiğinde, cam kabın tabanındaki basıncın, el tarafından yerinden oynatılan suyun ağırlığı nedeniyle artacağını ve sonuç olarak yaylı terazinin etkileneceğini belirttim.

Bana cevap olarak yazdığınız mektupta bu özel noktanın fark edilip edilmediğini şu anda hatırlamıyorum ve bir önemi de yok, çünkü ikinci ve üçüncü makalelerinizde, birinde veya her ikisinde, özellikle cam kabı ortası destek noktasının üzerine gelecek şekilde yerleştirerek deneyinizi değiştirdiğiniz ve elinizi bakır kaptaki suya sokmanın terazi üzerinde hissedilir bir etkisi olup olmadığını doğrudan deneyle test ettiğinizi fark ettim.

Bu değişiklikleri, özellikle, fark ettim, çünkü varsaydığım gibi, özellikle dile getirdiğim bazı itirazları karşılamak için yapılmışlardı. Bu nedenle, DR. CARPENTER, İLE, belgelerinizin size iade edilmesi emredildikten sonra yaptığım görüşmede, bunları kendisine bu itiraza açık olarak sunmuş olmam tamamen imkansızdır. Bu konu hakkında onunla konuşmuş *olabilirim* (konuştuğumu bilmiyorum ), yalnızca ilk makaleniz yayınlandığında; ve eğer öyleyse, birkaç ay önce, diğeri oldukça yakın zamanda yapılmış iki görüşmeyi karıştırmış olması da düşünülebilir.

Bitirmeden önce bir açıklama yapmak istiyorum. Royal Society Belgeler Komitesi'ne belgelerinizle ilgili olarak getirilen soru, basitçe bunların kabul edilip edilmemesi gerektiğiydi. " Komitenin kararı, Tutanaklara girildiği şekliyle, basitçe "reddedildi." Her bir seçmenin belgeleriniz in değerine ilişkin ne tür bir tahminde bulunmuş olabileceği - esas olarak hangi düşüncelerin onu oy vermeye etkilemiş olabileceği - yalnızca kendisinin cevaplayabileceği sorulardır; bu nedenle, benim anladığım kadarıyla, hiç kimse resmi kararın gerekçelerine ilişkin kendi fikrini ekleme hakkına sahip değildir.

Ben, Sayın Beyefendi,
Saygılarımla,
GG STOKLAR.

WILLIAM CROOKES, Esq., FRS

19 PARK CRESCENT, PORTLAND PLACE, NW 14
*Mart* , 1S72.

SAYIN BAY,

*çürüttüğünü* söylemedim ; söylediğim şey, sizin bu kadar belirgin bir şekilde ortaya koyduğunuz deneyden, bu lehte hiçbir argüman çıkarılamayacağıydı.

iletilmesinin imkansız olduğu şekilde

suyla temas sağlayan bir cihaz yerleştiriyorum ;" ve yine 28. sayfada, "Bu şekilde, bakır kap ile tahta arasındaki mekanik güç iletimi tamamen kesildiğinden, kas kontrolünün gücü de tamamen ortadan kalkar." diyorsunuz. Bu iki cümlede de neden su araya girdiğinizi açıklıyorsunuz ve bunu yapmanız için başka bir nedeniniz olduğunu çıkarabileceğim hiçbir şey belirtmiyorsunuz. Ayrıca, ilk olarak Profesör Stokes'a iletilen deneylerde, su kabının doğrudan kaldıraç dayanak noktasının üzerine yerleştirilmediği de açıktır; çünkü (28. sayfada) "Profesör Stokes'un mektubunda ve cevabımda atıfta bulunulan, bu cihazla yaptığım ilk deneylerde, cam kap dayanak noktasının üzerinde değil, B'ye daha yakındı." diyorsunuz. Bu koşullar altında, el suya daldırıldığında kaldıraç üzerinde mekanik bir basınç uygulandığı tartışmasız bir gerçektir; söz konusu etkiyi üretip üretmediği, cihazın hassasiyetine ve kabın yerleştirilmesine bağlıdır. 3 kübik inçlik suyun yer değiştirmesi, makinenize doğrudan uygulandığında 6816 gren'e eşit olacak bir basınç uygulayacaktır; hayali psişik kuvvetinizin aşırı basıncı, kendi ifadenize göre, 5000 gren'dir. Deneyinizdeki basınç dalgalanması, doğal olarak sıvıdaki elin dengesizliği nedeniyle yeniden edilen suyun değişen miktarından kaynaklanacaktır.

Yukarıdakilerden bana öyle geliyor ki, su kabıyla yaptığınız deney, ruhsal kuvvet doktriniz lehine en ufak bir kanıt sunmuyor veya etkinin mekanik olmadığı yönündeki herhangi bir çürütmeyi sağlamıyor; ancak hidrostatik yasalara aşina olmayan kişilerin, bu gibi durumlarda mekanik bir basıncın iletilemeyeceği sonucuna varmasına kolaylıkla yol açabilir.

Daha sonra kabı ölü noktanın üzerine koyduğunuzda suyun hangi rolü oynamasını istediğinizi göremiyorum ve bana, fiziksel yasalara göre etki eden bir kuvvetin, dayanak noktasına etki ederek bir kaldıracın hareketini üretmesi gerektiği tüm analojilere aykırı görünüyor.

Saygılarımla,

C. BUĞDAY TAŞI.

Sayın W. CROOKES

PS—Dr.-Carpenter'dan aldığım bir notu ekliyorum.

LONDRA ÜNİVERSİTESİ,
BURLİNGTON BAHÇELERİ, W.
28 *Şubat 1872.*

SAYIN SİR CHARLES,

Eğer Bay Crookes ile bana anlattığınız konu hakkında iletişim kuruyorsanız, ona konuyla ilgili olarak sizden ve Profesör Stokes'tan edindiğim anlayışın ne olduğunu ve bu konuda Dersimde ne anlattığımı bildirmeniz iyi *olabilir*.

Sizden, Bay Crookes'un, Bay Home'un parmaklarının içine daldırılmasıyla su dolu bir kabın aşağı inmesini, mekanik olamayacak ve bu nedenle *yeni bir kuvvet olması gereken bir kuvvetin uygulanmasının kanıtı olarak gösterdiğini anladım*; buna psişik, ruhsal veya ne derseniz deyin. Ve izleyicilerime, parmakların bu şekilde dengelenmiş bir su bardağına daldırılmasının, onun aşağı inmesini sadece hidrostatik basınçla üreteceğini gösterdim; bundan, Bay Crookes'un deneyinin bizim bilmediğimiz herhangi bir kuvvetin varlığına dair hiçbir kanıt sunmadığı sonucunu çıkardım.

Eğer Bay C.'nin deneyine ilişkin anlattıklarınızı herhangi bir şekilde yanlış anladıysam ve bu nedenle ona haksızlık ettiysem, sizin (ortak bir dost olarak) gerekli gördüğünüz her türlü düzeltmeyi yapmaya hazırım.

İnan bana,

Saygılarımla,

WILLIAM B. CARPENTER.

SİR CHAS. WHEATSTONE. 20 MORNİNGTON YOLU, KUZEYBATI

SAYIN CHARLES BEY, *2-1 Mart 1^2.*

27 Eylül 1871 tarihli Royal Society bildirimde verilen deneylerin göz ardı edilmesine ve tartışmanın daha önceki bir bildiride atıfta bulunulan daha az belirleyici bir deneye yöneltilmesine itiraz etmeme izin vermelisiniz. 27 Eylül 1871 tarihli deneyler, Dr. Carpenter tarafından atıfta bulunulan ve Profesör Stokes ve sizin tarafınızdan rapor edilenlerdir. Bunun böyle olduğuna dair hiçbir şüphe olmadığı, Dr. Carpenter'ın Chelsea'de ve başka yerlerde kullandığı dilden açıkça anlaşılmaktadır:—

> yaz [14 Haziran ve 28 Haziran 1871] Kraliyet Cemiyeti'ne yeni bir güç olarak adlandırdığı şeyle ilgili araştırmaları içeren bir makale göndermişti. Sekreter tarafından kendisine geri gönderildi. Bay Crookes daha sonra ikinci bir dizi deney gönderdi [27 Eylül 1871]. Sekreter bu makaleyi kendi sorumluluğu altında reddetmek istemedi, bu yüzden Kraliyet Cemiyeti Konseyi'ne geldi Bay Crookes'un ikinci makalesi
>
> Bir ay önce Konsey'e gönderildi ve bunu incelemek üzere iki kişilik bir Komite atandı. Dün [18 Ocak 1872] Konsey'e raporlarını verdiler ve oybirliğiyle, Kraliyet Cemiyeti'nin görüşüne göre hiçbir işe yaramadığı için kağıdın kendisine iade edilmesine karar verildi.

"Bu ret Perşembe öğleden sonra [18 Ocak 1872] gerçekleşti ve bunu ve gerekçelerini akşam toplantısında Profesör Stokes ve Sir Charles Wheatstone'dan duydum. Bay Crookes'un teraziyle yaptığı deneyle ilgili olarak söylediklerim *onların yetkisiydi."* Dr. Carpenter burada açıkça 27 Eylül 1871 tarihli makalemde verilen deneylere atıfta bulunuyor ve yalnızca o makalenin reddedilmesinin gerekçelerini tam da gerçekleştiği gün ona belirttiğinizi değil, aynı zamanda makalede verilen deneylerden birini de anlattığınızı söylüyor.

Bu nedenle, tartışmanın, söz konusu deney deneyinin Kraliyet Cemiyeti'ne sunulmasından, başka bir yerde yayımlanmış bir makalede yalnızca atıfta bulunulan aynı deneyin kusurlu bir biçimine çekilmesine itiraz ediyorum.

"Quarterly Journal of Science" dergisinde 1 Ekim 1871 tarihinde yeniden basılan broşürümden (sayfa 28) şu sözleri alıntılıyorsunuz:—

> "Bu sayede bakır kap ile tahta arasındaki mekanik güç iletimi tamamen kesildiğinden, kas kontrolünün gücü de tamamen ortadan kalkmış olur."

Ayrıca, deneyin erken ve eksik bir biçimine atıfta bulunduğum bir dipnotu da alıntılıyorsunuz ve ardından bu pasajlar hakkında yorum yapıyorsunuz, iyi bilinen hidrostatik yasalardan bahsediyorsunuz ve sanki söz konusu yayınlanmış deneylerim gerçekten sert yorumlar yapmam için bir gerekçe sağlıyormuş gibi hesaplamalar yapıyorsunuz.

Broşürümden 28. sayfada yer alan iki pasajı seçmeniz ve bu pasajları birbirine bağlayan birkaç satırı okumamanız çok üzücü; aksi takdirde, iyi bilinen bir hidrostatik yasanın apaçık açıklamanızın söz konusu olayla hiçbir ilgisi olmadığı sizin için açık olurdu.

Eksikliği gidermeme izin verin. Broşürümün 28. sayfasından aşağıdaki paragraf, alıntıladığınız iki pasaj arasındaki boşluğu dolduruyor:—

> *"Tahtada, tam dayanak noktasının üzerinde,* suyla dolu büyük bir cam kap, 1 L, yerleştirilmiştir. Bir kol ve bir halka, MN ile donatılmış büyük bir demir ayaklıktır, içinde tabanına birkaç delik açılmış yarım küre şeklinde bir bakır kap bulunur. Demir ayaklık, AB tahtasından 2 inç uzaklıktadır ve kol ve bakır kap, MN, ikincisinin suya 1½ inç daldırılması için ayarlanmıştır, bu da 1'in tabanından 5½ inç ve çevresinden 2 inç uzaklıktadır. Kolu M veya N kabını sallamak veya vurmak, AB tahtasında dengeyi etkileyebilecek gözle görülür bir mekanik etki yaratmaz. *Eli*

N'deki *-suya sonuna kadar daldırmak* ***denge üzerinde en az fark edilebilir eylemi üretir.*** Gücün mekanik iletimi bu yolla bakır kap ile AB tahtası arasında tamamen kesildiğinden, kas kontrolünün gücü böylece ortadan kalkar."

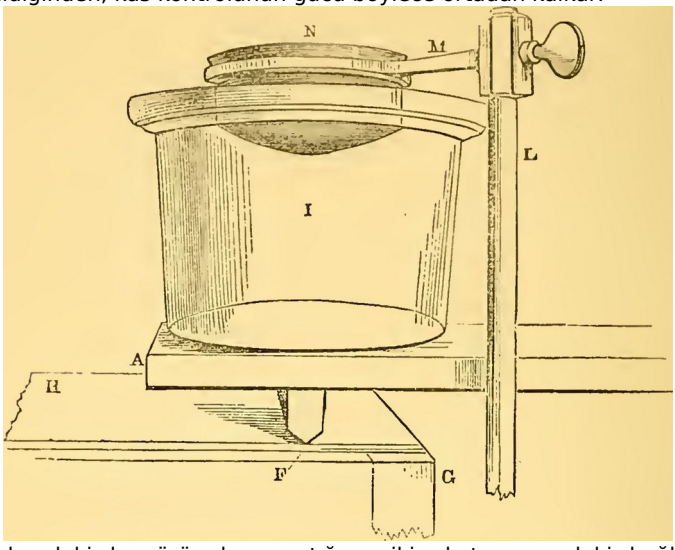


Yukarıdaki brosürümden yaptığınız iki alıntı arasındaki bağlantı bağlantısını okumuş olsaydınız veya italik olarak yazdığım kısımları fark etmiş olsaydınız, şunu yazmazdınız diye düşünüyorum:

"Böyle koşullar altında, el suya daldırıldığında kaldıraca mekanik bir basınç uygulandığı şüphesiz bir gerçektir; söz konusu etkiyi üretip üretmemesi, cihazın hassasiyetine ve kabin yerleştirilmesine bağlıdır. 3 kübik inç suyun yer değiştirmesi, makinenize doğrudan uygulandığında 6816 gren'e eşit olacak bir basınç uygulayacaktır; hayali psişik kuvvetinizin aşırı basıncı, kendi ifadenize göre, 5000 gren'dir."

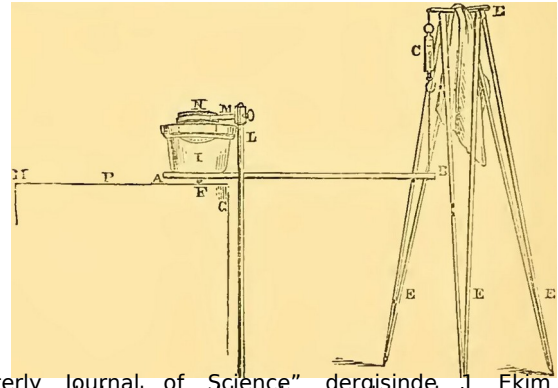


"Quarterly Journal of Science" dergisinde 1 Ekim 1571'de yayınlanan makalemin yeniden basımından alıntı yapmayı tercih ettim, çünkü alıntılarınız sizin bilgileri ondan aldığınızı gösteriyor; ancak 27 Eylül 1571 tarihli Royal Society bildirgemde (Dr. Carpenter ve sizin atıfta bulunduğunuz makale) aynı deney neredeyse aynı sözcüklerle anlatılıyor ve dahası, aparatın fotoğraflarıyla gösteriliyor.

Fakat neden sadece su teması deneyine atıfta bulunuluyor? Gerçek açıklama, tüm tartışılmaz gerçekleri uzlaştıracak olandır: İyi bilinen hidrostatik yasa, su kabının çıkarıldığı s. 29'daki Deney 2'yi nasıl açıklıyor? Ya da kuvvetin 1 fitlik bir alanda etki ettiği Deney 3'ü? Ya da kuvvetin 3 feet mesafede etki ettiği Deney 4'ü? Ya da başka bir tür aparatın kullanıldığı ve kuvvetin aynı şekilde belli bir mesafede etki

ettiği Deney 5 ve 6'yı?

Mektubunuzdaki gerçek deneyimimle ilgili tek cümle , son cümlede şunu söylüyorsunuz:

> Daha sonra kabı ölü noktanın üzerine koyduğunuzda suyun hangi rolü oynamasını istediğinizi göremiyorum ve bana fiziksel yasalara göre etki eden bir kuvvetin, dayanak noktasına etki ederek bir kaldıraç hareketini üretmesi gerektiği tüm analojilere aykırı görünüyor."

„Buna tamamen katılıyorum. Ben de suyun oynadığı rolü göremiyorum; psişik güç ile bilinen fiziksel yasalara göre hareket eden bir güç arasındaki benzerliği de izleyemiyorum. Yine de makalelerimde kayıtlı gerçekler tüm bunlar için doğrudur.

Ben kalıyorum,

Saygılarımla,

WILLIAM CROOKES.

SİR CHARLES WHEATSTONE, FRS, vb.

KRALİYET TOPLULUĞU BAŞKANI VE KONSEYİNE.

20 MORNİNGTON YOLU, Kuzeybatı,
*18 Mart* 1872.

BEYLER,

Konseyinizin gizli toplantılarının son iki olayda kamuoyuna açıklandığını, bunun da bugüne kadar uygulanan onurlu ve yararlı uygulamalara aykırı olduğunu dikkatinize sunmak isterim.

"Quarterly Review" dergisinde (No. 262, s. 343) Dr. WB Carpenter, FRS tarafından yazıldığı anlaşılan bir makalede, gözden geçiren kişi şöyle diyor: —

> "Bu keşif için o *[yani* ben] Kraliyet Cemiyeti Üyeliği ile ödüllendirildim; ancak bu ayrıcalığın kendisine büyük bir tereddütle verildiğini söylediğimizde dikkatli konuşuyoruz, çünkü araştırmada gösterdiği yetenek tamamen teknikti."

„Hiç kimsenin açıkça, Konsey'in özel müzakerelerinde neler olup bittiğini ifşa etme hakkı yoktur . Çeşitli adayların Fellowship için uygunluğu hakkındaki tartışmalarda, mutlaka iddiaların bir karşılaştırması, her bireyin değerlerinin tam bir değerlendirmesi yapılmalıdır; yalnızca bir adamın entelektüel güçleri değil, aynı zamanda ahlakı ve sosyal karakteri de tartışılmalıdır. Ancak, bu tartışmalar daha sonra ifşa edilecek ve yayınlanacaksa, hiçbir adamın karakteri, adı Kraliyet Cemiyeti'ne aday gösterildikten sonra, söylentilere ve eksik kanıtlara dayanan suçlamalardan muaf olmayacaktır.

Yine 19 Ocak 1872 Cuma günü, Dr. Carpenter, Chelsea'deki Vestry Salonu'nda verdiği bir konferansta, yakın zamanda önünüze gelen bir bildiriden bahsederken şunları söyledi:

> "Bay Crookes'un ikinci makalesi bir ay önce Konsey'e [Kraliyet Cemiyeti ] geldi ve bunu incelemek üzere iki kişilik bir komite atandı

. Dün [15 Ocak, 1572] raporlarını verdiler ve oybirliğiyle makalenin kendisine iade edilmesine karar verildi, çünkü Kraliyet Cemiyeti'nin „görüşüne göre hiçbir işe yaramıyordu."

Dr. Carpenter sizin Konseyinizin bir üyesi değildir; bu nedenle, eğer doğruysa, söylediklerî söylentiden ibaret olmalıdır ve reddedilen makale bana 15 Ocak'ta geri gönderildiğinde, Dr. Carpenter'in Kraliyet Cemiyeti'ne atfettiği görüşü doğrulayacak herhangi bir yorum yapılmamıştı.

Tekrar ediyorum, Kraliyet Cemiyeti Konseyi'nin özel görüşmeleri bu gayriresmî ve sorumsuz şekilde kamuoyuna açıklanacak olursa, Cemiyet'in her üyesinin karakteri ve bilimsel *statüsü* sizin görüşmelerinizin sırrını bildiğini ilan edebilecek herhangi bir öğretim görevlisinin insafına kalacaktır.

Yeni ve heyecan verici konuları ele alan her makalenin değerinin ayrıntılı ve hatta kişisel tartışmaların konusu olması, davanın doğasından kaynaklanan kaçınılmaz bir durumdur; ancak, bu tartışmaların, ilgili ve değiştirici koşullardan ayrı tutulan bölümleri, anlaşmazlığın özünü kendisine bildirdiğini iddia eden birinin çarpıtılmış ifadesinden daha iyi bir otoriteye dayanmadan yayınlanacaksa, Konsey üyeleri ya görüşlerinin özgürce ifade edilmesini engelleyecek ya da müzakereleri, kıskanç konuşmacıların onyargılarıyla çarpıtılmış bir şekilde dünyaya ulaşacaktır.

Bu nedenle Kraliyet Cemiyeti Konseyi'nden, gelecekte herhangi bir Üyenin dokunulmaz sayılması gereken müzakerelere ihanet etmesini ve bunları yayınlamasını engelleyecek şekilde bu konuyu ele almasını saygıyla rica ediyorum.

Ben, beyler,
İtaatkar Hizmetkarınız,
WILLIAM CROOKES.

KRALİYET CEMİYETİ,
BURLİNGTON EVİ, LONDRA, B.
i 8/7; *Nisan* 1872. .

SAYIN BAYIM,

30 Mart tarihli mektubunuz, Kraliyet Cemiyeti Başkanı ve Konseyi'ne, bugün yapılan toplantıda sunuldu. Aşağıdaki Kararları aldılar:—

*Kararlaştırıldı —(1.) Başkan ve Konsey, söz konusu ifadelerin hem gerçekte yanlış olması hem de* Konsey müzakerelerinin yetkisiz olarak yayınlanmasının Derneğin geleneklerine aykırı olması nedeniyle yayınlanmasından üzüntü duymaktadır .

(2.) Yukarıdaki Kararın Bay Crookes'a iletilmesi.

Ben, Sayın Beyefendi,
Saygılarımla,
GG STQKES. Bölüm RS

Wm. Crookes, Esq.,
F R S

# HAKKINDA
# BİR ARAŞTIRMANIN NOTLARI ,

## 18/0-/3 YILLARI ARASINDA[12]

LIKE uzak bir ülkeyi keşfeden bir gezgin, harikaları şimdiye kadar sadece belirsiz veya çarpıtılmış nitelikteki raporlar ve söylentiler aracılığıyla bilinen bir ülke, ben de dört yıldır bilimsel bir adama neredeyse bakır topraklar sunan bir doğal bilgi topraklarına bir soruşturma yürütmekle meşgulüm. Gezginin doğal olaylarda gördüğü gibi, başkalarının sadece gücenmiş tanrıların kaprisli müdahalesini gördüğü yerde, doğal yasalar tarafından yönetilen güçlerin eylemine tanık olabilir, ben de doğal yasaların ve güçlerin işleyişini izlemeye çalıştım, diğerleri ise sadece

12Ocak 1874'te *Quarterly Journal of Science'da* yayımlandı .

doğaüstü varlıkların faaliyetini gördü, hiçbir yasaya sahip değiller ve kendi özgür iradeleri dışında hiçbir güce itaat etmiyorlar. Gezgin, gezilerinde tamamen aralarında bulunduğu kabilelerin şeflerinin ve şifacılarının iyi niyetine ve dostluğuna bağımlı olduğu gibi, ben de yalnızca incelemeye çalıştığım özel güçlere sahip olanlardan bazıları tarafından araştırmamda belirgin bir derecede yardım görmekle kalmadım, aynı zamanda misafirperverliklerini paylaştığım tanınmış kanaat önderlerinden birçoğuyla sağlam ve değerli dostluklar kurdum. Gezgin bazen fırsat bulduğunda, ilerlemenin kısa bir kaydını eve gönderdiği gibi, bu kayıt, zorunlu olarak kendisine kadar gelen her şeyden ayrı tutulduğu için, genellikle inanmazlık veya alayla karşılanır, ben de iki kez çarpıcı ve kesin görünen birkaç gerçeği seçip yayınladım ; ancak kamuoyunun zihnini olguları takdir etmeye yönlendirmek ve bunların gözlemlenen diğer olgularla nasıl uyuştuğunu göstermek için gerekli olan ön aşamaları tanımlamayı atladığım için, bunlar yalnızca kuşkuyla değil, aynı zamanda azımsanmayacak bir hakaretle de karşılandı. Ve nihayet, tıpkı bir gezginin keşif gezisini tamamlayıp eski dostlarının yanına döndüğü zaman, tüm dağınık notlarını bir araya toplayıp, tablolaştırıp, dünyaya bağlantılı bir anlatı olarak sunulmaya hazır hale getirmesi gibi, ben de soruşturmanın bu aşamasına geldiğimde, tüm bağlantısız gözlemlerimi bir araya getirip, kamuoyunun önüne bir cilt halinde sunmaya hazır hale getirdim.

Tanıklık etmeye hazır olduğum olgular o kadar - sıra dışı ve bilimsel inancın en köklü maddelerine o kadar doğrudan karşıttır ki, bunların arasında yer alan yerçekimi kuvvetinin her yerde bulunması ve değişmez etkisi de vardır; şimdi bile, tanık olduğum şeyin ayrıntılarını hatırladığımda, zihnimde, bunun bilimsel olarak imkânsız olduğunu söyleyen *akıl* ile, hem dokunma hem de görme duyularımın, ve bunlar, orada bulunan herkesin duyuları tarafından doğrulandığı gibi, önyargılarıma karşı tanıklık ederken yalancı tanıklar olmadıkları bilinci arasında bir karşıtlık var.[13]

Fakat bir oda dolusu zeki insanın aniden bir tür

13Aşağıdaki açıklamalar o kadar yerinde ki onları alıntılamaktan kendimi alamıyorum. Bunlar, bu olayların bazılarını anlattığım eski bir arkadaşımın özel mektubunda geçiyor. Bilim dünyasında sahip olduğu yüksek konum, bilim insanlarının zihinsel eğilimleri hakkında ifade ettiği her görüşü iki kat daha değerli kılıyor. "Gerçeklerinize dair herhangi bir *entelektüel* cevap göremiyorum. Yine de, tüm eğilimim ve spiritüel olarak inanma isteğime ve gözlemleme gücünüze ve tam dürüstlüğünüze olan tüm inancıma rağmen, kendim görmek istiyormuşum gibi hissetmem ilginç bir gerçek; ve daha ne kadar kanıt istediğimi düşünmek benim için oldukça acı verici. Acı verici diyorum, çünkü bir insanı ikna eden şeyin akıl olmadığını görüyorum, ancak bir gerçek o kadar sık tekrarlanırsa izlenim bir zihin alışkanlığı, eski bir tanıdık, uzun zamandır bilinen ve şüphe edilemeyecek bir şey gibi olur. Bu, insan zihninin ilginç bir aşamasıdır ve bilim insanlarında dikkat çekici derecede güçlüdür - belki de diğerlerinden daha güçlüdür. Bu nedenle, bir adam uzun süre kanıtlara boyun eğmediği için onu her zaman sahtekar demeliyiz. İnancın eski duvarı çok fazla dövülerek yıkılmalıdır."

çılgınlığa veya sanrıya kapıldığı ve başka yerlerde gayet aklı başında oldukları ve hepsinin tanık olduklarını sandıkları olayların en küçük ayrıntılarına kadar hemfikir oldukları varsayımı , bana onların tanıklık ettiği olgulardan bile daha inanılmaz geliyor.

Konu , göründüğünden çok daha zor ve kapsamlıdır. Dört yıl önce sadece duyduğum bazı harikulade olayların yakın incelemeden geçip geçemeyeceğini belirlemek için bir veya iki boş ay ayırmayı düşünmüştüm. Ancak, her tarafsız araştırmacının vardığı sonuca, diyebilirim ki, "içinde bir şeyler var" sonucuna kısa sürede vardığımdan, doğa yasalarının bir öğrencisi olarak, gerçekler nereye götürürse götürsün, soruşturmayı takip etmeyi reddedemezdim. Böylece birkaç ay birkaç yıla dönüştü ve zamanım kendi başıma olsaydı muhtemelen daha da uzayacaktı. Ancak bilimsel ve pratik ilgi çeken diğer konular şu anki dikkatimi gerektiriyor; ve, soruşturmayı hak ettiği şekilde takip etmek için gereken zamanı ayıramadığım ve birkaç yıl içinde bilim adamları tarafından inceleneceğinden tamamen emin olduğum ve şu anda fırsatlarımın Bay DD Home'un sağlığının iyi olduğu ve Bayan Kate Fox'un (şimdi Bayan Jencken) ev ve annelik işlerinden uzak olduğu bir zaman önceki kadar iyi olmadığı için, şimdilik daha fazla araştırmayı askıya almak zorunda hissediyorum.

Deney yaptığım güçle fazlasıyla donatılmış bazı kişilere ücretsiz erişim sağlamak, artık bilimsel bir araştırmacının bundan beklemesi gerekenden daha fazla kayırmacılık gerektiriyor. Daha dindar takipçileri arasında spiritualizm bir dindir. Çoğu durumda ailenin genç üyeleri olan medyumlar, bir yabancının zorlukla nüfuz edebileceği bir inziva ve kıskançlıkla korunuyorlar. Kendilerine mucizevi olaylar gibi görünen şeylerle desteklendiğini düşündükleri belirli doktrinlerin doğruluğuna içten ve vicdanlı inananlar olarak , bilimsel araştırmanın varlığını tapınağın bir saygısızlığı olarak görüyorlar . Kişisel bir kayırmacılık olarak, - spiritualist bir seanstan ziyade dini bir tören biçiminde sunulan toplantılarda birden fazla kez bulunmama izin verildi . Ancak bir veya iki kez kayırmacılıkla kabul edilmek, bir yabancının Eleusis gizemlerine tanıklık etmesine veya bir Yahudi olmayanın Kutsallar Kutsalı'nın içine göz atmasına izin verilmesi gibi, gerçekleri tespit etmenin ve yasaları keşfetmenin yolu değildir. Merakı gidermek bir şeydir; sistematik araştırma yapmak başka bir şeydir. Sürekli olarak gerçeği arıyorum. Gerçekten de birkaç durumda, testler uygulamama ve koşullar koymama izin verildi; ancak yalnızca bir veya iki kez rahibeyi tapınağından alıp kendi evime, kendi arkadaşlarımla çevrili bir şekilde götürmeme izin verildi, başka yerlerde daha az kesin koşullar altında tanık olduğum fenomenleri test etme fırsatlarının tadını çıkarmak için. [14] Bu

14Bu makalede bu istisnai durumlardan hiçbir örnek vermiyorum ve hiçbir argüman kullanmıyorum. Bu açıklama olmadan, biriktirdiğim

vakalar hakkındaki gözlemlerim, yayınlamak üzere olduğum çalışmada hak ettiği yeri bulacaktır.

Önceki durumlarda benimsenen planı izleyerek, bazı eleştirmenlerin önyargılarını ne kadar incitirse incitsin, "Quarterly Journal of Science" okuyucuları tarafından kabul edilebilir olduğunu bilmek için iyi nedenlerim olan bir plan, emeğimin sonuçlarını bu dergi için bir veya iki makale biçiminde somutlaştırma eğilimindeydim. Ancak, notlarımı gözden geçirdiğimde, çok fazla gerçek, çok fazla kanıt, çok büyük bir tanıklık yığını buluyorum Bunların hepsinin, "Quarterly"nin birkaç sayısını doldurabilecek şekilde sıralanması gerekecektir. Bu nedenle, bu sefer yalnızca çalışmalarımın bir taslağıyla yetinmeli, kanıtları ve tüm ayrıntıları başka bir sefere bırakacağım.

Asıl amacım, güvenilir tanıkların huzurunda ve tasarlayabildiğim en katı test koşulları altında kendi evimde gerçekleşen bir dizi gerçek olayı kayda geçirmek olacak. Gözlemlediğim her gerçek, ayrıca, diğer zamanlarda ve yerlerde bağımsız gözlemcilerin kayıtları tarafından doğrulanıyor. Gerçeklerin son derece şaşırtıcı nitelikte olduğu ve modern bilimin bilinen tüm teorileriyle tamamen bağdaşmaz göründüğü görülecektir. Gerçekliklerinden emin olduktan sonra, *önceki yayınlarımın konuyla ilgili hiçbir* şey bilmeyen ve fenomenlerde gerçeklik olup olmadığını kendi başlarına görüp yargılamak için fazla önyargılı olan eleştirmenler ve diğerleri tarafından alay konusu olması nedeniyle tanıklığımı saklamak ahlaki bir korkaklık olurdu ; tekrarlanan deney ve testlerle gördüğüm ve kanıtladığım şeyi basitçe belirteceğim ve "Açıklanamayan fenomenlerin nedenlerini keşfetmeye çalışmanın mantıksız olduğunu henüz öğrenmedim."

Başlangıçta, kamuoyunun zihnini sağlam bir şekilde ele geçiren bir veya iki hatayı düzeltmeliyim. Birincisi, *karanlığın* fenomenler için elzem olduğudur. Bu kesinlikle böyle değildir. Aydınlık görünümlerin bazı fenomenlerinde olduğu gibi karanlığın gerekli bir koşul olduğu durumlar ve birkaç başka örnek dışında, kaydedilen her şey - *ışıkta* gerçekleşmiştir. . . Belirtilen fenomenlerin karanlıkta gerçekleştiği birkaç durumda, gerçeği özellikle belirtmekte ısrar ettim; ayrıca ışığın dışlanması için özel bir neden gösterilebilir veya sonuçlar, duyulardan birinin bastırılmasının kanıtı gerçekten zayıflatmadığı kadar mükemmel test koşulları altında üretilmiştir.

Yaygın bir diğer hata da, olayların yalnızca belirli zaman ve yerlerde, medyumun odalarında veya önceden kararlaştırılmış saatlerde görülebileceğidir; ve bu yanlış varsayımdan yola çıkarak, ruhsal denilen olgular ile profesyonel "büyücüler" ve "sihirbazlar" tarafından kendi platformlarında ve sanatlarının tüm araçlarıyla

muazzam sayıdaki olgunun esas olarak burada atıfta bulunulan birkaç durumda elde edildiği düşünülebilir ve zaman eksikliğinden kaynaklanan inceleme yetersizliği itirazı doğal olarak ortaya çıkar.

çevrili olarak sergilenen el çabukluğu gösterileri arasında bir benzetme üzerinde ısrarla durulmuştur.

Bunun gerçeklerden ne kadar uzak olduğunu göstermek için, çok az istisna dışında, tanıklık etmeye hazır olduğum yüzlerce olgunun, bilinen mekanik veya fiziksel yöntemlerle taklit edilmesinin bir Houdin, bir Bosco veya bir Anderson'un becerisini aşacağı, tüm bu karmaşık makinelerin kaynakları ve yılların deneyimiyle desteklenen olguların hepsinin kendi evimde, benim belirlediğim zamanlarda ve en basit araçsal yardımcıların kullanılmasını kesinlikle engelleyen koşullar altında gerçekleştiğini söylemem yeterli.

Üçüncü hata, medyumun bir seansta kendi arkadaş ve dost çevresini seçmesi gerektiğidir; *bu arkadaşlar,* medyumun dile getirdiği doktrinin doğruluğuna tamamen inanan kişiler olmalıdır; ve araştırmacı bir zihniyete sahip olan herhangi bir kişiye, doğru gözlemi tamamen engelleyen ve hile ve aldatmayı kolaylaştıran *koşullar* empoze edilir. Buna cevaben, (önceki paragrafta değindiğim çok az sayıdaki durum hariç *, münasırlığın nedeni ne olursa olsun, kesinlikle aldatmanın gizlenmesi değildi), kendi arkadaş çevremi seçtiğimi, istediğim inatçı inanmayanı tanıttım ve genellikle dolandırıcılık olasılığını önlemek için dikkatlice seçilmiş kendi şartlarımı empoze ettiğimi söyleyebilirim. Olayların ortaya çıkmasını kolaylaştıran koşulların bazılarını yavaş yavaş tespit ettikten sonra, bu soruşturmaları yürütme yöntemlerim genellikle diğer durumlarda olduğundan eşit ve hatta çoğu durumda daha başarılı oldu; bu durumlarda, bazı önemsiz uygulamaların önemine ilişkin yanlış düşünceler nedeniyle dayatılan koşullar, dolandırıcılığın tespitini daha zor hale getirebilirdi.

Karanlığın gerekli olmadığını söyledim. Ancak, kuvvet zayıf olduğunda parlak bir ışığın bazı fenomenler üzerinde müdahale edici bir etki uyguladığı iyi belirlenmiş bir gerçektir. Bay Home'un sahip olduğu güç, bu antagonistik etkiye dayanacak kadar güçlüdür; dolayısıyla, seanslarında her zaman karanlığa karşı çıkar. Gerçekten de, kendi özel deneyimlerimden bazılarında ışığın hariç tutulduğu iki durum dışında, onunla tanık olduğum her şey ışıkta gerçekleşti. Güneş ışığı, dağınık gün ışığı, ay ışığı, gaz, lamba ve mum ışığı, vakum tüpünden gelen elektrik ışığı, homojen sarı ışık vb. gibi farklı kaynak ve renklerin ışığının etkisini test etme fırsatım oldu. Müdahale eden ışınlar, spektrumun en uç noktasındaki ışınlar gibi görünüyor.

---

♦ 83. sayfadaki notlara bakınız.

Şimdi dikkatimi çeken bazı olguları basit olandan daha karmaşığa doğru sınıflandırarak her başlık altında sunmaya hazır olduğum kanıtların bir kısmının taslağını kısaca sunacağım. Okuyucularım, özellikle belirtilen durumlar hariç, olayların *kendi evimde, ışık altında ve* ortamın yanı

sıra yalnızca özel arkadaşlarımın bulunduğu bir ortamda gerçekleştiğini hatırlayacaktır. Şablonlu ciltte, her durumda uygulanan testleri ve önlemleri, tanıkların isimleriyle birlikte tam ayrıntısıyla vermeyi öneriyorum. Bu makalede onlara yalnızca kısaca değiniyorum.

## SINIF I.

*Ağır Cisimlerin Mekanik Efor Olmadan, Temasla Hareketi.*

Bu gözlemlenen fenomenlerin en basit biçimlerinden biridir. Derecesi, odanın ve içindekilerin titreşmesinden veya titreşiminden, el üzerine konulduğunda ağır bir cismin havaya yükselmesine kadar değişir. Cevap açıktır ki, insanlar hareket ederken bir şeye dokunuyorlarsa, onu iterler, çekerler veya kaldırırlar; bunun böyle olmadığını deneysel olarak birçok durumda kanıtladım, ancak bir kanıt meselesi olarak bu fenomen sınıfına kendi başına çok az önem veriyorum ve bunlardan yalnızca aynı türden diğer hareketlerin bir ön hazırlığı olarak bahsediyorum, ancak temas olmadan.

Bu hareketler ve aslında her türlü olgunun aynısını söyleyebilirim, genellikle tuhaf bir soğuk hava tarafından öncelenir, bazen belirgin bir rüzgara dönüşür. Kağıt parçalarının etrafa savrulduğunu ve bir termometrenin birkaç derece düştüğünü gördüm. Daha sonra daha ayrıntılı olarak anlatacağım bazı durumlarda, havanın gerçek bir hareketini tespit etmedim, ancak soğukluk o kadar yoğundu ki, onu ancak elin donmuş cıvaya birkaç santim yaklaştığı zamankiyle karşılaştırabildim.

## SINIF II.

*Perküsyon ve Diğer İlgili Seslerin Olayları.*

"Raps"in popüler adı bu fenomen sınıfı hakkında çok yanlış bir izlenim verir. Deneylerim sırasında farklı zamanlarda, bir iğnenin ucu gibi hassas tıklar; tam çalışan bir endüksiyon bobininden gelen keskin sesler dizisi; havadaki patlamalar; keskin metalik tıkırtılar; sürtünmeli bir makine çalışırken duyulana benzer bir çatlama; tırmalamaya benzer sesler; bir kuşun cıvıltısı gibi sesler vb. duydum.

Bu sesler hemen hemen her medyumda fark edilir, her birinin kendine özgü bir özelliği vardır; Mr. Home'da daha çeşitlidirler, ancak güç ve kesinlik açısından Bayan Kate Fox'a yaklaşan hiç kimseyle karşılaşmadım. Birkaç ay boyunca bu hanımın huzurunda meydana gelen çeşitli fenomenleri test etmek için neredeyse sınırsız bir fırsattan yararlandım ve özellikle bu seslerin fenomenlerini inceledim. Medyumlarda, genellikle, herhangi bir şey duyulmadan önce resmi bir *seansa katılmak gerekir*; ancak Bayan Fox'un durumunda, içinde üçlü bir nabız gibi yüksek sesler duyulması için elini herhangi bir maddeye koyması

yeterli görünüyor, bazen birkaç oda öteden duyulabilecek kadar yüksek. Bu şekilde onları canlı bir ağaçta duydum - bir cam levhada - gerilmiş bir demir telde - gerilmiş bir zarda - bir tefte - bir taksinin çatısında - ve bir tiyatronun zemininde. Dahası, gerçek temas her zaman gerekli değildir; Bu sesleri, medyumun elleri ve ayakları tutulduğunda, bir sandalyede durduğunda, tavandan bir salıncakta asılı kaldığında, bir tel kafesin içine kapatıldığında ve bayılarak bir kanepeye düştüğünde zeminden, duvarlardan vb. geldiğini duydum. Bunları cam bir armonikadan duydum, kendi omzumda ve kendi ellerimin altında hissettim. Bunları, bir köşesinden geçirilen bir iplik parçasıyla parmakların arasında tutulan bir kağıt parçasından duydum. Basta Amerika'da olmak üzere, bu sesleri açıklamak için başlatılan sayısız teorinin tam bilgisiyle, hile veya mekanik yollarla üretilmeyen gerçek nesnel olaylar olduklarına dair kanaatimden kaçış kalmayana kadar, bunları tasarlayabildiğim her şekilde test ettim.

Burada önemli bir soru dikkati üzerine çekiyor. *Hareketler ve sesler zeka tarafından mı yönetiliyor?* Soruşturmanın çok erken bir aşamasında, fenomeni üreten gücün sadece kör bir güç olmadığı, zeka ile ilişkili olduğu veya zeka tarafından yönetildiği görüldü: bu nedenle az önce değindiğim sesler belirli sayıda tekrarlanacak, yüksek veya zayıf gelecek ve talep üzerine farklı yerlerde olacak; ve önceden düzenlenmiş bir sinyal koduyla, sorular cevaplanacak ve mesajlar az veya çok doğrulukla verilecektir.

Olayları yöneten zeka bazen açıkça ortamın zekasının altındadır. Sıklıkla ortamın isteklerine doğrudan zıttır: pek de doğru sayılmayabilecek bir şey yapma kararlılığı ifade edildiğinde, yeniden değerlendirmeyi teşvik etmek için acil mesajlar verildiğini biliyorum. Zeka bazen öyle bir karakterdedir ki, mevcut herhangi bir kişiden kaynaklanmadığı inancına yol açar.

Bu ifadelerin her birini kanıtlamak için çeşitli örnekler verilebilir; ancak konu , ileride istihbaratın kaynağı ele alınırken daha ayrıntılı olarak ele alınacaktır.

## Sınıf III.

*Cisimlerin Ağırlıklarının Değişimi.*

Bu Dergide daha önce anlatılan deneyleri farklı biçimlerde ve çeşitli ortamlarda tekrarladım. Onlara burada daha fazla değinmeme gerek yok.

## Sınıf IV.

*Ortamdan Uzakta Ağır Maddelerin Hareketleri*

.

Masalar, sandalyeler, kanepeler vb. gibi ağır cisimlerin, ortam onlara dokunmadığında hareket ettirildiği durumlar çoktur. En çarpıcı olanlardan birkaçından kısaca bahsedeceğim. Ayaklarım yerden kesilmişken, kendi sandalyem kısmen bükülmüştü. Bir sandalyenin, herkes onu izlerken,

uzak bir köşeden masaya doğru yavaşça hareket ettiği herkes tarafından görüldü; başka bir durumda bir koltuk oturduğumuz yere doğru hareket etti ve sonra benim istediğim üzerine yavaşça geri hareket etti (yaklaşık üç fitlik bir mesafe). Üç ardışık akşam, küçük bir masa, kanıtlara karşı ileri sürülebilecek herhangi bir itirazı yanıtlamak için özel olarak önceden ayarladığım koşullar altında odanın karşısına doğru yavaşça hareket etti. Diyalektik Topluluğu Komitesi tarafından kesin olarak kabul edilen deneyin birkaç kez tekrarını yaşadım, yani, ağır bir masanın tam ışıkta hareket ettirilmesi, sandalyelerin sırtları masaya dönük şekilde döndürülmesi, yaklaşık bir ayak ötede olması ve her kişinin sandalyesinin üzerinde diz çökmesi, elleri sandalyenin arkalarına yaslanmış, ancak masaya değmemiş olması. Bir keresinde, herkesin nasıl yerleştirildiğini görmek için hareket ettiğimde bu gerçekleşti.

## Sınıf V.

*herhangi bir kişiye temas etmeden yerden kaldırılması .*

Bu tür olaylardan söz edildiğinde genellikle bir açıklama yapılır, Neden bunları yapan sadece masalar ve sandalyeler? Bu özellik neden mobilyalara özgü? Ben sadece olguları gözlemlediğimi ve kaydettiğimi, Neden ve Niçin sorularına girmediğimi söyleyebilirim; ancak aslında sıradan bir yemek odasında ağır ve cansız bir cisim yerden kalkmak zorundaysa, bunun bir masa veya sandalyeden başka bir şey olamayacağı açıktır. Bu eğilimin özellikle mobilyalara bağlı olmadığına dair bol miktarda kanıtım var; ancak diğer deneysel göstericiler gibi, bu olguları üreten zeka veya güç, her ne ise, sadece mevcut malzemelerle çalışabilir.

Beş ayrı olayda, özel koşullar altında, hileyi imkansız kılan ağır bir yemek masası yerden birkaç santim ile 1*4 fit arasında yükseldi. Başka bir olayda, medyumun ellerini ve ayaklarını tutarken, ağır bir masa tam ışık altında yerden yükseldi. Başka bir olayda, masa yerden yükseldi, yalnızca kimse ona dokunmuyorken değil, aynı zamanda gerçeğin tartışmasız kanıtını garanti altına almak için önceden ayarladığım koşullar altında.

## Sınıf VI.

*İnsanların Havaya Yükselişi.*

Bu, karanlıkta dört kez benim huzurumda gerçekleşti. Gerçekleştikleri test koşulları, yargı söz konusu olduğunda oldukça tatmin ediciydi; ancak böyle bir gerçeğin gözle görülür bir şekilde gösterilmesi, "doğal olarak mümkün ve imkansız" hakkındaki önceden oluşturulmuş görüşlerimizi altüst etmek için o kadar gereklidir ki, burada

yalnızca akıl çıkarımlarının görme duyusuyla doğrulandığı durumlardan bahsedeceğim.

Bir keresinde, üzerinde bir hanımın oturduğu bir sandalyenin yerden birkaç santim yükseldiğine tanık oldum. Başka bir keresinde, bunun bir şekilde kendisi tarafından yapıldığına dair şüpheyi önlemek için, hanım sandalyenin dört ayağını bizim görebileceğimiz şekilde diz çöktü. Sonra sandalye yaklaşık üç santim yükseldi, yaklaşık on saniye asılı kaldı ve sonra yavaşça aşağı indi. Başka bir keresinde, ayrı zamanlarda, iki çocuk, tam gün ışığında, (benim için) en tatmin edici koşullar altında, sandalyeleriyle yerden kalktılar; çünkü diz çökmüştüm ve sandalyenin ayaklarını yakından izliyordum ve kimsenin onlara dokunmamasını sağlıyordum.

Tanık olduğum en çarpıcı levitasyon vakaları Bay Home ile oldu. Üç ayrı durumda onu odanın zemininden tamamen kaldırılmış halde gördüm. Bir kez rahat bir sandalyede otururken, bir kez sandalyesinin üzerinde diz çökmüş halde ve bir kez ayağa kalkmış halde. Her seferinde olayı gerçekleşirken izleme fırsatım oldu.

Bay Home'un yerden kalktığı ve aynı sayıda ayrı kişinin huzurunda olduğu en az yüz kayıtlı olay var ve bu türden en çarpıcı olayın üç tanığının dudaklarından duydum - Dunraven Kontu, Lord Lindsay ve Yüzbaşı C. Wynne - olan bitene dair kendi en ayrıntılı anlatımları. Bu konu hakkındaki kayıtlı kanıtları reddetmek, her ne olursa olsun tüm insan tanıklıklarını reddetmektir; çünkü kutsal veya dünyevi tarihte hiçbir olgu daha güçlü bir kanıt dizisiyle desteklenmez.

Bay Home'un levitasyonlarını kanıtlayan birikmiş tanıklık ezicidir. Bilimsel dünya tarafından kesin olarak kabul edilecek bir kanıtı olan birinin (eğer böyle bir fenomeni *destekleyen tanıklığı* kabul edilecek biri gerçekten yaşıyorsa) bu iddia edilen gerçekleri ciddiye alması ve sabırla incelemesi çok arzu edilir. Bu levitasyonların görgü tanıklarının çoğu şu anda hayattadır ve şüphesiz kanıtlarını vermeye istekli olacaklardır. Ancak birkaç yıl içinde böyle *doğrudan* bir kanıt elde etmek zor, hatta imkansız olacaktır.

## ■ SINIF VII.

### *Çeşitli Küçük Eşyaların Herhangi Bir Kişiyle Temas Etmeden Hareket Ettirilmesi.*

Bu başlık altında tanık olduğum bazı özel olayları anlatmayı öneriyorum. Burada yapabileceğim tek şey, daha çarpıcı gerçeklerden bazılarını ima etmek, bunların hepsinin, hatırlanacağı üzere, hileyi imkansız kılan koşullar altında gerçekleştiğini söylemektir. Ancak bu sonuçları hileye atfetmek boşunadır, çünkü okuyucularıma, anlattığım şeyin bir medyumun evinde değil, hazırlıkların tamamen imkansız olduğu kendi evimde gerçekleştirildiğini

tekrar hatırlatmak isterim. Yemek odama giren bir medyum, odanın bir yerinde oturmuş ve onu dikkatle izleyen bir sürü insan varken, hileyle, notasını aşağıya doğru tuttuğumda *kendi* elimde bir akordeon çaldıramaz veya aynı akordeonun odanın içinde sürekli çalarak dolaşmasını sağlayamaz. • Pençere perdelerini sallayacak veya 2,5 metre ötedeki Venedik panjurlarını açacak, bir mendile düğüm atıp odanın uzak bir köşesine yerleştirecek, uzaktaki bir piyanodan notalar çıkaracak, bir kart tabağının odada uçuşmasını sağlayacak, su şişesini ve bardağı masadan kaldıracak, mercan bir kolyeyi dik bir şekilde havaya kaldıracak, bir vantilatörün hareket etmesini ve şirketi havalandırmasını sağlayacak veya duvara sıkıca sabitlenmiş bir çam kütüğünün içinde bir sarkaç hareket ettirecek makineleri tanıtamaz.

## Sınıf VIII.

*Aydınlık Görünümler.*

Bunlar oldukça sönük olduklarından, genellikle odanın karartılmasını gerektirir. Okuyucularıma, bu koşullar altında, fosforlu yağ veya diğer araçlar tarafından etkilenmemek için uygun önlemleri aldığımı tekrar hatırlatmama gerek yok. Dahası, bu ışıkların çoğu, yapay olarak taklit etmeye çalıştığım ancak başaramadığım türden ışıklardır.

En katı test koşulları altında, katı, kendiliğinden ışık saçan bir cismin, bir hindi yumurtasının büyüklüğünde ve neredeyse biçiminde, odada sessizce yüzdüğünü, bir ara orada bulunan herhangi birinin ayak ucunda durarak ulaşabileceğinden daha yükseğe çıktığını ve sonra yavaşça yere indiğini gördüm. On dakikadan fazla bir süre boyunca görülebildi ve kaybolmadan önce masaya sert, katı bir cismin çıkardığı sese benzer bir sesle üç kez çarptı. Bu süre boyunca medyum sırtüstü uzanmış, görünüşe göre rahat bir sandalyede duygusuz bir şekilde yatıyordu.

Işıklı noktaların etraftaki fırlayıp farklı kişilerin başlarına konduğunu gördüm; yüzümün önünde istenilen sayıda parlak bir ışığın yanıp sönmesiyle sorularıma cevap buldum. Masadan tavana yükselen ve tekrar masaya düşerek duyulabilir bir sesle vuran ışık kıvılcımları gördüm. Elim bunların arasında hareket ederken, havada önümde oluşan ışıklı flaşlarla alfabetik bir iletişim sağladım. Bir resme doğru yukarı doğru süzülen ışıklı bir bulut gördüm. En katı test koşulları altında, odadaki hiçbir kişiye ait olmayan bir el tarafından elime birden fazla kez katı, kendiliğinden ışıklı, kristal bir cisim konuldu. Işıkta, ışıklı bir bulutun bir *şehpanın üzerindeki* bir heliotrope üzerinde asılı kaldığını, bir dal parçasını kırdığını ve dalı bir bayana taşıdığını gördüm ; ve bazı durumlarda benzer ışıklı bir bulutun gözle görülür şekilde bir el şekline yoğunlaştığını ve küçük nesneleri taşıdığını

gördüm. Bunlar ise daha çok bir sonraki sınıfa ait olgulardır.

## Sınıf IX.

*Ellerin Görünüşü, Kendiliğinden Aydınlık veya Sıradan Işıkla Görünebilir.*

Ellerin formları sıklıkla karanlık *seanslarda* veya görülemeyecekleri durumlarda *hissedilir*. *Elleri daha nadiren gördüm*. Burada fenomenin karanlıkta gerçekleştiği hiçbir örnek vermeyeceğim, ancak elleri ışıkta gördüğüm sayısız örnekten sadece birkaçını seçeceğim.

Yemek masasındaki bir açıklıktan güzelce biçimlendirilmiş küçük bir el yükseldi ve bana bir çiçek verdi; çiçek aralıklarla üç kez belirdi ve sonra kayboldu, bu da bana onun benimki kadar gerçek göründüğüne kendimi ikna etmem için bolca fırsat verdi. Bu, medyumun ellerini ve ayaklarını tutarken kendi odamdaki ışıkta gerçekleşti.

Başka bir sefer, yanımda oturan bir hanımın etrafında oynayan bir bebek gibi küçük bir el ve kol belirdi. Sonra bana geçti ve kolumu okşadı ve ceketimi birkaç kez çekiştirdi.

Başka bir zaman, bir parmak ve başparmağın, Bay Home'un yakasındaki çiçeğin yapraklarını kopardığı ve yanında oturan birkaç kişinin önüne koyduğu görüldü.

Bir elin akordeon tuşlarına bastığını kendim ve başkaları defalarca gördük, medyumun her iki eli aynı anda görünüyordu ve bazen yakınındakiler tarafından tutuluyordu.

Eller ve parmaklar bana her zaman katı ve canlı gibi görünmez. Bazen, aslında, kısmen bir elin şekline yoğunlaşmış bulanık bir bulutun görünümünü sunarlar. Bu, orada bulunan herkes tarafından eşit olarak görülemez. Örneğin, bir çiçek veya başka küçük bir nesnenin hareket ettiği görülür *; orada bulunan bir* kişi üzerinde parlayan bir bulut görür, bir diğeri bulanık görünümlü bir el tespit eder, diğerleri ise hareket eden çiçekten başka hiçbir şey görmez. Birden fazla kez, önce bir nesnenin hareket ettiğini, sonra etrafında parlayan bir bulutun oluştuğunu ve son olarak bulutun bir şekil alarak mükemmel bir şekilde oluşturulmuş bir ele dönüştüğünü gördüm. Bu aşamada, el orada bulunan herkes tarafından görülebilir. Her zaman sadece bir form değildir, ancak bazen mükemmel bir şekilde canlı ve zarif görünür, parmaklar hareket eder ve et, odadaki herhangi birininki kadar insani görünür. Bilekte veya kolda, puslu hale gelir ve parlak bir buluta dönüşür.

Dokunulduğunda, bazen buz gibi soğuk ve cansız görünen el, bazen de sıcak ve canlı gibi, eski bir dostun sıkı baskısıyla kavradığım elimi.

Bunlardan birini kendi ellerimde tuttum, kaçmasına izin vermemeye kararlıydım.

Kurtulmak için hiçbir mücadele veya çaba sarf edilmedi, ancak yavaş yavaş buharlaştı ve bu şekilde kavrayışımdan kayboldu.

## SINIF X.

*Doğrudan Yazma.*

Bu, hazır bulunan herhangi bir kişi tarafından üretilmeyen yazıyı ifade etmek için kullanılan terimdir. En katı test koşulları altında, özel olarak işaretlenmiş kağıtlara defalarca kelimeler ve mesajlar yazdırdım ve kalemin karanlıkta kağıt üzerinde hareket ettiğini duydum. Önceden kendim tarafından ayarlanan koşullar, sanki yazılı karakterlerin oluştuğunu görmüşüm gibi zihnim için eşit derecede ikna edici olacak kadar katıydı. Ancak alan tam ayrıntılara girmeme izin vermeyeceğinden, gözlerimin ve kulaklarımın operasyona tanık olduğu iki örneği seçeceğim .

Vereceğim ilk örnek, doğru, karanlık bir *seansta gerçekleşti*, ancak sonuç bu nedenle daha az tatmin edici değildi. Medyum Bayan Fox'un yanında oturuyordum, orada bulunan diğer tek kişiler karım ve bir bayan akrabamdı ve medyumun iki elini bir elimde tutuyordum, ayakları ayaklarımın üzerinde duruyordu. Önümüzdeki masada kağıt vardı ve serbest kalan elim bir kalem tutuyordu.

Odanın üst tarafından aşağıya doğru ışıklı bir el indi ve birkaç saniye yanımda durduktan sonra kalemi elimden aldı, hızla bir kağıda yazdı, kalemi yere fırlattı ve sonra başımızın üzerine doğru yükselerek yavaş yavaş karanlığa gömüldü.

İkinci örneğim bir başarısızlığın kaydı olarak düşünülebilir. "İyi bir başarısızlık çoğu zaman en başarılı deneyden daha fazlasını öğretir." Kendi odamda, sadece birkaç özel arkadaşım ve Bay Home'un bulunduğu ışıkta gerçekleşti. Daha fazla değinmeme gerek olmayan birkaç durum, o akşamki gücün güçlü olduğunu göstermişti. Bu nedenle, kısa bir süre önce bir arkadaşımın anlattığı gibi yazılı bir mesajın gerçek üretimine tanıklık etmek istediğimi ifade ettim . Hemen alfabetik bir iletişim yapıldı: "Deneyeceğiz." Bir kalem ve birkaç kağıt parçası masanın ortasında duruyordu; hemen kalem ucu üzerinde yükseldi ve tereddütlü sarsıntılarla kağıda doğru ilerledikten sonra düştü. Sonra yükseldi ve tekrar düştü. Üçüncü kez denedi, ancak daha iyi bir sonuç alamadı. Üç başarısız denemeden sonra, masanın yakınında yatan küçük bir tahta çıta kaleme doğru kaydı ve masadan birkaç santim yükseldi; kalem tekrar yükseldi ve çıtaya yaslanarak ikisi birlikte kağıdı işaretlemek için çabaladı. Düştü ve sonra tekrar ortak bir çaba gösterildi. Üçüncü denemeden sonra çıta pes etti ve yerine geri döndü, kalem kağıt üzerinde düşerken duruyordu ve alfabetik bir mesaj bize

şunu söylüyordu: "İstediğinizi yapmaya çalıştık, ancak gücümüz tükendi."

## SINIF XI.

*Hayalet Formlar ve Yüzler.*

Bunlar tanık olduğum en nadir olaylardır. Görünmeleri için gereken koşullar o kadar hassas görünüyor ve bu tür önemsiz şeyler üretimlerine müdahale ediyor ki, bunları yalnızca çok az sayıda durumda tatmin edici test koşulları altında gördüm. Bu vakalardan ikisinden bahsedeceğim.

Akşamın alacakaranlığında, evimde Bay Home ile yaptığım bir *seans sırasında, Bay Home'dan yaklaşık sekiz fit uzaklıktaki bir pencerenin perdelerinin hareket ettiği görüldü.* Daha sonra, pencerenin yakınında duran ve perdeyi eliyle sallayan, karanlık, gölgeli, yarı saydam bir adam figürü görüldü. Biz bakarken, figür kayboldu ve perdeler hareket etmeyi bıraktı.

Aşağıdaki daha da çarpıcı bir örnektir. Önceki durumda olduğu gibi, Bay Home medyumdu. Bir hayalet form odanın bir köşesinden geldi, eline bir akordeon aldı ve sonra enstrümanı çalarak odada kaydı. Form orada bulunan herkes tarafından dakikalarca görüldü. Bay Home da aynı anda görüldü. Şirketin geri kalanından ayrı oturan bir hanıma oldukça yaklaşınca, hafif bir çığlık attı, ardından kayboldu.

## SINIF XII.

*Dış İstihbarat Teşkilatının varlığına işaret eden özel durumlar.*

Olayların bir zeka tarafından yönetildiği zaten gösterildi. Bu zekanın kaynağı önemli bir soru haline geliyor. Bu zeka medyumun zekası mı, odadaki diğer kişilerin zekası mı, yoksa dışsal bir zeka mı? Bu noktada olumlu konuşmak istemesem de, medyumun iradesi ve zekasının olaylarla çok ilgisi olduğunu gösteren birçok durum gözlemlerken, odadaki hiçbir insana[15] ait olmayan, dışsal bir zekanın faaliyetine kesin olarak işaret eden bazı durumlar gözlemlediğimi söyleyebilirim. Yerim, bu noktaları kanıtlamak için ileri sürülebilecek tüm argümanları burada sunmama izin vermiyor, ancak birçok durumdan bir veya ikisinden kısaca bahsedeceğim.

Birkaç fenomenin aynı anda gerçekleştiği, bazılarının medya tarafından bilinmediği bir zamanda oradaydım. Bayan Fox'un, bir kişiye otomatik olarak bir mesaj yazdığı, bir başka kişiye başka bir konu hakkında bir mesaj "rap" yoluyla alfabetik olarak verildiği ve tüm bu

[15]Anlamımın yanlış anlaşılmasını istemiyorum. Demek istediğim, medyumun iradesinin ve zekasının fenomenlerin üretiminde bilinçli veya dürüst olmayan bir şekilde aktif olarak kullanılması değil, bazen bilinçsiz bir şekilde hareket ediyor gibi görünmesidir.

zaman boyunca üçüncü bir kişiyle her ikisinden de tamamen farklı bir konu hakkında özgürce sohbet ettiği bir zamanda yanındaydım. Belki de daha çarpıcı bir örnek şudur:—

*seans* sırasında , daha önce bahsettiğim küçük bir çıta, ışıkta masanın üzerinden bana doğru hareket etti ve elime vurarak bana bir mesaj iletti; ben alfabeyi tekrarladım ve çıta da doğru harflere vurdu. Çıtanın diğer ucu masanın üzerinde, Bay Home'un ellerinden biraz uzakta duruyordu.

hareketlerini yöneten görünmez gücün açıkça kontrolü altındaydı ki, "Bu çıtanın hareketini yöneten zeka, hareketlerin karakterini değiştirebilir ve elime vurarak bana Morş alfabesiyle bir telgraf mesajı verebilir mi?" dedim. (Morş kodunun orada bulunan başka herhangi bir kişi tarafından tamamen bilinmediğine ve benim de onu ancak eksik bildiğime inanmak için her türlü sebebim var.) Bunu söylediğim anda, muslukların karakteri değişti ve mesaj istediğim şekilde devam etti. Harfler, burada ve orada bir kelime yakalamaktan fazlasını yapmam için çok hızlı verildi ve sonuç olarak mesajı kaybettim; ancak hattın diğer ucunda, nerede olursa olsun, iyi bir Morş operatörü olduğuna beni ikna edecek kadarını duydum .

Başka bir örnek. Bir hanım planşet aracılığıyla otomatik olarak yazıyordu. Yazdıklarının "bilinçsiz - beyinsel hareket"ten kaynaklanmadığını kanıtlamanın bir yolunu bulmaya çalışıyordum. Planşet her zaman yaptığı gibi hanımın eli ve kolu tarafından hareket ettirilmesine rağmen, zekanın *bir* müzik aleti gibi beynini çalan ve böylece kaslarını hareket ettiren görünmez bir varlığın zekası olduğunu iddia ediyordu. Bu nedenle bu zekaya, "Bu odanın içeriğini görebiliyor musun?" diye sordum. "Evet," diye yazdı planşet. "Bu gazeteyi okuyabiliyor musun?" dedim, arkamdaki masada duran *Times'ın bir kopyasına parmağımı koyarak* ama ona bakmadan. Planşetin cevabı "Evet" oldu. "Peki," dedim, "eğer bunu görebiliyorsan, şu anda parmağımın örttüğü kelimeyi yaz, sana inanacağım." Planşet hareket etmeye başladı. Yavaşça ve büyük bir zorlukla, "ancak" kelimesi yazıldı. Arkamı döndüm ve "ancak" kelimesinin parmağımın ucuyla kapatıldığını gördüm.

Bu deneyi yaptığımda gazeteye bakmaktan özellikle kaçınmıştım ve hanımefendi denemiş olsaydı bile basılı sözcüklerden herhangi birini görmesi imkansızdı; çünkü bir masada oturuyordu ve gazete arkamdaki diğer masadaydı; vücudum da araya giriyordu.

## SINIF XIII.

*Karmaşık Karakterli Çeşitli Olaylar.*

Bu başlık altında, karmaşık yapıları nedeniyle

başka türlü sınıflandırılamayan birkaç olayı anlatmayı öneriyorum. Bir düzineden fazla olay arasından ikisini seçeceğim. İlki Bayan Kate Fox'un huzurunda gerçekleşti. Anlaşılır kılmak için bazı ayrıntılara girmeliyim.

geçen yılın baharında bir akşam evimde bana bir *seans* düzenlemeye söz vermişti. Onu beklerken, on dört ve on bir yaşlarındaki iki büyük oğlumla birlikte, bir hanım akraba, *seansların* her zaman yapıldığı yemek odasında oturuyorlardı ve ben de kendi başıma oturmuş, kütüphanede yazıyordum. Bir taksinin yaklaştığını ve zilin çaldığını duyunca, Bayan Fox'un kapısını açtım ve onu doğrudan yemek odasına götürdüm. Çok uzun süre kalamayacağı için yukarı çıkmayacağını söyledi, ancak başlığını ve şalını odadaki bir sandalyeye koydu. Sonra yemek odası kapısına gittim ve iki çocuğa kütüphaneye gidip derslerine devam etmelerini söyleyerek kapıyı arkalarından kapattım, kilitledim ve (seanslarda her zamanki alışkanlığım uyarınca ) anahtarı cebime koydum.

Oturduk, Bayan Fox sağımda, diğer hanım da solumdaydı. Gazı kapatmak için kısa bir süre sonra Alfabetik bir mesaj verildi ve bunun üzerine tamamen karanlıkta oturduk, ben Bayan Fox'un iki elini de sürekli olarak bir elimde tutuyordum. Çok kısa bir süre sonra, şu sözlerle bir mesaj verildi: "Gücümüzü göstermek için bir şey getireceğiz ve hemen ardından hepimiz sabit olmayan, odanın her yerinde hareket eden bir çanın şıngırtısını duyduk: bir keresinde duvarda, bir keresinde odanın daha uzak bir köşesinde, şimdi başıma dokunuyor ve şimdi de yere çarpıyordu. Bu şekilde odanın içinde tam beş dakika çaldıktan sonra, ellerimin yanındaki masanın üzerine düştü.

Bu süre boyunca kimse kıpırdamadı ve Bayan Fox'un elleri tamamen sessizdi. Çalan şeyin benim küçük el zilim olamayacağını, çünkü onu kütüphanede bıraktığımı söyledim. (Bayan Fox gelmeden kısa bir süre önce, bir kitap rafının köşesinde duran bir kitaba bakma fırsatım oldu. Zil kitabın üzerindeydi ve kitabı almak için bir kenara koydum. O küçük olay, zilin kütüphanede olduğu gerçeğini zihnime kazımıştı.) Yemek odası kapısının dışındaki holde gaz lambası parlak bir şekilde yanıyordu, bu yüzden odaya ışık girmeden açılamazdı, hatta evde yedek anahtarı olan bir suç ortağı olsa bile, ki kesinlikle yoktu.

Bir ışık yaktım. Gerçekten de, önümdeki masanın üzerinde duran kendi zilimi gördüm. Doğruca kütüphaneye girdim. Bir bakışta zilin olması gereken yerde olmadığını gördüm. En büyük oğluma, "Küçük zilimin nerede olduğunu biliyor musun?" dedim. "Evet, baba," diye cevapladı, "işte orada," bıraktığım yeri işaret etti. Bunu söylerken başını kaldırdı ve sonra devam etti, "Hayır, orada değil, ama biraz önce oradaydı." "Ne demek istiyorsun? - içeri girip onu alan oldu mu?" "Hayır," dedi, "içeri giren olmadı; ama orada olduğundan eminim, çünkü bizi yemek odasından buraya

gönderdiğinizde, J. (en küçük oğlan) derslerime devam edememem için zili çalmaya başladı ve ona durmasını söyledim." J. bunu doğruladı ve zili çaldıktan sonra bulduğu yere koyduğunu söyledi.

Anlatacağım ikinci olay, bir Pazar akşamı, sadece Bay Home ve ailemin üyelerinin bulunduğu bir ışıkta gerçekleşti. Eşim ve ben günü kırsalda geçirmiştik ve topladığımız birkaç çiçeği eve getirmiştik. Eve vardığımızda, onları suya koyması için bir hizmetçiye verdik. Bay Home kısa bir süre sonra geldi ve hemen yemek odasına geçtik.

Odaya oturduk. Bir hizmetçi, vazoya yerleştirdiği çiçekleri getirdi. Ben de vazoyu örtüsüz yemek masasının ortasına koydum. Bay Home bu çiçekleri ilk kez görüyordu.

Birkaç olay meydana geldikten sonra, konuşma, yalnızca maddenin gerçekten katı bir maddeden geçtiği varsayımıyla açıklanabilecek gibi görünen bazı durumlara döndü. Bunun üzerine alfabe aracılığıyla bir mesaj verildi: "Maddenin maddeden geçmesi imkansızdır, ancak size neler yapabileceğimizi göstereceğiz." Sessizce bekledik. O anda, çiçek buketinin üzerinde ışıklı bir görüntü belirdi ve sonra, orada bulunan herkesin tam görüşünde, buketin merkez süsünü oluşturan 15 inç uzunluğunda bir parça çin otu diğer çiçeklerden yavaşça yükseldi ve sonra vazonun önündeki masaya, onunla Bay Home arasında indi. Masaya ulaştığında durmadı, doğrudan içinden geçti ve hepimiz tamamen geçene kadar onu izledik. Otların kaybolmasıyla hemen Bay Home'un yanında oturan karım, aralarındaki masanın altından bir elin çıktığını ve ot parçasını tuttuğunu gördü. Omzuna iki üç kez herkesin duyabileceği bir sesle vurdu, sonra çimleri yere serdi ve kayboldu. Eli sadece iki kişi gördü, ancak odadaki herkes çim parçasının tarif ettiğim gibi hareket ettiğini gördü. Bu olurken, Bay Home'un ellerinin herkes tarafından önündeki masanın üzerinde sessizce durduğu görüldü. Çimlerin kaybolduğu yer ellerinden 18 inç uzaktaydı. Masa, bir vidayla açılan teleskopik bir yemek masasıydı; içinde yaprak yoktu ve iki tarafın birleştiği yer ortada dar bir çatlak oluşturuyordu. Çim, ölçtüğüm ve ancak 1 inç genişliğinde bulduğum bu çatlaktan geçmişti. Çim parçasının sapı, onu bu çatlaktan yaralamadan zorla geçirmeme izin vermeyecek kadar kalındı, ancak hepimiz sessizce ve düzgün bir şekilde geçtiğini görmüştük; ve incelendiğinde, en ufak bir baskı veya aşınma belirtisi göstermedi.

## Gözlemlenen Olayları Açıklayan Teoriler.

*Birinci Kuram'a göre* olayların hepsi hilelerin, akıllıca mekanik düzenlemelerin veya el çabukluğunun sonucudur; medyumlar sahtekârdır ve şirketin geri kalanı aptaldır.

Bu teorinin gözlemlenen olguların yalnızca çok küçük bir kısmını açıklayabildiği açıktır. Halkın çok duyduğu bazı sözde medyumların, keselerini kolayca kazanılan ginelerle doldurmak için halkın spiritüel heyecan talebinden yararlanan düpedüz sahtekârlar olduğunu kabul etmeye hazırım; sahtekârlık için parasal bir nedeni olmayan diğerleri ise, sadece şöhret arzusuyla hile yapmaya meyillidir. Birkaç sahtekârlık vakasıyla karşılaştım, bazıları çok dahice , diğerleri o kadar aşikardı ki, gerçek olgulara tanık olan hiç kimse bunlara kanmazdı. Konuyla ilgili bir araştırmacı, ilk inisiyasyonunda bu vakalardan birini bulduğunda, bir sahtekârlık olduğunu hemen fark ettiğinde bundan tiksinir; ve doğal olarak duygularını, özel

olarak veya basılı olarak, tüm "medyum" türünü kapsamlı bir şekilde kınayarak dile getirir. Yine tamamen gerçek bir medyumla, gözlemlenen ilk fenomenler genellikle masanın hafif hareketleri ve medyumun ellerinin veya ayaklarının altında hafif vuruşlardır. Elbette bunlar medyum veya masadaki herhangi biri tarafından taklit edilmesi oldukça kolaydır. Bazen olduğu gibi, başka hiçbir şey olmazsa, şüpheci gözlemci, üstün keskin zekasının medyumun hile yaptığını tespit ettiği ve dolayısıyla medyumun *onun* huzurunda daha fazla hile yapmaktan korktuğu kesin izlenimiyle ayrılır. O da gazetelere tüm sahtekarlığı ifşa eden mektuplar yazar ve muhtemelen zeki görünen kişilerin hemen tespit ettiği sahtekarlığa kanması gibi üzücü bir manzara hakkında ahlaki duygulara kapılır .

Profesyonel bir sihirbazın, aparatıyla çevrili, çok sayıda gizli yardımcı ve işbirlikçinin yardımıyla, kendi platformunda ustaca el çabukluğuyla duyuları aldatarak yaptığı hileler ile Bay Home'un huzurunda, neredeyse seansın başlangıcına kadar *oturma odası olarak kullanılan ve benim özel arkadaşlarımla çevrili,* en ufak bir aldatmacaya bile tahammül etmeyen, olup biten her şeyi dikkatle izleyen özel bir odada, ışık altında gerçekleşen olaylar arasında büyük bir fark vardır. Dahası, Bay Home seanslardan önce ve sonra sık sık arandı *ve* buna *her zaman* izin vermeyi teklif etti. En dikkat çekici olaylar sırasında ara sıra iki elini tuttum ve ayaklarını ayaklarının üzerine koydum. Hiçbir zaman hileyi daha az olası kılmak amacıyla düzenlemelerde bir değişiklik önermedim ki o da hemen kabul etmedi ve sık sık kendisi denenebilecek testlere dikkat çekti.

denediğim diğer medyumların çoğundan çok daha güçlü . Ama tüm bunlara rağmen trickcrich'i olası açıklamalar listesinden çıkarmak için önlemler aldım.

Unutulmamalıdır ki, herhangi bir değere sahip bir açıklamanın sorunun *tüm koşullarını karşılaması gerekir. Belki de sadece birkaç aşağı fenomeni görmüş olan bir kişinin, "* Bunun hepsinin hile olduğunu düşünüyorum," veya "Bazı hilelerin nasıl yapılabileceğini gördüm" demesi yeterli değildir.

*İkinci Teori. - Bir seanstaki* kişiler bir tür mani veya sanrının kurbanlarıdır ve gerçekte nesnel bir varlığı olmayan olayların meydana geldiğini hayal ederler.

*Üçüncü Teori.-* Bütün, bilinçli veya bilinçsiz beyinsel eylemlerin sonucudur.

Bu iki teori açıkça fenomenlerin küçük bir kısmından fazlasını kapsayamamaktadır ve bunlar için bile olası olmayan açıklamalardır. Çok kısa bir süre göz ardı edilebilirler.

Şimdi "Ruhsal" teorilere yaklaşıyorum. "Ruhlar" kelimesinin insanların çoğunluğu tarafından çok belirsiz bir anlamda kullanıldığı unutulmamalıdır.

*Dördüncü Teori.-* Medyumun ruhunun, belki de orada bulunan bazı veya tüm insanların ruhlarıyla ilişkisinin sonucudur.

*Beşinci Teori.-* Kötü ruhların veya şeytanların,

Hıristiyanlığı baltalamak ve insanların ruhlarını mahvetmek amacıyla, istedikleri kişiyi veya şeyi kişileştirerek yaptıkları eylemler.

*Altıncı Teori.*— Bu dünyada yaşayan, ancak bizim için görünmez ve maddi olmayan ayrı bir varlık düzeninin eylemleri. Ancak, ara sıra varlıklarını gösterebilme yeteneğine sahipler. Neredeyse tüm ülkelerde ve çağlarda iblisler (mutlaka kötü değil), cüceler, periler, koboldlar, elfler, goblinler, Puck, vb. olarak bilinirler.

*Yedinci Teori.*- Ölen insanların eylemleri- manevi teorinin *en mükemmel örneği.*

*Sekizinci Teori.—(Psişik Güç Teorisi).*— Bu, kendi başına bir teori olmaktan ziyade, 4., 5., 6. ve 7. teorilere gerekli bir ektir.

.Bu teoriye göre, "medyum" veya bir bütün olarak bir araya gelen insan çemberi, zeki varlıkların gözlemlenen fenomenleri üretmesini sağlayan bir kuvvet, güç, etki, erdem veya armağana sahip olduğu varsayılır . Bu zeki varlıkların ne olduğu, başka teorilerin konusudur.

sıradan bir varlığın sahip olmadığı bir *şeye* sahip olduğu açıktır . Bu *şeye* bir isim verin. İsterseniz buna "x" deyin. *Bay Serjeant Cox buna Psişik Güç diyor. Bu konu hakkında o kadar* çok yanlış anlaşılma oldu ki, Bay Serjeant Cox'un kendi sözleriyle aşağıdaki açıklamayı yapmanın en iyisi olduğunu düşünüyorum:—

*Ruhsal Kuvvet* Teorisi, kendi başına , henüz tam olarak belirlenememiş belirli koşullar altında ve belirli kişilerin vücutlarından sınırlı ancak henüz tanımlanmamış bir mesafede, özel bir sinir organizasyonuna sahip olarak, bir Kuvvetin, kas teması veya bağlantısı olmaksızın, uzaktan bir eyleme neden olduğu ve katı maddelerde görülebilir hareketler ve duyulabilir sesler üretildiği gerçeğinin artık neredeyse tartışmasız kabul edilmesinden ibarettir. Böyle bir organizasyonun varlığı fenomen için gerekli olduğundan , Kuvvetin henüz bilinmeyen bir şekilde bu organizasyondan kaynaklandığı sonucuna varılabilir . Organizmanın kendisi , İnsan olarak adlandırdığımız bireysel varlığı oluşturan Ruh, Tin veya Zihin (ona ne dersek diyelim) olan veya onlar tarafından kontrol edilen bir Kuvvet tarafından yapısı içinde hareket ettirildiği ve yönlendirildiği için, vücudun sınırlarının ötesindeki hareketlere neden olan Kuvvetin, vücudun sınırları içinde hareket üreten Kuvvetle aynı olduğu sonucuna varmak da aynı derecede makuldür. Ve, dışsal kuvvetin sıklıkla Zekâ tarafından yönlendirildiği görüldüğü ölçüde, dışsal kuvvetin yönlendirici Zekâsının, Gücü içsel olarak yönlendiren Zekâ ile aynı olması da aynı derecede makul bir sonuçtur. Bu, benim tarafımdan, kaynağının İnsanın Ruhu veya Zihni olduğunu iddia ettiğim bir kuvveti uygun şekilde belirtmek için *Psişik Kuvvet* adının verildiği kuvvettir. Ancak ben ve Psişik Kuvvet teorisini, fenomenlerin üretildiği etken olarak benimseyen herkes, bu Psişik kuvvetin bazen Psişik'in Zihni dışında başka bir Zekâ tarafından ele geçirilip

yönlendirilemeyeceğini iddia etmeyi amaçlamıyoruz. En ateşli Spiritualistler, Psişik Kuvvetin varlığını, çok uygunsuz bir isim olan Manyetizma (kr bununla hiçbir ilgisi yoktur) altında pratik olarak kabul ederler, çünkü Ölülerin Ruhlarının kendilerine atfedilen eylemleri yalnızca Ortamın Manyetizmasını (yani Psişik Kuvvetini) kullanarak yapabileceklerini iddia ederler. Psişik Güç savunucuları ile Spiritualistler arasındaki fark şudur: Biz, Medyumun Zekası dışında herhangi bir yönlendirici etkenin henüz yeterli kanıtının olmadığını ve Ölülerin Ruhlarının etkenliği konusunda hiçbir kanıtın bulunmadığını iddia ediyoruz; Spiritualistler ise, daha fazla kanıt talep etmeyerek, Ölülerin Ruhlarının tüm fenomenlerin üretiminde tek etken olduğuna inanıyorlar. Böylece tartışma, yalnızca zahmetli ve uzun süreli bir dizi deney ve kapsamlı bir psikolojik olgu koleksiyonu tarafından belirlenecek olan salt bir olgu sorusuna dönüşüyor ; bu , *şu* anda *oluşumu* devam eden Psikolojik Topluluk'un ilk görevi olmalıdır."

## BAYAN FLORENCE COOK'UN MEDYUMLUĞU.

[ Aşağıdaki mektuplar, taşıdıkları tarihlerde Spiritualist dergilerde yayımlanmıştır. Bu makaleler dizisinin uygun bir sonucunu oluştururlar]:—

SIR,—Ruhani fenomenler gibi kışkırtıcı bir konu hakkında yazarken veya konuşurken mümkün olduğunca tartışmadan uzak durmaya çalıştım. Rakibimin belirgin konumunun sessizliğimin gerçek nedenlerden başka nedenlere atfedilmesine neden olacağı çok az durum dışında, bu konuyla olan bağlantımın bana yüklediği saldırılara ve yanlış tanıtımlara hiçbir yanıt vermedim.

Ancak durum başka türlüdür, benden birkaç satır belki de bir başkasına yöneltilen haksız bir şüpheyi ortadan kaldırmaya yardımcı olabilir. Ve bu diğer kişi genç, hassas ve masum bir kadın olduğunda, haksız yere suçlandığına inandığım kadın lehine tanıklığımın ağırlığını vermek benim için özellikle bir görev haline gelir.

Bayan Cook'un medyumluğu fenomenine ilişkin her iki tarafın da ileri sürdüğü tüm argümanlar arasında, önyargısız bir okuyucunun, anlatıcının yargısına ve doğruluğuna güvenebilmesi koşuluyla, "İşte sonunda mutlak kanıt" demesine yol açacak şekilde ifade edilen çok az *gerçek* görüyorum. Bol miktarda güçlü iddia, çokça kasıtsız abartı, bitmeyen varsayım ve varsayım, azımsanmayacak miktarda dolandırıcılık iması ve bir miktar kaba soytarılık görüyorum; ancak hiç kimse, kendisine "Katie" diyen form odada göründüğünde, Bayan Cook'un bedeninin ya gerçekten dolapta olduğunu ya da orada olmadığını söyleyerek kendi duyularının

kanıtlarına dayalı olumlu bir iddiada bulunmadı.

Bana öyle geliyor ki, tüm soru kendini bu küçük alana daraltıyor. Yukarıdaki alternatiflerden herhangi birinin bir gerçek olduğu kanıtlansın ve diğer tüm yan sorular reddedilebilir. Ancak kanıt mutlak olmalı ve çıkarımsal akıl yürütmeye dayanmamalı veya mühürlerin, düğümlerin ve dikişlerin varsayılan bütünlüğüne dayanmamalıdır ; çünkü bu fenomenlerde iş başında olan güçün , Aşk gibi, "çılgınlere güldüğünü" bilmem için nedenlerim var .

*seanslarına* katılan arkadaşlarından bazılarının, neredeyse başlangıçtan itibaren ve aldıkları testlerde oldukça kayırılmış görünenler , bundan önce onun lehine tanıklık yapmış olurlardı. Ancak, bu olguları yaklaşık üç yıl önce başlangıcından itibaren takip edenlerden gelen kanıtların yokluğunda, sanki son anda kabul edilmiş gibi, bu tartışmaya yol açan utanç verici olaydan birkaç gün sonra, Bayan Cook'un iyiliğiyle davet edildiğim bir seans X.®'te dikkatimi çeken bir durumu belirtmeme *izin* verin .

Seans *Bay* Luxmore'un evinde yapıldı ve "kabin", toplulugun oturduğu ön odadan bir perdeyle ayrılmış, arka taraftaki bir oturma odasıydı.

Odayı arama ve bağlantı elemanlarını inceleme gibi olağan formaliteler yerine getirildikten sonra Bayan Cook dolaba girdi.

Kısa bir süre sonra Katie'nin şekli perdenin kenarında belirdi, ancak kısa süre sonra medyumunun iyi olmadığını ve güvenli bir şekilde orada kalması için yeterince derin bir uykuya daldırılamadığını söyleyerek geri çekildi.

Perdenin hemen arkasında Bayan Cook'un oturduğu yerden birkaç adım ötede oturuyordum ve sanki acı çekiyormuş gibi inlemesini ve hıçkırmasını sık sık duyabiliyordum. Bu huzursuzluk seansın neredeyse tüm süresi boyunca aralıklarla devam etti *ve bir keresinde, Katie'nin bedeni odada önümde durduğunda, Bayan Cook'un seans boyunca aralıklarla çıkardığı sese özdeş, genç hanımın oturduğu varsayılan perdenin arkasından gelen hıçkırık, inleme sesini açıkça duydum.*

Şeklin şaşırtıcı derecede gerçekçi ve gerçekçi olduğunu kabul ediyorum ve biraz loş ışıkta görebildiğim kadarıyla yüz hatları Bayan Cook'unkilere benziyordu; ama yine de kendi duyularımdan birinin, inlemenin Bayan Cook'tan dolaptayken, şekil dışarıdayken geldiğine dair olumlu kanıtı, ne kadar iyi desteklenmiş olursa olsun, aksine bir çıkarım yapmanın beni üzecek kadar güçlü.

Okuyucularınız, efendim, beni tanır ve umarım ki aceleyle bir görüşe varmayacağıma veya onlardan yetersiz kanıt konusunda benimle aynı fikirde olmalarını istemeyeceğime inanırlar. Bahsettiğim küçük olayın onlar üzerinde benim üzerimde sahip olduğu ağırlığı taşıyacağını düşünmek belki de fazla beklentidir.

Fakat onlardan şunu rica ediyorum: Bayan Cook'u

sert bir şekilde yargılama eğiliminde olanlar, sorunu çözmeye yeterli olacağını düşündüğüm olumlu bir kanıt ortaya koyana kadar yargılarını askıya alsınlar.

benimle ve bir veya iki arkadaşımla bir dizi özel *seansa adıyor. Seanslar* muhtemelen birkaç ay sürecek ve bana her arzu edilen testin yapılacağına dair söz verildi. Bu *seanslar* haftalardır devam etmiyor, ancak Bayan Cook'un mükemmel gerçeği ve dürüstlüğü konusunda beni tamamen ikna edecek ve Katie'nin bana bu kadar özgürce verdiği sözlerin tutulacağına dair her türlü nedeni verecek kadar seans gerçekleşti.

*ilk bakışta şüpheli* görünen her şeyin mutlaka aldatmacayı da içerdiğini aceleyle varsaymamaları ve bu konu hakkında benden tekrar haber alana kadar yargılarını askıya almalarıdır. — Ben, vb.

WILLIAM CROOKES.

20 MORNİNGTON YOLU, LONDRA,
3 ***Şubat 1874.***

## RUH-FORMLARI.

BEN Geçtiğimiz Şubat ayının başlarında bu dergiye yazdığım bir mektupta, Bayan Cook'un medyumluğuyla ortaya çıkan ruh formları fenomeninden bahsederek, "Bayan Cook'u sert bir şekilde yargılamaya meyilli olanlar, soruyu çözmeye yeterli olacağını düşündüğüm olumlu kanıtlar ortaya koyana kadar yargılarını askıya alsınlar. Bayan Cook şu anda kendini yalnızca benimle ve bir veya iki arkadaşıyla bir dizi özel *seansa adıyor* ... Bayan Cook'un mükemmel gerçeği ve dürüstlüğü konusunda beni tamamen ikna edecek ve Katie'nin bana comertçe verdiği sözlerin tutulacağını beklemem için bana her türlü nedeni verecek kadar çok şey yaşandı." dedim.

O mektupta, Katie ve Bayan Cook'un iki ayrı maddi varlık olduğuna beni ikna etmeye çok yaklaşan bir olayı anlattım. Katie dolabın dışında, önümde dururken, Bayan Cook'un dolapta inlediğini duydum. Yukarıda alıntılanan mektupta bahsettiğim "mutlak kanıtı" sonunda elde ettiğimi söylemekten mutluluk duyuyorum.

*seanslar* lütfettiği birçok durumda bana verdiği testlerin çoğunu şimdilik atlayacağım ve yakın zamanda sahip olduğum bir veya iki tanesini anlatacağım. Bir süredir, içinde biraz fosforlu yağ bulunan ve sıkıca mantarlanmış 6 onsluk veya 8 onsluk bir şişeden oluşan bir fosfor lambasıyla deneyler yapıyordum. Bu lambanın ışığıyla kabinin gizemli fenomenlerinden bazılarının görünür hale gelebileceğine dair umudum vardı ve Katie de aynı sonuç konusunda umutlu bir şekilde kendini ifade etti.

12 Mart'ta, burada bir *seans sırasında*, Katie aramızda dolaşıp bir süre konuştuktan sonra,

şirketin oturduğu laboratuvarımı geçici olarak dolap görevi gören kütüphanemden ayıran perdenin arkasına çekildi. Bir dakika sonra perdeye geldi ve beni yanına çağırarak, "Odaya gir ve medyumun başını kaldır, aşağı kaydı." dedi. Katie o sırada her zamanki beyaz cübbesi ve sarıklı başlığıyla önümde duruyordu. Hemen kütüphaneye, Bayan Cook'un yanına yürüdüm, Katie geçmeme izin vermek için kenara çekildi. Bayan Cook'un kısmen kanepeden kaydığını ve başının çok garip bir pozisyonda sarktığını gördüm. Onu kanepeye kaldırdım ve bunu yaparken, karanlığa rağmen, Bayan Cook'un "Katie" kostümü giymediğine, sıradan siyah kadife elbisesini giydiğine ve derin bir transta olduğuna dair tatmin edici bir kanıt elde ettim. Karşımda beyaz cübbeli Katie'yi gördüğüm andan, Bayan Cook'u düştüğü yerden kaldırıp kanepeye kaldırmam arasında üç saniyeden fazla zaman geçmedi.

Perdenin yanındaki gözlem görevime döndüğümde Katie tekrar belirdi ve bana hem kendisini hem de medyumunu aynı anda gösterebileceğini söyledi. Daha sonra gaz kapatıldı ve fosfor lambamı istedi. Birkaç saniye lambanın yanında kendini gösterdikten sonra lambayı bana geri uzatarak, "Şimdi içeri gel ve medyumu gör," dedi. Onu kütüphaneye kadar yakından takip ettim ve lambamın ışığında Bayan Cook'un tam da ben ayrılırken kanepede yattığını gördüm. Katie'yi aradım ama kaybolmuştu. Ona seslendim ama cevap veren olmadı.

Yerime döndüğümde Katie kısa süre sonra tekrar belirdi ve bana tüm bu zaman boyunca Bayan Cook'un yanında durduğunu söyledi. Sonra kendisi bir deney yapıp yapamayacağını sordu ve fosfor lambasını benden alarak perdenin arkasına geçti ve şimdilik içeriye bakmamamı istedi. Birkaç dakika sonra lambayı bana geri verdi ve tüm gücü tükettiği için başaramayacağını, ancak başka bir zaman tekrar deneyeceğini söyledi. Karşımda oturan, perdenin arkasını görebilecek bir pozisyonda olan on dört yaşındaki en büyük oğlum, fosfor lambasının Bayan Cook'un üzerinde uzayda süzüldüğünü, kanepede hareketsiz yatarken onu aydınlattığını, ancak lambayı tutan kimseyi göremediğini söyledi.

*seansa* geçiyorum. Katie hiç bu kadar mükemmel görünmemişti ve yaklaşık iki saat boyunca odada dolaşıp orada bulunanlarla samimi bir şekilde sohbet etti. Yürürken birkaç kez kolumu tuttu ve zihnime, yanımda başka bir dünyadan gelen bir ziyaretçi yerine yaşayan bir kadın olduğu izlenimi o kadar güçluydu ki, yakın zamanda kutlanan bir deneyi tekrarlama isteği neredeyse karşı konulamaz hale geldi. Ancak, bir ruhum olmasa bile, en azından yakınımda bir *hanımefendi olduğunu hissederek*, onu kollarıma almam için izin istedim, böylece cesur bir deneycinin yakın zamanda ayrıntılı bir şekilde kaydettiği ilginç gözlemleri doğrulayabilirdim. İzin nezaketle verildi ve ben de öyle yaptım - yani, koşullar altında herhangi bir beyefendinin

yapacağı gibi. Bay Volckman, "hayaletin" (ancak "mücadele eden" değil) Bayan Cook'un kendisi kadar maddi bir varlık olduğu yönündeki ifadesini doğrulayabileceğimi bilmekten memnun olacaktır. Ancak devam filmi, bir deneycinin, gözlemleri ne kadar doğru olursa olsun, yetersiz miktardaki kanıttan önemli bir sonuç çıkarmaya kalkışmasının ne kadar yanlış olduğunu gösteriyor.

Katie şimdi bu sefer kendisini ve Bayan Cook'u birlikte gösterebileceğini düşündüğünü söyledi. Gazı kapatmam ve fosfor lambamla artık dolap olarak kullanılan odaya girmem gerekiyordu. Bunu yaptım, daha önce stenografide yetenekli bir arkadaşımdan dolaptayken söyleyebileceğim her türlü ifadeyi not etmesini istemiştim, ilk izlenimlere verilen önemi bilerek ve gerekenden fazlasını hafızada bırakmak istemiyordum. Notları şimdi önümde.

Dikkatlice odaya girdim, karanlıktı ve Bayan Cook'u aradım. Onu yerde çömelmiş halde buldum. Diz çöküp lambanın içine hava girmesini sağladım ve ışığında genç hanımı gördüm, tıpkı akşamın erken saatlerinde olduğu gibi siyah kadife giymişti ve görünüşe göre tamamen - baygındı; elini tutup ışığı yüzüne iyice yaklaştırdığımda kıpırdamadı, ama devam etti



sessizce nefes alıyor. Lambayı kaldırıp etrafa baktım ve Katie'nin Bayan Cook'un hemen arkasında durduğunu gördüm. Daha önce seansta gördüğümüz gibi uçuşan beyaz bir örtüye bürünmüştü. Bayan Cook'un ellerinden birini ellerimin arasında tutarak ve hala diz çökerek, Katie'nin tüm figürünü aydınlatmak ve gerçekten birkaç dakika önce kollarımda tuttuğum gerçek Katie'ye baktığımdan ve düzensiz bir beynin hayaletine bakmadığımdan iyice emin olmak için lambayı yukarı aşağı gezdirdim. Konuşmadı, ancak başını hareket ettirdi ve tanıdığını belli ederek gülümsedi. Önümde çömelmiş Bayan Cook'u üç ayrı kez dikkatlice inceledim, tuttuğum elin yaşayan bir kadına ait olduğundan emin olmak için ve üç ayrı kez lambayı Katie'ye doğru çevirip nesnel gerçekliğinden hiçbir şüphem kalmayana kadar onu kararlı bir incelemeyle inceledim. Sonunda Bayan Cook hafifçe hareket etti ve Katie hemen gitmem için işaret etti. Dolabın başka bir bölümüne gittim ve Katie'yi görmeyi bıraktım, ancak Bayan Cook uyanana ve iki ziyaretçi ışıkla içeri girene kadar odadan çıkmadım.

Bu makaleyi bitirmeden önce, Bayan Cook ile Katie arasında gözlemlediğim bazı farklılık noktalarından bahsetmek istiyorum. Katie'nin boyu değişir; evimde onu Bayan Cook'tan altı inç daha uzun gördüm. Dün gece, çıplak ayakla ve "ayak ucunda yürümeden", Bayan Cook'tan dört buçuk inç daha uzundu. Katie'nin boynu dün gece çıplaktı; cildi hem dokununca hem de

bakınca mükemmel derecede pürüzsüzdü, oysa Bayan Cook'un boynunda benzer koşullar altında açıkça görülebilen ve dokunulunca pürüzlü olan büyük bir kabarcık var. Katie'nin kulakları delik değilken, Bayan Cook alışkanlık olarak küpe takıyor. Katie'nin ten rengi çok açık, Bayan Cook'unki ise çok koyu. Katie'nin parmakları Bayan Cook'unkinden çok daha uzun ve yüzü de daha büyük. Davranışlarda ve ifade biçimlerinde de birçok belirgin fark var.

*seansı* yapmasına yetecek kadar iyi değil ve bu nedenle, kendisine önceden taslağını çizdiğim ve sonuçlarını gelecekte kaydedebileceğimi umduğum deneysel kampanyaya yeniden başlamadan önce tamamen dinlenmesini şiddetle tavsiye ediyoruz.

20 Mornington Road, N.AV.,
*Mart 1874.*

## KATİE KING'İN SONU.

KATIE KING'İN ELEKTRİK IŞIĞI YARDIMIYLA FOTOĞRAFLANMASI.

Having son zamanlarda Bayan Cook'un *seanslarında çok önemli bir yer tutuyordu* ve Katie King'in elektrik ışığı yardımıyla çok sayıda fotoğrafını çekmeyi başardığım için, birkaç ayrıntının yayınlanmasının Spiritualist okuyucularının ilgisini çekeceğini düşündüm.

Katie ayrılmadan önceki hafta, yapay ışıkla onu fotoğraflayabilmem için neredeyse her gece evimde *seanslar düzenledi*. Bu amaçla beş tam set fotoğrafik cihaz donatıldı, bunlar beş kameradan oluşuyordu, biri tam plaka boyutunda, biri yarım plaka, biri çeyrek plaka ve iki dürbün stereoskopik kamera, hepsi Katie'nin portresi için durduğu her seferde aynı anda ona doğrultuldu. Beş hassaslaştırıcı ve sabitleyici banyo kullanıldı ve bol miktarda plaka önceden kullanıma hazır olarak temizlendi, böylece fotoğraflama işlemleri sırasında herhangi bir aksama veya gecikme yaşanmayacaktı, bu işlemler bir asistanın yardımıyla kendim tarafından gerçekleştirildi.

Kütüphanem karanlık bir dolap olarak kullanılıyordu. Laboratuvara açılan katlanır kapıları vardı; bu kapılardan biri menteşelerinden çıkarılmıştı ve Katie'nin kolayca girip çıkabilmesi için yerine bir perde asılmıştı. Orada bulunan arkadaşlarımız laboratuvarda perdeye bakacak şekilde oturuyorlardı ve kameralar Katie dışarı çıktığında onu fotoğraflamak ve perde bu amaçla çekildiğinde dolabın içindeki her şeyi fotoğraflamak için biraz arkalarına yerleştirilmişti. Her akşam beş kamerada üç veya dört pozluk plaka vardı ve her seansta en az on beş ayrı resim elde ediliyordu; bunlardan bazıları banyoda bozulmuştu ve bazıları da ışık miktarını ayarlarken bozulmuştu. Toplamda kırk dört negatifim var, bazıları düşük kaliteli, bazıları vasat ve bazıları da mükemmel.

Katie, benim dışımda tüm bakıcılara yerlerini korumalarını ve koşulları korumalarını söyledi, ancak bir süredir bana istediğimi yapma izni verdi;

ona dokunmak ve neredeyse istediğim zaman dolaba girip çıkmak. Onu sık sık dolaba kadar takip ettim. Ve bazen onu ve medyumunu birlikte gördüm, ancak genellikle yerde yatan buyulenmiş medyumdan başka kimseyi bulamadım, Katie ve beyaz cübbesi anında ortadan kayboldu.

Son altı ay boyunca Bayan Cook evime sık sık geldi, bazen bir hafta kadar kaldı. Yanında sadece küçük bir el çantası, kilitli değil; gün boyunca sürekli olarak Bayan Crookes, ben veya ailemden başka birinin yanında ve tek başına uyumadığı için Katie King'i canlandırmak için gerekenden daha az ayrıntılı bir karakterde bile herhangi bir hazırlık yapma fırsatı kesinlikle yok. Kütüphanemi karanlık dolap olarak kendim hazırlayıp düzenliyorum ve genellikle Bayan Cook bizimle yemek yedikten ve sohbet ettikten sonra ve bir dakika bile gözden kaybolmadan, doğrudan dolaba giriyor ve ben, onun isteği üzerine, ikinci kapısını kilitleyip seans boyunca anahtarı saklıyorum ; daha sonra gaz kapatılıyor ve Bayan Cook karanlıkta kalıyor.

Kabine girdiğinde Bayan Cook yere uzanır, başı bir yastıktadır ve kısa sürede buyulenir. Fotoğraf *seansları sırasında,* Katie, yüzüne ışık düşmesini önlemek için medyumunun başını bir şalla örttü. Katie yakınımda durduğunda sık sık perdeyi bir tarafa çektim ve laboratuvardaki yedi veya sekiz kişi için Bayan Cook ve Katie'yi aynı anda, elektrik ışığının tam ışığında görmek olağan bir şeydi. Bu durumlarda şal yüzünden medyumun yüzünü göremedik, ancak ellerini ve ayaklarını gördük; yoğun ışığın etkisi altında huzursuzca hareket ettiğini gördük ve ara sıra inlediğini duyduk. İkisinin birlikte olduğu bir fotoğrafı var, ancak Katie, Bayan Cook'un başının önünde oturuyor.

*seanslarda* aktif rol aldığım süre boyunca Katie'nin bana olan güveni giderek arttı, ta ki ben düzenlemeleri üstlenmediğim sürece *seans vermeyi reddedene kadar* . Her zaman yanında ve dolabın yakınında olmamı istediğini söyledi ve bu güven kurulduktan ve ona vereceğim hiçbir sözü bozmayacağımdan emin olduktan sonra, fenomenin gücünün büyük ölçüde arttığını ve konuya başka bir şekilde yaklaşmış olsaydım elde edilemeyecek testlerin serbestçe verildiğini gördüm. Seanslarda bulunan kişiler *ve* bunların nereye yerleştirilmeleri gerektiği konusunda sık sık bana danıştı, çünkü son zamanlarda, daha bilimsel araştırma biçimlerine ek olarak kuvvet kullanılması gerektiği yönündeki bazı kötü düşünülmüş öneriler sonucunda çok gerginleşmişti.

En ilginç resimlerden biri Katie'nin yanında durduğum resimdir; çıplak ayağını zeminin belirli bir yerinde tutmuştur. Daha sonra Bayan Cook'u Katie gibi giydirdim, onu ve kendimi tam olarak aynı pozisyona yerleştirdim ve aynı kameralarla fotoğraflandık, diğer deneydeki gibi yerleştirildik ve aynı ışıkla aydınlatıldık. Bu iki resim üst üste yerleştirildiğinde, benim iki fotoğrafım boy, vb.

açısından tam olarak örtüşüyor, ancak Katie Bayan Cook'tan yarım baş daha uzun ve onunla karşılaştırıldığında büyük bir kadın gibi görünüyor. Yüzünün genişliği açısından, birçok resimde, ortamından esasen boyut olarak farklı ve fotoğraflar birkaç başka farklılık noktası gösteriyor.

Btxf fotoğrafçılığı Katie'nin yüzünün mükemmel güzelliğini tasvir etmek için yetersizdir, tıpkı onun tavırlarının çekiciliğini tarif etmek için kelimelerin yetersiz kalması gibi. Fotoğrafçılık, gerçekten de, onun yüzünün bir haritasını verebilir, ancak onun tenının parlak saflığını veya en hareketli özelliklerinin sürekli değişen ifadesini, geçmiş hayatının acı deneyimlerinden bazılarını anlatırken şimdi üzüntüyle gölgelenen, şimdi çocukları etrafında topladığı ve Hindistan'daki maceralarının anekdotlarını anlatarak onları eğlendirdiği mutlu gençliğin tüm masumiyetiyle gülümseyen halini nasıl yeniden üretebilir?

> "Etrafında canlı bir atmosfer yaratıyordu;
> Hava bile gözlerinden daha hafif görünüyordu, O
> kadar yumuşak ve güzeldiler ve yaygınlardı ki
> Gökyüzü hakkında hayal edebildiğimiz her şeyle;
> Onun baskın varlığı size şunu hissettiriyor: Diz çökmek
> putperestlik olmazdı.

Katie'yi son zamanlarda elektrik ışığıyla aydınlatıldığında çok fazla gördüğüm için, önceki bir makalede bahsettiğim, kendisi ve medyumu arasındaki fark noktalarına ekleme yapma olanağına sahibim. Bayan Cook ve Katie'nin - bedenleri söz konusu olduğunda iki ayrı birey olduklarından kesinlikle eminim. Bayan Cook'un yüzündeki birkaç küçük iz Katie'de yok. Bayan Cook'un saçları neredeyse siyah gibi görünecek kadar koyu kahverengi; şu anda önümde duran ve önce saç derisine kadar izleyip orada gerçekten uzadığından emin olduktan sonra gür buklelerinden kesmeme izin verdiği Katie'nin bir tutamı, zengin bir altın rengi kızıl.

Bir akşam Katie'nin nabzını ölçtüm. 75'te sabit bir şekilde atıyordu, Bayan Cook'un nabzı ise biraz sonra her zamanki hızı olan 90'da atıyordu. Kulağımı Katie'nin göğsüne dayadığımda, içeride ritmik bir şekilde atan bir kalp duyabiliyordum ve - Bayan Cook'un seanstan sonra benzer bir deney yapmama izin verdiğinde kalbinden bile daha sabit bir şekilde atıyordu . Aynı şekilde test edilen Katie'nin akciğerlerinin medyumlarından daha sağlam olduğu bulundu, çünkü deneyimi denediğim sırada Bayan Cook şiddetli bir öksürük nedeniyle tıbbi tedavi görüyordu .

Okuyucularınız, Bayan Ross Church'ün ve Katie'nin son görünümüne ilişkin kendi anlatımlarınızın, yayınlayabildiğim kadarıyla benim kendi anlatımımla desteklenmesiyle ilgilenebilirler . Katie'nin vedalaşma zamanı geldiğinde, bana son halini göstermesine izin vermesini istedim. Buna göre, şirketin her bir üyesini yanına çağırdığında ve onlarla özel olarak birkaç kelime konuştuğunda, Aliss Cook'un gelecekteki rehberliği ve korunması için bazı genel talimatlar verdi. Kısaca not alınan

bu talimatlardan, şunları aktarıyorum: "Bay Crookes her zaman çok iyi iş çıkardı ve Florrie'yi onun ellerinde en büyük güvenle bırakıyorum, ona duyduğum güveni kötüye kullanmayacağından tamamen eminim. Herhangi bir acil durumda benden daha iyi hareket edebilir, çünkü daha güçlüdür." Talimatlarını tamamladıktan sonra Katie beni kabine davet etti ve sonuna kadar orada kalmama izin verdi.

Perdeyi kapattıktan sonra benimle bir süre sohbet etti ve sonra odanın karşısına, Bayan Cook'un yerde baygın bir şekilde yattığı yere yürüdü. Katie, üzerine eğilerek ona dokundu ve "Uyan Florrie, uyan! Şimdi seni yalnız bırakmalıyım," dedi. Bayan Cook daha sonra uyandı ve gözyaşları içinde Katie'nin biraz daha kalmasını istedi. "Canım, yapamam; işim bitti. Tanrı seni korusun," diye cevapladı Katie ve sonra Bayan Cook ile konuşmaya devam etti. İkisi birkaç dakika boyunca birbirleriyle sohbet ettiler, ta ki sonunda Bayan Cook'un gözyaşları konuşmasını engelleyene kadar. Katie'nin talimatlarını takiben, yere düşen ve histerik bir şekilde hıçkırarak ağlayan Bayan Cook'u desteklemek için öne çıktım. Etrafıma baktım ama beyaz cübbeli Katie gitmişti. Bayan Cook yeterince sakinleşir sakinleşmez bir ışık yakıldı ve onu dolaptan çıkardım.

Bayan Cook'un son zamanlarda bana lütfettiği neredeyse günlük *seanslar onun gücüne ağır bir yük oldu ve deneylerimde bana yardım etmeye hazır olması nedeniyle ona karşı olan yükümlülüklerimi en açık şekilde kabul etmek istiyorum. Önerdiğim her teste* en büyük istekle boyun eğmeyi hemen kabul etti ; konuşmasında açık ve dürüsttür ve aldatma isteğinin en ufak bir belirtisine yaklaşan hiçbir şey görmedim. Gerçekten de, eğer denerse bir aldatmacayı sürdürebileceğine inanmıyorum ve denese bile kesinlikle çok çabuk ortaya çıkar, çünkü böyle bir hareket tarzı onun doğasına tamamen yabancıdır. Ve on beş yaşında masum bir okul kızının böylesine devasa bir sahtekarlığı tasarlayıp üç yıl boyunca başarıyla yürütebildiğini, bu süre içinde kendisine uygulanabilecek her türlü teste boyun eğdiğini, en sıkı incelemeye tabi tutulduğunu, bir *seanstan önce veya sonra herhangi bir zamanda aranmaya razı olduğunu* ve özellikle katı bilimsel testlere tabi tutulmak amacıyla bana geldiğini bilerek, benim evimde ailesinin evinden daha çok başarı elde ettiğini hayal etmek, son üç yıldır gördüğümüz Katie King'in bir sahtekarlığın sonucu olduğunu hayal etmek, onun kendi iddia ettiği gibi olduğuna inanmaktan daha çok akıl ve sağduyuya saldırır.

, gözlemlerimi ve deneylerimi sürdürmem için bana sağladıkları büyük kolaylıklar için Air ve Bayan Cook'a teşekkür etmeden bitirmem doğru olmaz .

Benim ve tüm Spiritüalistlerin teşekkürleri, Bayan Cook'un bu tezahürlerin geliştirilmesine ve daha sonra da bilimsel incelemelerine tüm zamanını ayırmasını mümkün kılan cömert tavrı

için Bay Charles Blackburn'e de aittir.

# DD EVİ İLE OTURUMLAR

Crookes'un psişik araştırmalardaki tüm çıktıları arasında bu raporlar birçok kişi tarafından onun en büyük katkısı olarak öne çıkacaktır. Researches'in en önemli noktası, sonuçları *şekiller* , diyagramlar ve hesaplamalarla desteklenen bir dizi kontrollü deneydi. Burada sunulan raporlarda benzer deneyler yer almaktadır, ancak genel olarak koşullar açık uçludur, oturanlar gelişmeleri bekler ve ne olursa olsun gözlemlemeye hazırdır. İkinci yaklaşım ilk bakışta daha az bilimsel görünebilir, ancak bunun nedeni insanların bilimi deneysel prosedürlerle eş tutma eğiliminde olması olabilir. Ancak alternatif ve daha az değerli olmayan gözlemsel bilim alanı vardır ve bu, güçlü bir ortamın incelenmesine en uygun yaklaşım gibi görünmektedir.

Ancak Crookes'un raporlarının kesinlikle istenebilecek her şey olmadığı kabul edilmelidir. Feilding, Baggally ve Carrington 1908'de Napoli'de Eusapia Palladino'yu araştırdıklarında, her bir kişinin tam olarak nerede oturduğunu veya durduğunu, her bir elin veya ayağın nereye yerleştirildiğini ve kimin *an be an ne söylediğini veya yaptığını tarif etme ihtiyacını takdir ettiler.* Crookes, kendi dönemindeki ve diğer zamanlardaki çoğu araştırmacı gibi, bu tür bir sinematik yeniden üretim girişiminde bulunmadı, ancak öne çıkan özellikler olduğunu düşündüğü şeyleri bildirmekle yetindi. Okuyucularının ona tamamen aptal olmadığı için biraz kredi vermeleri ve koşulların katılığı hakkında ayrıntılı ve tekrarlanan güvenceler talep etmeden temel yeterlilik konularını hafife almaları gerektiğini çok güçlü bir şekilde hissetti.1 Bu, insan doğasının ciddi bir yanlış yargısıydı, çünkü zaman geçtikçe eleştirmenler

1 Aynı talihsiz tutum, Profesör Charles Richet ve Dr. Gustave Geley tarafından Franek Kluski ile yaptıkları önemli balmumu kalıp deneylerinde de sergilendi; bkz. *Revue Mitapsychique* 1921/1922.

Crookes ve onun gibiler için, hayret ve öfkeye neden olacak derecede bir aptallık ve yetersizlikti.

Birkaç yıl öncesine kadar Crookes'un tuttuğu ve oldukça sansasyonel karakterde bazı seansları anlatan bir not defteri, Society for Psychical Research arşivlerinde fark edilmeden duruyordu. Dr. Medhurst, 1872 tarihli *The Times'tan* ilginç bir alıntı yaparak bunu gün yüzüne çıkardı . defterin başlığı şu şekilde:

*Bay William Crookes'un 21 Nisan 1870'ten 6 Temmuz 1871'e kadar Londra'daki Bay Daniel Dunglas Home ile yaptığı seansların notlarının kopyası. Beş ara seans ve beş takip eden seans, 1889'da Psişik Araştırmalar Derneği'nin Tutanakları, Bölüm* [XV]' de yayınlanmıştır .

Yayımlanmamış seanslar, Crookes'un yayımlamak üzere seçtiklerine kıyasla çok daha belirgin bir spiritüel içeriğe sahip, ancak Crookes'un "ruh" mesajlarını olduğu gibi almış olması pek olası görünmüyor.

*Tutanakları 2'de* yayınlanan oturumlar ve SPR arşivlerinden ilk kez burada yeniden üretilenler, sürekli bir seri oluşturur ve diğer bazı oturum raporlarıyla birlikte kronolojik sırayla sunulur. 146. sayfada gösterilen tablo, hangi oturumun hangi gruba ait olduğunu gösterir. 31 Mayıs 1871 oturumu, kısaltılmış versiyonu Researches'te yer aldığı için tam olarak yeniden üretilmemiştir *;* bunu tekrar, mesajlar, "Evim, Güzel Evim"in yorumlamaları ve Lord Dunraven'ın okumaları arka planında görmek, yakın çekimde görülen bir eylemi geniş açılı bir mercekten izlemek gibidir.

Rev W. Stainton Moses'ın oturum notları, Dr. Medhurst tarafından *Light 4'te sunulana kadar 1963/7'ye kadar yayınlanmamıştı* . Stainton Moses kendisi çok güçlü bir medyumdu ve kendi ifadesine göre, Home ile oturumlar sırasında bir dereceye kadar trans halinde olduğu için, onun anlatılarının güvenilir olmadığı düşünülebilirdi. Ancak, bu durumda

2 "DD Home ile Ruh Çağırma Seanslarının Notları" William Crookes, FRS, SPR Proc. Bölüm XV, Aralık 1889.

3 Bu materyalin tamamı Ruhsal Araştırmalar Derneği'nin izniyle yeniden üretilmiştir.

4 "Stainton Moses ve Çağdaş Fiziksel Tıplar, 10. Daniel Douglas Home" *Light,* Yaz 1965.

Crookes'un en olağanüstü olaylardan bazılarının bağımsız anlatımları da mevcuttur ve Musa anlatımlarından sonra yeniden üretilir. Oldukça fazla fikir birliği vardır ve her ikisi de en sıra dışı olayların en sıradan açıklamalarını verme eğilimindedir. En azından ironiktir ki, bir tür aşkın gerçekliğe tanıklık eden tezahürlerin kaçınılmaz olarak komik bir tarafı vardır; (Lady Crookes'a göre) zeminden batarken akordeonu çalmaya devam eden hayalet muhtemelen gururlu bir yere sahiptir, ancak Derby gününde İngiltere'den uzak durmayı tercih eden ruhlar da oldukça sevimlidir!

Ev'i kolay teorilerle açıklamaya çalışanlar, görüşlerini belirli olaylarla test etmeye çalışmalıdır. Örneğin, Crookes bir kalemin bir kağıt parçasına (insan eli değmemiş) bir mesaj yazma girişiminin başarısızlığını anlatır; küçük bir tahta parçası yardım etmek için gönüllü olarak ilerlese de, mesaj yazılmamış olarak kalır ve deney başarısız olarak kabul edilir . Bunun nedeni kötü gözlem miydi? Boş hayaller miydi? Sahtekarlık mıydı? Tüm Ev kompleksi bir aldatmaca mıydı, saygın avukat Serjeant Cox, kusursuz din adamı, Moses, Kraliyet Cemiyeti Üyeleri dizisi ve Crookes ile ailesinin birkaç üyesi de dahil olmak üzere komplocular? Yine de komplocuların hiçbiri, bir aldatmacanın asla ortadan kalkmadığı o nihai vahiy sevincini kendine hiç tattırmadı.

son madde [3] , Crookes'un 1894'te Ruhsal Araştırmalar Derneği'nin bir toplantısında yaptığı konuşmadır ; burada aktif alandan yirmi yıl emekli olmasının, DD Home'un var olduğu bir dünyanın bilimsel meslektaşlarının gördüğü gibi olmadığı yönündeki inancını hiçbir şekilde azaltmadığını açıkça ortaya koyar.

## VI.

## DD EVİ İLE SEANSLARIN GÜRÜLTÜLERİ.

WİLLİAM CROOKES, **FRS tarafından**

1874 yılında, 1870'ten 1874'e kadar olan çeşitli makaleleri toplu bir biçimde yayınladım. Bunlar, tek başıma veya diğer gözlemcilerle birlikte, Spiritüel adı verilen fenomenler üzerine yaptığım soruşturmaları anlatıyordu. *Quarterly Journal of Science'dan* Ocak 1874'te yeniden basılan bir makalede, çok sayıda basılı ve basılmamış gözlemimi içeren bir kitap yayınlama niyetimi duyurdum.

Ancak bu tasarlanan çalışma hiçbir zaman gün ışığına çıkmadı. Mazeretim, gerçek bir mazeretim, ancak tam bir gerekçelendirme değil, zamanım ve enerjim üzerindeki diğer çalışmaların aşırı baskısıdır. Mesleki hayatımın kimyasal ve fiziksel sorunları giderek daha fazla ilgi çekici hale geldi; ve diğer yandan, "psişik güç" konusundaki araştırmalarımı sürdürmek için çok az yeni fırsat ortaya çıktı. Gerçekten de, son on beş yıldır bu konudaki araştırmanın ilerlemesinden hayal kırıklığına uğradığımı itiraf etmeliyim. Bir yandan safdilliğin, diğer yandan da sahtekarlığın, benim savunduğum gibi, derin ilgi çeken yeni gerçeğin tanınmasına her zaman müdahale ettiği konusunda pek bir azalma görmüyorum.

Ancak, Psişik Araştırma Derneği'nin kurulması durumu biraz değiştirdi. Burada, yargılayabildiğim kadarıyla, olağanüstü fenomenlere dair herhangi bir kanıtı ele alışlarında yeterince eleştirel olan ve bu tür bir araştırmanın başarısızlığa mahkûm olduğu sabrı ve titizliği göreve getiren bir araştırmacı topluluğumuz var. Psişik Araştırma Derneği Bildirilerine katkıda bulunmaya davet edildiğimde , *DD* Home ile yaptığım seanslar hakkındaki notlarımın bazılarını reddetmemem gerektiğini hissediyorum. Bu notlardan memnun değilim; tabiri caizse, şu anda inşa etmem pek mümkün olmayan bir yapı için sadece birkaç tuğla oluşturuyorlar. Ama en azından, bilim için hala derin öneme sahip olduğunu düşündüğüm gerçeklerin doğru dökümleridir. Her halükarda, bunların yayınlanması fikrimi değiştirmediğimi gösterecektir; yaklaşık yirmi yıl önce ortaya koyduğum ifadeleri tarafsızca incelediğimde geri çekeceğim veya değiştireceğim hiçbir şey bulamıyorum. O zaman yaptığım deneylerde veya bu deneylere dayanarak yürüttüğüm mantıkta hiçbir kusur bulamadım.

Medyumlar tarafından yapılan birçok dolandırıcılığın ifşa edildiğinin ve Psişik Araştırma Derneği'nin bazı üyelerinin, Spiritüalistlerin bunun mümkün olmadığını çok kolay varsaydığı koşullar altında dolandırıcılık olasılığını gösterdiğinin çok iyi farkındayım. Dolandırıcılık kanıtlarına şaşırmıyorum. Ben kendim sık sık çeşitli türlerde dolandırıcılık tespit ettim ve Spiritüalist kanıtları tartarken, dolandırıcılığın görünen veya görünmeyen ajanlar tarafından denenmiş ve ustaca denenmiş olabileceğini varsaymayı her zaman bir kural haline getirdim.

DD Home'un durumunda bile tetikteydim, ancak onunla ilgili hiçbir hile veya aldatmacaya rastlamadığımı ve başka kişilerden böyle bir şeye dair birinci elden kanıt duymadığımı söylemek zorundayım.

Aynı zamanda, hiç kimsenin Home'u veya başka bir medyumu "sahtekarlıktan aciz" olarak görmesini talep etmemeliyim , ayrıca inancımı sahtekarlığın açıklayabileceği kendi veya başkalarının herhangi bir deneyimine bağlamamalıyım. Home'un benim huzurumda elde ettiği fenomenlerin gerçekliğine dair kanıt, bana göre, büyücülük üzerine yapılan tartışmalar ve o zamandan beri gerçekleşen sahtekarlık ifşaları tarafından zayıflatılmaktan ziyade güçlendirilmiş gibi görünüyor . Bu tür tartışmaların amacı, *belirsiz* yanılsama ve aldatma olasılıklarını *kesin* olasılıklara dönüştürmektir; bu şimdiye kadar yapıldığı kadarıyla, Home'un fenomenlerinden bazılarının el çabukluğu veya hazırlanmış aygıtlarla üretilebilen harikalar kategorisinin oldukça dışında kaldığı daha da netleşti.

Ancak benim kaydettiğim olayların hepsinin veya çoğunun hiçbir hokkabazlığın simüle edemeyeceği türden olduğunu iddia etmem beklenmemeli. Birçok olay, masanın hafif hareketleri gibi, Home'un elleri veya ayakları tarafından açıkça ve kolayca üretilebiliyordu. Bu tür hareketleri , vb., kaydettim, kendi başlarına garip bir şey kanıtlamazlar, ancak bazıları, bana göre, varlığına hala kesinlikle inandığım o "yeni gücün" işleyişini kanıtlayan bir dizi olayın parçası olarak . *Bu seansları sansasyonel bir etki yaratma amacıyla* tanımlasaydım , tüm demir-kanıtsal fenomenleri atlardım ve böylece harikaları daha güçlü bir şekilde ortaya koyardım. Amacım bu değildi. Çoğu durumda notlar, esas olarak kendi bilgim için, fenomenler gerçekten ilerlerken yazıldı, ancak birkaç durumda seanstan hemen sonra o sırada alınan daha kısa notlardan kopyalandı veya genişletildi. Burada *kelimesi kelimesine yeniden basılmıştır;* ve bunları okumayı sıkıcı hale getiren küçük ayrıntılar, okuyucuya, varsa sahtekarlığı tespit etmek için şu anda mevcut olan tüm malzemeyi sağlayacaktır; ■ki arkadaşım ve ben o zamanlar bunları keşfedememiştik.[16]

Bu notları yayınlamamdaki amacım, bu veya diğer ülkelerdeki yetenekli gözlemcilerin benzer deneyleri dikkatli ve tarafsız bir şekilde tekrarlamalarına yardımcı olmaları durumunda gerçekleşmiş olacaktır.
ruh. Kesinlikle, bilim hakkındaki bilgim kadarıyla, tarif ettiğim gibi fenomenlerin olasılığını reddetmek için *a priori hiçbir neden yoktur. Bazı popüler yazarların varsaydığı gibi* , evrende iş başında olan kuvvetlerin hepsiyle, neredeyse hepsiyle veya hatta herhangi bir atanabilir oranıyla artık tanıştığımızı varsayan kişiler, kesin bilgimizin çemberinin genişlemesinin, boş, mutlak, şüphesiz cehaletimizin orantılı olarak genişleyen çemberini ortaya koyduğu bir çağda imkansız olması gereken bir kavrayış sınırlaması göstermektedir .

(I.) ÇARŞAMBA, 9 Mayıs 1871.—81, South Audley-street'te (Bayan Douglas'ın evi) oturuyoruz. Saat 9'dan 11'e kadar

*Meycut:*— Bay DD Home (orta), Bayan Douglas, Bayan Gregory, Bay OR, Bay WF, Bayan WF, Bay Crookes. ■

Öndeki oturma odasında, ortadaki sütun üzerinde bir tuvalet masası ve üç ayak, üç ayak çapında, 321b ağırlığında, eloth (bazen aşağıya ışık vermek için yukarı kaldırılır).

Masada bir eandle, şömine rafında iki eandle, yan sehpanın üzerinde bir eandle. Oturmanın sonuna doğru (ateş testi sırasında) masadaki eandle ve şömine rafındaki bir eandle söndürüldü. Diğerleri tüm zaman boyunca yanıyordu. Masanın üzerinde bir akordeon vardı.

Şöminede biraz sönük bir odun ateşi.

16Burada yayınlanan notlar seçilmiş seansların anlatımlarıdır, ancak seçilen her durumda seansın tam anlatımı verilmektedir.

Akşam boyunca sıcaklık oldukça rahattı.
Oturma düzeni ;

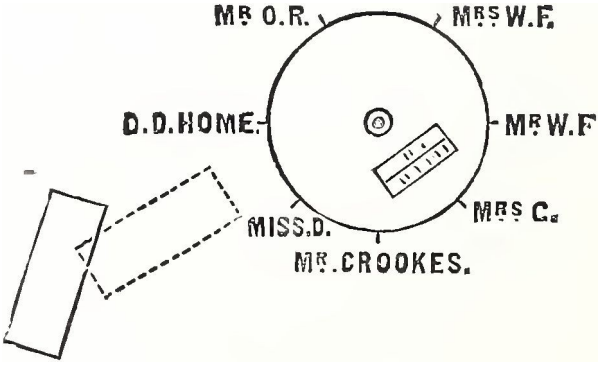


Bayan Douglas ve Bay Home'dan yaklaşık iki ayak uzaklıkta, diyagramda gösterilen pozisyonda küçük **bir kanepe sehpası duruyordu. Bayan Douglas, Bay Home'un** *Hayatımın Olayları adlı kitabına Robert Chambers'ın girişinden birkaç bölümü yüksek sesle okuyarak başladı.*

*Olaylar.*— Masa dört veya beş yöne yaklaşık 25 derecelik bir açıyla birkaç kez eğildi ve altına bir mumla bakmak ve Bay Home ve orada bulunan diğerlerinin ellerinin ona nasıl dokunduğunu incelemek isteyenler için yeterince uzun süre çizgi halinde tutuldu. Bazen iki ayak üzerinde duruyordu ve bazen de bir ayak üzerinde dengeleniyordu. Cebimde bir yaylı terazi getirmiş olan ben, şimdi Bay Home tarafından ağırlığın değiştirilmesi konusunda bir deney yapmaya davet edildim.

Oturma düzenini bozmadan masanın toplam ağırlığı üzerinde deney yapmak sakıncalı olacağından, terazi masanın bir kenarının altına takılarak, onu eğmek için gereken kuvvet ölçüldü.

*Deney* 1.—"Hafif ol." Ayaklardan birini yerden kaldırmak için gereken 21b'lik yukarı doğru çekiş, tüm eller masanın üstüne hafifçe dokunuyor.

*Deney* 2.—"Ağır ol." Bunu söyler söylemez masa ■ gıcırdadı, titredi ve zemine sıkıca yerleşmiş gibi göründü. Etkisi, sanki devasa bir elektromıknatısın gücü aniden açılmış ve masa armatürü oluşturmuş gibiydi. Tüm eller, daha önce olduğu gibi, parmaklarıyla masanın üst yüzeyine çok hafifçe dokunuyordu. Şimdi masanın ayağını yerden kaldırmak için 361b'lik bir kuvvet gerekiyordu. Masayı dört veya beş kez yukarı aşağı kaldırdım ve terazinin endeksi 361b'de oldukça sabit kaldı, Mb'den fazla değişmedi. Bu devam ederken, her bir kişinin elleri fark edildi. Masaya o kadar hafifçe dokunuyorlardı ki, toplam aşağı doğru basınçları birkaç ons olamazdı. Bay Home bir keresinde ellerini bir anlığına masadan tamamen kaldırdı. Ayakları tüm bu süre boyunca sandalyesinin altına sıkışmıştı.

*Deney* 3.—"Hafif ol." Koşullar öncekiyle aynı. Masayı eğmek için 71b'lik yukarı doğru bir çekiş gerekiyor.

*Deney* 4.—"Ağır ol." Deney 2'deki aynı gıcırtı sesi tekrar duyuldu. Herkes (deneyi ayakta deneyen Bay OR ve ben hariç) parmak uçlarını masa tablasının altına koydu, *avuç* içleri yukarı bakacak ve başparmaklar görünecek şekilde, böylece bilinçsizce herhangi bir kuvvet uygulanırsa, ağırlığı azaltma eğiliminde olacaktı. Aynı zamanda Bay OR bir mum aldı ve masanın altına eğilerek hiç kimsenin dizleriyle veya ayaklarıyla masanın ayaklarına dokunmadığından emin oldu. Ben de ara sıra eğilerek Bay 0. R.'nin her şeyin altta adil olduğu yönündeki ifadesini doğruladım. Yaylı teraziyi uyguladığımda, masanın 451b'de yukarı çekildiğini gördüm. Bu duyurulduğunda hemen bir ağırlık artışı hissettim ve birkaç

denemeden sonra çekme 481b'ye çıktı, bu noktada endeks sabit durdu, masanın ayağı yerden yaklaşık 3 inç. yukarıdaydı.

*Deney* 5.—"Ağır ol." Koşullar daha öncekiyle aynıydı, oturanlar ayaklarını sandalyelerinin altına iyice sokmak için biraz daha fazla özen gösteriyorlardı. Eller daha önceki gibi masa tablasının alt tarafına değiyordu. Terazinin indeksi, masa en ufak bir şekilde hareket etmeden, 461b'yi gösterene kadar istikrarlı bir şekilde yükseldi. Bu noktada, terazinin kancası kaydığında masa bir inç yükseldi ve masa bir gürültüyle yerine geri döndü. Demir kanca, masayı daha fazla sıkıca tutmasını engelleyecek kadar bükülmüştü, bu yüzden deneylere son vermek zorunda kaldılar.

(Seans bittikten sonra masanın normal ağırlığı alındı. Toplam ağırlığı 321b idi. Deneylerde anlatılan şekilde eğmek için 81b'lik bir çekiş gerekiyordu. Üç eşit uzaklıktaki noktadan yukarı kaldırıldığında, yaylı terazinin bir noktada olması durumunda 101b'lik bir çekiş gerekiyordu. Terazinin doğruluğuna yaklaşık Jib'e güvenilebilirdi, daha fazlasına değil.)

Masanın ve zeminin çeşitli yerlerinden vurma sesleri duyuldu ve masa birkaç kez hızla titredi.

Bay Home'un kolları ve vücudu hafifçe kasılmış gibi görünüyordu. Aniden yüksek sesle, "Robert Chambers burada; onu hissediyorum," dedi. Bayan Douglas'ın yaklaşık iki fit arkasındaki küçük kanepe masasından hemen üç yüksek vuruş duyuldu ve bu masa daha sonra yavaşça Bayan Douglas ve Bay Home'a beş inç kala kaydı. Hareket çok istikrarlı ve sessizdi ve 20 inçlik mesafeyi kat etmek yaklaşık beş saniye sürdü. Durduğunda, Bay Home her iki ayağının da sandalyesinin altında ve tüm ellerin masada olduğuna dikkat çekti. Bay OR'a biraz daha yaklaştı ve bacaklarını ve ayaklarını masadan olabildiğince uzağa çevirdi, oturanlardan masanın hareketini kendisinin üretemeyeceğinden emin olmalarını istedi. Bu fark edilirken, küçük masa yine hareket etti, bu sefer yavaşça ve her seferinde çeyrek inç, Bay Home ve Bayan Douglas'a tekrar yakın olana kadar.

Küçük şehpanın ortasında duran bir bardağın içindeki çiçek hareket ettirildi, ama bardaktan çıkarılmadı.

Bay Home ve sonra Bayan Douglas masanın altından dokunulduğunu hissettiklerini söylediler. Bayan Douglas'ın elbisesinin kolu, orada bulunan herkesin gözü önünde birkaç kez yukarı aşağı çekildi. Bay Home bunu yapan bir el gördüğünü söyledi. Başka kimse bunu görmedi; ancak Bayan Douglas, görünürde olmayan bir elin hemen ardından bileğine konduğunu hissetti.

Bay Home akordeonu masanın altında tek eliyle tutuyordu, tuşlu ucu aşağı sarkıyordu. Kısa süre sonra ses çıkarmaya başladı ve sonra "Yc Banks and Braes", vb. ve diğer havaları çaldı ve yankıyı çok güzel taklit etti. Bay Home'un elinde çalarken (diğer eli sessizce masanın üzerindeydi) diğer beyler ne olduğunu görmek için masanın altına baktılar . Özellikle, enstrüman çalarken Bay Home'un onu tuşların karşısındaki ucundan hafifçe tuttuğunu, Bay Home'un ayaklarında çizme olduğunu ve ikisinin de enstrümandan belli bir mesafede sessiz durduğunu ve tuşlu ucun kuvvetlice inip kalkmasına ve tuşların müziğin gerektirdiği şekilde hareket etmesine rağmen, o uca dokunan hiçbir el, tel, kablo veya başka bir şey göremediğimi fark ettim.

Bay OR daha sonra akordeonu düz ucundan tuttu, Bay Home aynı anda ona dokundu. Şu anda hareket etmeye başladı ve sonra çalmaya başladı . Bay Home daha sonra elini çekti ve enstrüman Bay 0. R.'nin elinde kısa bir süre çalmaya devam etti, Bay Home'un her iki eli de o sırada masanın üzerindeydi.

Daha sonra bazı sorular soruldu ve akordeonda rap ve notalarla cevaplar verildi. Alfabe beş rap ile çağrılınca, şu mesaj hecelendi: —"Bu muhteşem bir gerçektir. Bu, dünya hayatımın tesellisi ve ölüm denen değişime karşı zaferdi. Robert Chambers."

Bayan Douglas'a da aynı şekilde özel bir mesaj iletildi.

Daha sonra masa daha önce olduğu gibi birkaç kez eğildi ve bir kez yerden yaklaşık üç inç yüksekliğe kadar tamamen yükseldi .

Bay Home sandalyesine yaslandı - gözleri kapalıydı ve birkaç dakika hareketsiz kaldı. Sonra transa geçti ve gözlerinin bağlanması için işaretler yaptı. Bu yapıldı. Kararsız bir şekilde odada dolaştı, oturanların her birine yaklaştı ve onlara birkaç yorum yaptı. Bir sehpanın üzerindeki mumu (büyük masaya yakın) gitti ve parmaklarını alevin içinden birkaç kez ileri geri o kadar yavaş geçirdi ki normal şartlarda ciddi şekilde yanmış olmalılardı. Sonra parmaklarını kaldırdı, gülümsedi ve memnunmuş gibi başını salladı, Bayan Douglas'a ait ince bir patiska mendili aldı, sağ eline katladı ve ateşe gitti. Burada gözlerindeki bandajı çıkardı ve masa yardımıyla ortasından bir parça kırmızı sıcak kömürü kaldırıp katlanmış patiskanın üzerine koydu; Odanın karşısına götürerek, masanın üzerindeki mumu söndürmemizi söyledi, Bayan WF'nin yanına diz çöktü ve onunla alçak sesle konuştu. Zaman zaman nefesiyle kömürü beyaz bir sıcaklığa üfledi. Odanın biraz daha ilerisine gelerek Bayan Douglas'a, "Mendilin üzerinde çok küçük bir delik açmamız gerekecek. Bunun için sizin görmediğiniz bir nedenimiz var," dedi. Hemen kömürü tekrar ateşe götürdü ve mendili Bayan Douglas'a uzattı. Ortasında yaklaşık yarım inç çapında küçük bir delik yanmıştı ve yakınında iki küçük nokta vardı, ancak başka hiçbir yeri yanmamıştı bile. (Mendili yanımda götürdüm ve laboratuvarımda test ettiğimde, onu yangına dayanıklı hale getirebilecek en ufak bir kimyasal hazırlıktan geçmediğini gördüm.)

Bay Home tekrar ateşe gitti ve sıcak kömürü eliyle karıştırdıktan sonra, neredeyse bir portakal büyüklüğünde kızıl-sıcak bir parça çıkardı ve sağ eline koydu , sol eliyle neredeyse tamamen kapatacak şekilde örttü ve sonra bu şekilde doğaçlama yapılan küçük fırına, kömür parçası neredeyse beyaz-sıcak olana kadar üfledi ve sonra dikkatimi kömürün üzerinde titreşen ve parmaklarını yalayan parlak aleve çekti; dizlerinin üzerine çöktü, saygılı bir şekilde yukarı baktı, kömürü önüne tuttu ve şöyle dedi: "Tanrı iyi değil mi? Yasaları haklı değil mi ?"

Tekrar ateşe giderek, eliyle bir başka sıcak kömür çıkardı ve onu yukarı kaldırarak bana şöyle dedi, " Bu güzel ve büyük bir parça değil mi, William? Bunu sana getirmek istiyoruz. Şimdilik aldırma ." Ancak kömür getirilmedi. Bay Home, "Elektrik gidiyor," dedi ve kısa süre sonra sandalyesine geri döndü ve uyandı.

Bay OR saat 11'de ayrıldı. Bundan sonra özel bir şey olmadı.

Aşağıda buna benzer bir olay anlatılmaktadır:

*Bay Crookes'un Bayan Honeywood'a yazdığı, 28 Nisan'da gerçekleşen bir ruh çağırma seansında yaşanan bir olayı anlatan ve Bayan Honeyurood'un ruh çağırma seansı notlarına eklenmiş mektubundan bir alıntı.*

Bay Home'un isteği üzerine, büyülenmiş bir haldeyken, onunla arka oturma odasındaki şömineye gittim . "Dan'ın ne yaptığını özellikle fark etmenizi istiyoruz." dedi. Buna göre ateşe yakın durdum ve ellerini soktuğunda ona doğru eğildim. Çok kasıtlı bir şekilde, sıcak kömür parçalarını sağ eliyle tek tek çekip çıkardı ve parlak kırmızı olana dokundu. Sonra, "Dan'ın elinde güç güçlü değil , çünkü mendili en çok biz etkiledik. Cansız bir bedeni böyle etkilemek, canlı eti etkilemekten daha zordur, s >, koşullar uygun olduğu için, size kızgın bir kömürün bir mendili yakmasını önleyebileceğimizi göstereceğimizi düşündük. Mendilde daha fazla güç toplayıp bunu önünüzde tekrarlayacağız. Şimdi!" dedi.

Bay Home daha sonra mendili iki üç kez havada salladı, başının üstünde tuttu ve sonra katlayıp bir yastık gibi eline koydu: diğer elini ateşe soktu, alt kısmından büyük bir parça kırmızı-sıcak kömür çıkardı ve kırmızı kısmını mendile koydu. Normal şartlar altında alev almış olurdu. Yaklaşık yarım dakika sonra mendili eliyle mendilden çıkardı ve "Güç güçlü olmadığı için kömürü daha uzun süre bırakırsak yanar" dedi. Sonra mendili eline koydu ve ön odadaki masaya getirdi, ben hariç herkes orada oturuyordu.

(İmza) WİLLİAM CKOOKES.

(II.) PAZARTESİ, 22 Mayıs 1871.—Bayan Douglas'ın ikametgahı olan South Audley-street 81 numarada oturuyoruz. Saat 9.45'ten 11'e kadar

*Hazır bulunanlar:*— Bay DD Home (orta), Bayan Douglas, Bay B., Bay Alfred Russel Wallace, Bayan Wm. Crookes, Bay Win. Crookes.

Öndeki oturma odasında, ortadaki bir sütun ve üç ayakla desteklenen bir tuvalet masasının yanında. Akşam boyunca mumlarla aydınlatılır.

Oturma düzeni :—

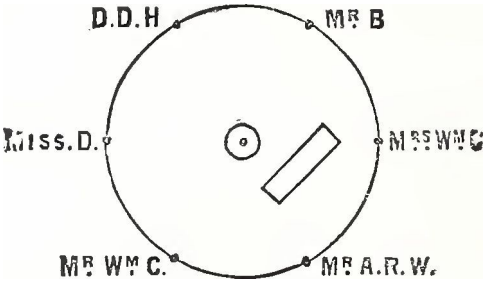


Bu nouse'daki son seansın anlatımında bahsi geçen küçük kanepe masası, Bayan Douglas'ın yaklaşık iki ayak arkasındaydı. Masanın üzerinde bana ait bir akordeon ve küçük bir şamdan ve mum vardı.

*Olaylar.*— Birkaç dakika içinde masanın hafif bir titremesi hissedildi. Bay AR Wallace etkilendi. Sonra Bayan Crookes dizinin dokunulduğunu ve elbisesinin çekildiğini hissetti. Bayan Douglas'ın elbisesi çekildi ve sağ dizime ağır bir el sıkıca üzerine konmuş gibi dokunuldu.

Masa iki ve bazen tek ayak üzerinde birkaç kez eğildi, her kişinin karşısındaki taraftan sırayla yükseldi, dileyen herkes mumu alıp altına baktı ve partiden hiç kimsenin ayaklarıyla bunu yapmadığını gördü. Bay Home'un, eğer isteseydi, masanın hareketini mekanik olarak etkileyebileceğini kabul edersek, bunu yalnızca iki yönde yapabileceği açıktır, ancak burada masa ardışık olarak altı yönde hareket etti.

Masa şimdi yerden birkaç kez tamamen kalktı, ta ki orada bulunan beyler bir mum alıp diz çöküp, Bay Home'un ayaklarının ve dizlerinin pozisyonunu dikkatlice inceleyene ve masanın üç ayağının yerden kalktığını görene kadar. Bu, her gözlemci, havalanmanın medyum veya orada bulunan herhangi biri tarafından mekanik yollarla üretilmediğine ikna olana kadar tekrarlandı.

Alfabe artık beş vuruşla çağrıldı. Verilen harfler alındı:—

"Biz sunu düşünüyoruz—"

Bunun bir cümlenin başlangıcı olduğunu düşünerek bir sonraki harfi almaya çalıştık, ancak hiçbir yanıt gelmedi. Sonra bazı harflerin yanlış verildiğini söyledik. Bir yumruk kesin bir şekilde, "Hayır," dedi. Sonra, "İlk kelime olan 'Biz'i tamam, ancak ikinci kelimeyi istiyoruz," dedik. "Korku mu?" "Evet." " *G* doğru mu?" "Evet." "/1 doğru mu?" "Evet."

Bir an düşündükten sonra, kelimenin "Tartmak" olduğunu ve J harfinin, tekrarlamaya hazırlandığım bir deneyi ifade ettiğini fark ettik; bu deney, bir yaylı terazi vasıtasıyla masanın ağırlığındaki değişimi ölçmekti.

Mükemmel bir rap yağmuru, bu yorumun doğru olduğunu gösterdi.

Ben de bu evdeki son oturumda denediğim deneyleri daha güçlü bir yaylı terazi kullanarak tekrarladım.

*Deney* 1.—"Hafif ol." Masa eğildi ve terazinin ağırlığı ancak yarım poundu gösterdi.

*Deney* 2.—"Ağır ol." Masa şimdi 201b'lik bir çekişe sahipti. Bir

tarafa doğru devrilmeden önce, tüm eller masanın üst kenarının altına yerleştirildi, başparmaklar görünmedi.

*Deney*— Şimdi karşıt kuvvetin, çekerken masanın yerden oldukça yatay bir şekilde yükselmesine neden olacak şekilde uygulanıp uygulanamayacağını sordum. Masa hemen yerden tamamen yükseldi, üst kısmı oldukça yatay kaldı ve yay terazisi 231b'lik bir çekiş gösterdi. Bu deney sırasında Bay Home'un elleri masanın *üzerine konuldu* , diğerleri ilk başta olduğu gibi altındaydı.

*Deney* 4.—"Ağır ol." Tüm eller masa tablasının altında. Bu sefer masayı yerden kaldırmak için 431b'lik bir çekiş gerekiyordu.

*Deney* 5.—"Ağır ol." Bu sefer Bay B. yanan bir el feneri aldı ve masanın altına baktı, böylece ek ağırlığın kimsenin ayağı veya başka bir şey tarafından üretilmediğinden emin oldu. O orada gözlem yaparken ben teraziyle denedim ve masayı kaldırmak için 271b'lik bir çekiş gerektiğini gördüm. Bay Home, Bay A. It. Wallaee ve iki hanımefendi parmaklarını masanın üst kısmının hemen altına koymuşlardı ve Bay B. ağırlığın artmasına neden olacak şekilde masanın altına kimsenin dokunmadığını söyledi.

Deneyler bittiğinde hepimiz birkaç dakika masanın etrafında sessizce oturduk, sonra aniden küçük kanepe-masa Bayan Douglas'a yaklaşık altı inç kadar yaklaştı. Hızlı, istikrarlı bir hareketle kaydı. Ilk durduğunda bir daha hareket etmedi.

(Seansa oturmadan hemen önce, son seansımızda bu masanın kendiliğinden çemberin yanına taşındığını hatırlayarak, masayı her zamanki yerinden biraz uzaklaştırdım ve Bayan Douglas'ın saçının yaklaşık altmış santim arkasına koydum.

O zaman ona bağlı bir ip veya başka bir şey olmadığını fark ettim. Onu öylece yerleştirdikten sonra kimse yanına yaklaşmadı, bu yüzden bu seferki hareketi tamamen şüphe götürmezdi.)

Bayan Douglas'ın sandalyesi kısmen hareket etti. Daha önce olduğu gibi değiştirmeye çalıştığımda, yere sıkıca sabitlendiği için hareket ettiremeyeceğini söyledi. Çekmeye çalıştım ama tüm çabalarıma direndi **.**

Bay Home'un sandalyesi birkaç kez hareket etti ve iki ayağı üzerinde yukarı doğru eğildi, Bay Home'un ayakları ise yarı diz çökmüş bir şekilde sandalyede yukarıdaydı ve elleri önünde hiçbir şeye dokunmuyordu.

Bay Home'un önündeki masanın hemen kenarındaki masa örtüsü sanki altında bir el varmış gibi dışarı doğru şişmişti, sonra sanki altında parmaklar hareket ediyormuş gibi örtünün hareket ettiğini gördük.

Bay Home daha sonra her zamanki gibi akordeonu tek eline aldı ve masanın altına tuttu. Önce akorlar çalındı ve sonra bas ve tizli çok güzel bir parça çalındı. Beyefendilerin her biri sırayla çalarken masanın altındaki akordeona baktı.

Bay AR Wallace daha sonra "Ev, tatlı Ev" istedi. Bu havanın birkaç ölçüsü hemen duyuldu. Masanın altına baktı ve bir elin belirgin bir şekilde enstrümanı yukarı aşağı hareket ettirdiğini ve tuşlarda çaldığını gördü. Bay Home'un bir eli masanın üzerindeydi ve akordeonun üst ucunu tutuyordu, Bay AR Wallace ise bu eli tuşların olduğu alt uçta gördü.

(III.) PAZARTESİ, 19 Haziran 1871.—81, South Audley-street adresindeki oturum. Saat 9'dan 11'e kadar

*Hazır bulunanlar:*— Bay DD Home (orta), Bayan Douglas, Bayan Gregory, Bayan Wm. Crookes, Bay Wm. Crookes, Bay H.

Ön oturma odasında, üç ayak çapında küçük yuvarlak masanın yanında

Oturma düzeni, vb. :—

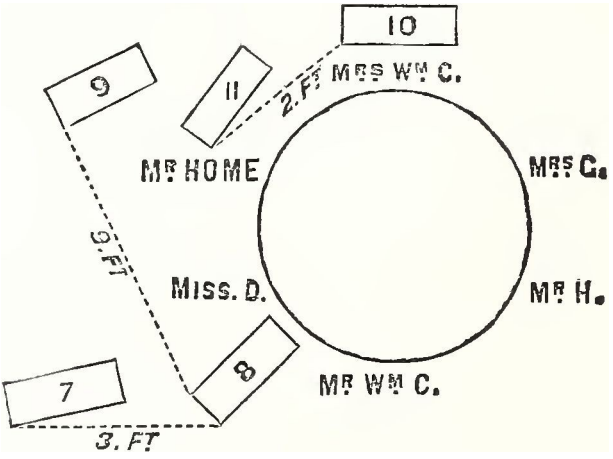


7. —Küçük masanın orijinal konumu.
8. —Tablonun (7) ilk alındığı konum.
9. - ,, ,, ,, Sonraki ,,
10. —Bayan Wm. Crookes'un arkasındaki küçük masa.
11. —Tablonun (10) alındığı konum.

Oturmadan hemen önce tabic'in (7) son seferde yerinin değiştirildiğini hatırlayarak yanına gittim ve onu odanın en uzak köşesine ittim.

Biraz oturduktan sonra masayı sallayıp, vurarak tarttık. Bay Home hiç dokunmadığında masayı tartabilir miyim diye sordum. — "Evet."

*Deney* 1.—Bunun üzerine yaylı teraziyi ona sabitledim ve ağırlaştırılmasını isteyerek onu yerden kaldırmaya çalıştım. Kaldırmak için 231b'lik bir çekiş gerekiyordu. Bu sırada Bay Home başını geriye yaslamış bir şekilde oturuyordu, elleri masadan oldukça uzaktaydı ve ayakları her iki yanındaki ayaklarına değiyordu.

*Deney* 2.—Yine "Ağır ol". Bay H. şimdi bir mum aldı ve eğilip masanın altına baktı ve orada kimsenin ona dokunmadığını gördü, ben de aynısını tepede gözlemliyordum. Bay Home'un elleri ve ayakları eskisi gibiydi. Terazi şimdi 221b'lik bir gerginlik gösteriyordu.

*Deney* 3 şimdi denendi, Bay Home masadan daha uzaktaydı. 171b'lik bir çekiş gerekiyordu.

*Deney* 4.—"Hafif ol" dediğimizde masa 121b'de yükseldi. Daha sonra onu eğmek için gereken normal çekişi denediğimizde 141b'de yükseldiğini gördük .

Artık mumları söndürüp, pencereden gelen ışığın altında oturmamız önerildi; ışık, birbirimizi ve odadaki başlıca mobilyaları görmemize yetiyordu.

Hemen arka oturma odasından bir ses duyduk, sanki bir adam kanepeden inmiş ve bize doğru geliyormuş gibi. Bayan Wm. Crookes sesin kendisine kadar geldiğini söyledi ve sonra başında, sonra omuzlarında ve sırtında bir çift büyük el hissetti. Sandalyesi daha sonra kısmen Mrs. Gregory'ye doğru Bay Home'dan uzaklaştırıldı.

Bayan Wm. Crookes'un sandalyesinin arkasından bir şeyin düştüğüne dair bir gürültü ve çarpma sesi duyuldu ve küçük masa (10) ona doğru bastırılmıştı. Sandalyesi, sandalyenin arkalığı ile oturduğumuz masa arasına sıkışana kadar yukarı doğru eğilmişti ve sandalyesi onu bastırmak için gösterdiği tüm çabalara direniyordu.

Rapler geldi, bir de ışık almaya mesaj.

Mumu yaktığımızda, gürültünün duvara dayalı tabicte duran bir resmin yere düşmesinden kaynaklandığı görüldü. Resim zarar görmemişti. Masa (10), Bayan Wm. Crookes'un yanına, kendisi ve Bay Home'un arasına taşınmıştı.

Bay Home daha sonra akordeonu her zamanki gibi sağ eline aldı

ve sol elini de Bayan Douglas ve Bayan Wm. Crookes'un tuttuğu masaya koydu. Sonra ışık söndürüldü ve şu mesaj yazıldı:

"Dört Mevsim. Önce kış."

"Bahar.—Çiçeklerin Doğuşu."

"Yazın Kuşlar."

Yukarıdaki mesajlar parça çalınırken verildi. Müziğin güzelliği veya ifade edici karakteri hakkında hiçbir fikir vermek imkansız olurdu. Yaz mevsimini simgeleyen kısımda, kuşların cıvıltıları ve şarkıları eşliğinde akordeon eşliğinde güzel bir eşlik vardı. Sonbaharda, "Yazın Son Gülü" çalındı.

Home, çalan ruhun kendisine yabancı olduğunu söyledi. Yüksek ve çok güçlü bir ruhtu ve genç yaşta ölmüş bir kadındı.

Bayan Wm. Crookes şöyle dedi: "Kuzenim M mi ? Aklıma geldi. "aklımda o var."

Rap'lerle cevap: "Evet."

Daha sonra, Bay Home ile Bayan Wm. Crookes arasında masanın üzerinde duran bir saksıda büyüyen bir heliotrope'un hışırtı sesini duyduk. Bayan Wm. Crookes etrafına bakınca bitkinin üzerinde ışıklı bir bulut ■görünüyormuş gibi bir şey gördü. (Bay Home bunun bir el olduğunu söyledi.) Daha sonra bir dalın kırıldığına benzer bir çıtırtı duyduk ve sonra bir mesaj geldi:—

"Dört Ellen."

Hemen beyaz ışıklı bulutun helio trope'dan Bayan Wm. C.'nin eline doğru ilerlediği görüldü ve bitkinin küçük bir dalı içine konuldu. Daha sonra eli narin bir kadın eli tarafından okşandı. Elin kendisini göremiyordu, sadece elinin üzerinde ışıklı bir buhar halkası vardı.

Masanın (7) hareket ettiği duyuldu ve Bayan Douglas'ın yanına, (8) işaretli konuma, yaklaşık üç fit kadar yavaşça kaydığı görüldü. Bayan Douglas bağırdı, ' 'Ah! Ah! Ne kadar ilginç! Boynuma bir şey dolaştırıldı. Şimdi elime konuldu. Bir fundalık parçası." Bir mesaj geldi:—

"Anısına."

Bay Home, "Daldaki çiçek sayısını sayın. Bütün bunların bir anlamı var." dedi. On bir tane sayıldı. (Bay Robert Chambers'ın on bir çocuğu vardı.)

(Bunu doğrulamak için yakılan) akordeon tekrar söndürüldü. Bay Home akordeonu sağ eline aldı, diğer elinde ise Bayan Douglas ve Bayan Wm. Crookes vardı. Orada bulunan diğer kişiler de el ele tutuştular. Akordeon çaldı ve sonra beyaz bir şeyin masadan Bayan Douglas'a doğru hareket ettiğini, onun ve Bay Home'un arkasından geçtiğini ve Bayan Wm. Crookes ile arasındaki daireye girdiğini gördük. Masadan bir ayak yukarıda kalarak yaklaşık yarım dakika kadar havada süzüldü. Bayan Wm. Crookes'a dokundu, sonra dairesel bir hareketle etrafta yüzüyormuş gibi diğerlerinin yanına doğru gitti . Hemen Bayan Douglas'ın, Bay Home'un ve Bayan Wm. Crookes'un birbirine kenetlenmiş ellerinin sırtına kondu. Mesaj verildi:—

' ' Işık ve bak, ' ve sonra gördük ki yüzen nesne aslında Bayan Douglas'ın arkasındaki masada duran, içinde kartlar olan bir Çin kart tabağıymış.

Işık tekrar söndürüldü ve sonra zeminde bir yapışma ve sürtünme sesi duyduk ve sonra kapıya sert bir darbe geldi. Sonra masada ve odanın diğer kısımlarında çok yüksek sesli vurma sesleri duyuldu. Masanın hareketleri hissedildi ve sonra her şey sessizleşti. Kolu yaktık ve Bayan Douglas'a doğru hareket eden küçük masanın odanın tam karşısına, dokuz fitlik bir mesafe kat ettiğini ve kapıya çarparak hepimizin duyduğu sesi çıkardığını gördük.

Bundan sonra başka hiçbir şey olmadı.

(IV.) ÇARŞAMBA, 21 HAZİRAN 1871-—20, Mornington-road adresinde (Bay Crookes'un özel ikametgahı) oturuyoruz. Akşam 8.40'tan 10.30'a kadar

*Hazır bulunanlar:*— Bay DD Home (orta), Bayan Wr. Crookes, Bay

Wr. Crookes, Bayan Humphrey, Bay C. Gimingham, Bay Çavuş Cox, Bay Wm. Crookes, Bayan Wm. Crookes, Bayan A. Crookes.

Yemek odasında bir gaz ocağıyla aydınlatılmış. Yemek masasının etrafında-üzerinde tek bir yaprak yok.

Masanın üzerinde bana ait bir akordeon; uzun ince bir tahta çıta; bir kalem ve biraz kağıt; ve yan tarafta, kısmen masanın üzerinde duran bir cisim ağırlığındaki değişimi test etmeye yarayan bir alet vardı. Şunlardan oluşuyordu:

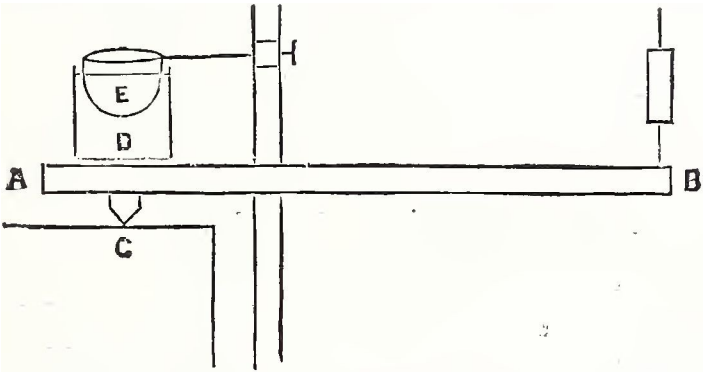


maun tahta, AB, 36 inç uzunluğunda, 9 inç genişliğinde ve linç kalınlığında, B ucunda bir yaylı terazi ile desteklenmiş ve C ucunda, bıçak ağzına kesilmiş ve A ucundan 3 inç uzaklıktaki tahta bir dayanak noktası vasitasıyla düz stand üzerinde durmaktadır. D, ağırlığı kısmen dayanak noktası C ile B ucu arasına düşecek şekilde tahta üzerinde duran bir cam kaşe sudur ve tahtanın ağırlığıyla yaylı terazi üzerinde 51b'lik bir gerilim üretir. E, alt kısmı delikli ve zeminden yükselen büyük bir demir stand üzerinde sıkıca desteklenen yarım küre bakır bir kaptır. E, D noktasında suya daldırılacak şekilde düzenlenmiştir, ancak çevresi boyunca D'den 2 inç ve alttan 5J inç uzaklıktadır. Herhangi bir çarpma veya itmenin cam kap D'ye ve oradan tahtaya ve yaylı teraziye iletilmesini önleyecek kadar sıkıca desteklenmiştir. Ben ve asistanım bu konuda önceden iyice test etmiştik. [1]

Masanın altında daha önce anlatılan tel kafes vardı.[17] [18]ve üç Groves hücresi çevredeki tel ile bağlantılıydı. Devredeki bir komütatör, bir tuşa basana kadar akımın dolaşmasını engelledi.

. *Olaylar.*— Masanın hemen hemen çok güçlü titreşimleri hissedildi. "Evet" ve "Hayır" sorularına verilen cevaplar bu titreşimlerle verildi.

Bay Home'un elleri çok tuhaf ve acı verici görünen bir şekilde kasılmıştı. Sonra ayağa kalktı ve sağ elinin parmaklarını nazikçe bakır kap E'ye yerleştirdi, cihazın herhangi bir başka parçasına yakın bir yere basmaktan dikkatlice kaçındı . Cihazın yakınında oturan Bayan Wm. Crookes, tahtanın B ucunun yavaşça alçaldığını ve sonra tekrar yükseldiğini gördü. Otomatik kayıt cihazına bakıldığında 10 onsluk artan bir gerilimin üretildiği görüldü.

Başka bir şey olmadı.

(V.) ÇARŞAMBA, 21 Haziran 1871.—20, Mornington-road adresinde oturuyoruz. 10.4.5'ten 11.45'e kadar. (Bu seans bir öncekinden kısa bir süre sonra yapıldı. Hepimiz kalktık, hareket ettik, pencereleri açtık ve pozisyonlarımızı değiştirdik. Bayan A. Crookes daha sonra ayrıldı ve tekrar oturmayı teklif ettik.)

*Mevcut:*— Bay DD Home (orta), Bayan Wr. Crookes, Bay Wr. Crookes, Hava Çavuşu Humphrey, Bay C. Gimingham, Hava Çavuşu Cox, Bay Wm. Crookes, Bayan Wm. Crookes.

Yemek odasında. Masa ve aletler eskisi gibi.

17 Ekim 1871 tarihli *Quarterly Journal of Science'ı* karşılaştırın .
18 Temmuz 1871 tarihli *Quarterly Journal of Science'a* bakınız .

Işık azalmıştı, ama birbirimizi açıkça ayırt etmemizi ve her hareketi görmemizi sağlayacak kadar ışık vardı. Alet de belirgin bir şekilde görülebiliyordu.

Otomatik kayıt bakiye endeksinin üzerine doğru yukarı itildi.

Aşağıdaki sırayı takip ediyoruz:

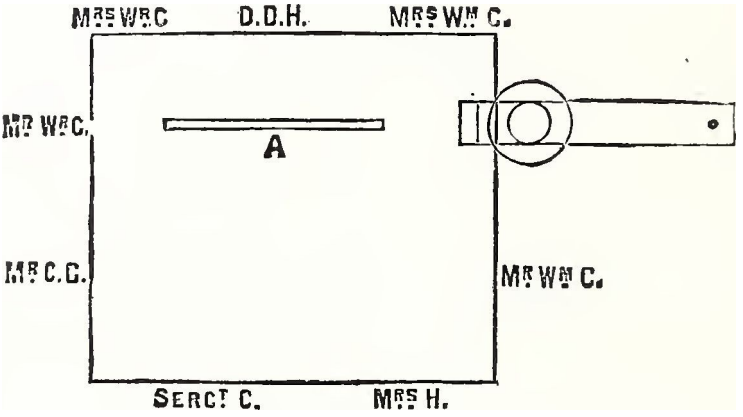


A daha önce bahsi geçen bir çıtaydı.[19]

Hemen hemen hemen bir mesaj duyuldu, "Ellerinizi çekin." Bir iki dakika sessizce oturduktan sonra, hepimiz el ele tutuştuk, masaya yüksek sesle vurma sesleri duyduk; sonra ağırlık aparatının yanında yere. Daha sonra aparat hareket ettirildi ve yaylı terazinin güçlü bir şekilde hareket ettiği duyuldu. Daha sonra şu mesajı aldık:—

"Kilo biraz değişti. Bak."

Sonra ayağa kalktım ve kayıtlara baktım. 141b'ye inmişti, (14—5=) 91b'lik ek bir gerginlik gösteriyordu.

Bu sonuç, tahtanın ve endeksin hareket ettiğini görebilecek kadar ışık olmadığında elde edildiğinden, daha fazla ışık olduğunda tekrarlanmasını istedim. Gaz açıldı ve daha önce olduğu gibi oturduk. Şu anda tahtanın yukarı aşağı hareket ettiği görüldü (Bay Home biraz uzaktaydı ve masaya değmiyordu, elleri tutuluyordu) ve endeksin, kayıt cihazının durduğu 71b'ye indiği görüldü. Bu, ■ 7—5=21b'lik bir gerginlik gösterdi.

Bay Home şimdi bize pozisyonumuzu değiştirmemizi söyledi. Şimdi şu şekilde oturduk:—

19Seans IV'e bakın,

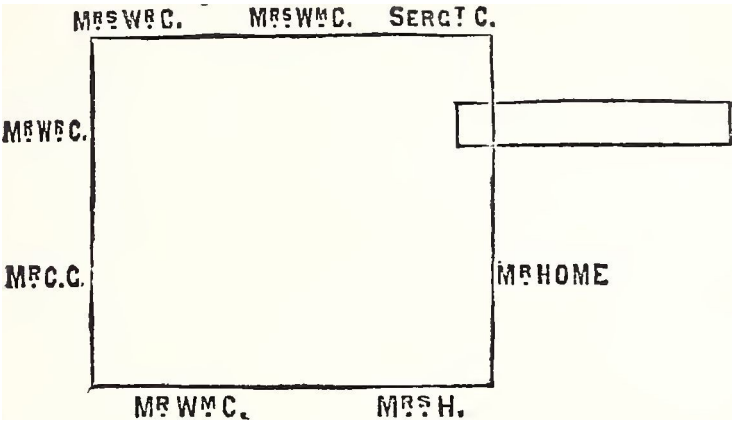


**Bir** mesaj verildi:

"Dan hariç tüm gruplar masadan kaldırıldı."

Bay Home bunun üzerine saçını masanın en uç köşesine doğru hareket ettirdi ve ayaklarını Bayan H.'ye yakın bir yere, cihazdan oldukça uzağa çevirdi. Masada ve sonra maun tahtada yüksek sesli tıkırtılar duyuldu ve tahta oldukça güçlü bir şekilde yukarı aşağı sallandı. Ardından şu mesaj verildi:—

"Şimdiye kadar elimizden geleni yaptık."

Yaylı teraziye gidildiğinde, kayıt cihazının 91b'ye indiği ve (9—5 = ) 41b'lik bir gerginlik artışı gösterdiği görüldü.

Artık aparat tabikten uzaklaştırılmıştı ve eski yerlerimize geri dönmüştük (ilk şemaya bakınız).

Birkaç dakika öylece oturduk, sonra bir mesaj geldi:

"Eller masadan çekilsin, herkes katılsın."

Biz de bize söylendiği gibi oturduk.

Justin, Bay Home'un önünde ve masanın üzerinde, ilk diyagramda A'da gösterilen konumda, 23j inç uzunluğunda, 1J inç genişliğinde ve § inç kalınlığında, beyaz kağıtla kaplı ince bir tahta çıta vardı. Herkes tarafından açıkça görülebiliyordu ve masanın kenarından bir ayak uzaktaydı.

**10 inç** yüksekliğe kadar havaya yükseldi . Diğer uç daha sonra yaklaşık beş inç yüksekliğe kadar yükseldi ve çıta daha sonra bir dakikadan fazla bir süre bu pozisyonda havada asılı kaldı, görünür bir destek aracı olmadan . Yanlara doğru hareket etti ve tıpkı denizin küçük dalgalarının üstündeki bir tahta parçası gibi yavaşça yukarı aşağı sallandı. Daha sonra alt uç masaya değene kadar yavaşça battı ve diğer uç da onu takip etti.

Hepimiz bu muhteşem güç gösterisinden bahsederken çıta tekrar hareket etmeye başladı ve ilk başta yaptığı gibi yukarı doğru yükselerek benzer bir şekilde sallanmaya başladı. Bu hareketin şaşırtıcı yeniliği artık geçtiğinden, hepimiz hareketlerini daha doğru bir şekilde takip edebildik. Bay Home, bu süre boyunca çıtadan en az üç fit uzakta, masadan uzakta oturuyordu; görünüşe göre oldukça hareketsizdi ve elleri sıkıca tutulmuştu, sağ elini Bayan Wr. Crookes, sol elini ise Bayan Wm. Crookes tutuyordu. Ayaklarının herhangi bir hareketi imkansızdı, çünkü masanın altındaki büyük kafes nedeniyle bacakları altına koyulamıyordu, ancak her iki yanındakiler tarafından görülebiliyordu. Diğerlerinin hepsi ellerini tutmuştu. Bu biter bitmez şu mesaj verildi:—

"Artık gitmemiz gerekiyor; ama gitmeden önce sabrınız için teşekkür ederiz.
Mary teyzesine sevgilerini iletiyor ve başka bir zaman tekrar görüşmek üzere."

Seans daha sonra saat on ikiye çeyrek kala sona erdi.

(VI.) CUMA, 23 Haziran, F'71. Mornington-road 20'de oturuyoruz.

Saat 8.30'dan 11'e kadar.

*Hazır bulunanlar:*— Bay DD Home (orta), Bayan Wr. Crookes, Bay Wr. Crookes, Bayan Bird, Çavuş Cox, Bayan Humphrey, Dr. Bird, Bayan A. Crookes, Bay Wm. Crookes, Bayan Wm. Crookes.

Yemek odasında; bazen bir gaz ocağıyla, bazen tuzlu ispirto lambasıyla, bazen de sokaktan gelen ışıkla aydınlatılıyordu.

Yemek masasının kapağı yoktu, ama ortada hafifçe açıktı (yaklaşık dört inç). Masanın üzerinde akordeon, küçük bir el zili, çita, kağıt, kalem, suyun yarısına kadar fosfor ve tuzlu fitilli bir ispirto lambası vardı.

Oturma düzeni :—

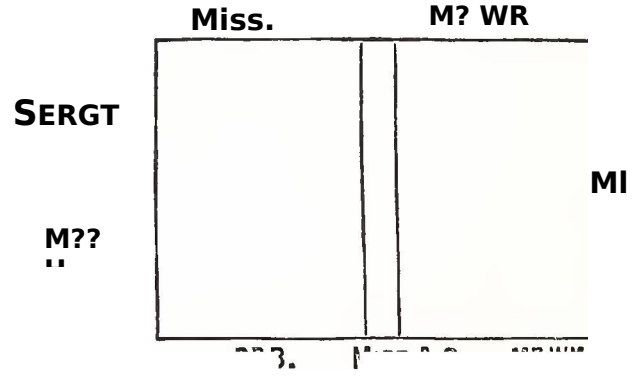


Örtü bütün bu zaman boyunca masanın üzerindeydi.

İlk başta bir gaz ocağını yakarak oturduk.

Yaklaşık 10 dakika oturduktan sonra masa güçlü bir şekilde titredi ve iki veya üç kez isteğimiz üzerine belirli sayıda titreşim verdi. İçinden güçlü, hızlı bir titreme geçiyormuş gibi hissettim .

Bay Home şimdi akordeonu her zamanki gibi aldı ve masanın altına tuttu. Hemen çalındı ve notalar çalındı. Bu sırada Bayan Bird ve Dr. Bird masanın altına girdiler ve hareketi gördüler. Gaz şimdi söndürülmüştü ve ispirto lambası yandı. Sarı alev her şeyi çok korkunç gösteriyordu ve Bayan Wm. Crookes'un mercan süslerinin rengini oldukça soldurdu. Mercan kolyesini çıkardı ve masa örtüsünün üzerine, ispirto lambasının yanındaki masanın açıklığının hemen üzerine koydu. Kısa bir süre sonra bir şey örtüyü kaldırdı ve mercanları oynattı, hareketi iki veya üç kez tekrarladı.[20]

Bay Home daha sonra akordeonu yere koydu ve her iki elini de masanın üzerine koydu. Kısa bir süre sonra hepimiz masanın altında akordeonun hareket ettiğini duyduk ve buna göre Bay Home bir elini

20Bayan Kuş yazıyor

Bu seansta belirtilen koşulları hatırlıyorum. Bayan Win Crookes'un taktığı kolyenin yeşil göründüğünü fark etmiştim. Boncuklarının neden yeşil olduğunu sordum. Bana bunların mercanları olduğunu söyledi ve beni ikna etmek için kolyeyi elime tutuşturdu. Kolyeyi geri uzatmak yerine masanın ortasına, karşıma koydum. Kolyeyi takar takmaz spiral şeklinde yükseldi. Kardeşim Dr. Bird'e, sıra dışı davranış gösteren iplikli mercanlara bakması için heyecanla seslendim ve onun dikkatini çekmeye çalışırken dik kolye masanın üzerinde sessizce bir kıvrım halinde çöktü. Bu olayı sık sık hatırladım ve içgüdüsel olarak şüpheci olmama rağmen, bu garip deneyim, yargıları net ve dürüstlükleri şüphe götürmez olan diğerlerinin iddialarından şüphe etmemi imkansız hale getirdi.

Ekim 1889. ALICE L. BIRD.

Dr. Bird buna şunu ekliyor:

Kız kardeşimin bana "Bak, bak, kolyeye," diye seslendiğini hatırlıyorum, ama o anda dikkatim başka yere yönelmişti ve söz konusu fenomeni gerçekten göremedim . - GEORGE BIRD.

Bu gerçekleştiği anda notlarımı yazıyordum ve kolyeyi yalnızca ilk hareketinden sonra yerleşirken gördüm. Daha sonra bir veya iki hafif hareket yaptı ve belirttiğim gibi, bana sanki aşağıdan hareket ettirilmiş gibi geldi. O zaman bundan bahsettim ve sonra Bayan Bird ve diğerleri kolyenin 'şimdi onun tarafından tarif edildiği gibi davrandığını söylediler. Kendim görmediğim için defterimdeki ifadeyi değiştirmedim . ' - • • . .. W. CROOKES.

Bayan Wm. Crookes'un ellerine, diğerini Bayan Wr. Crookes'un ellerine koydu ve her iki ayağını da ayaklarımın altına koydu. Bu şekilde akordeona elleriyle veya ayaklarıyla dokunması fiziksel olarak imkansızdı. Lamba ayrıca orada bulunan herkesin onun herhangi bir hareketini görmesini sağlayacak kadar ışık veriyordu. Akordeon şimdi çalmaya başladı ve ardından birkaç nota ve ölçü çaldı. Orada bulunan herkes bu sonucun Bay Home'un aracılığıyla elde edilemeyeceğine ikna olmuştu.

Bay Wr. Crookes şimdi akordeonun dizlerine kadar getirildiğini ve onlara bastırıldığını söyledi. Elini indirdi ve sapından tuttu. Daha sonra elinde çalmaya başladı, Bay Home'un elleri ve ayakları daha önce olduğu gibi başkaları tarafından tutuluyordu. Bay Wr. Crookes şu anda akordeonun elinden çıktığını söyledi (sonra onu masaya koydu). Masanın altında hareket ettiğini duyabiliyorduk ve sonra dizlerime bastırdı ve elimi indirdiğimde sapın elime dönüştüğünü hissettim. Bir dakika tuttum ama çalmadı. Sonra Bay Home'a verdim ve sonra sağ elinde Scrjt. Cox'un istediği "Ye Banks and Braes" adlı bir melodi çaldı, vb.

Bundan sonra çok güzel bir müzik parçası çalındı. "Bu kürelerin müziği olmalı." denildi. Bir mesaj verildi:—

"Bu."

Kısa bir süre sonra müzik durdu ve ışığı daha da kıstık, ancak yine de olup biten her şeyi açıkça görmemizi sağlayacak kadar ışığı koruduk. Müzik tekrar güçlü bir şekilde başladı ve sonra Bay Home aeeordion'u masanın üstünden getirdi ve Dr. Bird'un karşısında tuttu. Sonra hepimiz onun güçlü bir şekilde kasılıp genişlediğini gördük ve sesler çıkardığını duyduk, Bay Home bu sürenin bir kısmında aleti , sapına bağladığım bir ip vasıtasıyla küçük parmağının ucuyla destekliyordu .

Çavuş Cox, bir hanıma verilmesi için masanın altında bir çiçek tutuyordu. Çiçek kısa sürede elinden alındı ve uzun bir süre sonra, durum neredeyse unutulmuşken, masanın kenarına, Bayan Bird ile Bay Wr. Crookes arasına beyaz bir nesne konuldu ve Bayan, elbisesinin çok yakın bir yerden çekildiğini söyledi. Nesne hareket ettikçe, Çavuş Cox'un çiçeği olduğu görüldü. Mesaj daha sonra duyuldu:—

"Sana verdik. Bir çiçek."

Bay Home daha sonra transa geçti, Bayan "Wr. Crookes'la alçak sesle biraz konuştu ve sonra ayağa kalktı. Odanın içinde kararsız bir şekilde dolaştı, ama sonunda tekrar oturdu, her şeyin birbirine karıştığını söyledi ve sonra uyandı.

Daha sonra şu mesaj verildi:

"Ellerinizi masadan çekin.

Buna göre ellerimizi çektik ve bulduğumuz herkesin elini birleştirdik. Bir dakika içinde defterimin hafif bir hareketi duyuldu ve yaprakları aşağıda tutmak için üzerinde duran bir cildin *(Hayatımdaki Olaylar)* her seferinde yaklaşık sekizde bir inçlik sarsıntılarla yavaş yavaş üzerinden kaydığını görebiliyordum. Hareket orada bulunan herkes tarafından görülebiliyordu ve gürültü de herkes tarafından açıkça duyuluyordu. Bundan fazlası olmadı ve kısa süre sonra mesajı aldık:—

"Artık gücümüzün kalmadığını görüyoruz."

Toplantı daha sonra dağıldı.

Akşamın sonlarına doğru, Bay Home'un yanında oturan Bayan Wm. Crookes, ellerinin ve kolunun sürekli dokunulduğunu ve okşandığını hissetti ve parmakların şekli bir süre ona yakın olan kumaşın altında hareket etti. Bunları ben ve Bayan A. Crookes hissettik ve isteğimiz üzerine ellerimizi okşadılar. Bayan Win. Crookes ayrıca, Bay Home'un yulafındaki bir gülün etrafında oynayan ve yaprakları tek tek koparan ve bazılarını yanındaki masaya koyan ve diğerlerini Bayan Wr. Crookes'a veren narin bir

parmak ve baş parmağı gördü. Üç kez, masanın üzerinde olan kendi ellerinin üzerinden tamamen geçen bir el gördü. Küçük, tombul ve narin şekilliydi ve bilekte bir bulut halinde sonlanıyordu.

Başka bir zamanda Bay Home'un başında ve perisinin önünde ışıklı görüntüler görüldü. Orada bulunan herkes bunu gördü ve Bayan Wm. Crookes bunların eller olduğunu söyledi.

(VII.) 16 TEMMUZ 1871, PAZAR. Mornington Yolu 20 numarada oturuyoruz.

*Hazır bulunanlar:*— Bay DD Home (orta), Bayan Wr. Crookes, Bay Wr Crookes, Bayan Humphrey, Bay Wm. Crookes, Bayan Wm. Crookes.

Aşağıdaki sırayla:—

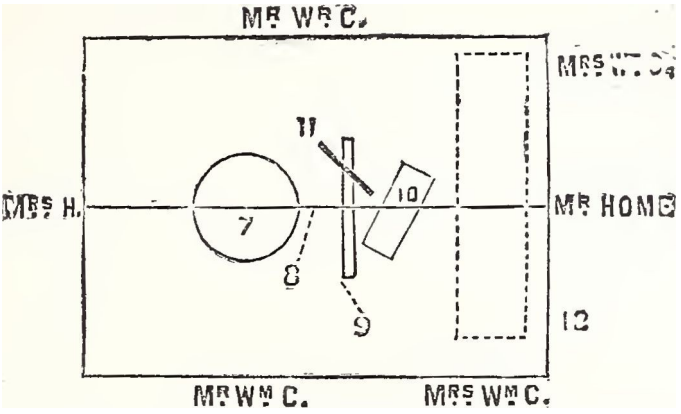


7— Bu akşam eşim ve benim Brook Green'den getirdiğimiz bir çiçek buketi. Düzenlemesi için hizmetçiye verilmişti ve hepimiz oturduktan ve seans başladıktan *sonra odaya getirilip masanın üzerine konuldu.*

8— Bu, daha sonra atıfta bulunulan tablodaki dönemin bir parçasıdır.

9— Tahta asadır. 10 —Bir not kağıdıdır. **11** —Bir kalem.

Seansın ilk bölümünde fonograf [21]Bay Home'un önündeki masanın üzerindeydi ve ben 12. pozisyonda oturuyordum veya ayakta duruyordum.

Bu sefer ruhlardan zarın üzerine yurmamalarını, aksine tahtayı hafif ve ağır yapma deneyinde olduğu gibi üzerine bastırmalarını istedim.

Bu şekilde yapıldı ve füme cam üzerine 10 adet eğri çizimi yapıldı:

No. 1.—Bay Home'un eli davulun kenarında.

No. 2. (Bayan Wr. Crookes'un parmakları davulun kenarında ve Bay Home'un

No. 3. (Elleri onun ellerine dokunuyor.

No. 4.—Bay Home'un parmakları davulun kenarında.

No. 5.—Bay Home'un destek üzerindeki parmakları davula dokunmuyor.

No. 6.—Bay Home'un parmaklarının zara dokunması. Buna baktığımda bu eurve'nin parmakların basıncıyla üretilmiş olabileceğini fark ettim. Sonra mesaj verildi: —

' ' Ellerinizi masadan çekin. "

No. 7.—Bay Home'un elleri masanın üstünde, başka hiç kimse

21Fonografın tanımı için Ekim 1871 tarihli *Quarterly Journal of Science'a bakınız.*

masaya dokunmuyor.

No. 8.—Bay Home'un eli parşömenin üzerinde duruyordu, parmakları hâlâ aşağıyı gösteriyordu.

No. 9.—No. 8 ile aynı.

No. 10.—Bay Home'un parmakları sehpaya değiyor; davula veya parşömene değmiyor.

Bu izleri aldıktan sonra fonotograf çıkarıldı ve diyagramda gösterilen pozisyonlara sessizce oturduk. Oda yeterince

Gazlı ısıtıcının tepesine yerleştirilmiş soda alevli iki ispirto lambasıyla aydınlatılır .

Birkaç dakika sonra tahta değnek masanın üzerinde hafifçe hareket etti, yavaşça kaydı.- Sonra bir uçundan kendini kaldırdı ve sonra tekrar aşağı düştü. Sonra yana doğru kalktı ve yarıya kadar döndü. Birkaç dakika boyunca bu şekilde hareket etmeye devam etti. Bay Home, çıtanın üzerinde onu hareket ettiren bir el gördüğünü söyledi. Başka kimse eli görmedi.

Buketteki çiçekler birkaç kez oynatılıp hışırdatıldı.

Daha sonra bir mesaj veriliyordu, cevaplar bazen masaya vurularak, bazen de asa yukarı kalkıp masaya üç kez hızla çarpılarak veriliyordu:

"Bir dua."

Bay Home akordeonu her zamanki gibi aldı ve sonra duyduğum en güzel müzik parçasıyla onurlandırıldık. Çok ciddiydi ve mükemmel bir şekilde icra edildi: notaların "parmaklanması" hayal edebileceğim her şeyden daha incelikliydi. Yaklaşık 10 dakika süren bu parça sırasında, odanın bir köşesinde bir adamın zengin sesinin [1] eşlik ettiğini ve bir kuşun ıslık çaldığını ve cıvıldadığını duyduk.

Bay Home daha sonra elini buketin üzerine koydu ve hızlı, titrek bir hareketle sıktı.

Kalemin alınıp alınmayacağını ve gözlerimizin önünde kağıda bir kelime yazılıp yazılamayacağını sordum. Kalem iki veya üç kez hareket ettirildi ve kaldırıldı, ancak tekrar düştü. Çıta kaleme doğru hareket etti ve ona yardım etmeye çalışıyor gibiydi, ancak hiçbir faydası olmadı.

Bir mesaj verildi:

“Maddenin maddeden geçmesi imkansızdır; ama biz size neler yapabileceğimizi göstereceğiz.”

Sessizce bekledik. Şu anda Bayan Win. Crookes buketin üzerinde ışıklı bir görüntü gördüğünü söyledi. Bay Wr. Crookes da aynısını gördüğünü söyledi ve Bay Home da hareket eden bir el gördüğünü söyledi.

sanki masanın içinden geçiyormuş gibi, plandaki (8) numaralı konumda tam önünde yavaşça armutun düştüğü görüldü . ■

Masanın içinden kaybolduktan hemen sonra Bayan Win. Crookes, masanın altından, kendisi ve Bay Home arasında, bir parça çimen tutan bir elin belirdiğini gördü. El, çimen parçasını Sir Ider'e kadar getirdi, herkesin duyabileceği bir sesle iki veya üç kez ona vurdu ve sonra çimeni yere indirdi ve el orada kayboldu. Eli yalnızca Bayan Wm. Crookes ve Bay Home gördü; ama hepimiz çimen parçasının hareketlerini gördük, tıpkı tarif ettiğim gibiydi.

3 inç geçtiği söylendi . Bu bölmenin çapını ölçtüğümde, bunun 1 inçten biraz fazla olduğunu gördüm ve çim parçası, onu yaralamadan zorla geçirebilmem için çok kalındı. Yine de, çatlaktan çok sessiz ve düzgün bir şekilde geçti ve en ufak bir baskı belirtisi göstermedi.

Daha sonra akordeondaki notalarla mesaj verildi: —

“Allah razı olsun. İyi geceler.”

Daha sonra akordeon eşliğinde veda şarkısı çalındı ve seans saat 11.30'da sona erdi.

(VIII.) 30 TEMMUZ 1871 PAZAR. Mornington Yolu 20 numarada

oturuyoruz.

*Hazır bulunanlar:* Bay DD Home, Bay Wm. Crookes, Bayan Wnn Crookes, Bayan Humphrey, Bay Wr. Crookes, Bayan Wr. Crookes, Bayan 1., Bayan A. Crookes, Bay H. Crookes, Bay T. ve saat 23.00'te Lord A.

Yemek odasında yemek masasının etrafında.

Akşamın ilk saatlerinde gaz lambası yakılırdı; akşamın son saatlerinde ise oda iki ispirto lambasıyla aydınlatılırdı.

Denenen ilk deney, hareketlerin füme cam üzerinde kaydedildiği geliştirilmiş aparat vasıtasıyla tahtanın ağırlığının değiştirilmesiydi. Bay G.'nin itirazını karşılamak için tahtanın kısa ucu, hiçbir miktarda

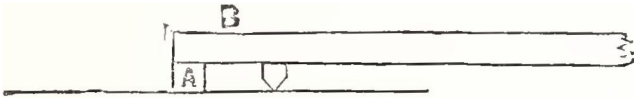


(B)'deki ellerin basıncı uzun uçta gözle görülür bir hareket meydana getirmedi. Ayarlamalar Bay Home odaya girmeden önce kendim tarafından yapıldı ve iyice test edildi.

Bay Home'un iki elini aldım ve onları tahtadaki uygun pozisyona kendim yerleştirdim, parmaklarının uçları (B'de) dayanak noktasına kadar olan uçtan tam yarı mesafedeydi. Bay Home'un yanında ve aletin yanında oturan Bayan Wm. Crookes, tüm zaman boyunca ellerini izledi ve ben de cam levha hareket ederken onu izledim. Altı levha denendi ve iyi sonuçlar elde edildi. Deneyler doğrudan birbiri ardına denenmedi, ancak her şey hazır olduğunda Bay Home genellikle saati ne zaman çalıştırmam gerektiğini söyledi, alet üzerinde bir etki hissettiğini veya yakınlarda duran bir ruh gördüğünü söyledi. Bir veya iki kez tahtada yüksek sesli vuruşlar duyuldu ve saati çalıştırma sinyali benim isteğim üzerine üç vuruşla verildi. Tahta bazen dikey olarak olduğu kadar yanlara doğru da sallandı.

Bu deneylerden birinin ilerlemesi sırasında, aletin yakınında duran ve oturduğum sandalyenin masaya doğru hareket ettiği görüldü.

Endeksin kaydı 21b'lik maksimum çekişi gösterdi.

Alet kaldırıldı ve masanın etrafındaki yerlerimize şu pozisyonda oturduk;

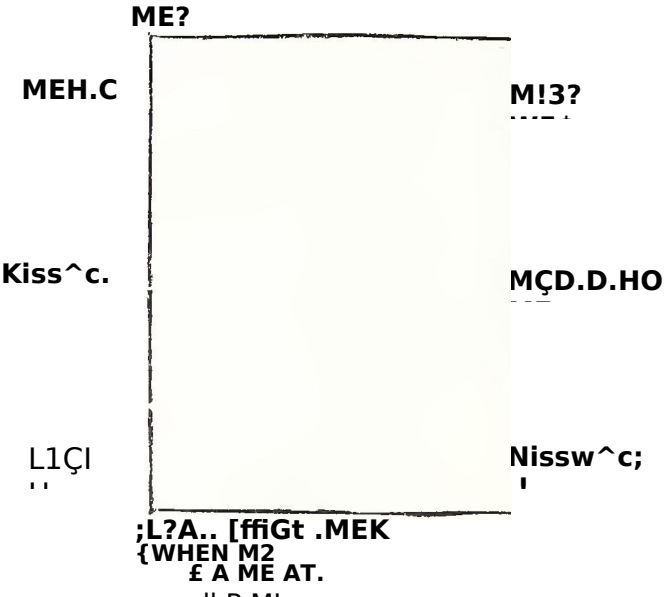


ll.P.MJ

Ellerimi oraya koyduğumda masanın farklı yerlerine rap'ler atıldı. Daha sonra Mr. Home bir ucundan tuttuğunda tahta çıtaya rap'ler atıldı.

Akordeon, Bay Home tarafından masanın altında her zamanki pozisyonda tutuluyordu. Çalarken Bayan I. altına baktı ve çaldığını gördü. Bay Home elini tamamen ondan çekti ve her iki elini de masanın üstüne koydu. Bu sırada Bayan I., akordeon çalan ışıklı bir el gördüğünü söyledi.

Gaz söndürüldü ve üç tane ispirto lambası yakıldı.

Yüksek sesli vuruşlar duyuldu ve planhette, peneil ile bir iz bırakarak bir kağıt parçasının üzerinde hareket ettl.

Çıta birkaç santim hareket etti.

Bay Home'un masanın altına bıraktığı akordeon şimdi çalmaya ve kimse ona dokunmadan hareket etmeye başladı. Ayağımın üzerine düştü, sonra kendini sürükleyerek uzaklaştı, sürekli çaldı ve Bayan I'in yanına gitti. Dizlerinin üzerine çöktü.

Bay Home daha sonra onu eline aldı, çalmaya başladı ve her zamanki gibi akorlarla şu mesajı iletti: —

"Varlığımızı ortaya koymamıza izin verildiği için sevincimiz ve minnettarlığımız. Sabrınız için teşekkür ederiz ve Tanrı'ya sevgisi için teşekkür ederiz."

Bay Home ayağa kalktı ve herkesin gözü önünde akordiyonu kol boyu uzaklıkta tutarak arkada durdu. Hepimiz onun genişlediğini ve yayıldığını gördük ve bir melodi çaldığını duyduk. Bay Home daha sonra aeordiyonu bıraktı, aeordiyon onun arkasına gitti ve orada çalmaya devam etti; ayakları ve önünde duran iki eli de görünüyordu.

**Bay Home daha sonra Bayan I.'in sandalyesi ile büfe** arasındaki odadaki açık alana yürüdü ve orada oldukça dik ve sessiz bir şekilde durdu. Sonra, "Yükseliyorum, yükseliyorum" dedi; hepimiz onun yerden yavaşça yaklaşık altı inç yüksekliğe yükseldiğini, yaklaşık 10 saniye orada kaldığını ve sonra yavaşça aşağı indiğini gördüğümüzde. Bulunduğum yerden ayaklarını göremiyordum, ancak başının karşı duvara yansıtıldığını açıkça gördüm ve Bay Home'un yakınında oturan Bay Wr. Crookes ayaklarının havada olduğunu söyledi. Ona yardımcı olabilecek

yakınlarda bir tabure veya başka bir şey yoktu. Dahası, hareket yukarı doğru pürüzsüz ve sürekli bir kaymaydı.

Bunlar olurken aeeordiyonun sertçe yere düştüğünü duyduk. Bay Home'un oturduğu sandalyenin arkasında havada asılı kalmıştı. Düştüğünde Bay Home ondan yaklaşık 10 fit uzaktaydı.

Bay Home hala Bayan I. ve Bay Wr. Crookes'un arkasında dururken, aeeordion'un elleri ona dokunmadan arkasında hareket ettiği hem görüldü hem de duyuldu. Daha sonra temas etmeden ve havada süzülerek bir melodi çaldı.

Bay Home daha sonra akordeonu tek eline aldı ve hepimizin görebileceği şekilde uzattı (hala Bayan I. ve Bay Wr. Crookes'un arkasında ayakta duruyordu). Sonra akordeonun genişleyip daraldığını gördük ve bir melodi çalındığını duyduk. Bayan Win. Crookes ve Bay Home akordeonun alt kısmında, tuşların olduğu yerde bir ışık gördüler ve sonra tuşların birbiri ardına adil ve kasıtlı bir şekilde tıklandığını ve basıldığını duyduk ve gördük, sanki bunu yapan gücün, bizim için görünmez (ya da neredeyse görünmez) olmasına rağmen, enstrüman üzerinde tam kontrole sahip olduğunu bize göstermek istercesine.

Daha sonra Bay Home ayağa kalkıp akordeonu herkesin görebileceği şekilde tutarken güzel bir şarkı çalındı.

Bay Home daha sonra arkamdan geldi ve sol kolumu uzatmamı söyleyerek akordeonu kolumun altına koydu, tuşlar aşağı sarkıyordu ve üst kısmı üst koluma doğru yukarı doğru bastırıyordu. Sonra sola doğru gitti ve akordeon orada kaldı. Sonra iki elini birer birer omuzlarımın üzerine koydu. Bu pozisyonda, akordeona benden başka kimse dokunmuyordu ve herkes ne olduğunu fark ediyordu, enstrüman notalar çalıyordu ama melodi çalmıyordu.

Bay Home daha sonra sandalyesine oturdu ve bize masayı bir veya iki buçuk santim kadar açmamız söylendi.

Bay T. çıtanın ucuna dokundu, hemen üzerine vurmalar geldi.

Masanın üzerinde bir kağıdın üzerinde duran planşet şimdi birkaç santim hareket ediyordu.

Bay Home'un tutmadığı yerdeki akordeondan sesler duyuluyordu.

Bayan Wm. Crookes'un yanındaki kağıdın köşesi (üzerinde plan chette'nin durduğu) yukarı aşağı hareket ediyordu. (Bu son üç olgu aynı anda gerçekleşiyordu.)

**hissettim** ; sonra Bayan I.'a, sonra da Bayan **A,** Crookes'a gitti.

Bunlar olurken zili masanın altında tuttum ve benden alınıp alt tarafa doğru çalındı. Daha sonra Bayan I.'a yumuşak ve sıcak olarak tanımladığı bir el tarafından verildi.

Çıtanın artık biraz hareket ettiği görülüyordu.

■ ~ Bayan Wm. Crookes, Bay Home'un yakasındaki çiçeğe dokunan bir el ve parmaklar gördü. Çiçek daha sonra elden alınarak Bayan I.'e verildi ve yeşil yaprak da benzer şekilde Bay T.'ye verildi.

Bayan Wm. Crookes ve Bay Home elin bunu yaptığını gördüler, diğerleri sadece çiçeğin ve yaprağın havada hareket ettiğini gördüler.

Bayan Wm. Crookes masanın altında bir gül tutuyordu; güle dokunuldu ve sonra alındı.

Akordeondan davul sesi duyuluyordu.

Çıta kendi kenarından kalktı, sonra bir ucundan destek alarak aşağı düştü. Sonra masanın dört inç yukarısına süzüldü ve çemberin etrafından dolaşarak Bayan Wm. Crookes'u işaret etti. Sonra yükseldi ve çemberin dışında başlarımızın üzerinden geçti.

Planşet epeyce hareket etti ve kağıdı çizdi.

Bez masanın üzerinde sürükleniyordu.

Çıta dairenin etrafında dönerken, Bay Horne'un elindeki akordeon bir melodi çalıyordu, Mi'nin Wm. Crookes'un eli de akordeonun üzerindeydi.

Bayan Wm. Crookes elini çıtaya yaklaştırdı, ■«ve çıta üzerinde çok fazla hareket etti.

Plançetin üzerinde durduğu kağıt, sanki bir bantla hareket ediyormuş gibi etrafımızda hareket ediyordu. Orada bulunanların çoğu bunu yapan bir el gördü. (Bay Home ve Bayan Wm. Crookes bu eli gördü.)

Bay H, Crookes, Bay Home ile Bayan Wm. Crookes arasında parlayan bir elin belirdiğini gördü.

Akşam vakti Bayan Wm. Crookes'un cebinde bulunan mendili bir el tarafından çıkarıldı.

Odanın uzak köşesinde (kapıya çapraz) bir sandalyenin altında hareket eden beyaz bir şey gördüm. Bunu söylediğimde, rap'lerle bir mesaj verildi:—

"William! Al onu."

Ayağa kalkıp aldığımda bunun karımın cep mendili şefi olduğunu ve düğümlenmiş olduğunu ve ondan alınan gülün sapının içinde bağlı olduğunu gördüm. Mendili aldığım yer onun oturduğu yerden on beş fit uzaktaydı.

Masanın üzerinde duran cam su şişesi havaya fırladı ve plançete çarptı.

Bay Home şöyle dedi; "Bir yüz görüyorum. Philip'in yüzünü görüyorum. Philip! Kardeşim!"

Su ve bardak artık birlikte yükseliyordu ve masanın yaklaşık yirmi santim yukarısında havada süzülürken ve dairenin birinden diğerine ileri geri hareket ederken, birbirlerine vurarak sorularımıza yanıtlar alıyorduk.

Bay II. Crookes, bir elin dizini gıdıkladığını söyledi.

Bayan A. Crookes ile su şişesinin arasındaki masanın açıklığından yukarı doğru bir parmak uzanıyordu.

Bayan A. Crookes, Bay II. Crookes ve Mi'nin I.'i de bundan çok etkilendiler.

Parmaklar ikinci kez masanın ağzına kadar geldi ve salladı.

Son gezisinde çemberden epeyce uzakta, diğer pencerenin önüne yerleşen çıtâ şimdi dört beş kez çok gürültülü bir şekilde zeminde hareket etti. Sonra Bay T.'ye doğru eğildi ve omzunun üzerinden çemberin içine geçti. Masanın üzerine yerleşti ve sonra tekrar yükselerek Bayan Wm. Crookes'un ağzını işaret etti.

Sonra çıta su şişesine gitti ve onu birkaç kez neredeyse tamamen itti, böylece masadaki açıklıktan uzaklaştı. Sonra çıta açıklığın sonuna doğru gitti.

Bardak biraz hareket etti.

Çıta, masadaki açıklıktan yukarı doğru hareket ediyor ve yukarı aşağı üç veya bir kez zıplayarak sorulara "Evet" ve "Hayır" yanıtını veriyordu.

Bazıları bir el gördü, diğerleri ise masanın üzerinde duran Cowers'ı çeken parlak bir bulut gördü. Daha sonra bir çiçeğin kasıtlı olarak taşındığı ve Bayan Wr. Crookes'a verildiği görüldü.

Başka bir çiçek daha elinden tutularak Bayan Wm. Crookes'a götürüldü; çiçek Bay Ilome ile onun arasına bırakıldı.

Raps daha sonra şöyle dedi:

"Gitmeliyiz."

Daha sonra odanın her yerinden gelen rap sesleri giderek zayıfladı ve sonunda duyulmaz hale geldi.

Daha sonra seans dağıldı.

(IX,) CUMARTESİ, 25 Kasım 1871.— 20, Mornington Road adresinde oturuyoruz. Akşam 9.15'ten akşam 11.30'a kadar

*Katılanlar:* —Bay DD Home (orta), Bayan Home, Bayan Douglas, Bayan Humphrey, Bay ve Bayan Wm. Crookes, Bayan Wr. Crookes, Bayan Crookes, Bay C. Gimingham.

Yemek odasında yemek masasının etrafında; içeriye yaprak girmiyor.

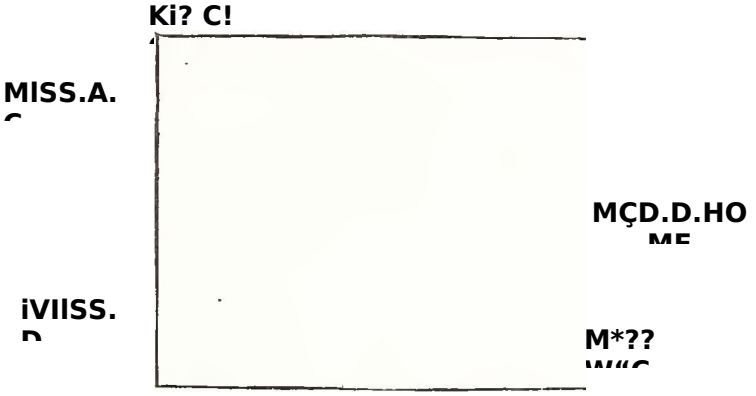


Masanın üzerinde iki cam kapta çiçekler; akordeon; kağıt; plan şette ; birkaç işaretli kağıt parçası; kalemler; el zili; ispirto lambaları; kibritler, vb. vardı. Bir örtü vardı. Çıta masanın üzerindeydi.

Odada güzel bir ateş vardı, ancak oturmanın sonuna doğru söndü ve bir gaz lambası da çoğu zaman yanıyordu. O söndürüldüğünde, odada ateş ve sokaktan gelen ışık hâlâ yeterliydi; birbirimizi ayırt edebiliyor ve masadaki nesneleri görebiliyorduk.

Daha bir dakika bile oturmamıştık ki masanın çeşitli yerlerinden tıkırtılar duyuldu; sandalyelerimizin ve masanın güçlü bir titreşimi hissedildi ve zemine çarpma sesleri gibi sesler duyuldu. Garip bir metalik tıkırtı; masanın demir vidasında bir ses duyuldu.

Bir mesajım var: " *Bencil",* yaptığım bir yoruma cevaben.

Masada bir hışırtı duyuldu ve cam çiçek kaplarından birinin sarsıntılarla hareket ettiği görüldü, ta ki yaklaşık iki inç yol kat edip büyük bir kağıt parçasına biraz bulaşana kadar. Bu hareket herkes izlerken devam etti. Bay Home'un elleri önünde sessizdi.

Daha sonra tahta çıtanın birkaç santim kadar ileri geri kaydığı görüldü.

Bay Home akordeonu her zamanki gibi aldı, masanın altına tuttu. Hemen ses çıkarmaya başladı. Bay Home daha sonra akordeonu masanın altından çıkardı (kendiliğinden hareket ediyormuş gibi göründüğünü, elini arkasından sürüklediğini söyledi), sürekli çaldı ve sonunda çok kısıtlı bir şekilde sandalyesinin arkasına sarkıttı, ayakları masanın altında ve diğer eli masanın üstündeydi. Bu pozisyonda enstrüman akorlar ve ayrı notalar çalıyordu, ancak belirli bir melodi çalmıyordu. Üzerindeki sesler daha da yükseldi ve masa titreşmeye başladı; bu, akordeonun basit akorlar çalmasının sesi çok büyük olana kadar giderek güçlendi, bu arada masa müzikle doğru zamanı koruyarak yukarı aşağı zıplıyordu. Bu o kadar şiddetli oldu ki evin her yerinden duyulabilirdi. Aniden durdu ve bir dakika içinde yeniden başladı.

Bayan Douglas şöyle dedi: “Sevgili ruhlar, Spiritüalizmin şu anda kaydettiği ilerlemeye tanıklık etmek için yaşasaydınız ne kadar memnun olurdunuz .” Hemen yanıt olarak bir mesaj verildi : —

"Biz ölmedik!"

Bay Home akordeonu masanın üzerinden geri getirdi, akordeon tekrar notalar çalmaya başladığında. Bir adamın bas sesiyle birlikte gelen bir ses duyuldu. Bunu söylediğimizde, bir nota, "Hayır," verildi ve müzik barı birkaç kez yavaşça tekrarlandı , ta ki

[22]

22Bkz. s. 115'teki olay.

bunun baş nota üzerinde çalınan tuhaf bir uyumsuzluktan kaynaklandığını anlayana kadar. Bunu anladığımızda, enstrüman her zamanki neşeli barıyla patladı.

Bayan Douglas'ın dokunduğunu hissettiğini söylemesi üzerine, doğrudan bir yazı alabilir miyiz diye sordum. İki vuruş yapıldı. Bayan Douglas'tan işaretli kağıt ve kalemi masanın altına, ayaklarının yanına koymasını ve üzerine bir şeyler yazılmasını rica ettim.

Üç rap.

Güç artık çıtaya gitmiş gibiydi; birkaç kez dönüşümlü olarak birkaç santim yüksekliğe kaldırıldı ve sonra masanın oldukça yukarısına doğru süzüldü.

Planşet kağıt üzerinde düzensiz bir şekilde hareket ediyor ve kalemle bir iz bırakıyordu.

Orada bulunanlardan bazıları kağıda dokunan ışıklı bir el gördüklerini söylediler. Ben kağıdın Bay Home'dan uzakta, yanda yukarı kalktığını gördüm.

Dizimde parmak gibi bir şeyin güçlü bir şekilde dokunduğunu hissettim. Ya da elimi aşağıya koyduğumda içine bir kağıt parçası kondu. " Üzerinde bir şey yazıyor mu ?" **dedim** .

" Evet."

Yazılanları görmek için çok karanlık olduğundan, rap'lerle anlatılmasını istedim ve alfabeyi tekrarladığımda şunları aldım:

"Rctojdourdanie."

Bir ışık vurulduğunda aşağıdakilerin düzgün bir şekilde yazıldığı görüldü:—•

II. C.'den JD'ye
Bizim Daniel.

Bayan Douglas, II. C'nin Robert Chambers olduğunu, JD'nin ise kendi adının baş harfleri olduğunu söyledi.

Kâğıt işaretlediğim bir sayfa olduğundan ve masanın altına koyduğumda üzerinde hiçbir yazı olmadığından, bu arada hiç kimse masadan kalkmamış olduğundan, bu şimdiye kadar gördüğüm en çarpıcı tezahürdü.

Bir süredir bir elin elini tuttuğunu söyleyen Bayan Home, şimdi elin elbisesinin altında olduğunu söyledi. Sırayla her birimiz etrafında dolaşıp onu hissettik. Bana çok küçük geldi ve bir el olduğundan emin olduğum hiçbir şekli ayırt edemedim. Daha sonra gelen Bayan Wm. Crookes, ilk başta çok küçük olduğunu ancak elledikçe büyüdüğünü, eklemleri ve parmakları çok belirgin olana kadar tam olarak büyük bir ele benzediğini söyledi. El, Bayan Home'un yanında en az yarım saat kaldı. Kendisininkini tutan elin adını sorduğumda, adı

"Alexandrine"

yazıyordu.

Parmak şıklatmaya benzer bir ses duyuldu. Bunu söylediğimizde, istediğimiz üzerine odanın farklı yerlerinde tekrarlandı.

Tam önümde yatan tahta çıta hafifçe hareket ediyormuş gibi göründü, bunun üzerine öne eğildim ve dikkatle izledim. Yaklaşık yarım inç kadar yükseldi, sonra aşağı indi ve daha sonra bir ucu dik olana kadar yukarı döndü ve sonra diğer ucu Bay Home'un ellerinden birine değene kadar aşağı indi. Bir ucu her zaman masanın üzerinde kalırken diğer ucu yarım daire çiziyordu. Hareket çok kasıtlıydı. Çıta daha sonra Bay Home'un ellerinden uzaklaştı ve planşetin üzerine uzandı. Hem kendisi hem de planşet hafifçe hareket etti. Çıta daha sonra uzaklaştı ve masanın üzerinde oldukça dik durdu. Sonra yavaşça aşağı indi.

Bir süredir masanın altında sessiz duran akordeonun sesi duyuluyordu ve hareket ediyordu. Bayan Douglas, akordeonun kendisine doğru geldiğini ve dizlerine doğru ittiğini hissetti.

Odanın kapıdan en uzaktaki ucundaki, Bay Home'un oturduğu yerden yedi fit uzaklıktaki pencere perdelerinin hareket ettiği görüldü. Tam bir adam elleriyle ayırmış gibi, ortada yaklaşık bir

fitlik bir alan için açıldılar. Bay Home, pencerenin önünde duran karanlık bir şeklin perdeleri hareket ettirdiğini gördüğünü söyledi ve Bayan Wm. Crookes ve Bay C. Gimingham da bir şeklin gölgesini gördüklerini söylediler. Daha sonra şeklin bir perdenin arkasına geçtiği ve yaklaşık 18 inçlik bir mesafe boyunca odanın dışına doğru hareket ettiği görüldü. Bu birkaç kez tekrarlandı.

Tahta çıta şimdi masadan kalktı ve bir ucu eklemlerimin üzerinde, diğer ucu ise masanın üzerindeydi. Sonra kalktı ve bana birkaç kez vurdu. Sorduğum sorulara bu şekilde "Evet" veya "Hayır" şeklinde cevap verildi. "Morse alfabesini biliyor musun?" dedim. "Evet." "Bana bununla bir mesaj verebilir misin?" "Evet." Bu söylenir söylenmez çıta, tam olarak bir "Morse" mesajına benzeyen bir şekilde, uzun ve kısa vuruşlarla eklemlerime vurmaya başladı. Kod ve sesle okuma bilgim, bunun kesinlikle bir mesaj olduğunu söylememe yetecek kadar yeterli değil; ancak tam olarak bir mesaj gibi geliyordu; uzun ve kısa vuruşlar ve duraklamalar tam olarak aynıydı ve Morse koduyla pratik yapmış olan Bay C. Gimingham, bunun neredeyse kesin olduğunu düşünüyor.

Daha sonra benim isteğim üzerine Morse alfabesi masaya vurularak açıkça verildi. Bu sırada Bayan Win. Crookes masanın diğer tarafında Bayan Home'un yanında duruyordu. Benimle Bay Home arasındaki sandalyesi boştu ve Bay Home'un ellerinin önündeki masanın üzerinde sessizce durduğunu görebiliyordum.

Bay Home transa geçti ve sırayla birçoğumuza hitap etti.

Seans saat 23.30 civarında sona erdi.

(X.) SALI, Arnit IGth, 1872.—20, Mornington-road adresinde oturuyoruz. Saat 20.50'den itibaren

*Katılanlar:*— Bay DD Home (orta), Bay Cavuş Cox, Bay ve Bayan Wm. Crookes, Bay ve Bayan Wr. Crookes, Bayan

Humphrey, Bay FG, aşağıdaki sırayla:—

**BAY-C.**

Masanın üzerinde Howers, bir akordeon, bir çıta, bir zil, kağıt ve kalemler vardı.

*Olaylar.*— WRWRC Gıcırtılar duyuldu, ardından masa ve sandalyelerin titrediği duyuldu. **MRSVJE**

Masa yavaşça Bay Wr. Crookes'tan Bay Home'a doğru hareket etti.

Masanın çeşitli yerlerinden rap sesleri duyuluyordu.

Bay FG hareketler devam ederken masanın altındaydı. Iloor'da titreşim ve vurma sesleri vardı. Masa Bay FG'den bana doğru altı inç hareket etti; ve masada güçlü bir titreme vardı. **SERCT** **NFDDJHO** **MF**

Bay FG'nin gürültülü tıkırtıları ve sanki yere bir ayak sürtüyormuş gibi sesler duyuluyordu.

**MR?**

Masa Bay FG'nin isteği üzerine iki kez sallandı; sonra iki kez ve bir aradan sonra üçüncü kez. Bu birkaç kez yapıldı.

Masa hafifledi ve ağırlaştı. Bay FG test etti ve **hiçbir** hata yoktu.

Bay FG masanın altındayken masada sert hareketler oluyordu.

Bay Home'un sandalyesi 15 santim geriye çekildi.

Akordeon Bay Home tarafından her zamanki gibi alındı ve çalındı. Bay FG, akordeonun genişleyip daraldığı sırada altına baktı.

Müzikten bahsediyorduk, bir mesaj verildi:

"Kalpten geliyor. Bir övgü ilahisi."

Daha sonra güzel bir dini müzik çalındı.

Zil Bayan Wm. Crookes'tan alındı ve bir süre masanın altında şıngırdadı. Zil Bay FG'nin yanına atıldı ve o da onu aldı.

Akordeon Serjt. Cox tarafından masanın altına bırakıldı ve tüm eller masada olduğunda birkaç nota çaldı. Bayan Wm. Crookes ayaklarını Bay Home'un ayaklarına koydu. Büyük bir el Bayan Wm. Crookes'un ayaklarını itti. Akordeon çaldı ve sonra Bay FG'nin eline itti. Bay FG bir süre tuttu, ancak ses çıkmadı ve Bay Home'a verildi.

Bayan Wr. Crookes'un elbisesi yukarı doğru çekilirken, Bay FG bakıyordu. Bayan Wr. Crookes ayaklarını Bay FG'nin ayaklarına değdirdi.

Akordeon Bay Home'un ellerinde çalıyordu. Bir dokunuş hissettiğini söyledi, beş vuruş yapıldı ve bir mesaj geldi:—•

"Yaptık."

“The Last Rose of Summer” muhteşem bir şekilde çalındı. Bay Home daha sonra akordeonu bıraktı. Bir dakika sessizlik oldu, ardından masa hareketlendi ve bir mesaj verildi:—

"Artık gücümüz kalmadı."

(XI.) PAZAR, 21 Nisan 1872.—Motcombe Caddesi 2-1 numarada oturuyorum. Kardeşim Bay Walter Crookes'un ikametgahı.

*Hazir bulunanlar:*— Bay DD Home (orta), Bayan Douglas, Yüzbaşı C., Bay ve Bayan Wm. Crookes, Bay ve Bayan Wr. Crookes.

Salonda, orta sehpanın etrafında.

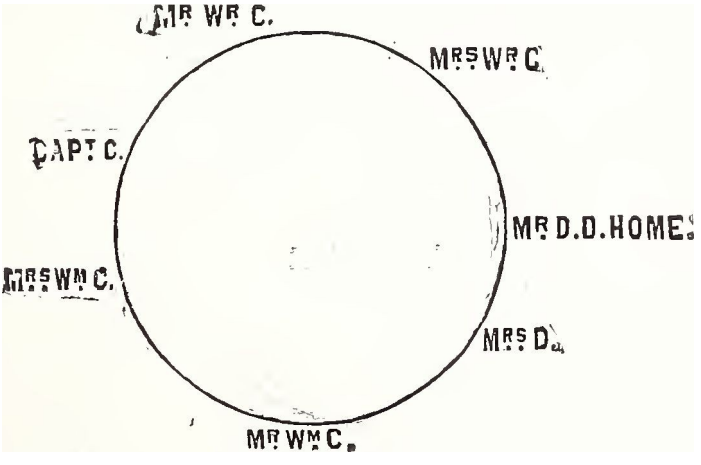


*Olaylar ;*— Mr. Home'un arkasındaki dolabın güçlü titreşimleri: masaya sürekli vurmalar: dolabın çok güçlü titreşimleri. **Sonra** uzun bir sessizlik. Mr. Home piyanoya gitti.

Geri döndüğünde titreşimler tekrar duyuldu; sonra önümdeki masaya güçlü vuruşlar duyuldu.

Masaya ve ardından yere çarpma sesleri geldi.

Dizimden dokunuldu.

Dizime tekrar dokunuldu. Sonra masa **öyle** şiddetli bir şekilde sallandı ki yazamadım.

Bay Home aeeordionu her zamanki gibi aldı. Bir melodi çalıyordu.

Bayan Douglas'ın mendili, kendisi ve Bay Home'un görebildiği bir el tarafından kucağından alındı, akordeon her zaman güzelce çalıyordu. Bir mesaj verildi:—

"Daha az ışık deneyin."

Mendil herkesin görebileceği şekilde yerde hareket ediyordu.

Bay Home, tuhaf bir tavırla masanın altından neredeyse kayboluyordu, sonra (hala e-saçıyla) masanın altından çıkarıldı, hala aynı tavırla, ayakları yerden yukarıda, öne doğru uzatılmıştı. Sonra neredeyse yatay bir şekilde oturuyordu, omuzları e-saçına dayanıyordu.

Bayan Wr. Crookes'tan, onu desteklemediği için altındaki saçı kaldırmasını istedi . Daha sonra, görünürde hiçbir şey tarafından desteklenmeden havada oturduğu görüldü .

Sonra Bay Home başının en üst kısmını bir sandalyeye, ayaklarını da kanepeye koydu. Ortada çok rahat bir şekilde desteklendiğini hissettiğini söyledi. Sonra sandalye kendiliğinden hareket etti ve Bay Home, Bayan Wr. Crookes'un arkasındaki zemine düz bir şekilde uzandı.

Daha sonra Bayan Wr. Crookes'un arkasından, Bay Home ile onun arasına bir tabure getirildi.

Bay Home ayağa kalktı, odanın içinde dolaştıktan sonra büyük bir cam paravana doğru yürüdü, onu bana doğru yaklaştırdı ve şöyle açtı:

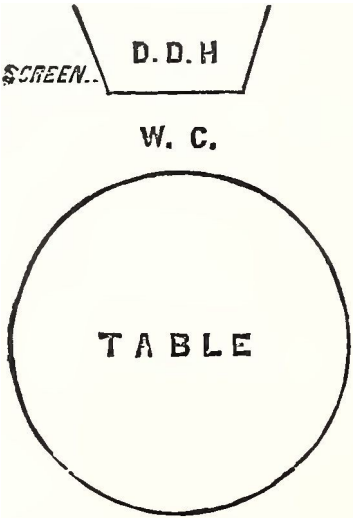


Bay Home daha sonra ellerini ekrana koydu ve camın üzerine vurduk **.** (Bu deneyler sırasında gaz parlak bir şekilde açıldı.)

Sonra Bay Home elini ekranın bir yaprağına koydu ve ben de elimi diğer yaprağın seçtiğim yerine koydum. Elimin altından rap sesleri geldi.

Ekran daha sonra şu şekilde düzenlendi:

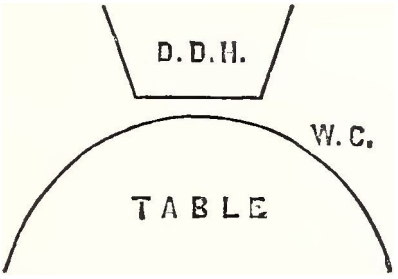


Bay Home ekranın arkasında duruyordu ve gaz lambası tam üstüne parlıyordu. İki elini hafifçe ekranın orta yapraginın üstüne koymuştu. Bu pozisyonda masa örtüsünü hareket ettirdik, ekranın önündeki masaya vurduk ve cam yapraklara vurduk (talep üzerine her ikisi de). Bir hanımın elbisesi çekildi ve sandalyeler sallandı.

Ekran daha sonra katlandı ve iki sandalyenin üzerine yatay olarak yatırıldı, böylece bir cam masa oluşturuldu. Bay Home bir tarafa oturdu ve ben diğer tarafa oturdum, kendimiz Ry. Işık çok iyiydi ve bacaklarının ve ayaklarının tamamı ekrandan kolayca görülebiliyordu.

Daha sonra bu cam masa üzerinde birçok deney yapıldı. İstediğim yere istegim üzerine rap sesleri geldi. Titreşimliydi; ve bir keresinde Mr. Home dokunmadığında rap sesleri geldi.

Daha sonra ışık kısıldı ve paravan bir kenara kaldırıldı.

Kanepenin minderi kanepeden kaydı ve Bay Heme ile Bayan Wr. Crookes'un arasına girdi.

Bay Home akordeonu aldı ve 'Auld Lang Syne'ı çaldı.

Bayan Wm. Crookes'un arkasında birinin durduğu görüldü.

Bayan Wm. Crookes'un başında şiddetli bir ağrı vardı. Bay Home arkasından geldi ve onu büyüledi ve ağrı geçti.

Bayan Wr. Crookes'a bir mesaj geldi.

Bundan sonra başka bir şey olmadı.

# HIRSIZLAR VE HAYATTA KALMA

CROOKES'UN hayatta kalma tutumu yıllar içinde bazı dalgalanmalar geçirdi ve yazılı materyallerinin çoğunun eksik olduğu bilindiğinden, görüşleri ile deneyimleri arasındaki bağlantı genellikle varsayım konusu oldu. Aralık 1869'da Tyndall'a deneysel prosedürlerle test etmeyi önerdiği "yeni bir kuvvetin" varlığına olan inancını belirten bir mektup yazdı. Bu, Researches'tan Crookes *konuşuyor* . Diğer Crookes, aynı mektubun altıncı paragrafında, kuvvetle bir bağlantısı olabilecek veya olmayabilecek "daha yüksek bir düzende görünmeyen varlıkların" olası varlığını tartıştığı yerde konuşuyor. İnsan dışı bir türev olabileceğini düşündüğü bu varlıkların doğası konusunda açık fikirli olduğunu ifade etti.

Bu muhtemelen okuyucuya alışılmadık bir kavram olarak çarpar ve (kesinlikle son yüz yıl, ilki yeni gücün gerçekliğini kurmakla ilgilenen ancak spiritist teorilerden uzak duran ve ikincisi tamamen hayatta kalma sorusuyla ve dolayısıyla zihinsel medyumlar aracılığıyla verilen iletişimlerin içeriğine odaklanan iki net grubun kristalleşmesini göstermiştir. Palladino, Eva C. ve Schneider kardeşler gibi daha sonraki fiziksel medyumların başlıca araştırmacıları, işlerini yalnızca formların maddeleştiğini veya nesnelerin havaya yükseldiğini tespit etmekle meşgul ettiler; bu tür olayları ruh müdahalesine bağlamadılar ve Lodge, Crawford ve Geley gibi diğer araştırmacılar "imkansızın" performansının ruh faaliyetinden kaynaklanması gerektiğini varsaydıklarında bazen utandılar, bu onların gözlemlenen doğa düzeninin dışında varlıklarını iddia etmenin bir yoluydu. İlginç bir şekilde, fiziksel medyumlar genellikle araştırmacılarının beklentilerine yakın bir şekilde yanıt vermiş gibi görünüyor, böylece kararlı bir şekilde materyalist Richer veya Schrenck-Notzing'e göre Eva C.'nin tezahürleri anlamsız ellerden, yüzlerden ve şekillerden oluşuyordu (bu da

"tele plazma" kullanan bir medyum tarafından "teleplastik" yaratılışa olan inançları ) ancak yaslı Mme. Juliette Bisson ile özel olarak otururken, ölen M. Bisson'un gerçek boyutlarında bir hayaletini ürettiği bildirildi.

Crookes'un zamanında, bir ruh dünyasını gerçeklik olarak kabul edenler, fiziksel olayların "aşağı ruhlar" tarafından meydana getirildiğini ve aydınlanma veya bilgi için zihinsel iletişimlerin tercih edilmesi gerektiğini hissetmiş gibi görünüyor. Stainton Moses, sık sık kaba tezahürlerden korktuğundan yakınıyordu ve günümüzdeki beklenti, zemine ve masalara vuran, odadaki nesneleri etrafa fırlatan veya seans odası masasının üzerinde gövdesiz bir şekilde yüzerek oturanların ellerini ısıran ruhların (Çavuş Cox bir kereden fazla ısırıldı), oturanın ödüllendirici bir fikir alışverişinde bulunabileceği sınıftan ruhlar olmadığı ve hatta insan altı varlıklar olabileceği yönünde olabilir.

Tyndall mektubunda Crookes, son altı aydaki deneyimlerinden bahsederken, fiziksel fenomenlerin üç olası açıklamasından hiçbirine bağlı olmadığını gösteriyor: Cox tarafından benimsenen hümanist bakış açısı, Stainton Moses'ın spiritüalist inancı **veya hayatta kalma hipotezi. Bu mektup tek başına olsaydı, Crookes'un de ceased'den** gelen sözde iletişimlerle ilgili çok az veya hiç deneyimi olmadığı sonucuna varmamız gerekirdi . Ancak, bir yıl sonra, 1870'teki güneş tutulması keşif **gezisinde** evinden uzaktayken , günlüğüne uzun ve büyük bir çekicilik içeren bir giriş yazdı ve sayfaya, çok sevdiği karısından **ve çocuklarından Yılbaşı Gecesi'nde ayrılmanın verdiği üzüntüyü** itiraf etti; ayrıca, son birkaç yıldır (muhtemelen üç yıl önce kardeşi Philip'in ölümünden bu yana) Spiritüalist toplantılara katıldığını ve ölümden sonraki yaşamın gerçekliğine ve ölenlerin ruhlarıyla birliğe tamamen ikna olduğunu açıkça belirtti. Tyndall'ın mektubunun tarafsız tonu göz önüne alındığında, onun iki deneyiminin, biri **Spiritüel** iletişim, diğeri yeni fiziksel güç, araştırmacılar arasındaki ikilemi karakterize eden bölümsel biçimde zihnine etki ettiği anlaşılıyor .

, Crookes'un kendi rolüyle ilgili özlü bir şekilde ele aldığı, 15 Haziran 1871 tarihli *The Spiritualist'te* yayınlanan bir mektuptur .

"İnsan ırkından ayrı, görünmez zeki varlıklardan" gelen iletişimlerle ilgili olarak. Diğerlerinin, mesajları kaydetmeyi işleri haline getirdiklerini, ancak amacının iletişimi mümkün kılan koşulları belirlemek olduğunu söylüyor. Ruhsal varlıkların (eğer gerçekten varlarsa) "ölü insanların ruhları mı, yoksa ... insan ırkından ayrı bir varlık düzeni mi" olduğu sorusunu açık bırakıyor. Modern okuyucunun Crookes'un insan olmayan ruhlar hakkındaki gerçekliğini takdir etmesi zor olabilir, ancak bu yöndeki eğiliminin derecesi, 29 Ağustos **1874'te** kimya asistanı Charles Gimingham'a yazdığı bir mektuptan anlaşılabilir. Bu olağanüstü belgede, Florence Cook'un son oturumlarındaki sorunun bir "şeytanın" zararlı davranışından kaynaklandığını kişisel görüşü olarak belirtiyor. Crookes, Harrison'a danıştıktan sonra "onu geldiği dipsiz kuyuya göndermeyi başardığını" açıklıyor. Crookes'un laboratuvar asistanının yararına şeytanlara inandığını iddia etmesi, samimiyetsizliklerini günlüğüne dökmesi kadar olası olmadığından, bu ifadelerin onun görüşlerini gerçekten temsil ettiği kabul edilebilir.

Bu mektupların ardından, Mme. B.'ye 1 Ağustos 1874'te yazılan mektup biraz şaşırtıcı olmalı, çünkü hayatta kalma

konusundaki güveni kaybolmuş gibi görünüyor. Ruhların insan kişiliğini belirleme girişimlerinin tamamen başarısız olduğunu kategorik olarak belirtiyor, ancak "ölmüş bir kişinin kimliğini belirlemek son üç veya dört yıldır önümde olan başlıca amaçtı ve bu noktada kendim hiçbir fırsatı ihmal etmedim." Researches'in *ve* DD Home ile yapılan oturumlarla ilgili raporların okuyucusu, bu fırsatların, oldukları gibi, neredeyse tamamen ihmal edildiğini hissedecektir. Ancak Crookes o sırada "yüzlerce iletişim *iddia ediyorsa* " o zaman bunları şu anda raporlarını aldığımız oturumların dışında başka oturumlarda da yapmış olması gerektiği açıktır ve muhtemelen günümüzde iletişimin toplantıların amacı olduğu "durugörü gösterilerine" daha yakındır. Crookes'un bir

**[** Bay ay as investigators of brated mental mediums such an as Mrs. Piper, and the Piper gibi.

ünlü zihinsel medyumların araştırmacıları gibi sözde iletişimci ve Bayan B.'ye yazılan mektupta ifade edilen hayal kırıklığı, bu oturumlarla ilgili kayıtların eksikliğini açıklayabilir: 1870'ten beri zihinsel medyumlukla yaşadığı deneyimler , günlüğünde ifade ettiği daha önceki inanç duygusunu yeniden değerlendirmesine neden olmuş olmalı ve tüm zamanların en dikkat çekici fiziksel medyumlarıyla yaptığı deneyler, görünüşe göre dengeyi sağlamak için hiçbir şey yapmamıştı.

Crookes'un yazıları hakkında 40 yıl sonrasına kadar **kaydedilecek** *çok* az şey var . Konuyla tamamen temasını kaybetmediği veya ilgisini kaybetmediği açık , ancak aktif bir araştırmacı olarak kariyeri durmuş gibi görünüyor. 1883'te Teosofi Cemiyeti'ne katıldı ve hayatının geri kalanında üye olarak kaldı. CC Massey'den Albay Olcott'a yazılmış ilginç bir mektup Teosofi Arşivleri'nde saklanıyor ve alıntılanan alıntı, Massey'in doğruluğuna güvenilebildiği kadarıyla, Crookes'un hayatta kalmaktan insan olmayan ruhlara inanmaya geçişinin o tarihte tamamlandığını gösteriyor.

***1904*** yılında Florence Cook'un ölümü üzerine bir mektup yazmıştı (Sir Arthur Conan Doyle'un alıntıladığı), bu mektupta bir kez daha hayatta kalmaya dair "kesin bir inançtan" bahsetmişti; ancak bu mektubun o tarihte kendi inancını ifade ettiği sonucuna varamayız **,** çünkü belki de sadece teselli sözleri söylemiştir.

Katie King'in maddeleşmesi muhtemelen Crookes'un kariyeri boyunca en çok tartışılan konudur ve Florence Cook ile ilgili olarak kendisine yöneltilen saldırılar daha önce ele alınmıştır. Crookes'un 1910'da Lodge'a yazdığı mektup, onun maddeleşmenin cismani karakterine olan inancını hala sürdürdüğünü ve Katie'nin kanının insan olduğuna inandığını göstermektedir - "benzer" insan kanı bir çekince olmadığı sürece. Lodge'un "İnsanın Hayatta Kalması" hakkındaki yorumu ilginçtir, çünkü bu kitap Crookes'un kendi araştırmalarında büyük ölçüde bulunmayan hayatta kalma kanıtı ve genel olarak zihinsel medyumluk türüyle çok ikna edici bir şekilde ilgilenmektedir.

Mayıs 1916'da *Crookes'un* karısı öldü, çok büyük bir üzüntüye. O tarihten sonra Crookes, 1870'ten önce olduğu gibi hayatta kalmanın gerçekliği konusunda bir kez daha ikna oldu ve 1915'te yazılmış bir mektup olmasaydı, kederin geçerli bir sebep **olmaksızın yaklaşık** *40* yıllık bir yargıyı altüst ettiği düşünülebilirdi . Bu mektup, Crookes'un karısının ölümünden önce zaten inanca doğru geri döndüğünü gösteriyor. Miss Bird'e yazılan mektup, salınımın karısının ölümünden sonra da öncesinde olduğu gibi aynı yönde devam ettiğini gösteriyor. 9 Aralık 1916 tarihli *Light'ta* Crookes'un adı altında çok dikkatli bir ifade yer aldı ve onun 1869'da

Tyndall'a yazdığı mektupta olduğu gibi aynı pozisyonu aldığını, yani fiziksel fenomenlerin gerçekliğini ileri sürdüğünü , bunların "başka bir insan yaşamı düzeninin varlığına işaret ettiğini" ve bunların bu dünya ile öbür dünya arasında iletişim "olasılığını gösterdiğini" öne sürdüğünü gösteriyor. Bu ifade aslında Crookes için *Light* editörü tarafından kaleme alınmıştı ve Sir Oliver Lodge'un ona yazdığı mektup Crookes'un tutumu hakkında çok yararlı bir yorumdur. İnanç için duyduğu büyük kaygıya rağmen Crookes'un, inanma isteğini kabul edilebilir kanıttan ayırt edecek kadar eleştirel yeteneklerini koruduğu açıktır.

Aynı ayın sonunda Crookes, karısının "ruh" fotoğraflarını William Hope aracılığıyla elde ederek kanıt olarak gördüğü şeyi aldı. Crookes ve Lodge arasındaki Crewe çevresiyle yapılan bu görüşmeler, Crookes'un araştırmalarını yetkin bir şekilde yürütme becerisine olan ömür boyu süren inancından hiçbir şey kaybetmediğini gösteriyor; belki de fotoğraf tekniklerinin gidişatına ayak uydurma becerisini fazla abartmış olabilir, çünkü Fournier d'Albe'ye göre Crookes'un asistanı, plakanın çift pozlamanın açık belirtilerini gösterdiğini söylemişti. Kendi inanç derinliği, 1917'de Miss Bird'e yazdığı mektupta gösteriliyor.

Ertesi yılın Nisan veya Mayıs ayında en dikkat çekici oturum Crookes'un kendi evinde gerçekleşti. Bayan FR Scatcherd (Psişik Araştırma Derneği üyesi ve *Asiatic Review Editörü) tarafından bildirildi* ve eğer onun raporuna güvenilecekse bu oturum Crookes'a elli yıldır aradığı kesinliği vermiş olmalı. Bayan Z.'nin kimliği, Dr. Medhurst görünüşte harcanabilir eski mektupların tomarlarını ayıklayıp, bu bölümün sonunda basılı olan ve Dr. Medhurst tarafından kökeni ve önemi hakkında alınan notlarla birlikte gelene kadar bir gizemdi.

## CROOKES'TAN TYNDAL'A MEKTUP [1]

22 Aralık 1869 tarihli

minnettarım . İyi görüşlerinize o kadar değer veriyorum ki , şu anda aldığınız davete katılmamayı tercih ediyorum.

Spiritüalizmle ilgili duruşum bu şekilde. Yaklaşık altı ay önce, konuyla ilgili çeşitli yayınlanmış mektup ve cevaplardan çıkardıklarım dışında hiçbir bilgim olmadan, bir arkadaşım bana kendi deneyiminde meydana gelen bazı 'çok sıra dışı olaylardan' bahsetti. Arkadaşımın adını anma özgürlüğüm olmadığını hissediyorum, ancak o bir FRS'dir3 ve haklı olarak deneysel filozofların en önde gelen sırasında yer almaktadır. Bana, bilinen hiçbir fiziksel güçle açıklayamadığı, spiritüel olduğu iddia edilen olgulara tanık olduğunu temin etti ve bu tür şeylere ilk fırsatta tanık olmamı ve bunlar

hakkında kendi yargımı oluşturmamı tavsiye etti.

Kısa bir süre sonra Diyalektik Topluluğu'nun bazı önde gelen üyeleriyle tanışma fırsatı buldum.[23] [24] [25] Toplum ve onlar tarafından araştırma komitesine katılmam için davet edildim. Bunu reddettim. Bazen ziyaretçi olarak katılıyorum , ancak yalnızca bir görüş bildirmem istenmemesi ve adımın konuyla bağlantılı olarak anılmaması koşuluyla. Bay Bennett size yazarken bunu unutmuş.

Bazı toplantılarda kolayca açıklanamayacak hiçbir şey olmadı; bazılarında ise, hazır bulunan birçok hanımefendi ve beyefendinin büyük bir sahtekarlık ve işbirliği yaptığı varsayımıyla açıklanabilecek olaylar gördüm; ama bir veya ikisinde, bilinen herhangi bir fiziksel gücün etki alanının ötesinde görünen olaylara kesinlikle tanık oldum.

Bilim adamının dikkatini çekmeye değer ve yeni bir şey gördüğümden oldukça eminim ve düşüncelerimin bir şekilde yer çekimiyle bağlantılı bir güce doğru şekillendiğini düşünüyorum. Merakımı uyandıracak ve beni araştırmaya teşvik edecek kadarını gördüm; ancak bunu kendi laboratuvarımda ve kendi zamanımda yapmalıyım ve her şeyi bir grup meraklının arasında olduğumda mümkün olandan daha sakin bir şekilde test etmeliyim.

Gözlemlenen gerçeklerin çoğu batıl inançlarla öylesine örtülüdür ki birini diğerinden ayırmak zordur ve elbette spiritüalistlerin büyük çoğunluğu ölümlülerin en safları arasındadır, ancak bazı onurlu istisnalar vardır, örneğin Bay Varley [4] ve Bay Wallace [5]. Doğada daha yüksek bir düzende görünmeyen varlıkların var olduğu veya insan ırkından farklı güçlere sahip olduğu fikrinde felsefi olmayan hiçbir şey görmüyorum, ancak şimdiye kadar bu tür zekaların bu tür fenomenleri üretmede etkili olduğuna beni ikna eden hiçbir şeye tanık olmadım.

Son zamanlarda, başarılı olsunlar veya olmasınlar, bana biraz bilgi vermeleri kaçınılmaz olan bazı test deneyleri tasarladım. Ancak bu konuda sessiz kalmak ve araştırmamın sonuçlarını Kraliyet Mahkemesi'ne getirmeyi haklı görene kadar adımın spiritüalizmle karıştırılmasını istemiyorum.

4 Ruhların gerçekliğine tamamen inanan Cromwell Varlet', FRS.

5 FRS'den Alfred Russel Wallace, FW Monck medyumunun yanından tam ışıkla ortaya çıkan ve daha sonra tekrar emilen de dahil olmak üzere çok sayıda maddeleşmeye tanıklık etti.

**Enstitüsü** masasında deneysel olarak gösterilmesinde .
Bu arada laboratuvarımda dikkatinizi çekmeye değer olduğunu düşündüğüm herhangi bir şeyle karşılaşırsam, buraya *bir dost olarak* ve *yalnızca özel kapasitenizle gelip* gösterebileceğim şeyleri görme zahmetine girer misiniz? Varlığınızın "küçük mıknatısları" devre dışı bırakması riskini

23 Profesör Tyndall'a yazılmış bu mektup, Kraliyet Enstitüsü'ndeki Tyndall Sandığı'nda kataloglanmamış mektuplar arasında saklanmaktadır.

24 Londra Diyalektik Derneği 1867 yılında kurulmuş ve 1869 yılında "Ruhsal Tezahürler olduğu iddia edilen olguları araştırmak ve bunlar hakkında rapor hazırlamak" üzere bir komite kurulmuştur.

25 Belki de Dr. William Huggins. 16 Haziran 1879'da Crookes'un Huggins'e yazdığı ve Tyndall'ın fenomenleri araştırmak için kurulacak bir komitenin üyesi olmamasını tercih ettiğini, çünkü "sürekli oyunlar oynayacağını, masayı itip çekeceğini, ayaklarıyla vuracağını, yukarı aşağı zıplayacağını, 'Ruhlar masaya vurabiliyorsa odanın şu köşesine vursunlar' *( Bilim ve Ruhlar'ına bakınız)* gibi koşullar dayatacağını ve genel olarak **fenomenlerin** ilerlemesine müdahale edeceğini " belirttiği belirtilmelidir. Psişik araştırmacılar, daha yumurtalarını bile bırakmadan kazı öldürmek için doğmuş bir araştırmacının doğru bir portresini tanıyacak **ve** Crookes'a her türlü sempatiyi duyacaktır.

göze alarak.
İnanın bana, çok içtenlikle,
WILLIAM CROOKE'LAR

## CROOKES'UN GÜNLÜĞÜNDEN BİR ÖZET

Cumartesi, 31 Aralık 1870.—Yılbaşı Gecesi! ...
Düşüncelerimde geçen yılın bu zamanlarına geri dönmeden edemiyorum. Nelly ve ben o zamanlar sevgili vefat etmiş dostlarımızla birlikte oturuyorduk ve saat 12'yi vurduğunda bize mutlu yıllar dilediler. Şimdi bize baktıklarını hissediyorum ve mekan onlar için bir engel olmadığından, aynı zamanda sevgili Nelly'e baktıklarına inanıyorum **.** İkimizin de üzerinde, hepimizin -hem ruhlar hem de ölümlüler- Baba ve Üstat olarak önünde eğildiğimiz biri olduğunu biliyorum ve O'na -Mandarin'in dediği gibi Büyük İyilik- alçakgönüllülükle dua ediyorum ki, O, Nelly'ye, bana ve **sevgili küçük** ailemize merhametli korumasını sürdürsün **ve önümüzdeki hafta** içinde bizi mutlu evimize getirsin , ki bunu şimdiye kadar hiç yapmadığım kadar takdir edeceğim. Ayrıca, üç **yıldan** fazla bir süre önce denizde bir gemideyken sınırı geçen **kardeşimden** manevi iletişimler almaya **devam** etmemizi sağlasın .
Nelly, Nelly, canım, Tanrı seni korusun. Eğer iyi dileklerim ve senin güvenliğin için dualarım **şu anda denizin 1.000** mil ötesinden sana ulaşabiliyorsa, seni düşündüğümün bilincinde olmalısın. Diğer yılbaşı arifelerim tek tek geri geliyor ve hepsi —ama bu—senin varlığın ve sevgi dolu sözlerinle kutsandı. Greenwich saatine göre zaman şimdi tam gece yarısı ve bunun seninle ve sevgili çocuklarla kutsal birlik zamanı olduğunu düşündüm. Geminin zamanı yirmi dakika sonra ve sonra kitabı kapatmalı, bu düşünceleri aklımdan çıkarmalı ve şüphesiz gerçekleşecek olan şenliğe katılmalıyım. Sevgili Nelly ve sevgili çocuklarım, Alice, Henry, Joe, Jack, Bernard, Walter ve küçük Nelly bebeğim, hepinize çok, çok mutlu yıllar diliyorum ve dünyevi yıllar sona erdiğinde, ara sıra gördüğüm ruhlar diyarında daha mutlu yıllar geçirmeye devam edelim."

## CROOKES'TAN BAYAN D'YE MEKTUP [1] Yayımlandı *The Spiritualist'te* 15 Haziran 1871'de

20 Mornington Yolu, Kuzeybatı
10 Mayıs 1871.

Sevgili Bayan D.,

Sanırım aşağıdaki cümle, geçen akşam aklımda olan ve sizin bana yazıya dökmemi istediğiniz fikri ifade ediyor.

İnsan ırkından ayrı, görünmez zeki varlıklar tarafından ölümlülere iletişim yapıldığı gerçeğine ilişkin tarihsel kanıtlar ezicidir ve benzer olaylara ilişkin çağdaş kanıtlar her geçen gün artmaktadır.

Konuya duygusal ve teolojik açıdan yaklaşılabilir veya bilimsel yönüyle incelenebilir ve duygularının rehberliğinde çalışmalarını sürdüren çok sayıdaki ciddi araştırmacının çabalarını küçümsemek istemeden, kendi adıma, kendi zekamın eğilimini takip ederek ve konuyu salt bilimsel ilişkileri içinde inceleyerek en iyi sonucu elde edebileceğimi düşünüyorum.

Bu bakış açısından, meşru bilimsel araştırmanın şunları tespit etmesi gerektiği anlaşılıyor: —

Birincisi: Eğer bedenimizden ayrı bir ruha sahipsek ve bu, vahyin şüpheli ve tartışmalı delili dışında herhangi bir delille gösterilebilir mi?

İkincisi: Eğer öyleyse, ruh ile madde arasındaki ilişki nedir;

1 *The Spiritualist'te* JHD olarak tanımlanan ve DD Home ile birkaç görüşmenin gerçekleştiği ev olan Bayan Douglas olduğu açıktır. Bir araya geldiğinde güçleri nelerdir ve özgür durumdayken yetenekleri nelerdir?

Üçüncüsü: Eğer farklı, zeki ruhsal varlıklar varsa, bunlar ölü insanların ruhları **mıdır , yoksa insan ırkından ayrı bir varlık düzeni midir?**

günümüzde **biz ölümlülerle** iletişim kuruyorlar mı ve iletişim araçlarını geliştirmeye **mi çalışıyorlar?**

Bu tür bir soruşturmanın başarılı olması için, bir bilim adamı tarafından, duygu ve his olmadan üstlenilmesi gerekir . Tüm romantik ve batıl inançlı fikirler bastırılmalı ve o sadece katı zeka tarafından yönlendirilmelidir.

telgraf yöntemlerinde iyileştirmeler yapılabileceğini varsaymak mantıklıdır; ve diğerleri bol miktarda kelime içeren iletişimler elde ederken, ben kendimi daha mütevazı ama daha az yararlı olmayan bir telgraf mühendisi olarak hareket etme işine adamayı tercih ediyorum **,** hattın **bu** ucundaki araçsal araçları iyileştirmeye, iletişimi daha kesin hale getirecek koşulları belirlemeye ve genel olarak hattı iyi bir yalıtım durumuna getirmeye çalışıyorum. Bu görüşler doğruysa, **bu konudaki her iyileştirme kendi kendine tepki verecek ve her** iki uçtaki operatörler arasında fikir alışverişini ve karşılıklı önerileri kolaylaştırarak daha fazla iyileştirmeye yol açacaktır .

İnanın bana sevgili Bayan D.,
En içten dileklerimle,
WILLIAM CROOKES.

## CROOKES'TAN CH GIMINGHAM'A MEKTUP

29 AĞUSTOS 1 874

FLORRIE1 ve Ted1 dün gece [28 Ağustos 1874] bir seans için buradaydı. Çok hastaydı, sürekli bayılıyordu. Ancak Harrison2'dan hepimizi rahatsız eden bu şeytan hakkında bana biraz talimat vermesini **istedim ve umarım onu geldiği dipsiz kuyuya göndermeyi başarmışımdır. Florrie'yi bir daha rahatsız edeceğini** sanmıyorum .

1 Florence Cook ve eşi Kaptan Edward Elgie Corner.
2 editörü WH Harrison .

## CROOKES'TAN
## ST. PETERSBURG'LU MADAME B.1'E MEKTUP

*Light'ta* 12 Mayıs 1900'de yayınlandı

20 Mornington Yolu, Londra.
1 Ağustos 1874.

Hanımefendi,

Mektubunuz az önce elime ulaştı. Emrimdeki herhangi bir yolla istediğiniz tatmin edici kanıtları alacağınıza dair hiçbir umudum olmadığı için büyük bir üzüntü duyuyorum. Son üç veya dört yıldır önümde olan başlıca amaç 'ölmüş bir kişinin kimliğini tespit etmek'ti ve bu noktada hiçbir fırsatı kendim de ihmal etmedim. Avrupa'daki herhangi birinden daha fazla,

neredeyse sınırsız araştırma fırsatım oldu. Bay Home, son ziyaretleri sırasında İngiltere'de neredeyse hiç *seans* vermedi ve seanslarının çoğu benim evimde veya kardeşimin evindeydi. Kate Fox altı ay boyunca haftada bir veya iki kez evimde seanslar yapıyordu ve geçen Noel'den beri Bayan Cook neredeyse ailemizden biri gibi oldu, ailesinin evinden daha çok burada bulunuyor ve haftada birkaç kez testler ve seanslar yapıyor. Bu son derece yetenekli medyumlara ek olarak, Spiritüalistlerin aşina olduğu isimlere sahip diğer tüm iyi medyumlarla sık sık seanslar yaptım.

Tüm bu zaman boyunca, aradığınız tek kanıtı elde etmek için en içten arzumu gösterdim - ölülerin geri dönebileceği ve iletişim kurabileceğine dair kanıt. Bunun böyle olduğuna dair hiçbir zaman tatmin edici bir kanıt elde edemedim. Ölmüş arkadaşlarımdan geldiğini iddia eden yüzlerce iletişim aldım, ancak ne zaman iddia ettikleri kişiler olduklarını kanıtlamaya çalışsam, başarısız oluyorlar. Hiçbiri kimliği kanıtlamak için gerekli soruları cevaplayamadı; ve geleceğin büyük sorunu benim için her zamanki gibi anlaşılmaz bir gizem. Tek tatmin olduğum şey, ölmüş insanların ruhları olduğunu iddia eden görünmez zeki varlıkların var olduğu, ancak ihtiyaç duyduğum kanıtlara henüz sahip olamadım; her ne kadar kabul etmeye istekli olsam da

[1] Fournier d'Albe, Crookes'un biyografisinde, Crookes'un evrakları arasında kaybolduğu bilinen mektuplar arasında Mme Boydanof'a yazılmış bir mektubun da bulunduğunu belirtir : arkadaşlarımın **birçoğu** , istedikleri kanıtları aldıklarını beyan ederler ve ben de birkaç kez mahkumiyete çok yaklaştım.

Bu nedenle, sorularınızın benim için müsait olabilecek herhangi bir medyum tarafından tatmin edici bir şekilde yanıtlanacağına dair en ufak bir umut beslemeyemem. Bu tür testlerin, **onlarla** en çok ilgilenen kişi (örneğin siz) de orada bulunmadığı sürece elde edilebileceğini sanmıyorum.

Tatmin edici bir teste en yakın yaklaşımım, kendi gözüm altında bir yazma aracı olarak gelişen ve hiç kimseyle oturmamış özel bir kadının medyumluğu aracılığıyla oldu. Onunla şüphelerimin giderileceğine dair büyük umutlar ediniyordum; ancak ne yazık ki gücünü kaybetti.

Benim fikrime göre, eğer bir yakın arkadaşınızla birlikte medyumluk için otururşanız ve bu kişi sizin elinize bir el koyarak aşırı gücü kontrol altına almaya çalışırsa, akıllıca iletişimler elde edebilirsiniz ; ancak, en uygun olanı bulana kadar muhtemelen birkaç arkadaşınızı denemek zorunda kalacaksınız.

Size daha fazla rahatlatıcı güvence veremediğim için çok üzgünüm. Ben de aynı ruh halinden geçtim ve ruhun mezardan ötede küçük bir yaşam belirtisi için ne kadar içtenlikle özlem duyduğunu biliyorum.

İtaatkar hizmetkarınız,

W.CROOKES.

## CC TARAFINDAN YAZILAN BİR MEKTUPTAN ALINTI MASSEY [1'DEN] ALBAY RS OLCOTT [2'YE]

TARİH 17 ARALIK 1875.

Geçen gece akşam yemeğinde Crookes'un yanına oturdum ve onunla çok ilginç bir sohbet ettim. Aslında ikimiz de her zaman birbirimizle tek kelime konuşmuyorduk. O bir

Okültist ve

[1] CC Massey, SPR konseyinin orijinal üyelerinden biriydi ve 1886/7 SPR Tutanaklarında "Spiritüalizm Olaylarına İlişkin Kanıtlarla İlişkili Kötü Gözlem Olanakları" başlıklı önemli **bir makale yazdı.**

[2] *yayınlanan People from the Other World (Öteki Dünyadan İnsanlar)* adlı eserin yazarıdır .

Paris'te tanıştığı Eliphas Levi'nin [3] öğrencisi. Kendisi sonuçlar elde etti, ancak bana tüm derin Okültistler gibi ifşa etmesine izin verilmeyen sırlar olduğunu söyledi. Madam'ın locasında bir inisiye mi? Muhtemelen hayır, çünkü *insan* ruhlarına inanmıyor gibi görünüyor ve Büyünün neredeyse tamamen kötü ve tehlikeli olduğunu söylüyor.

[3] *La Clef des Grandes Mysteres ( Bailliére, Paris, 1861)* adlı eserinde DD Home'un fenomenlerini tartışır ve bunların paranormal olduğuna inansa da, bunların ölmüş insanlardan kaynaklanmadığı gibi 'okültist' bir tutum benimser.

## CROOKES TARAFINDAN YAZILAN [1.] MEKTUPTAN ALINTI

24 Nisan 1904

Lady Crookes'un ve benim en içten taziyelerimizi, telafisi mümkün olmayan kayıpları için aileye iletin. Sevdiklerimizin, aramızdan ayrıldıktan sonra bile, hala bizi gözettiğine dair kesin inancın, kesinliğinin çoğunu Bayan Corner'ın (ya da her zaman hafızamızda olacağı gibi Florence Cook'un) medyumluğuna borçlu olan bir inancın, geride kalanları güçlendireceğine ve teselli edeceğine inanıyoruz.

1 Bu mektup Sir Arthur Conan Doyle tarafından *The History of Spiritualism,* Cilt I, Cassell, Londra, 1926, s. 257'de alıntılanmıştır .

## CROOKES'TAN LODGE [1'E MEKTUP]

7, Kensington Park Bahçeleri,
Londra. W.
9 Mart 1910.

Sevgili Locam,

Sizin gibi ben de Bay FR Melton'ı, [2,] sizin gönderdiğiniz kesiti okumadan önce hiç görmedim veya duymadım. Dolayısıyla, eğer o ve biz aynı seansta bulunduğumuzu kastediyorsa, ilk cümlesi yanlıştır. Ancak "birlikte" kelimeleri, araştırmalarımızın hemen hemen aynı zamanda devam ettiği anlamına gelebilir ve bu nedenle popüler olmayan konularla uğraşırken iyi bir birliktelik içinde olduğunu düşünebilir. İkinci par hakkında ne söyleyeceğimi bilmiyorum. Sanırım KK'ye bıçak saplasaydım, bağırıp kanar ve kanının mikroskobik incelemesi, insan kanına benzediğini gösterebilirdi.

Melton'un polarize ışık hakkındaki açıklamaları saçmalık. Ağaçlara atıfta bulunarak neyi amaçladığını hayal edemiyorum!

"İnsanın Yaşamı"3 adlı kitabınızı ikinci kez okumayı yeni bitirdim. Uzun yıllardır bana bundan daha fazla keyif veren veya daha içtenlikle katıldığım bir kitap okumamıştım.

Salı günü SPR'ye katılacak mısın?

İnan bana,

en içten dileklerimle,
WILLIAM CROOKES.1

1 Lodge ve Alice Bird arasındaki yazışmalar, Ruhsal Araştırmalar Derneği'nin izniyle yeniden yayınlanmaktadır.

2FR Melton, o yılın 20 Şubat'ında Bristol'da düzenlenen bir Spiritüalist toplantısında "Ruh Formlarının Anatomisi" hakkında bir konuşma yaptı ve bir ruh formunun maddeleşmiş kolundan kan aldığını ve mikroskobik incelemede bunun insan kanı olduğunu bulduğunu bildirdi.

3 *İnsanın Hayatta Kalması,* Sir Oliver Lodge, Methuen, 1909 .

CROOKES'TAN LODGE'A MEKTUP

7, Kensington Park
Bahçeleri, Londra, W.
6 Şubat 1915.

Sevgili Locam,

Çarşamba günü mektubunuzda dile getirdiğiniz hususlar hakkında sizinle konuşma fırsatım olmadı.

"Tuğla Duvar" ifadesini kullandığımı net bir şekilde hatırlamıyorum, ancak kullanmışsam, sadece DD Home ile birlikte doğal kuvvetler ile onun huzurunda sıkça meydana gelen fiziksel fenomenler arasında bir bağlantı kurmak için yaptığım birkaç girişime atıfta bulunuyordum. Onu, farklı yoğunluklarda elektrik akımlarının geçtiği yalıtımlı bir tel sarmalına koymayı denedim; yanına ve hareket eden nesnelerin yanına güçlü mıknatıslar getirdim; onu ve masadaki nesneleri farklı renkli ışıklarla ve aklıma gelen diğer fiziksel deneylerle aydınlattım. Home bu deneylere büyük ilgi gösterdi ve spiritüel fenomenler üzerinde herhangi bir etkiyi izleyememiş olmam nedeniyle benim kadar hayal kırıklığına uğradı. İşte "Tuğla Duvar!"

1874 [26]yılında benim tarafımdan yazıldığı söylenen bir mektuptan yapıldığını aklınızda bulundurmalısınız . O tarihteki görüşlerimin çoğunu hatırlamıyorum, ancak o tarihte ifade edilenlerin doğru olduğundan şüphem yok.

İnan bana,
en içten dileklerimle,
William Crookes.

1 Muhtemelen Bayan B.'ye yazılan mektup.

CROOKES'TAN BAYAN ALICE BIRD'E MEKTUP

4 Kasım 1916.

Sevgili Lallah'ım,

Soğuk algınlığımın nasıl geçtiğini sormanız çok iyi. Kendimi kesinlikle daha iyi hissediyorum, ancak soğuk ve fırtınalı hava, korkarım ki, onu biraz daha uzun süre asılı tutacak.

Sir [Arthur] Conan Doyle'un makalesi hakkında sizinle

26 Sir Oliver Lodge'un Raymond veya Yaşam ve Ölüm adlı eseri, Methuen, 1916. Bu, Bayan Osborne Leonard, Vout Peters ve diğer zihinsel medyumlarla yapılan oturumların kaydıdır; bu oturumlarda, 1914 savaşında ölen Lodge'un oğlu Raymond'un hayatta kaldığını kanıtlamaya yönelik son derece ilginç iletişimler verilmiştir.

konuşmak için gelmeliyim.

Bu arada sizden Sir Oliver Lodge'un *Raymond*[1] *adlı kitabını okumanızı rica ediyorum*. İlgi çekici ve son derece ikna edici bulacaksınız.

İyi olmanızı ve kız kardeşinizden iyi haberler almaya devam etmenizi dilerim,

İnanın bana, sevgilerimle,
William Crookes.

## *"LIGHT"* EDITÖRÜ TARAFINDAN HAZIRLANAN VE CROOKES TARAFINDAN İMZALANAN AÇIKLAMA

Davetinize yanıt olarak, ruhsal fenomenler olarak bilinenler konusundaki pozisyonumu yeniden teyit etmeye ve 1898'de İngiliz Derneği'ne yaptığım başkanlık konuşmasında belirttiğim gibi, kırk yıldan fazla bir süre önce ilk kez başlattığım araştırmalarla ilgili olarak yayınlanmış ifadelerime bağlı kaldığımı ve geri çekecek hiçbir şeyim olmadığını bir kez daha belirtmeye itirazım yok. Dikkatimi çeken gerçekler hakkında şimdiye kadar herhangi bir genelleme yapmayı gerekli görmemiş olmam, gerçeklerle ilgili tanıklığımı hiçbir şekilde geçersiz kılmaz. Bana göre, Psişik Araştırmalar Derneği'ndeki meslektaşlarımın ve arkadaşlarımın birçoğunun kendileri için yaptıkları iddiaları doğruluyorlar, yani, bununla süreklilik gösteren başka bir insan yaşamı düzeninin varlığına işaret ediyorlar ve belirli koşullarda bu dünya ile öbür dünya arasında iletişim olasılığını gösteriyorlar.

WILLIAM CROOKES.
28 Kasım 1916

## LODGE'DAN
"LIGHT" EDİTÖRÜ DAVID GOW'A MEKTUP

Sayın Bay Gown,

Sir William Crookes'tan bir açıklama almakla bir hizmet yaptığınızı düşünüyorum. Ben de kendim bu konuda oldukça endişeliyim. Muhalifler sürekli olarak fikrini değiştirdiğini ve araştırmalarında bir tuğla duvara çarptığını ve bu yüzden bu kadar sessiz olduğunu iddia ediyorlar. Görüyorsunuz ki araştırmaları hayatta kalma sorusuna doğrudan değinmiyor, hayatta kalmayı içerdiği düşünülebilecek çeşitli türdeki fiziksel fenomenler, maddeleşmeler vb. üzerine, ancak o zamandan beri ortaya çıkan açık şekilde bunu göstermiyor. Bu nedenle hayatta kalma kanıtlarından ne kadar memnun olduğundan asla emin olamıyorum. Şüphesiz buna çok güçlü bir şekilde meyilli; ancak antik bilimsel şüphecilik, yol vermeden önce epeyce zayıflamaya ihtiyaç duyuyor ve zaman zaman şaşırtıcı bir şekilde tekrar ortaya çıkmaya meyilli.

Şüphesiz onu gerçekten bağlı kalmak istediğinden daha fazlasına bağlamamaya dikkat edeceksiniz. Keşke kendisi de çizebilseydi. Uzun süre bizimle kalmasını beklemiyorum.

Bana yazdığı bir notta, oğlumun varlığının devam ettiğine dair elde ettiğim kesin kanıta oldukça imrendiğini söylüyor. Altmış yılı aşkın bir süre birlikte yaşadığı karısının varlığının devam ettiğine dair benzer bir kesin kanaate sahip olmayı dilediğini anlıyorum. Ancak bu, basılı olarak ele alınacak bir konu değil. Bunu yalnızca inançlarını çok fazla zorlamaması için bir tür uyarı olarak veriyorum.

Saygılarımla,

ZEYTİNLİ KÖYÜ

LODGE ARASINDAKİ YAZIŞMALAR

7, Kensington Park
Bahçeleri, Londra, W.
22 Aralık 1916.

Sevgili Locam,

10'unda Crewe'de Bay Hope1 ile yaptığım bir Ruh Çağırma seansında. Sevgili merhumun bir Ruh fotoğrafını edindim. Size bir kopyasını gönderiyorum. Bunu, o tarihte benim tarafımdan çekilen fotoğraflarla karşılaştırarak, on yıl önceki haline çok benzediğini fark ettim. Hiçbir hile olamazdı çünkü tabak hiçbir zaman benden ayrılmadı ve tüm manipülasyonu ve geliştirmeyi kendim yaptım. Bu kesin hayatta kalma kanıtının kalbime çok iyi geldiğini söylemekten mutluluk duyuyorum.

Aynı oturumda size bir mesajın başlangıcı bir tabakta verildi, ancak bunu anlamak kolay değildi ve geri kalanını alamadık. Sonraki bir oturumda, ben yokken, Bayan Scatcherd (varsayılan) sonucu aldı. O

[1] Hope, Harry Price ve diğerleri tarafından sahte psişik fotoğrafçılık uygulamalarıyla suçlandı ve Lodge, bir test için hazırladığı fotoğraf plakalarının Hope tarafından kurcalandığından oldukça emindi. Öte yandan, Sir William Barrett ve diğerleri, onunla gerçek sonuçlar elde ettiklerine ikna olmuşlardı.

Bana iki negatifi getirdiniz ve umarım seçebileceğiniz baskılarını da ekliyorum.

Size ve Lady Lodge'a Noel'de mümkün olan en büyük mutluluğu diliyorum, ancak kendi hislerime bakılırsa bu özellikle mutlu bir zaman olmayacak. Evli iki oğlum ve aileleri, torunlarımdan biri ve torunum Willie birkaç gün burada kalacak.

Ailenize ve size en içten saygılarımla,
Ben, çok içtenlikle sizinim,
WILLIAM CROOKES.

23 Aralık 1916.

Sevgili Crookes'larım,

Crewe'ye gidip sonuç aldığınızı duyduğumda çok şaşırdım. Hope adlı adam hakkında aşırı şüpheci olduğumu itiraf ediyorum. Elbette kanıtlarınızdan etkilendim ama ikna olduğumu söyleyemem.

Tek deneyimim birkaç yıl önce, Colley hayattayken [27], ona Crewe'ye götürmesi ve istediği gibi işlem görmesi için özel olarak sarılmış tabaklar verdiğimde oldu. Birkaç ay sonra geri geldiler, Hope isimli adam onları getirdi ve kurcalanmış olduklarına dair kesin işaretler vardı. Şüphelerimin temelini bu oluşturuyor. Crewe'ye kendim gitmedim ve özellikle de fotoğrafçılık konusunda yeterince uzman olmadığım için gitmek istemiyorum. Sahte tabaklar yapmanın o kadar çok yolu var ki, fotoğrafik sonuçlara kendim bile güvenemedim.

İnanmış olmanız, Crewe olgusuyla ilgili olarak bilgime ulaşan en sıra dışı olgulardan biridir. Bana çok nazik bir şekilde gönderdiğiniz kopyaları Bradford'daki dostum Bay Hill'e gönderebileceğimden eminim, kendisi konuyla çok ilgileniyor ve sahip olduğu tanıklıklara göre Crewe çevresinin gerçekliğinden benden daha olumlu etkilenmiş durumda.

27Hope'un ilk keşfedicilerinden olan Başdiyakoz Colley; 1908'de Başdiyakoz'un annesine ait olduğu söylenen bir Hope fotoğrafının etrafında dönen tartışmaların merkeziydi .

Tüm iyi dileklerinize karşılık vererek, sevgi dolu saygılarımla,

Daima seninim,

Açık Lise

7, Kensington Park Bahçeleri,
Londra, W.
27 Aralık 1916.

Sevgili Locam,

Crewe fotoğrafının gerçekliğine dair sahip olduğum kanıtın tartışılmaz olduğunu düşünüyorum. Fotoğraf hileşi konusuna yıllar önce girdim ve hilebazlardan aldığım itiraflar ve itiraflardan olası tüm hileleri biliyorum. Benim durumumda, Crewe'de plaka, Bay Hope'un onu kameraya takıp çıkardığı dakikalar dışında hiçbir zaman elimden çıkmadı. Beni aldatmak için hiçbir şey yapmış olamazdı. Plakaya uyguladığım resim, Karımın çekilmiş hiçbir fotoğrafının tıpkısı değil.

Size ve sevdiklerinize tüm iyi mevsim dileklerimle,

İnan bana

Sevgilerimle,

WILLIAM CROOKES.

## CROOKES'TAN BAYAN ALICE BIRD'E MEKTUP

24 Ocak 1917.

Sevgili Lallah'ım,

İşte adını tam olarak okuyamadığım bir hanımdan iki mektup. Ruh fotoğraflarından birini istiyor. Sevgili karımı tanıyan arkadaşlarım dışında kimseye bir kopyasını göndermek istemiyorum. Resme Kutsal Bir Emanet olarak bakıyorum ve bir yabancının elinde olması, bir merak olarak herkese gösterilmesi fikrinden hoşlanmıyorum.

Eğer hanımı yeterince iyi tanıyorsanız ve bu mektubun kutsallığını koruyacağını düşünüyorsanız ve bana bir kopyasını göndermemi istiyorsanız, bunu yaparım.

Hava çok kötü ve çok hasta olduğum için çok üzgünüm, sizi görmeye arabayla gitmeme izin vermiyor. Kaybınız için size karşı derin bir sempati duyuyorum, çünkü üzüntünüzü fark etmek için sadece tanga t'mi içime çevirmem yeterli.

Fotoğraf, Ölüm denen değişimden geçtikten sonra Benliğin sürekliliğini kanıtladığı için, hafif bir tesellî olsa gerek.

"Biri hayatta kalırsa hepsi hayatta kalır.

Sanırım biraz daha iyiye gidiyorum ama dışarı çıkıp evde yaptığım egzersizden daha fazla egzersiz yapma isteği duyuyorum. Umarım sen de iyileşiyorsundur.

Çok sevgiyle, inan bana,

Her zaman sevgiyle seninim,

William Crookes.

## BAYAN FR SCATCHERD'IN "HAYATTA KALANLAR"DA VERDİĞİ BİR MADDİLE GELİŞME HESABI

Ektoplazmanın hayatta kalmayı gösterme aracı olarak kullanıldığına dair bazı varsayımları nihayet doğruladığım yer, merhum Sir William Crookes'un Kensington Park Bahçeleri'ndeki 7 numaralı küçük karanlık odasıydı.

Bay Fournier d'Albe'nin 'Sir William Crookes'un Hayatı' adlı eserinde bu son deneylere dair hiçbir atıf yapılmamıştır; sadece bir sayfa vardır ve bu atıf da belirsiz ve yanıltıcı

terimlerle ifade edilmiştir.2

Bayan Z, medyum, Sir William ve ben oradaydık. Sir William bir düşme sonucu bacağını yaralamıştı ve yetenekli bir bakıma ihtiyacı vardı. Bunun dışında sağlığı mükemmeldi. Hemşire onun psişik faaliyetlerine itiraz etti ve benzer düşünen diğerleriyle birlikte işleri zorlaştırdı.

Sir William karanlık odada uzun koltuğuna yerleştiğinde, sadece iki kişinin daha oturabileceği kadar yer vardı ve fark edilmeden hareket edecek yer yoktu. Bir öğleden sonra, ışıklar söndükten ve olaylar başladıktan sonra, biri kapıyı açtı. Bir ışık huzmesi medyuma tam isabet etti, medyum acı içinde inlerken ben bağırdım: 'Kapıyı kapat. Deneyimize zarar veriyorsun.'

Ama kapı düzgün bir şekilde tekrar kapatılmamıştı. Işığın çatlamasıyla Sir William ile aramıza giren iri bir kütlenin ışığı kısmen engellediğini, yer yer de tamamen kapattığını gördüm. Bir an için medyumun sandalyesinden kalktığını düşündüm ve sol elimi uzatarak, büyülenmiş hassas katının dizine onun yerinde vurdum. Aynı anda bir ses şöyle dedi:

1 Putnam, 1924.

2 *Sir William Crookes'un Hayatı, s. 405.*

"Medyumu incittin. Çalışırken ona asla dokunmaman gerektiği söylendi. Zaten ışık yüzünden acı çekiyordu. Hayır, seansı kapatma. Onu ışıktan koruyacağız ve devam etmek için elimizden geleni yapacağız."

*görünen* ektoplazmik sisin içinde kelimenin tam anlamıyla sarılmıştı , ancak yaralı bacağının üzerinde duruyor gibiydi. Ancak madde, ışığın ortama çarptığı yerde kesilmesini sağlayacak şekilde düzenlenmişti, ancak benim, bir dereceye kadar, ne olduğunu görmem için yeterli ışık bırakıyordu.

Bu arada Sir William ile merhum karısının ruhu arasında hararetli bir konuşma geçiyordu. Eşinin, ektoplazma sütununu yönetmekte ve oturanların en ufak bir isteğine göre onu yönlendirmekte son derece becerikli olduğu anlaşılıyordu.

Kocasının alnını okşayan ve kendimi bir dokunuşla selamlayan elin oluşumunu görmedim, ancak Sir William'ın onu göremediği için duyduğu üzüntüye cevaben Leydi Crookes'un "Ben buradayım, sevgili Willie. Müzik kutusunu odanın içinde taşırken dinle." dediğini duydum.

Ama ektoplazmik sütunun üst ucunun kaba bir kavrama aparatına dönüştüğünü ve ayaklarımızın dibindeki müzik kutusunu yokladığını hissettim.

Işık çubuğu sayesinde müzik kutusunun kapının önünden geçip Sir William'ın başının etrafında döndüğünü gördüm.

Kutu, bir veya iki gün önce Gamage'den bu amaçla satın alınmıştı ve bizim isteğimiz üzerine veya mekanizmasının doğası gereği bizim için imkansız olan bir şekilde görünmeyen zekanın isteği üzerine sarılıp durdurulmuştu. Yaralı bacağının üzerinden nazikçe yukarı aşağı gezdiriliyordu ve çoğu zaman iki veya daha fazla ses Sir William ve benimle konuşuyordu. Ancak ben mümkün olduğunca ektoplazmanın davranışını gözlemlemeye yoğunlaştım ve konuşmaların olağan kaydını tutmadım.

Lady Crookes'u hayattayken tanıyordum ve şimdi onun hayatta kalma çabalarına tanık oluyordum; bunu, algılanması için yalnızca normal beş duyunun kayıtlarına ihtiyaç duyan eylemler ve etkilerle, ektoplazmayı kullanarak kanıtlama girişimlerine.

Medyum, ışığın aniden içeri girmesinin neden olduğu şok

sonucu bir süre hastaydı. Ayrıca, sandalyesinden kalkıp kalkmadığını anlamak için elimi dizinin üzerine koyduğum yerde, ancak birkaç gün içinde yavaş yavaş kaybolan ve ilk başta dokununca acı veren büyük, koyu bir morluk vardı.

CROOKES'TAN BAYAN SCATCHERD'A MEKTUP

7, Kensington Parkı
Bahçeler, Londra, W. 11
11 Mayıs 17.

Sevgili Bayan Scatcherd,

Umarım siz ve Bayan Harris, cumartesi günü her zamanki saatte gelip beni görebilirsiniz.

Saygılarımla, WILLIAM CROOKES.

[Bu el yazısıyla yazılmış mektup, Psişik Çalışmalar Koleji'nde saklanmaktadır. Ayrıca, Crookes'un ve ölmüş karısının "ruhunun" bulunduğu Crewe Circle [1] fotoğrafının çerçevelenmiş bir kopyası da bulunmaktadır, altına Crookes tarafından daktilo edilmiş ve kendisi tarafından imzalanmış bir not yapıştırılmıştır ve şu şekildedir:

Ruhsal Yaşama girmesinden sonra doğrudan ses [2] ile konuşması üzerine Hayalet Kulübüne sunulmuştur .

WILLIAM CROOKES."]

[1] Bu William Hope'a bir göndermedir.
[2] Doğrudan sesli ifade, açıkça medyumun sesiyle değil, medyumun dışından ve medyumun sesi yerine iletişimcinin sesiyle söylenen bir şeydir.

# HIRSIZLARIN HAYATI.

## Sir Oliver Lodge, FRS tarafından

*Sir William Crookes'un Hayatı, OM, FRS* EE Fournier d'Albe, I). Sc., F.Inst.P. Sir Oliver Lodge'un Önsözüyle . Sf. xix+413. (T. Fisher Unwin, Ltd.)

*Sir William Crookes'un Hayatını* yazmayı üstlenen kişi, zor bir görev üstlendiğini biliyor olmalıydı. Mevcut materyal miktarı muazzamdı : çünkü Crookes her türden belgeyi, muhtemelen düzenli bir düzenleme halinde, ancak kapsam olarak çok çeşitli ve çok farklı içsel değerde tutan bir adamdı. Tarihsel ilgiye sahip belgelerin yanı sıra, bir yolculuk için paketlenen şeylerin listesi veya eve dönmeden önce yapılan satın almaların listesi veya profesyonel hizmetler için alınan ücretlerin notları veya ne tür bir ücret talep etmenin makul olacağı hakkındaki yazışmalar gibi yerel notlardan biraz daha iyi şeyler vardı : ayrıca, davet kabulleri veya törenler için bilet başvuruları gibi çoğu özel ilgi çekmeyen çok sayıda mektup - aslında, meşru olarak çöp olarak damgalanabilecek şeylerin büyük bir kısmı. Ancak tüm bunların yanında, - talyumun keşfiyle ilgili mektuplar ve tartışmalar, sığır vebasıyla başa çıkma girişimleri, radyometreyle ilgili yazışmalar ve tartışmalar, kablosuz telgrafla ilgili spekülasyonlar ve öngörüler ve elmas, altın ve radyumla ilgili işlemler vardı ; bunlardan bazıları önemli, bazıları ise küçük ilgi çekiciydi. Ve neleri dahil edeceğimize karar vermek çok zor olmuş olmalı.

Biyografi yazarının çok sayıda önemsiz belge ekleme kararının bir sonucu, belki de talihsiz bir sonucu, altını soyutlama yöntemlerinin, bir biçimde veya başka bir biçimde, cilt boyunca oldukça büyük görünmesi ve sürekli olarak ortaya çıkmasıdır ; bazen kimya alanında, bazen yüksek finans alanına yaklaşarak, ancak daha çok iş ekonomisinin ve şirket spekülasyonlarının önemsiz ayrıntılarında . Biyografi yazarının amacı şüphesiz bileşik bir portre üretmektir ve konusunun karakterine ışık tutan hiçbir şeyi küçümsemek değildir; ancak sonucun oldukça talihsiz olduğu söylenebilir. Tüm insanların hayatlarında önemsiz şeyler olur, ancak bunlar genellikle hafife alınır, vurgulanmaz veya biyografide kalıcı bir konuma sahip olmaz; böylece vurgulandıklarında veya hatta kaydedildiklerinde, bu ayrıntılar olması gerekenden daha büyük görünür ve dengeyi bozar; sıradan bir yerden daha fazlası oldukları için değil, sadece sıradan oldukları için.

Ortaya çıkarılması gereken şey, Crookes'un kendi çabalarıyla, hayatının büyük bölümünü bilime adamasını sağlayacak kadar bir servet elde ettiğiydi. Ününü kazandıktan sonra danışmanlık veya yasal prosedürlerde aldığı ücretlerin ayrıntıları tamamen önemsizdir ve resmin dışında olmalıdır; dikkati hayatın gerçek işlerinden uzaklaştırır. Felakete yol açan veya diğer yandan iş için artan kolaylığa yol açan mali konular dahil edilmek zorundadır; ancak bu tür küçük şeyler hakkında gereksiz ayrıntılar iğrençtir.

Bir bilim adamının biyografisinde, tarihler ve ebeveynlik veya soy ve eğitim fırsatlarının ardından aranacak şeylerin ana hatları şunlardır : onu bir meslek veya hobi olarak bilimi benimsemeye yönelten koşullar , erken dönem mücadeleleri ve tanınması hakkında bazı açıklamalar ve ardından hayatının ana eserini gösteren çağdaş belgelerle canlı bir temsil. William Crookes'un durumunda böyle bir görevi yerine getirmek için Dr. Fournier d'Albe son derece uygun görünüyordu; çünkü o, tabiri caizse, gerçek anlamda veya

mecazi anlamda, hem fizik hem de mecazi anlamda mezun olmuştu ve büyük bir kimyacının çalışmalarını takdir edecek kadar kimyayla tanışmıştı.

aşmak için gösterilen cesur ve şüphesiz içten çabaya rağmen , sonuç biraz hayal kırıklığı olarak görülmelidir: sonuç, Crookes'u ve eserini hafızasına pek de adil gelmeyen bir okuyucuya çarpar. Zaman zaman en üstün sıfatlar eklenir, hiç şüphem yok; bazıları daha fazla, bazıları daha az uygun; ancak buna hiçbir şekilde övgü denemez . Muhtemelen biyografi yazarı anılarının konusuyla, yani çalışma odasında ve laboratuvarında, fazla kişisel tanışıklığa sahip değildi

. Şüphesiz, çeşitli P mektup ve belgeler dizisinden bir adam hakkında bir tahminde bulunmak çok zor olmalı. Bu bakış açısından, P harikası, bunun bu kadar iyi yapılmış olmasıdır.

Bu eleştirmenin Crookes hakkındaki kişisel tahmini, Dr. Fournier'in kitabı için yazdığı giriş bölümünde yeterince belirtilmiştir; ve buna ekleme yapmaya gerek yoktur. O, yalnızca kendi bilgisine tanıklık etmek ister; 11* kitap belki de bunu yeterince gösterir; Crookes ve karısının karşılıklı bağlılığı P pek de abartılamaz; birlikteliklerinin altmışıncı yıl dönümünü kutlamak için yaşadılar; ve karısı öldüğünde, onun sürekli arkadaşlığının kanıtı olarak gördüğü şeyi elde edene kadar teselli edilemedi.

Şimdi bu ciltte kaydedilen kimyasal-fiziksel ve ruhsal ayrıntılardan birkaçı hakkında bazı açıklamalarda bulunulmalıdır. ■Merhaba Crookes genel olarak bir fizikçiden çok bir kimyacıydı, w Eğitimi bir kimyagerin eğitimiydi; fizikte önemli keşifler yaptı, bunları muhalefet uyandıracak şekilde yaptı. Gerçekten de hayatı boyunca tartışmalar yaşandı, acı verici bir biçimde. < Bu incelemede sadece Crookes'un yüce gönüllülüğünün özel olarak

and although he ȷ generally stated < and controversy. | sometimes taking ] One of the most painful controversies must have Si) It is I

bilinen bir kanıtını ortaya koymak için bahsedilen Sir Janies Dewar ile Kraliyet Enstitüsü'ndeydi: çünkü kısa bir süre sonra, Kraliyet Cemiyeti'nde en yüksek onur olan # Copley Madalyası'nın Dewar'a verilmesi önerildiğinde, bu madalyanın önceki Byt alıcılarından biri olan Crookes, karşılaştırmalı emekliliğinden çıktı ve teklifi içtenlikle destekledi: söylememe gerek yok, bu teklif kabul edildi. »o

Crookes'un ismiyle ilişkilendirilen başlıca keşifler şunlardır: Yeni element Talyum, spektroskopik olarak keşfedildi ve 1862 Sergisi'nde sergilendi, ancak bu konuda bile çok fazla can sıkıcı tartışma vardı; radyometre, etki şekli hakkında yine çok fazla anlaşmazlık vardı; spintariskop, radyum üzerindeki deneylerin yararlı ve kullanışlı ve ortaya çıktığı üzere önemli bir sonucu; ve hepsinden önemlisi, ışınımlı madde veya katot ışınları veya "dördüncü bir "haldeki madde", fiziğin tamamen yeni bir dalının temeli ve

if

daha sonra başkaları tarafından elektronun keşfinin erken başlangıcı. Muhtemelen, gelecek nesiller tarafından, bir kısmı Sheffield'daki İngiliz Derneği'ne 22 Ağustos 1879'da yaptığı konuşmada özetlenen ve gösterilen yüksek vakumdaki elektrik çalışmasının Crookes'un hayatının ve başarısının doruk noktasını işaret ettiği kabul edilecektir.

. Söylemin kendisi oldukça parlaktı ve pasajlar ; bu ciltte alıntılanmıştır, ancak yüksek 8 boşluktaki deneyler, örneklendirildiği, çok daha parlaktı ; i ve bunların büyük ve çağ : önemini abartmak zordur. Bilimsel toplantılarda sergilenen bir tür oyuncaktan , vakum tüpü olağanüstü 1 onur ve kullanışlılık konumuna yükseldi ve on dokuzuncu yüzyılın sonları ve yirminci yüzyılın başlarında fiziğe hakim olduğu söylenebilir.

,SPR Üyeleri iyi bir tahminde bulunabileceklerdir

s, Crookes'un çalışmalarının ana hatlarını ölüm ilanını okuyarak öğrenin

Çağdaş bir bilim adamı olan Sir William Barrett'ın, yani Tutanaklar'ında (Cilt XXXI, s. 12-29), bir portre ve Sir William Crookes'un SPR'ye yaptığı katkıların bir listesini veren yararlı bir ek *ile* birlikte yer almaktadır .

So far, we have said not a word about mpopular episode in period in Crookes's life till advantage of exceptional opportunities offered him for the xamination of supernormal phenomena, during the years 1871 o 1874, a period of great >sychic science, and one lways hold Crookes and nd remembrance. But, nto unpopular novelties,

that painful and wherein he took

importance to the disciples of connexion with which they will pioneering work in high honour often happens work brought

to investigators upon himself, as ridicule, painful

ir as the public were concerned, only ontroversy, and condemnation. He entered left it with a heavy experimenting, and by frankness,

dth a light heart, he nagined that by careful e would disarm hostility [thers have been under and convince the scientific world, a similar impression, both before

ve o zamandan beri! Şimdi biliyoruz ki, ya da en azından yazar biliyor ki, Throokes, ne kadar inanılmaz olursa olsun, bana hatırlattığı birçok şeyi gözlemledi; ve D. D'nin sıra dışı güçlerinin yardımıyla, Home

ve Florence Cook, çoğumuza reddedilen araştırma fırsatlarına sahipti. Ancak ortodoksluğun kalesi çok güçlüydü; Crookes ona saldırmayı başaramadı; duvarında gedikler açılmış olsa da, ya da en azından garnizondan bazıları firar etmiş olsa da, günümüze kadar sağlam kalmıştır. Ancak hayatının geri kalanında -konu hakkında özel olarak konuşmaktan çekinmese de ve inançları tamamen değişmemiş olsa da- artık bilimsel meslektaşlarına konuyu zorla kabul ettirmenin nefret ve sayısız sakatlığa yol açmasını gerekli görmedi. Böylece, birkaç canlı ve fırtınalı yılın ardından, bilimsel çalışmasının kendisine uygun olduğunu düşündüğü şeye devam etti ve bunda o kadar çok şey başardı ki, uyandırdığı düşmanlığa rağmen, bilimsel onurlar ve madalyalar ona aktı; ve sonunda, biraz da yürekten sorgulamalar olmadan olmasa da, Kraliyet Cemiyeti Başkanlığına seçildi.

Şüphesiz Crookes'un psiko-fiziksel fenomenler üzerine yaptığı araştırmalar, yetmişlerin sonu ve seksenlerin başında Sir William Barrett'ın (yaşayan tek kurucu) Henry Sidgwick, Frederic Myers ve Edmund Gurney ile Alfred Russel Wallace ve muhtemelen birkaç başkasıyla birlikte, uzun süredir kurulmuş bilimsel toplulukların kör olduğu ve küçümsemedikleri zaman bile küçümsedikleri o geniş ve ihmal edilmiş araştırma alanını ele almak için kurulabilecek bir topluluğun olasılıklarını tartıştıkları SPR kurucularının akıllarındaki materyaller arasında olmalıydı. Neyse ki, ya da öyle görünüyor ki, Topluluğun ve hatta Barrett'ın konu üzerindeki kendi çalışmalarının ilk meyveleri, Myers'ın "telepati" adını verdiği türden düşünce aktarımının nispeten zararsız ve daha az sansasyonel yönündeydi. Crookes gerçekten de hayatının ilerleyen dönemlerinde, iyi şansının onu konuya bu açıdan *yaklaşmaya yönlendirmemiş olmasına oldukça pişman oldu.* Aynı zamanda, kimya ve fizikte deney yapan biri için daha fiziksel bir son doğal görünüyordu: ve muhtemelen, Derneği kuran işbirlikçilerin şüphesiz yaptığı ilerlemeyi sağlayabilecek kadar psikoloji ve edebiyat eğitimi almamıştı. Yine de, fiziksel fenomenler, tekrar tekrar tanıklık edilen olaylar arasındadır: "ve bunlar hiçbir şekilde yeni Derneğin yetki alanından dışlanmamıştır. Gerçekten de, özel bir komite başlatıldı,

önceki on yılda Diyalektik Derneği tarafından başlatılan soruşturmayı sürdürmeye ve tamamlamaya çalışan ilk kişi. Ve fırsat sunulsaydı, şüphesiz Crookes'un gözlemlerini sürdürmeye ve geliştirmeye istekli olurlardı.

"Ancak telepati bile o günün bilim ileri gelenleri için kabul edilebilir değildi. Bazıları için hala kabul edilebilir değil. Ve Barrett, 1876'da bir bilimsel kuruluşta konuyla ilgili bir makale okumaya çalıştığında ve kendisinin dikkatli gözlemler yaptığı bir ailenin üyelerinin sahip olduğu telepatik güçlerin bir gösterimini yapmayı teklif ettiğinde ® düşmanlıkla karşılaştı.

yapay zeka

"Crookes'un deneylerinin en bilineni ve "en çok itiraz ve alay konusu olanlar", tam gelişmiş maddeleşme üzerine yapılmış dikkate değer bir dizi deneydi; bu deneylerin bilimsel olarak incelenmesi için zaman henüz belli değildi · ipe.

Florence Cook ve Katie King bölümleri değil

Bu ciltte tam olarak anlatılmıştır. O zamanın kayıtlarından daha kapsamlı bir alıntı, Dr. Fournier d'Albe'nin kendisi tarafından , Longmans tarafından 1908'de yayımlanan 6. kitabında, *New Light on Immor- ility* , Kısım III, Bölüm 2 ve 3'te verilmiştir; bu kitap, atıfta bulunulması gereken bir kitaptır ; ancak, Bayan Church'ün (Florence Marryat) inandırılamayacak ifadelerini ve Crookes'un daha sonra bazılarını kayıtsız şartsız reddettiğini içerir. Bkz . Tutanaklar SPR , XII., s. 268.)

Crookes, tartışmaların kurbanı olmaktan çok, alaycı bir kınamanın

kurbanıydı; en çok konuşan muhalifi, dönemin bilgili fizyologlarından biri olan ve daha sonra Londra Üniversitesi'nin kayıt memuru olan Dr. WB'nin ustasıydı ; ağırlığı ve etkisi çok fazlaydı, ancak şimdi görüldüğü gibi, çok daha az bilimsel ihtiyat ve tarafsızlığa sahipti. Bir diğer muhalif ise, seçkin bilim adamı Sir Charles Wheatstone'du; telgrafın erken ilerlemesi bu icatlara çok şey borçluydu; öte yandan, bazı gerçeklere çoktan ikna olmuş bir veya iki kişi vardı; sadece ünlü bilim adamı AR Wallace değil, aynı zamanda tanınmış elektrikçiler Crom- D'ell ve kardeşi SA Varley; onlar da okuyucuları konuyu ele almaya teşvik ettiler ve ona bazı konularda yardımcı oldular

Ev ile ilgili erken deneyler, diğerlerinin yanı sıra, gerçekte daha kesin olmasa da, 01 Metrik testi yaparak

meehanieal olanlar, kamuoyuna daha özgün görünebilir. SA Varley, katkılarından dolayı Lord Kelvin'in daha sonraki yaşamında sık sık hak ettiği takdir ve onayı almadığını iddia ettiği bir adamdı. Bu arada; ve yalnızca, bu işçileri neredeyse unutmuş bir nesile, deneysel yeteneklerinin hiçbir şekilde küçümsenmemesi gerektiğini göstermek için.

Elbette, bilimsel kökene sahip olmayan, bu olguları onaylayan ve o zamanki gerçeklikten tamamen haberdar olan başkaları da vardı Ve belki de Crookes'un—zaten bir kaşif olarak kendini tanıyan—kendini bu olguları anlamaya muktedir bulduğunda, bu olgularla olan ilişkisinden dolayı kısmen böyle düşünmüştü.

Kendi birinci elden tanıklığını da ekleseydi ve o sırada ortaya çıkan olağanüstü olumlu fırsatları değerlendirseydi, itirazları kabul edilecek ve muhalefet yükselecekti. Akıllıca, lezzetli olacağını düşündüğü materyali seçti; Kraliyet Cemiyeti görevlilerinin ilgisini çekmeye çalışmadı - aralarında dünyaca ünlü matematiksel fizikçi Sir George Gabriel Stokes da vardı - tanık olduğu garip ve ultra normal fizyolojik ve hayaletsi fenomenlerden hiçbirine; ancak, Home'un güçlerinin çıplak unsurlarına indirgenmiş bir açıklamasını yapmaya çalıştı, bu da bilinmeyen bir kuvvetin varlığını kanıtlamak için çok basit bir mekanik düzenlemenin yoluydu, ki buna "psişik önceden" adını verdi. Bu deneyi hem Stokes'tan hem de Wheatstone'dan gelip görmelerini rica etti; ancak onlar, düzenlemeler gerçekten de onun tarif ettiği gibiyse, ince olanın işe yaramayacağını söyleyerek açıkladılar. Crookes buna, şeyin mümkün veya muhtemel olduğunu söylemediğini, sadece gerçekleştiğini söyledi. Astronom Dr. Huggins'in cihazı görmesini sağlamayı başardı. çalışırken ve ayrıca Home'un elinde kuklası tarafından tutulan bir aeordion, klavyesi aşağı sarkmış halde, etrafta hareket ederken ve notalarını çalarken orada bulunmak. Ancak Sir William Huggins, fenomeni *açıkça* savunmaktan kaçındı ve en azından halk söz konusu olduğunda, uzun bir süre anonim kalmayı tercih etti. Ancak, o zamanlar Kraliyet Cemiyeti'nin görevlilerinden biri değildi, ancak daha sonra!} zamanı gelince Başkanı oldu.

Bütün bunlar, diğer birçok ayrıntıyla birlikte, az çok anlaşılıyor

İnceleme konusu kitabın XII. Bölümünde açıkça, Crookes'un hayatındaki bu evreyi ele alan uzun bir bölüm var ve burada bu konuda daha fazla şey söylemeye gerek yok; ancak yazarın birkaç ayrıntıdaki muamelesinin Crookes'un anısına tamamen adil olmadığını ve Crookes'un hayattayken onaylayacağı türden olmadığını üzülerek söylemek isterim. Crookes'un bazı metrik ifadeleri hatalı olarak damgalanırken, itiraz edenlerin daha da hatalı ifadeleri sanki doğruymuş gibi düzeltme yapılmadan alıntılanıyor. Kitabın bu bölümünde belli bir miktarda dikkatsizlik olmuş olmalı ; ve tüm meselenin gerçekliği, ifadelerin kendileri tarafından haklı çıkarılmaktan çok uzak olan ve hiçbir şekilde Crookes'un hayatının herhangi bir bölümündeki tutumunu doğru bir şekilde temsil etmeyen bir şüphe yağmuru altında bırakılmış gibi görünüyor.

Bu incelemede, bu nedenle, yukarıda belirtilen özellikle basit deneye dikkat çekmek ve metinden yola çıkarak, o dönemde önemli eleştirmenler tarafından yapılmış olan bazı yersiz hataları birleştirmek arzu edilir görünüyor. Önemli ve anonim eleştirmenler, tüm bu şeyle alay etmekten çekinmediler; bu yalnızca beklenen bir şeydir ve hiçbir önemi yoktur, ancak sorumlu bilimsel otoritelerin, herhangi bir zamanda söyledikleri, tarihsel olarak önemlidir ve eğer doğru değilse, doğal olarak doğru olarak kabul edilir. Bu nedenle, aşağıdaki açıklamalar, kitabın bu bölümüne bir özet ve ek olarak hizmet edebilir.

Crookes, bilinmeyen bir kuvvetin gerçekten işlediğini doğrulamak ve bir anlamda miktarını kaydetmek ve ölçmek için mümkün olan en basit türden bir cihaz düzenledi. Bu amaçla, üç set uzunluğunda, 8J inç genişliğinde ve 1 inç kalınlığında yatay bir maun tahta düzenledi; bir kenarı masanın kenarına desteklenmiş ve diğer ucu bir kayıt yaylı teraziyle askıya alınmış, sağlam bir ayaklığa asılmıştı. Ortam masaya oturtuldu ve sabit veya dayanak ucuna hafifçe bir çubuk yerleştirildi. Sonuç, bir süre sonra tahtanın aşağı doğru eğilmesi ve diğer uçtaki alanın, bazen 3 ila 6 libre kadar olan bir ağırlıkla yüklenmiş gibi spiral yayının gerildiğini göstermesiydi. Ayrıca, saat mekanizmasıyla hareket eden füme camlı bir kayıt cihazı yaptı, böylece bir iz kaydedilecek ve nesnel ve kalıcı bir kayıtla kuvvetin farklı zamanlardaki artışını gösterecekti. Bütün bunlar yayınlandı

Temmuz 1871'de *The Quarterly Journal for Science'da* yayınlandı ve Ekim 1871'de Sir William Huggins ve Serjeant Cox'un doğrulayıcı tanıklığıyla devam etti. Tanıklık daha sonra, *Researches in Sjnritualism adlı deneyin tartışmalı kabulünü gösteren bir yazışma ekiyle birlikte yeniden üretildi* ve basıldı.

Bu denevlere incelemenin 218. sayfasında ve civarında değinilmektedir.

bir kitapta buluştu, şu anda çıkmış gibi görünüyor

Şüpheyi önlemek için şimdiki hacim

Ortamın tahtaya dokunduğunda, dayanak noktasının ötesine geçebileceği ve olağanüstü bir şiddetle gizlice bastırabileceği, böylece kaldıracın uzak ucunda bir pound veya daha fazla ağırlığa denk bir kuvvet üretebileceği için, Crookes, Home'un parmaklarının tahtadaki konumunu işaretledi ve daha sonra dayanak noktasının üzerine veya yakınına, ortamın tahtaya hiç dokunmadan parmaklarını daldıracağı bir su kabı yerleştirdi! Ve bu kabın kenarına veya kenarlarına yanlışlıkla veya bilerek dokunmaktan kaçınmak için, üzerine bağımsız bir desteğe sabitlenmiş bir tür bakır kase olan başka bir su kabı yerleştirdi; kase (ne yazık ki ve belki de gereksiz yere) altta delikliydi, böylece kasedeki su alttaki kaptaki suyla iletişim kuruyordu; ve ortam sadece parmaklarını kitabın 220. sayfasındaki bir çizimde gösterilen bu üst bakır kaseye daldırıyordu. Ancak yine de, artık su dışında dokunulmamış olan kaldıracın uzak ucundaki yaylı terazi neredeyse bir poundluk bir kuvvet sergiliyordu.

Bu deneylere karşı en saçma argümanlar kullanıldı . Örneğin, *Franklin Enstitüsü Dergisi'ndeki bir yazar* , Crookes'un kanıtlarının tahtanın görünüşte sadece 6 libre ağırlığında olduğunu pratik olarak göstermesine rağmen, boyutundan ve maunun özgül ağırlığından dolayı 13 libre ağırlığında olması gerektiğini söylüyor; bu nedenle tahtanın, ortam tarafından sağlanan bir hile tahtası olduğundan şüpheleniyor! Crookes, tahtanın yıllardır kendisinde olduğunu, daha önce birkaç önceki aparat parçasının bir parçası olduğunu ve ne kadar ağırlığında olması gerekiyorsa , aslında sadece 6 libre ağırlığında olduğunu söyledi.

Sir Charles Wheatstone tarafından daha sorumlu bir şekilde yapılan bir diğer itiraz ise su bağlantısının bir garanti olmadığıydı.

kuvvet uygulanmasına karşı, çünkü—iddia ettiğine göre—sadece 3 kübik inç su parmaklarla yerinden oynatılsa, hidrostatik yasalara göre 12 ila 13 ons veya neredeyse bir pound basınca eşit olurdu. Bu aritmetik hata *The Life of Crookes'un 219. sayfasında* herhangi bir düzeltme yapılmadan yeniden üretilmiştir. Aslında, üç kübik inç suyun ağırlığı sadece bir ons ve üç çeyrektir! Bu konu, görünüşte önemsiz olsa da, Kraliyet Cemiyeti'nin ilgisini çekmek için özel bir çaba sarf edildiği için tarihsel olarak önemlidir. İlk günlerinde, böylesine "saçma" bir deneyi görme fırsatı Cemiyet tarafından memnuniyetle karşılanırdı ; ancak şimdi, daha sonraki onuru ve engin bilgisiyle, görünüşte imkansız olan tarafından itilmektedir. Crookes, biyografi yazarı tarafından, bu kritik örnekte, Bilim için ciddi sonuçları olan bir *gaf yapmakla suçlanmaktadır.* Aslında öyle değil: orijinal açıklamasında muhtemelen anlık bir hata yapmış ve kendini titiz bir doğruluktan uzak bir şekilde ifade etmiş olsa da. Fizik profesörü değildi. İtirazlara cevap vermeye geldiğinde, hidrostatik argümanı kabul edebilir ve aynı zamanda

hatalı aritmetik; ama bunun yerine, kendini bununla yetindirdi aslında gözle görülür bir şey olmayan bir gösteri kolun sapması normalde bu şekilde meydana gelebilirdi , kase tam olarak dayanak noktasının üzerinde olmasa bile. Drookes, elinin tamamını üstteki su kabına daldırmanın, kolun diğer ucundaki terazide gözle görülür bir etki yaratmadığını açıkça belirtir. Bu, sağduyuya uygundur. Bir adamın *dayanak noktasındaki tüm ağırlığı* , yayın gerilmesi için geçerli olmaz. Yerinden oynatılan suyun ağırlığının dayanak noktasında biraz ekstra basınç oluşturacağı doğrudur, ancak bu etkinin çok küçük olacağı, cihazın resminden açıktır ve gözle görülür bir şey normalde her zaman en uzak noktaya ulaşabilir.

Wheatstone'un bu noktaya değinildiğinde yaptığı son yorum, fiziksel yasalara göre hareket eden herhangi bir kuvvetin, dayanak noktasına etki ederek bir kaldıraçta zorla çökmeye yol açmasının, kendisine her türlü benzetmeye aykırı göründüğüydü! Crookes buna tamamen katıldığını; deneyin tüm özünün bu olduğunu ve bunu dikkate değer bulmasının tek nedeninin bu olduğunu söyledi.

Bölüm, yeni fiziksel fenomenlerin araştırmacılarının karşılaşması kaçınılmaz olan zorluklardan birini göstermektedir. Yeni bir tür kuvvet uygulanırsa, deneylerin şaşırtıcı ve tabiri caizse inanılmaz olması neredeyse kaçınılmazdır - o kadar inandırıcı değildir ki bilimdeki sorumlu liderler kendilerini cazip bir gösterinin saçmalığı olarak gördükleri şeye tabi tutmak istemeyebilirler. Galileo'nun zamanında olduğu gibi, teleskoptan bakmayı reddedebilirler; ya da bakarlarsa, onu aldatıcı bir araç olarak görebilirler. Birçok Kıta araştırmacısı ve bu ülkedeki bazıları artık bu ve diğer daha çarpıcı telekinezi örneklerindeki kuvvetin, muhtemelen ortamdan yayılan, daha önce bilinmeyen görünmez bir maddenin mekanik müdahalesi veya kullanımından kaynaklandığını veya bununla ilişkili olduğunu varsaymaya meyillidir; ektoplazma dediğimiz şey, o zamanlar kimsenin tanımadığı veya belki de şüphelenmediği bir madde biçimidir. Bu tür şeyleri gerçeklik olarak tespit etmek için yalnızca doğrudan gözlem ve araçsal doğrulama yeterlidir ; ve teori yokluğunda deney her zaman olağanüstü bir ciddiyetle incelenmelidir. Makul bir teori, yeni gerçekler gözlemlendiği anda var olmak zorunda değildir; ancak *bazı* yol gösterici teori veya ipucu olana kadar gerçekler organize bilimden kopuk görünür ve teorik gerekçelerle çürütülür ve inanılmaz. Bu inanç doğaldır ve sağduyuya dayalı temeli, David Hume'un

mucizelere karşı argümanlarının değiştirilmiş bir versiyonuna benzer, yani bir tanığın yalan söylemesi, bir mucizenin gerçekleşmesinden daha olasıdır; çünkü biri insan deneyimiyle uyumludur ve diğeri değildir. Bu tamamen doğrudur; ancak şey gerçekten gerçekleşirse ve aynı anda gerçekleştiği gösterilebilirse, argümanın hiçbir ağırlığı yoktur; kanıtlandığında gerçekler, insan deneyiminin bir genişlemesidir ; ve teorik temellerimizi elden geçirme ve genişletme ihtiyacını açıkça ortaya koyarlar. Olası olmayan şeyler yine de doğru olabilir. Doğa hakkındaki bilgimiz, yeni bir araştırma alanında neyin mümkün olup neyin mümkün olmadığını önceden söyleyebilecek kadar kapsamlı değildir. Araştırmacıların prensi Faraday bile, *obiter dictum'da* birkaç hatasından birini yapmıştır. Bilim tarihi, yeniliklerin sıklıkla erken reddedilmesi ve küçümsemeyle karşılanmasıyla fazlasıyla çarpıtılmıştır. Bunlar, uzun vadede, sonraki bir nesil tarafından kabul edilir; ancak , - uyum içinde yaşayan sorumlu nesil, fırsatlarının zirvesine ulaşamaz. Çağdaş bilim adamları, ne yazık ki, kendilerini sadece cahil olarak değil, ki bu kaçınılmazdı, aynı zamanda kör, önyargılı ve üzücü bir şekilde bağnaz olarak da yazarlar: ancak, yaşamları boyunca küçümseyici tutumlarının onlara sağlam bir sağduyu ve akıl sağlığı kazandırdığı doğrudur. Bu nedenle, kendi günlerinde ve nesillerinde bilgedirler.

Geçmişteki teologların karanlıkçı tutumunun yakın zamanda bilimin papaları ve baş rahipleri tarafından bu kadar bolca taklit edilmiş olması tuhaf ve belki de üzücüdür. Onlar hala hayranlık uyandıran teorilerine ve evren hakkındaki büyük bilgilerine, yeni bilginin istilasına direnmek için karşı çıkıyorlar; gözlemlenen gerçeklere *a priori* ve tamamen yetersiz gerekçelerle karşı çıkıyorlar. Hiç kimse evren hakkındaki bilgisini, özellikle gözlemci daha tanınmış bilgi dallarında yeterliliğini kanıtlamışsa, eleştirel ve sorumlu deney ve gözleme dayalı dikkatli tanıklığı olumsuzlayacak kadar eksiksiz ve nihai olarak görmemelidir. Açıklayıcı hipotezler sert bir şekilde eleştirilebilir, ancak gerçekler dikkat gerektirir.

Mevcut veya sonraki bilgimiz ışığında , gerçeğin tarihsel olarak reddedilmesi ve tanıklığın değerini fark edememe veya hatta gerçek deneyimle ikna olma şansını kabul edememe, sabırsızlığımızı uyandırma eğilimindedir; ancak bir bahane var. Günümüzün ortodoks gerçeklerinin çoğu, girişlerinde benzer bir muhalefetle karşılaşmak zorundaydı ve bir zamanlar heterodoks idi. Bilimsel gerçeklerin bile, bir alışkanlık haline gelene kadar genel olarak kabul görmediği söylenmiştir: ve affedilebilir ve doğal bilimsel şüpheciliği örneklediği için, Crookes'un deneyleri hakkında Crookes'un kendisi tarafından onaylanarak saklanan ve alıntılanan eski bir bilimsel arkadaştan gelen mektubu burada alıntılamak öğretici ve yararlı olabilir:—

" Gerçeklerinize dair *entelektüel bir* cevap göremiyorum. Yine de, tüm eğilimim ve spiritüel olarak inanma isteğimle ve gözlemleme gücünüze ve tam dürüstlüğünüze olan tüm inancımla, benim bile,
sanki kendim görmek istiyormuşum gibi hissediyorum; ve daha ne kadar kanıt istediğimi düşünmek benim için oldukça acı verici. Acı verici diyorum, çünkü bir insanı ikna eden şeyin akıl olmadığını görüyorum, ta ki bir gerçek o kadar sık tekrarlanana kadar ki izlenim bir zihin alışkanlığı, eski bir tanıdık, uzun zamandır bilinen ve şüphe edilemeyen bir şey haline gelene kadar. Bu, insan zihninin tuhaf bir evresidir ve bilim insanlarında dikkat çekici derecede güçlüdür, - sanırım diğerlerinden daha güçlü. Bu nedenle, bir insan uzun süre kanıta boyun eğmediği için onu her zaman sahtekâr olarak adlandırmamalıyız. İnancın eski duvarı çokça dövülerek yıkılmalıdır.”

deneyimlerine hayatı boyunca tam olarak bağlı kaldığı gerçeği , SPR üyeleri için 1889'da SPR *Tutanakları* için yazdığı "DDHome ile Ruh Çağırma Seanslarının Notları" ndan yeterince açıktır (bkz. Cilt VI, sayfa 98 *ve devamı).* Ayrıca, 1896-1899 yılları arasında üç yıl boyunca Derneğin Başkanlık Kürsüsü'nü elinde tutmasından ve 1897'de Derneğe yaptığı Başkanlık Konuşmasından (bkz *. Tutanaklar* Cilt XII, sayfa 338).

Daha sonra, İngiliz Derneği'nin eleştirel ve oldukça ayrıcalıksız atmosferinde, Eylül 1898'de Bristol'daki toplantıda bu kurumun Başkanı olduğunda, konuşmasının son bölümünde kendisine göre "en önemli ve en kapsamlı" olan "bir çıkar"dan söz ediyor ve şöyle devam ediyor:

ölümlülerin ortak zekasından farklı bir zeka tarafından uygulanan bir Gücün var olduğunu gösterme eğiliminde olan deneylerin bir hesabını yayınlamamın üzerinden otuz yıl geçti . . . . Konuyu görmezden gelmek bir korkaklık eylemi olurdu - bu korkaklığı yapmaya hiç niyetim yok. . . . Araştırmacının dümdüz devam etmekten başka yapabileceği hiçbir şey yoktur... ışığın götürdüğü yere kadar takip etmek. ... Geri çekeceğim hiçbir şey yok. Zaten yayınlanmış ifadelerime sadık kalıyorum. Aslında, bunlara çok şey ekleyebilirim. Sadece, şüphesiz haklı olarak, bilim dünyasının o zamanki kabulüne karşı çıkan o erken açıklamalardaki belirli bir kabalıktan pişmanlık duyuyorum. ″

Bu Adresin hazırlanmasıyla ilgili birkaç mektup incelenen ciltte, s. 353-370'te basılmış olsa da, Crookes'un adresi yazarken F. WH Myers ile de yazıştığını eklemek yerinde görünüyor; ve Myers'ın elini son ve sondan bir önceki paragraflarında takip edebiliriz. Crookes'un bu önerileri sevinçle kabul ettiğini ve diğer birkaç belagatli edebi pasajı pişmanlıkla reddettiğini biliyorum. Son paragrafı burada alıntılamak onun anısına adil olacaktır ; kitapta alıntılananlar arasında olmasına ve SPR Üyelerinin bu İngiliz Derneği Adresinin tüm ruhsal bölümüne *Tutanaklar* XIV, s. 2 ila 5'te başvurmayı kolay bulacaklarına rağmen .

“Eski Mısır günlerinde, İsis tapınağının kapısına iyi bilinen bir yazıt oyulmuştu: 'Ben olmuş, olan ve olacak olan her şeyim; ve benim örtümü henüz hiç kimse kaldırmadı.' Modern hakikat arayıcıları, evrenin şaşırtıcı gizemlerini temsil eden kelime olan Doğa ile böyle yüzleşmezler. Sürekli, yılmadan, Doğanın en içteki kalbini delmeye, olduğu şeyden ne olduğunu yeniden inşa etmeye ve daha ne olacağını kehanet etmeye çalışıyoruz. Örtü üstüne örtü kaldırdık ve yüzü her kaldırılan engelde daha da güzel, görkemli ve harika hale geliyor.”

**Ek II**

# 1898'de İngiliz Derneği önünde yapılan bir konuşmadan alıntı

*

*En temsili kuruluş olan İngiliz Derneği'nin 1898'deki yıllık toplantısında Sir William Crookes, araştırmalarının konusu hakkında bir kez daha fikrini açıkladı.*

*İlk sözünden bu yana, 1874'te, bilim adamının eski yolundan saptığını ve artık tanık olunan tezahürlerin gerçekliğine inanmadığını ilan eden birçok şüpheci ortaya çıktı. İngiliz Derneği önündeki sözleri akılda hiçbir şüphe bırakmıyor.*

Sir William, İngiliz Derneği Başkanı olarak Bristol'daki Yıllık Toplantıya hitap etti ve konuşmasını şu ifadelerle sonlandırdı:

İşte, benim kendi dikkatimin esas olarak yoğunlaştığı, önemli ve kapsamlı konulardan bazıları bunlardır. Henüz değinmediğim bir başka ilgi alanım var—benim için en önemli ve en kapsamlı olanı.

Bilimsel kariyerimde hiçbir olay, yıllar önce belirli psişik araştırmalarda üstlendiğim rolden daha geniş çapta bilinmemektedir. Bilimsel bilgimizin dışında, ölümlülerin ortak zekasından farklı bir zeka tarafından uygulanan bir Gücün var olduğunu gösterme eğiliminde olan deneylerin bir hesabını yayınlamamın üzerinden otuz yıl geçti. Hayatımdaki bu gerçek, elbette, beni Başkanınız olma davetiyle onurlandıranlar tarafından iyi anlaşılmıştır. Belki izleyicilerim arasında konuşup konuşmayacağımı veya sessiz kalıp kalmayacağımı merak edenler olabilir. Kısa da olsa konuşmayı seçiyorum. Hala tartışmalı bir konuya uzun uzadıya girmek, Wallace, Lodge ve Barrett'ın daha önce gösterdiği gibi, bu toplantılarda tartışılmaya uygun olmasa da, bilimsel kardeşlerimin çoğunluğunun ilgisini henüz çekmeyen bir konu üzerinde ısrar etmek için yersiz olacaktır. Konuyu görmezden gelmek bir korkaklık eylemi olurdu - bu korkaklığı yapmaya hiç niyetim yok.

Bilgi kapılarını genişletmek için adil bir teklifte bulunan herhangi bir araştırmada kısa kesmek, zorluk veya olumsuz eleştiri korkusundan geri çekilmek, Bilim'e sitem getirmektir. Araştırmacının yapabileceği tek şey, "aklının inceliğiyle yukarı ve aşağı, santim santim araştırmak"; ışığı nereye götürürse götürsün, hatta bazen bir hayalete benzese bile onu takip etmektir. Geri çekeceğim hiçbir şey yok. Zaten yayınlanmış ifadelerime bağlıyım. Aslında, bunlara çok şey ekleyebilirim. Sadece, şüphesiz haklı olarak, bilim dünyası tarafından kabul edilmelerine karşı çıkan o erken açıklamalardaki belirli bir kabalıktan pişmanlık duyuyorum. O zamanki kendi bilgim, bilim için yeni olan belirli fenomenlerin kesinlikle meydana geldiği ve kendi ayık duyularım ve daha da iyisi, otomatik kayıt tarafından onaylandığı gerçeğinin ötesine pek geçmiyordu. Ben, Riemann yüzeyinin tek bir noktasında duran ve böylece kendisinin olmayan bir varoluş düzlemiyle son derece küçük ve açıklanamaz bir temas içinde bulan iki boyutlu bir varlık gibiydim.

Sanırım şimdi biraz daha uzağı görüyorum. Garip, anlaşılması güç fenomenler arasında bir tür tutarlılık; açıklanamayan kuvvetler ve halihazırda bilinen yasalar arasında bir tür süreklilik görüyorum. Bu ilerleme büyük ölçüde bu yıl başkanlığını yapma onuruna eriştiğim bir diğer Derneğin emekleri sayesinde oldu: Psişik Araştırma Derneği. Ve eğer bu araştırmaları bilim dünyasına ilk kez sunsaydım eskisinden farklı bir başlangıç noktası seçerdim. Telepatiyle başlamak iyi olurdu *; temel* yasayla, benim inandığım kadarıyla, düşünceler ve imgeler, tanınmış duyu organlarının aracılığı olmadan bir zihinden diğerine aktarılabilir; bilgi, daha önce bilinen veya tanınan hiçbir yolla iletilmeden insan zihnine girebilir.

Soruşturma, Zihin ile ilgili önemli gerçekleri ortaya çıkarmış olsa da, henüz Bölümlerimizden birinin önüne yararlı bir şekilde getirilmesini sağlayacak kesinlik bilimsel aşamasına ulaşmamıştır. Bu nedenle, bilimsel araştırmanın meşru bir şekilde ilerleyebileceği yönü belirtmekle kendimi sınırlayacağım. Telepati gerçekleşirse, iki fiziksel gerçeğimiz olur: telkin eden A'nın beynindeki fiziksel değişim ve telkinin alıcısı B'nin beynindeki benzer fiziksel değişim. Bu iki fiziksel olay arasında bir dizi fiziksel nedenin var olması gerekir. Ara nedenlerin bağlantı dizisi ortaya çıkmaya başladığında, soruşturma o zaman İngiliz Derneği'nin Bölümlerinden birinin kapsamına girecektir. Böyle bir dizi ancak ara bir ortam aracılığıyla meydana gelebilir. Evrenin tüm fenomenleri muhtemelen bir şekilde süreklidir ve bilgideki her yeni gelişmeyle birlikte eter titreşimlerinin herhangi bir talebe, hatta düşüncenin iletilmesine bile fazlasıyla eşit güçlere ve niteliklere sahip olduğu gösterildiğinde, gizemli ajansların yardımını istemek bilimsel değildir. Bazı fizyologlar, sinirlerin temel hücrelerinin aslında birbirine değmediğini, ancak uyku sırasında genişleyen ve zihinsel aktivite sırasında neredeyse tamamen daralarak daralan dar bir boşlukla ayrıldığını varsayarlar. Bu durum, bir Branly veya Lodge kohererinin durumuna o kadar benzemektedir ki, daha fazla bir benzetme önermektedir. Beyin ve sinirin yapısı benzer olduğundan, beyinde, özel işlevi, uygun büyüklük sırasındaki eter dalgalarının bağlantı dizisi aracılığıyla dışarıdan getirilen dürtüleri almak olabilecek bu tür sinir kohererlerinin mevcut kitlelerinin olabileceği düşünülebilir. Rontgen, bugüne kadar aşina olduğumuz en küçük dalgalarla karşılaştırıldığında aşırı derecede küçük titreşimler düzeni ve maddi evreni oluşturan atomların merkezleri arasındaki mesafelerle karşılaştırılabilir boyutlarla bizi tanıştırdı; ve burada frekans sınırına ulaştığımızı varsaymak için hiçbir neden yok. Düşünce eyleminin beyinde belirli moleküler hareketlerle birlikte gerçekleştiği bilinmektedir ve burada, aşırı küçüklüklerinden dolayı doğrudan doğruya tek tek moleküller üzerinde etki edebilen fiziksel titreşimlerle karşı karşıyayız, ancak hızları atomların kendi iç ve dış hareketlerinin hızına yaklaşmaktadır.

Telepatik fenomenlerin doğrulanması, birçok birleşen deney ve yalnızca bu şekilde anlaşılabilir olan birçok kendiliğinden meydana gelen olay tarafından sağlanır. Belki de en çeşitli kanıt, ister kazayla ister tasarımla olsun, zihnin bilinçaltı işleyişinin bilinçli bir araştırmaya sokulmasıyla elde edilir. Bilincin eşiğinin altındaki bir bölgenin kanıtı, ilk başlangıcından bu yana, *Psişik Araştırmalar Derneği Bildirilerinde sunulmuştur ;* ve çeşitli yönleri, FWH Myers'ın inatçı dehası tarafından yorumlanmakta ve kapsamlı bir bütün halinde birleştirilmektedir. Eş zamanlı olarak, bu belirsiz bölgedeki gerçekler hakkındaki bilgimiz, diğer ülkelerdeki işçilerin elinden değerli eklemeler almıştır. Birçok isimden birkaçını saymak gerekirse, Richet, Pierre Janet ve Binet'in (Fransa'da), Breuer ve Freud'un (Avusturya'da), William James'in (Amerika'da) gözlemleri, sabırlı deneylerin bilinçaltı süreçleri ne ölçüde araştırabileceğini ve böylece değişen kişilikler ve anormal durumların derslerini öğrenebileceğini çarpıcı bir şekilde göstermiştir. Bilinçaltı düşünceye ilişkin bilgimizin henüz geliştirilmeyi beklediği açık olsa da, normal uyanıklık durumundan tüm farklılıkların zorunlu olarak hastalıklı olduğunu aceleyle varsaymaktan kaçınmalıyız. İnsan ırkı sabit veya değişmez bir ideale ulaşmamıştır; her yönde evrim ve parçalanma vardır. Bazı önemli telkinle tedavi vakalarında olduğundan daha hızlı ilerleme, ahlaki ve fiziksel örnekler bulmak zor olurdu - yine birçok isimden birkaçını zikredecek olursak - Liebeault, Bernheim, merhum Auguste Voisin, Berillon (Fransa'da), Schrenck-Notzing (Almanya'da), Forel (İsviçre'de), van Eeden (Hollanda'da), Wetterstrand (İsveç'te), Milne-Bramwell ve Lloyd Tuckey (İngiltere'de). Burası ayrıntılar için uygun yer değil, ancak organizmanın derinliklerinden çağrıştırılan *vis medicatrix* , insanlığın yukarı doğru evrimi için iyi bir alamettir.

Zihnin zihne doğrudan etkisi gibi bu kadar garip, bu kadar şaşırtıcı ve asırlar boyunca bu kadar anlaşılmaz olan bir yeteneği etkili bir şekilde kavramadan önce, müthiş bir fenomen yelpazesi bilimsel olarak elekten geçirilmelidir. Bu hassas görev,

dışlama yönteminin titiz bir şekilde kullanılmasını gerektirir - bilinen nedenlerle, çok aşina olunan nedenler, bilinçli ve bilinçsiz sahtekarlık dahil olmak üzere açıklanabilen alakasız fenomenlerin sürekli olarak bir kenara bırakılması. Soruşturma, *zihinle* , karmaşık insan mizaçlarıyla ve otomatik kayıttan çok kişisel tanıklığa dayanan gözlemlerle bağlantılı tüm deneylerde bulunan zorlukları birleştirir. Ancak zorluklar, Deneysel Psikoloji olarak bilinen belirsiz araştırma dalında bile üstesinden gelinmesi gereken şeylerdir.

Psişik Araştırma Derneği'ni oluşturan araştırmacı grubunun liderlerinin, eleştirel ve olumsuz çalışmaları olumlu keşfe yol açan çalışmalarla birleştirmeleri karakteristiktir. Profesör Henry Sidgwick ve merhum Edmund Gurney'in nüfuz ediciliği ve titiz tarafsızlığı büyük ölçüde psişik araştırmalarda kanıt kurallarının oluşturulmasından kaynaklanmaktadır; bu kurallar sonraki kaşiflerin yolunu daraltırken güçlendirir. Dr. Richard Hodgson'ın dedektif dehasına, insanın sürekli gözleminin dar sınırlarının ikna edici bir gösterimini borçluyuz.

"Kanıtlanmaya değer hiçbir şey kanıtlanamaz, henüz çürütülemez" denmiştir. Bu geçmişte doğru olsa da artık doğru değil. Yüzyılımızın Bilimi, en acemilerin bile faydalanabileceği gözlem ve analiz silahları üretti. Bilim, ortalama zihni kesinlik ve disiplinli algılama alışkanlıklarına eğitti ve şekillendirdi ve bunu yaparken, atalarımızın en bilgesinin bile hayal ettiğinden daha yüksek, daha geniş ve kıyaslanamayacak kadar harika görevler için kendini güçlendirdi. Platon'un mitindeki Zeus'un arabasını takip eden ruhlar gibi, dünyanın çok yukarısındaki bir görüş noktasına yükseldi. Bundan böyle, madde hakkında bildiğimizi düşündüğümüz her şeyi aşmak ve Kozmik Yasa'nın daha derin bir şemasına dair yeni bakış açıları kazanmak için Bilime açıktır.

Bu Kürsüdeki seçkin bir selef, "entelektüel bir zorunlulukla deneysel kanıtların sınırını aştı ve bizlerin gizli güçlerini bilmediğimiz ve Yaratıcısına duyduğumuz saygıyı dile getirmemize rağmen, bugüne kadar küçümsediğimiz Madde'de tüm dünyevi yaşamın gücünü ve vaadini ayırt etti" demişti. Ben bu vecizeyi tersine çevirmeyi ve Yaşam'da tüm Madde biçimlerinin vaadini ve gücünü gördüğümü söylemeyi tercih ederim.

Eski Mısır günlerinde, İsis tapınağının kapısına iyi bilinen bir yazıt oyulmuştu: "Ben olmuş, olan ve olacak olan her şeyim; ve benim örtümü henüz hiç kimse kaldırmadı." Modern hakikat arayıcıları, Evrenin şaşırtıcı gizemlerini temsil eden kelime olan Doğa ile böyle yüzleşmezler. Sürekli, yılmadan, Doğanın en içteki kalbini delmeye, olduğu şeyden, olduğu şeyi yeniden inşa etmeye ve daha ne olacağını kehanet etmeye çabalarız. Örtü üstüne örtü kaldırdık ve yüzü, kaldırılan her engelde daha da güzel, görkemli ve harika hale geliyor.

**Ek III**

# Florence Cook'un Medyumluğuna İlişkin Bağımsız Tanıklık

SIR ARTHUR CONAN DOYLE TARAFINDAN

Profesör Crookes'unkinden başka, Miss Florence Cook'un medyumluğuna dair en bağlantılı açıklama, Miss Florence Marryat'ın "There is No Death" adlı, pratik deneyimlerin en ilginç kitabıdır ve şu anda çok ucuz bir baskıyla (Rider & Co.) yayınlanmıştır. Buradan şu alıntıları yapıyorum. Miss Marryat'ın, ifadelerinin hepsinin zaman testinden geçtiğini de eklemek gerekir. Miss Marryat (Bayan Ross-Church) medyumla tanıştığında, medyum Bayan Elgie Corner olmuştu.

"Florence Cook'la ilk kez," diye yazıyor, "Bay Dunphy'nin özel evinde tanıştım; o sırada küçük kızım onun aracılığıyla belirdi.

"O vesileyle, seanstan sonra akşam yemeğinde otururken -yaklaşık otuz kişilik bir grup- yemek masasının tamamı, üzerindeki her şeyle birlikte dizlerimizin hizasına kadar havaya kalktı ve tabaklar ve bardaklar tehlikeli bir şekilde sallandı, ancak kalıcı bir zarara yol açmadılar. O akşam gördüklerim karşısında o kadar şaşırdım ve ilgimi çekti ki Bayan Cook'la kişisel olarak tanışmak için can attım. O, çok inanılan ve inanılmayan ünlü ruh 'Katie King' için bir medyumdu ve Hackney'deki ailesinin evinde sadece bu figürü görmek amacıyla verdiği seanslar, o günün en zeki ve en bilimsel

adamlarıyla, Çavuşlar Cox ve Ballantyne, Bay SC Hall, Bay Crookes ve onunla en büyük yakınlığı yaşayan diğer birçok kişiyle dolup taşıyordu. 'Spiritüalist' gazetesinden Bay William Harrison, bana aileyle tanışma ve seanslara katılma fırsatı sağlayan kişiydi; bunun için kendisine her zaman minnettar kalacağım.

“Bu seansların sırası her zaman aynıydı. Bayan Cook, izleyicilerden ince bir damask perdeyle ayrılmış arka odaya çekilirdi ve hemen 'Katie King'in sureti beyaz giyinmiş bir şekilde belirir ve gaz ışığında oturanların arasında yürür ve kendilerinden biri gibi konuşurdu. Daha önce de bahsettiğim gibi Florence Cook, koyu gözleri, koyu kıvırcık saçları ve narin bir kartal burnu olan çok ufak tefek, hafif esmer bir kızdır. Bazen 'Katie' ona tıpatıp benziyordu; bazense tamamen farklıydı. Bazen de medyumuyla aynı boydaydı; bazense çok daha uzundu. 'Katie'nin spot ışığında çekilmiş büyük bir fotoğrafı var bende. Fotoğrafta Florrie Cook'un ikizi gibi görünüyor, ancak Florrie fotoğraf çekilirken onu izliyordu. Bay Crookes ile birlikte birkaç kez onun için oturdum ve konuyla ilgili kitabında bahsedilen testleri uygulandığını gördüm. Florrie'nin koyu buklelerinin perdenin dışında, seyircilerin gözü *önünde yere çivilendiğini* gördüm , 'Katie' etrafta dolaşıp bizimle sohbet ederken. Florrie'nin, terazinin görünürde olduğu sırada, perdenin arkasında, Bay Crookes tarafından bu amaçla yapılmış bir tartı makinesinin terazisine yerleştirildiğini gördüm. Bu koşullar altında, medyumun normal bir durumda sekiz taş ağırlığında olduğunu ve maddeleşmiş form tamamen gelişir gelişmez terazinin dört taşa ulaştığını gördüm. Dahası, hem Florrie'yi hem de 'Katie'yi birkaç kez birlikte gördüm, bu yüzden bu konuda iki ayrı yaratık olduklarından şüphem yok. Yine de, medyum ile ruh arasındaki güçlü benzerliği, aynı kişi olduklarından şüphelenmeden karşılaştırmanın yabancılar için ne kadar zor olduğunu anlayabiliyorum. Bir akşam 'Katie' dışarı çıktı ve dizimin üzerine tünedi. Bayan Cook'tan çok daha tombul ve kilolu bir kadın olduğunu hissedebiliyordum, ama yüz hatları ona çok benziyordu ve ben de ona bunu söyledim. 'Katie' bunu bir iltifat olarak görmüyor gibiydi. Omuzlarını silkti, yüzünü buruşturdu ve şöyle dedi, 'Biliyorum, elimde değil, ama dünya hayatında ondan çok daha güzeldi. Bir gün göreceksin, göreceksin.' O akşam sonunda emekli olduktan sonra başını tekrar perdeye uzattı ve her zaman sahip olduğu güçlü pelteklikle, 'Bayan Ross-Church'ü istiyorum.'

“Ayağa kalktım ve yanına gittim, beni perdenin içine çektiğinde, o kadar ince olduğunu gördüm ki, dış odadan içinden parlayan gaz içerideki her şeyi açıkça gösteriyordu. 'Katie' sabırsızlıkla elbisemi çekti ve 'Yere otur,' dedi, ben de öyle yaptım. Sonra kucağıma oturdu ve 'Şimdi canım, kadınların yeryüzünde yaptığı gibi güzel bir 'konuşma' yapacağız,' dedi. Bu arada Florence Cook, yanımızda yerde bir şilte üzerinde, derin bir transa girmiş bir şekilde yatıyordu. 'Katie' Florrie olduğundan şüphe duymadan emin olmam konusunda çok endişeli görünüyordu. 'Ona dokun,' dedi. 'Elini tut, buklelerini çek. Orada yatanın Florrie olduğunu görüyor musun?' Ona bunun şüphesiz olduğuna dair oldukça tatmin olduğumu temin ettiğimde, ruh 'O zaman bu tarafa bak ve yeryüzündeki yaşamımda nasıldım gör,' dedi. Kollarımdaki şekle döndüm ve gün gibi güzel, büyük gri veya mavi gözleri, beyaz teni ve bol miktarda altın kızıl saçları olan bir kadın gördüğümde şaşkınlığım neydi? 'Katie' şaşkınlığımı beğendi ve bana, 'Şimdi Florrie'den daha güzel değil miyim?' diye sordu. Sonra ayağa kalktı ve masadan bir makas aldı ve kendi saçından bir tutam ve medyumun saçından bir tutam kesti ve bana verdi. Bugüne kadar sakladım. Biri neredeyse siyah, yumuşak ve ipeksi, diğeri ise kaba altın kırmızısı. Bana bu hediyeyi yaptıktan sonra, 'Katie,' dedi, 'Şimdi geri dön, ama diğerlerine bu gece söyleme, yoksa hepsi beni görmek isteyecek.' Çok sıcak bir akşamda seyircilerin arasında kucağıma oturdu ve kolunda terleme hissettim. Bu beni şaşırttı ve ona, şimdilik, bir insanın damarlarına, sinirlerine ve salgılarına sahip olup olmadığını sordum; eğer vücudunda kan akıyorsa ve bir kalbi ve akciğerleri varsa. Cevabı, 'Florrie'nin sahip olduğu her şeye sahibim.' oldu.

“O zaman da beni arka odaya çağırdı ve beyaz elbisesini çıkarıp önümde tamamen çıplak bir şekilde durdu, ‘Şimdi,’ dedi, ‘benim bir kadın olduğumu görebilirsin.’ Gerçekten de öyleydi ve ayrıca çok güzel yapılmış bir kadındı ve Bayan Cook yanımızda yerde yatarken onu iyice inceledim. Bu sefer beni kovmak yerine, ‘Katie’ medyumun yanına oturmamı söyledi ve bana bir mum ve kibrit getirip, üç vuruş yaptığı anda bir ışık yakmamı söyledi, çünkü Florrie uyandığında histerik davranacak ve yardımıma ihtiyaç duyacaktı. Sonra diz çöktü ve beni öptü ve hala çıplak olduğunu gördüm. ‘Elbisen nerede, Katie?’ diye sordum. ‘Ah, gitmiş,’ dedi: ‘Benden önce gönderdim.’ Bunu söylerken, yanımda diz çökerek, yere üç kez vurdu. Kibriti sinyalle neredeyse aynı anda çaktım, ancak alevlendiğinde 'Katie King' bir şimşek çakması

gibi kayboldu ve Bayan Cook, tahmin ettiği gibi, korku dolu gözyaşlarıyla uyandı ve tekrar sakinleşmesi gerekti. Başka bir durumda, 'Katie King'e, seansın başında, neden *birden* fazla gaz ocağının ışığında görünemediği soruldu. Soru onu rahatsız etmiş gibiydi ve şöyle cevap verdi, 'Daha önce birkaç kez, bir arama ışığının altında kalamayacağımı söyledim. Nedenini bilmiyorum , ama kalamam ve eğer söylediklerimin doğruluğunu kanıtlamak istiyorsanız, tüm gazı açın ve bana ne olacağını görün. Sadece şunu unutmayın, eğer yaparsanız, bu gece seans olmayacak, çünkü bir daha geri gelemeyeceğim ve seçiminizi yapmalısınız.'

"Bu iddia üzerine, yargılama yapılıp yapılmayacağı oylamaya sunuldu ve hazır bulunan herkes (Bay SC Hall da partiden biriydi) maddeleşmiş form üzerinde tam bir gaz parlamasının etkisine tanık olmayı, her zamanki oturuma katılmaktan daha çok tercih ettiğimize karar verdi, çünkü bu, maddeleşmiş bir seans için kasvetin (karanlık değilse bile) gerekliliği konusundaki tartışmalı soruyu sonsuza dek çözecekti. Buna göre 'Katie'ye tercihimizi söyledik ve o da daha sonra kendisine çok fazla acı verdiğimizi söylese de, teste katılmayı kabul etti. Oturma odasının duvarına yaslandı ve kollarını sanki çarmıha gerilmiş gibi uzattı. Sonra, yaklaşık on altı fit karelik bir odada üç gaz ocağı sonuna kadar açıldı. 'Katie King' üzerindeki etki muhteşemdi. Sadece bir saniyeliğine kendisi gibi göründü, sonra yavaş yavaş erimeye başladı. Formundaki maddeleşmeyi, sıcak bir ateşin önünde eriyen bir balmumu bebeğe benzetebilirim. Önce yüz hatları bulanıklaştı ve belirsizleşti; sanki birbirlerine çarpıyorlardı. Gözler yuvalarına gömüldü, burun kayboldu, alın kemiği içeri düştü. Sonra uzuvlar altından kayıp gitti ve o, yıkılan bir yapı gibi halının üzerinde daha da alçaldı. En sonunda yerden *sadece başı* kaldı; sonra sadece bir beyaz perde yığını, sanki bir el onu arkasından çekmiş gibi bir çırpma teliyle kayboldu ve biz üç gazlı ocağın ışığında 'Katie King'in durduğu noktaya bakmak zorunda kaldık .*

"Her zaman beyaz kumaş giyerdi, ancak kalitesi değişirdi. Bazen uzun kumaşa benziyordu; diğerlerinde mull muslin veya jaconet gibi; çoğu zaman kalın bir pamuk ağı türüydü. Bakıcılar, ziyaretlerinin hatırası olarak saklamak üzere 'Katie'den elbisesinden bir parça istemeye çok düşkündüler ve aldıklarında onu dikkatlice bir zarfa koyup eve götürürlerdi ve hazinelerini incelediklerinde tamamen kaybolduğunu görünce çok şaşırdılar.

“'Katie', kendisi hakkında hiçbir maddi şeyin, medyumun canlılığından bir kısmını alıp onu zayıflatmadan uzun süre dayanamayacağını söylerdi. Bir akşam, elbisesinin parçalarını oldukça cömertçe keserken, bunun çok fazla onarım gerektireceğini söyledim. 'Sana Ruh Dünyası'nda elbiseleri nasıl onardığımızı göstereceğim' diye cevap verdi. Sonra giysisinin ön genişliğini bir düzine kez ikiye katladı ve içine iki veya üç yuvarlak delik açtı. Eminim, tekrar düşürdüğünde, otuz veya kırk delik olmalıydı ve 'Katie', 'Bu güzel bir cullender değil mi?' dedi.

“Daha sonra, biz ona yakın dururken, eteğini nazikçe sallamaya başladı ve bir dakika içinde, görünürde tek bir delik olmadan, daha önceki kadar mükemmel oldu. Şaşkınlığımızı dile getirdiğimizde, makası alıp saçını kesmemi söyledi. O gece beline kadar uzanan bir sürü buklesi vardı. Dini bir şekilde itaat ettim, saçını bulabildiğim her yerde kestim, o ise, 'Daha fazla kes! Daha fazla kes! Kendin için değil, biliyorsun, çünkü onu elinden alamazsın!' demeye devam etti.

"Bu yüzden bukle bukle kestim ve yere düştükleri anda *saçları tekrar başında uzadı .* Bitirdiğimde, 'Katie' makas kullandığım bir yer olup olmadığını görmek için saçını incelememi istedi ve hiçbir etki göstermeden yaptım. Kesilen saç da bulunamadı. Gözden kaybolmuştu. 'Katie', Bay Alfred Crookes tarafından spot ışığında birçok kez fotoğraflandı, ancak portreleri, ayrı bir kimliğe sahip olma iddiasını kanıtlamak için herhangi bir değere sahip olamayacak kadar çok aracına benziyor. Her zaman bu fotoğrafta görünmemesi gerektiğini söylemişti.

* Bu açıklamanın itibarı zedelendi ve Sir Oliver Lodge gibi yüksek bir otorite bile Sir William'ın buna tanık olmadığı iddiasıyla yanıltıldı. Miss Marryat'ın ifadesinin incelenmesi, onun bunu yaptığını asla iddia etmediğini gösterecektir.

Mayıs 1874'ten sonra dünyaya geldi ve buna uygun olarak 21'inde arkadaşlarını toplayıp onlara 'Elveda' dedi ve ben de onlardan biriydim. 'Katie' Bayan Cook'tan kendisine büyük bir çiçek ve kurdele sepeti vermesini istemişti ve yere oturup arkadaşlarının her biri için onu anmak üzere bir buket hazırladı.

"Vadideki zambaklardan ve pembe sardunyalardan oluşan benimki, neredeyse on yedi yıl sonra, bana verdiği zamanki kadar taze görünüyor. Yanında, 'Katie'nin benim huzurumda bir kağıt parçasına yazdığı şu sözler vardı:—

'Annie Owen de Morgan'dan *( diğer adıyla "Katie") arkadaşı Florence Marryat Ross* -Church'e. Sevgilerle. *Pensez a moi . —21 Mayıs 1874.* '

“Veda sahnesi, sanki ölümle sevgili bir arkadaştan ayrılıyormuşuz gibi acıklıydı. 'Katie'nin kendisi bile nasıl gideceğini bilmiyor gibiydi. Son bir kez bakmak için tekrar tekrar geri döndü, özellikle de kendisine bağlı olduğu kadar ona da bağlı olan Bay Crookes'a. Tahmini gerçekleşti ve o günden sonra Florence Cook onu bir daha hiç görmedi veya onun hakkında hiçbir şey duymadı. Onun yerini kısa süre sonra kendisine 'Marie' diyen ve gerçekten profesyonel bir tarzda dans edip şarkı söyleyen başka bir etki aldı, ve kesinlikle Bayan Cook'un asla dans etmediği veya şarkı söylemediği gibi. Aşağıdaki sebep dışında sadece bir veya iki kez gördüğüm bu ruhun görünümünden bahsetmemeliydim. Bir keresinde Bayan Cook (o zamanlar Bayan Corner) National British Association of Spiritualists'in odalarında halka açık bir seans veriyordu, orada çok genç bir adam olan Sir George Sitwell vardı ve medyumun hile yaptığını ve 'Marie' adlı ruhun izleyicileri aldatmak için giyindiğini söyledi. Gazetelerde bununla ilgili mektuplar çıktı ve tüm basın Spiritualistlere saldırdı ve hepsinin ya dolandırıcı ya da aptal olduğunu ilan etti. Bu duyurular, Bayan Cook'un başka bir halka açık seans vermek üzere görevlendirildiği ve benim de orada bulunduğum bir günün sabahında yayınlandı. Doğal olarak bunlar yüzünden çok üzüldü. İtibarı tehlikedeydi; onuru sorgulanmıştı ve gururlu bir kız olduğu için bundan çok rahatsızdı. Mevcut izleyicileri çoğunlukla arkadaşlarından oluşuyordu, ancak başlamadan önce bize, böyle bir damga altındayken hiç oturmamasının daha iyi olup olmadığını sordu. Hepimiz onu sınamış ve ona inanmıştık, kendisine yöneltilen iğrenç suçlamaları reddetmek ve seansın devam etmesi için yalvarmak konusunda hemfikirdik. Ancak Florrie, kabinde onunla birlikte biri kalmadığı sürece oturmayı reddetti ve bu amaçla beni seçti. Bu nedenle, ona sağlam bir iple sıkıca bağlandım ve tüm akşam boyunca bu şekilde birbirimize bağlı kaldık. Bu koşullar altında 'Marie' ortaya çıktı ve tıpkı Sir George Sitwell'e yaptığı gibi kabinin dışında şarkı söyledi ve dans etti, medyumu ise bana bağlı kaldı. Bir konuyu derinlemesine incelemeden karar veren erkekler için bu kadar. Bayan Elgie Corner, özel veya kamusal medyumluğu çoktan bıraktı ve Galler'in kalbinde, şehrin gevezeliği ve skandallarının artık onu etkilemediği bir yerde yaşıyor. Ancak bana, daha geçen yıl, bu dünyanın ona verebileceği tüm iyilikler için Spiritüalizm yüzünden katlandığı acıları bir daha çekmeyeceğini söyledi.”

Bu açıklamada eleştirmeni etkileyecek bir nokta, bazen ruh formunun medyuma tam olarak benzeyeceği, bazen de tamamen farklı olacağı yönündeki açıklamadır. Her deneyimli araştırmacı aynı sonuca ulaşmıştır. Bayan Bessinet ile çalışırken, sık sık onunkiyle aynı olan yüzler gördüm ve sonrasında da onunki olamayacak yüzler gördüm; bazen ikisi aynı anda beliriyordu. Doğal açıklama, bunun aslında medyumun yüzü olması ve eğer medyum trans halindeyse böyle bir açıklamanın masum olduğu kadar doğru da olması, onu kontrol eden güçlerin koşullar maddeleşmeye izin vermediğinde onu ellerinden gelenin en iyisini yaparak kullanması olabilir. Bazen medyumun kendi formu ektoplazmik eklemelerle kullanılabilir. Bu nedenle, büyük Alman otoritesi Dr. Schrenck-Notzing, "Eva"nın, etrafında ektoplazmik örtüyle çekilmiş fotoğraflarından birinden bahsederken şöyle diyor: *

“Fotoğraf, sözde ‘değişim’in oluşumuna ışık tutması bakımından ilginçtir, yani medyum, maddeleşmiş kumaşlara bürünerek söz konusu kişinin karakterini dramatize etmeye çalışarak ruhun rolünü üstlenir. Bu geçiş aşaması neredeyse tüm maddeleşmiş medyumlarda bulunur. Konunun literatürü, medyumların ‘ruhları’ taklit ederek ifşa edilmesine yönelik çok sayıda girişimden bahseder, örneğin, Veliaht Prens Rudolph tarafından medyum Bastian’ın ifşası, Crookes’un medyumu Bayan Cook’un ifşası; Bayan d’Esperance’ın ifşası, vb. Tüm bu durumlarda medyum ele geçirildi, ancak maskeleme için kullanılan kumaşlar hemen kayboldu ve daha sonra bulunamadı.”

Bayan Corner'ın iddia edilen ifşası vakası, Dr. Schrenck-Notzing'in anlattığı gibi görünüyor ve medyumun hak etmediği bir şekilde kınanmasına yol açan bu tür olaylar, oturanlar onu güvenli bir şekilde bağlama önlemini almazlarsa her zaman meydana gelecektir. Deneyimli medyumlar bunun farkındadır ve buna göre önlemler alırlar. Yazar, ünlü medyum Evan Powell ile kendi yatak odasının mahremiyetinde bir oturum yaptığını gayet iyi hatırlayabilir. Powell bağlanmak konusunda ısrar etti ve yazar, uzun deneyimin onu dürüstlüğüne ikna ettiği için böyle bir önlemin gereksiz

olduğunu söylediğinde, şöyle cevap verdi: "Kendimi korumak için bunu ısrarla istemeliyim. Trans halindeyken bilinçsizce ne yapabileceğimden nasıl sorumlu olabilirim? Bilinçsizce odada dolaşabilirim ve siz beni öyle yaparken bulduğunuzda, bana olan güveninizi sonsuza dek kaybedersiniz." Bu söz, Bayan Corner'ın Binbaşı Sitwell ve diğerleri tarafından iddia edilen ifşası gibi vakalara güçlü bir ışık tutuyor. O zaman, hazır bulunanların hepsi beyaz giysilerin göründüğüne tanıklık ettiler, oysa medyum yakalandığında üzerinde böyle bir şey yoktu.

BİR CONAN DOYLE

---

* “Maddileşme Olayları” (İngilizce çeviri), sayfa 97.

# İŞLEMLER

**OF'nin**

# Ruhsal Araştırmalar Derneği

## BÖLÜM LXXVII.

TEMMUZ 1919.

## , BEN.

### CUMHURBAŞKANLIĞI KONUŞMASI.

*1 Nisan* 1919'da teslim edildi,

### SAYIN LORD RAYLEİGH, 0.31., FRS tarafından

Size sunmayı planladığım konulara girmeden ÖNCE , SON BİRKAÇ GÜNDE 1896-1899 YILLARI ARASINDA DERNEĞİN ESKİ BAŞKANI VE DÜNYA ÇAPINDA BİLİMSEL ÜNE SAHİP BİR ADAM OLAN SİR WİLLİAM CROOKES'UN ÖLÜMÜYLE YAŞADIĞIMIZ KAYBA DEĞİNMEM UYGUN OLUR. UZUN VE AKTİF YAŞAMI BOYUNCA FİZİK VE KİMYADA BİRİNCİ DERECEDE ÖNEMLİ BİRÇOK KEŞİF YAPTI. OLDUKÇA ERKEN GÜNLERDE, SPEKTRUMDAKİ BİLİNMEYEN VE PARLAK YEŞİL BİR ÇİZGİ DİKKATİNİ ÇEKTİ VE BUNU ORTAYA ÇIKIŞINDAN SONRA TALYUM ADLI YENİ BİR ELEMENTE KADAR İZLEMEYİ BAŞARDI . Daha sonra boşlukları öylesine geliştirebildi ki, birden fazla yönde dikkate değer sonuçlarla yeni araştırma hatları açtı. Işığın, hatta mum ışığının veya sıradan gün ışığının bile hassas bir şekilde asılı kanatların dönmesine neden olduğu küçük bir alet olan radyometre, henüz sadece kısmen çözülmüş sorunlar sunar. Ve yüksek vakumdaki elektrik deşarjıyla ilgili keşifleri, elektron adı verilen ve sıradan parçacıklardan ayrılabilen küçük yüklü parçacıklardan kaynaklanan modern elektrik teorilerinin temeline yaklaştı.

kimyasal atomlar ve ışık hızı mertebesinde hızlarda hareket etmek. Sadece yapıldığı dönemde genç nesil işçilerin kolayca anlayabileceğinden daha zor olan deneylerde sergilenen teknik beceri değil, aynı zamanda Crookes'un konu seçimini yönlendiren olağanüstü içgüdü de dikkat çekicidir. Birçok durumda bunların önemi o dönemde neredeyse hiç fark edilmedi ve ancak daha sonra belirginleşti.

Yakında bazı küçük şeyleri fark etme fırsatım olacak

erken dönem “ Manevi Adlı Fenomenlere İlişkin Notlar ” adlı eserinin ayrıntılarını verir .

Benim konuya ilgimi çeken bunlardı .

1889'da, Tutanaklarımızın VI. Cildinde daha fazla "DD Home ile Seans Notları" yayınladı . Görüşlerinin gördüğü ilgiden hayal kırıklığına uğradığını düşünüyorum, fizik veya kimya ile uğraşırken olduğu gibi psişik konularda yazdığında da aynı itibarı elde edeceğini bekleyecek kadar iyimserdi. Daha sonraki yıllarda konuyu sık sık gündeme getirmediğini anlıyorum, ancak sorulduğunda geri çekecek bir şeyi olmadığı konusunda kararlıydı. Bu tutumun hala devam edip etmediğini bilmek çok şey verirdi.

Beni çağırdığınız onurlu görevi üstlenmekte hissettiğim herhangi bir tereddüt, büyük ölçüde duyuracak kesin sonuçlarım olmamasından ve yaşadığım deneyimlerin uzun zaman önce yaşanmış olmasından ve artık kendimden başkası için kanıt olarak ağırlık taşıyamayacak olmasından kaynaklanıyordu. Ancak, Dernek tarafından ele alınan bu tür sorulara her zaman ilgi duydum ve belki de gördüklerimin kısa bir açıklamasını yapabilirim, çünkü bu her durumda tavrımı açıklamaya ve yorum için bir temel oluşturmaya yardımcı olacaktır.

Şimdi hipnoz olarak adlandırılan şeyle başlayabilirim. Bu eski bir hikaye; ancak birçok kişi, geçen yüzyılın ellili yıllarında hem halk hem de tıp adamları arasında yaygın olan inançsızlığı unutmuş veya hiç fark etmemiştir. İlki için Punch'a *1 ve* ikincisi içinse

'Cilt XXIV., s. 120 (1853), *Elektro-biyoloji üzerine öğretim görevlisi,* "Şimdi, efendim! O çubuğun üzerinden atlayamazsınız." *Konu,* "Atlamak mı? Eli! Ugh! Tanrı beni korusun, atlamak mı? Hayır, ben yapamam—asla—yükseğe—atlayamam!" (Kamış tabanlı sandalyelerdeki Beyefendilerden gelen alkış gök gürültüsü—[inananlar]).

Sanırım şüphe yok, tabii ki seçkin istisnalar olsa da. Günümüzde ortodoks tıbbi görüş, daha önce imkansız ve saçma olarak reddedilen şeyin meslek kontrolü için talepte bulunacak şekilde zeminini değiştirdi - kesinlikle daha az mantıksız bir pozisyon.

*Punch'ın karikatürünün* yayınlanmasından yaklaşık on veya on bir yıl sonra Cambridge'deki bir arkadaşımın odasında Madam Card'ın güçlerinin sergilenmesine tanık oldum. Sanırım kendim de dahil olmak üzere sekiz veya on kişi yargılandık. Bir süre "manyetik" bir diske bakmamız istendi; daha sonra kapalı gözlerimizin üzerinden geçti ve sonunda gözlerimizi açmamıza meydan okudu. Ben ve birkaç kişi hiçbir zorluk yaşamadık; ve doğal olarak bizi bir kenara itti ve güçlerini başarısız olan veya zorluk çekenler -oturanların yaklaşık yarısı- üzerinde geliştirdi . İkinciler arasında benim kişisel arkadaşlarım ve iki tanınmış üniversite sporcusu vardı. Birine adını veremeyeceği, diğerine çağırdığında odanın karşısına geçmesi gerektiği söylendi, vb. Etkisine direnmek için açıkça gösterilen çabalara rağmen itaat etmek zorunda kaldılar. Daha sonraki bir sohbette bana bunun kendilerinin engel olamayacağına dair güvence verdiler; ve gerçekten de kendilerini o kadar aptal yerine koydular ki onlara inanmakta hiç zorluk çekmedim. O akşamdan beri, isteksiz zihinleri telkin yoluyla etkileme olasılığı konusunda hiçbir zaman şüphe duymadım; ve şüpheli olguların söz konusu olduğu diğer durumlarda, bazılarına hemen değineceğim, inancın bir şekilde bu emsali izlemesini sık sık diledim. Şunu da eklemeliyim ki, bu yönde hikayeler dolaşsa da, Madame Card'ın etkisinin söz veya jest dışında başka bir şekilde iletildiğini hiç görmedim.

Bu deneyimden sonra, ortodoks görüşün, ya da en azından yakın zamanda olmuş olanın, tamamen yanlış olabileceğine inanmaya

meyilli değildim ve buna bağlı olarak Home ve diğer sözde medyumların yaptıklarıyla ilgili arkadaşlarımdan duyduklarımla ilgilenmeye başladım. Bazı hikayeler, göründüğü kadarıyla, sadece apaçık yalan söyleme varsayımıyla veya daha iyi niyetli bir şekilde, ister kendi kendine oluşturulmuş, ister başkalarının telkin ve etkisinden kaynaklanmış olsun, halüsinasyonun sonucu olarak açıklanabilirdi. İkinci görüşün olasılığı hesaba katılamaz, ancak bunun kendi deneyimime veya işbirliği yaptığım arkadaşlarımın deneyimlerine en ufak bir şekilde uygulanabileceğini gösteren hiçbir şey görmedim.

Hissettiğim ilgi, Sir W. Crookes'un "1870-73 yılları arasında Spiritüel adlı Fenomenlere İlişkin Bir Soruşturmanın Notları" adlı eserinin yayınlanmasıyla büyük ölçüde canlandı. [1] Yazarın bazı bilimsel çalışmalarına aşinaydım ve yetenekli bir deneyci olduğunu ve duyusal yanılsamalara karşı korunmak için gereken önlemlerin farkında olma olasılığının yüksek olduğunu biliyordum . Muhtemelen sıradan ve laboratuvar deneyimiyle bu kadar uyumsuz sonuçları kabul etmenin zorluğunu da hissederdi. Yemek odasındaki ağır masalar yerden kalkabiliyorsa , laboratuvarda bizim bir miligramın onda biriyle başa çıkabileceğine güvenilebilir mi ?

Sir AV. Crookes'un makalesini tekrar okudum ve üzerimde bıraktığı izlenime şaşmıyorum . ] eski kalem işaretlerimi bulduğum bir veya iki pasajı alıntılamak istiyorum. Başlığı altında - Ellerin Görünüşü , Kendiliğinden Aydınlık veya Sıradan Işıkla Görünür, şöyle yazıyor: "Bu ellerden birini kendi ellerimde tuttum, kaçmasına izin vermemeye kesin olarak karar verdim. Kurtulmak için hiçbir mücadele veya çaba sarf edilmedi, ancak yavaş yavaş buharlaştı ve bu şekilde kavrayışımdan kayboldu." Akılcı açıklamanın, elin lastik bir balon gibi şişirilmiş bir eldiven olduğu ve havanın yavaş yavaş sızdığı olduğuna inanıyorum, ancak Sir W. Crookes'a lastiği tutabildiği için kredi verdim.

Tamamen farklı nitelikteki başka bir olay şöyle anlatılır. “Bir hanım planşet vasıtasıyla otomatik olarak yazıyordu. Yazdıklarının 'bilinçsiz beyinsel faaliyet' sonucu olmadığını kanıtlamanın bir yolunu bulmaya çalışıyordum. Planşet, her zaman yaptığı gibi, hanımın eli ve kolu tarafından hareket ettirilmesine rağmen, zekanın, *hanımın* beyninde bir müzik aleti gibi çalan ve böylece kaslarını hareket ettiren görünmez bir varlığa ait olduğunu iddia ediyordu. Bu nedenle bu zekaya, 'Bu odanın içindekileri görebiliyor musun?' diye sordum. 'Evet,' diye yazdı planşet. 'Bu gazeteyi okuyabiliyor musun?' dedim, arkamdaki masada duran *Times gazetesinin bir nüshasına parmağımı koyarak* ama ona bakmadan. 'Evet,' diye cevapladı planşetin cevabı.

[1] *Quarhrly Bilim Dergisi,* Ocak 1874.

'Peki,' dedim, 'eğer bunu görebiliyorsan, şu anda parmağımın örttüğü kelimeyi yaz, sana inanacağım.' Planşet hareket etmeye başladı. Yavaşça ve büyük bir zorlukla, 'ancak' kelimesi yazılmıştı. Arkamı döndüm ve 'ancak' kelimesinin parmağımın ucuyla örtüldüğünü gördüm."

“Bu deneyi yaptığımda gazeteye bakmaktan özellikle kaçınmıştım ve hanımefendi denemiş olsaydı bile basılı sözcüklerden herhangi birini görmesi imkansızdı, çünkü bir masada oturuyordu ve gazete arkamdaki diğer masadaydı, vücudum araya giriyordu.”

Makalede adı geçen ve gözlemlerin çoğunun yapıldığı iki medyum, Home ve Bayan Fox'tur, daha sonra Bayan Jencken. Home'un

medyumluğunun çok arzu edilen bir özelliği, görme duyusuna tanınan sıra dışı fırsattı. Home, seanslarında karanlığa her zaman karşıydı. "Gerçekten de," diyor Sir William Crookes, "iki durum hariç... onunla tanık olduğum her şey ışıkta gerçekleşti."

Bu olayların "sahtekar ve aptal teorisi" olarak adlandırılabilecek şeyi kabul etmekte zorlandım (ve aslında hala zor buluyorum): ancak bunu başaramazsak, sıradan deneyimle güçlü bir şekilde çelişen birçok şeyin olasılığını kabul etmemiz gerektiği sonucu çıkar ve doğal olarak bağımsız bir yargıya varabileceğim birinci elden bilgi edinmek konusunda endişeliydim. Ev artık müsait değildi, ancak iki veya üç ziyaret boyunca kır evimde misafir olarak kalan Bayan Jencken'in işbirliğini sağlayabildim; toplamda, sanırım, yaklaşık on dört gün veya daha uzun sürdü. Bir dadı ve bebek eşlik ediyordu ve zamanın küçük bir bölümünde, her ikisi de mevcutken seanslara önem veremeyeceğimizi açıkladığımda, kendisine ve karısına "şüpheyle" bakmamız gerektiğini anlaması tuhaf bir şekilde yavaş görünen Bay Jencken eşlik ediyordu. Misafirlere gösterilmesi gereken olağan nezaket ve eğlencenin ötesinde hiçbir şey almadıklarını eklemek iyi olabilir.

Sonuçlar genel olarak hayal kırıklığı yarattı ve kesinlikle Sir \V. Crookes tarafından açıklananlardan çok uzaktı. Yine de açıklanması kolay olmayan çok şey vardı. Çok az